T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI | ORTAOKUL VE İMAM HATİP ORTAOKULU | DERS KİTABI

TÜRKÇE

5. SINIF

Yazarlar
Gülşen AKYURT
Leyla ANGIN
Ümit ARSLAN
Dr. Ali CİN
Dr. Sezgi DALİOĞLU
Alev DÖNMEZ
Pınar ERSAL
Ceyda HAN
Nuray HÜLÜR TAŞİN
Esra İLHAN
Arş. Gör. Mehmet KAVAS
Sinan SAYILIR
Tülin SAYILIR
Fatih ŞENER

1. KİTAP

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI ..... : 2019
DERS KİTAPLARI DİZİSİ ..... : 9598

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

TÜRKÇE 5. SINIF

Editör
Prof. Dr. Yusuf UYAR
Doç. Dr. İsmail Yavuz ÖZTÜRK
Doç. Dr. Bilal ŞİMŞEK
Dr. Gülbike YILDIRIM

Dil Uzmanı
Esen BAYRAM GENÇ

Program Geliştirme Uzmanı
Doç. Dr. İsa YILDIRIM

Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı
Prof. Dr. Gökhan ÇETİNKAYA
Erhan DÜZGÜN

Rehberlik Uzmanı
Dr. Özlem MENTEŞ PALAZ

Görsel Tasarımcı
Derya AKIN
Mehmet ARI
Canan Özlem CANER
Batuhan ÇELİK
Olcay DOĞAN
Ozan ERTUĞRUL
Fatma GENÇ
Esra ŞENOCAK
Enver ÜLKER
Erman YILMAZ

Yazarlar
Gülsan AKYURT
Leyla ANGIN
Ümit ARSLAN
Dr. Ali CİN
Dr. Sezgi DALİOĞLU
Alev DÖNMEZ
Pınar ERSAL
Ceyda HAN
Nuray HÜLÜR TAŞİN
Esra İLHAN
Ars. Gör. Mehmet KAVAS
Sinan SAYILIR
Tülin SAYILIR
Fatih ŞENER

1. KİTAP

ISBN 978-975-11-8008-7

Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulunun 17.07.2024 tarih ve 110460159 sayılı yazısı ile eğitim aracı olarak kabul edilmiştir.

Kurulca bu kitabın kabul edilmiş olması ders kitabından yayınevi ve yazarın sorumluluğunu kaldırmaz.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

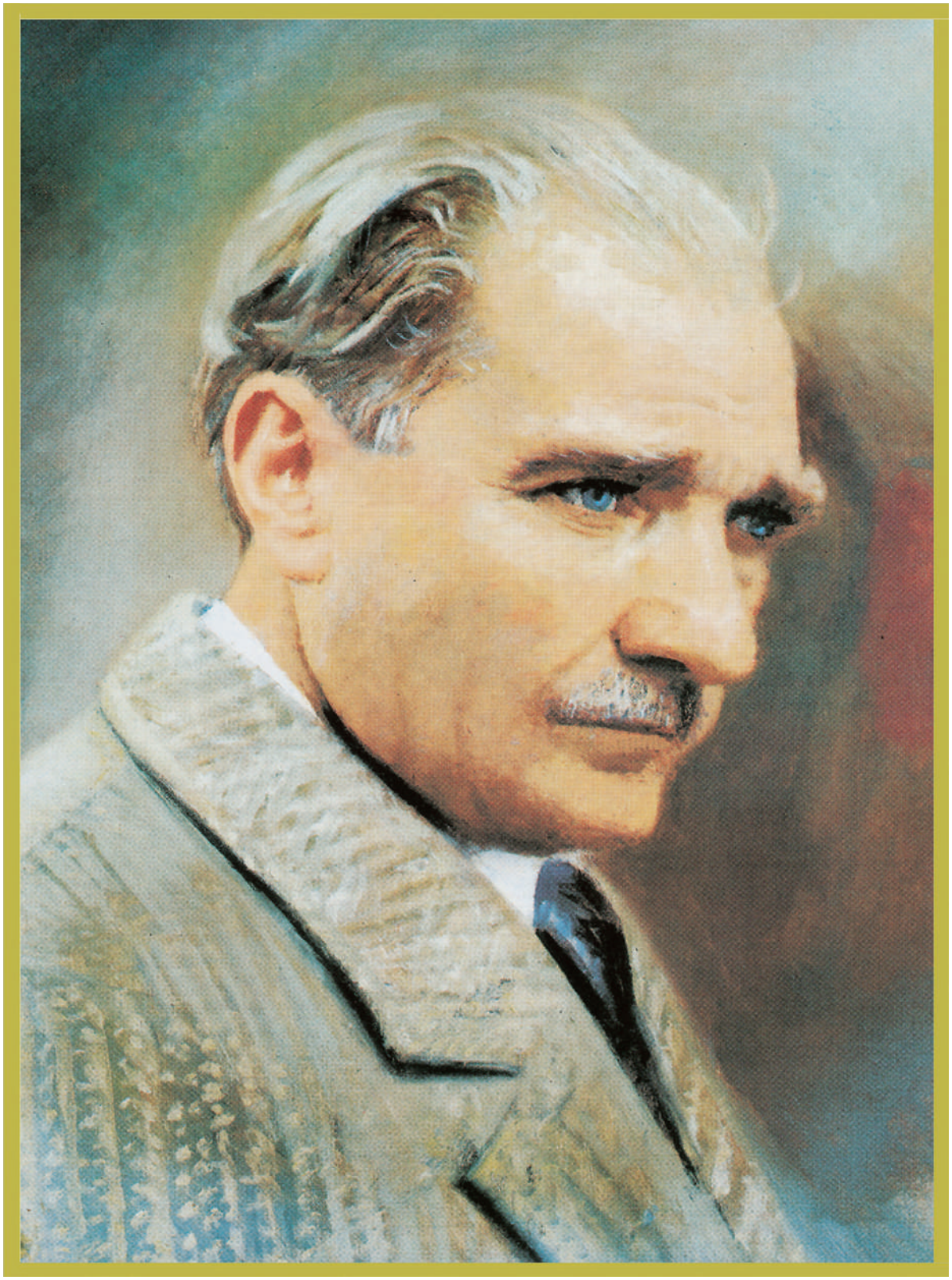

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

1. TEMA - OYUN DÜNYASI

Oyun Durdu! (Dinleme) 12
Topsuz Basketbol Oyunu 26
Bir İp Bul, Oyuna Başla! 38
Öğretmenin Sevinci 52
Oyuncakların Oyuncağı Olmak (Okuma Keyfi) 72
Üretim Zamanı 73
Kontrol Noktası 75

2. TEMA - ATATÜRK'Ü TANIMAK

Ya İstiklal ya Ölüm (İzleme) 82
Oğlu Hüseyin'den Emine Ana'ya Mektuplar 90
Gazi Mustafa Kemal ve Sığırtmaç Mustafa 100
Atatürk ve Çiftlik 120
Baharda Çiçek Açar, 23 Nisan'da Çocuk (Okuma Keyfi) 128
Üretim Zamanı 129
Kontrol Noktası 130

3. TEMA - DUYGULARIMI TANIYORUM

Duygularımız 138
Her Yüreğe Nakış Gerek 150
Türkiye 160
Altı Üstü Bir Yarış (Dinleme) 170
Dilek Kuşu (Okuma Keyfi) 182
Üretim Zamanı 184
Kontrol Noktası 186

Kaynakça 190
Cevap Anahtarı 190
Görsel Kaynakça ve Genel Ağ Kaynakçası 190
Türkiye'nin Mülki İdare Bölümleri ile Kara ve Deniz Komşuları Haritası 191
Türk Dünyası Haritası 192

ORGANİZASYON ŞEMASI

Tema Adı

Karekod

İşlenecek Metinler ve Okuma Keyfi

Anahtar Kavramlar

Derse Hazırlık

Okuma, Dinleme/ İzleme Yönergesi

Metnin Adı

Metin Etkinlikleri

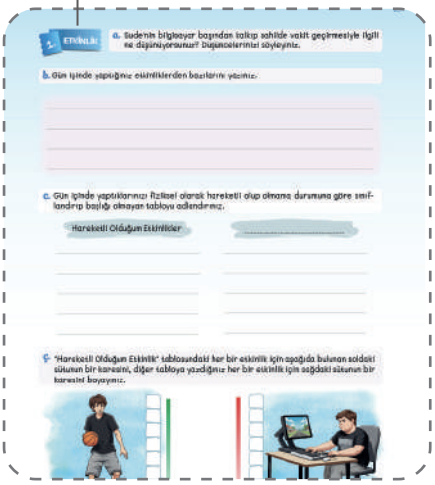

Gelecek Derse Hazırlık

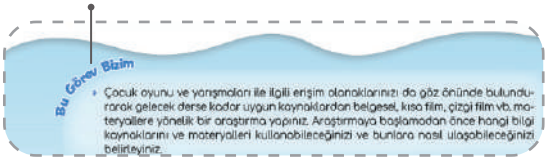

Ölçme Değerlendirme Soruları

İkonlar

Okuma

Yazma

Dinleme İzleme

Konuşma

Üretim Zamanı

Geliştirilen Beceriler

Dinleme/İzleme

Yazma

Konuşma

Etkileşimli İçerik

Etkinlik İçi Yönerge

Başta konuşma ve yazma becerileri olmak üzere etkinliklerle ilgili yapacaklarınız konusunda sizi bu karakterler yönlendirecek.

Okuma

Okuma becerisiyle ilgili yapacaklarınız konusunda sizi bu karakterler yönlendirecek.

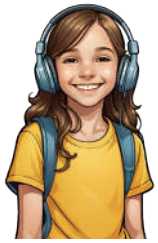

Dinleme/İzleme

Dinleme veya izleme becerisiyle ilgili yapacaklarınız konusunda sizi bu karakterler yönlendirecek.

Strateji Yönergesi

Strateji öğrenim sürecinde uygulama sırasının sizde olduğunu bu karakterler bildirecek.

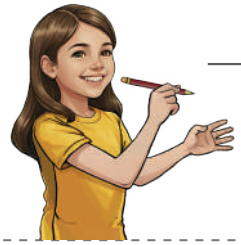

Strateji Yönergesi

Strateji öğrenme aşamalarının tamamlanma durumunu bu karakterler bildirecek.

Kitaptaki metinler; yazım, noktalama ve dönemin söyleyiş özellikleri açısından eserin orijinaline bağlı kalınarak alınmıştır.

1. TEMA
OYUN DÜNYASI

Oyun Durdu! (Dinleme)

Topsuz Basketbol Oyunu

Bir İp Bul, Oyuna Başla!

Öğretmenin Sevinci

Oyuncakların Oyuncağı Olmak (Okuma Keyfi)

Temadaki metinler; yazım, noktalama ve dönemin söyleyiş özellikleri açısından eserin orijinaline bağlı kalınarak alınmıştır.

ANAHTAR KAVRAMLAR

- Entelektüel Oyun
- Sosyal-Duygusal Oyun
- Dijital Eğitici Oyunlar
- Fiziksel Oyun
- Sorumluluk
- Saygı
- Dürüstlük
- Yüzey Anlam
- Söz Varlığı
- Tahmin
- Yazım Kuralları
- Noktalama
- Paragraf
- Yönetme
- Ön Bilgi
- Vurgu-Tonlama ve Sesin Şiddeti

Tema

Özet E-İçerik

Keşif Yolculuğu

- "Oyun" kelimesinin size çağrıştırdıklarını söyleyiniz.
- Dijital oyunlarla mı sokak oyunlarıyla mı daha fazla vakit geçiriyorsunuz? Neden?

- ✓ Karekodu okutunuz. Metni dikkat dağıtıcı hareketlerden kaçınarak dinleyiniz.
- ✓ Anlamını bilmediğiniz kelime ve kelime gruplarını defterinize not ediniz. Bunların anlamını metnin bağlamından hareketle tahmin ediniz. Tahminlerinizin doğruluğunu TDK (Türk Dil Kurumu) Güncel Türkçe Sözlük'ten kontrol ediniz.
- ✓ Eğitim öğretim yılı boyunca yeni öğrendiğiniz kelime veya kelime gruplarını anlamlarıyla yazacağınız bir defter oluşturunuz. Defterinizi oluştururken basılı veya çevrim içi sözlük ve başvuru kaynaklarından yararlanınız.
- ✓ Dinleme sürecinizi tema sonundaki "Dinleme /İzleme Becerisi Öz Değerlendirme Ölçeği"ni kullanarak değerlendiriniz.

OYUN DURDU!

1. ETKİNLİK

a. Sude'nin bilgisayar başından kalkıp sahilde vakit geçirmesiyle ilgili ne düşünüyorsunuz? Düşüncelerinizi söyleyiniz.

b. Gün içinde yaptığınız etkinliklerden bazılarını yazınız.

c. Gün içinde yaptıklarınızı fiziksel olarak hareketli olup olmama durumuna göre sınıflandırıp başlığı olmayan tabloyu adlandırınız.

Hareketli Olduğum Etkinlikler	.....

ç. "Hareketli Olduğum Etkinlik" tablosundaki her bir etkinlik için aşağıda bulunan soldaki sütunun bir karesini, diğer tabloya yazdığınız her bir etkinlik için sağdaki sütunun bir karesini boyayınız.

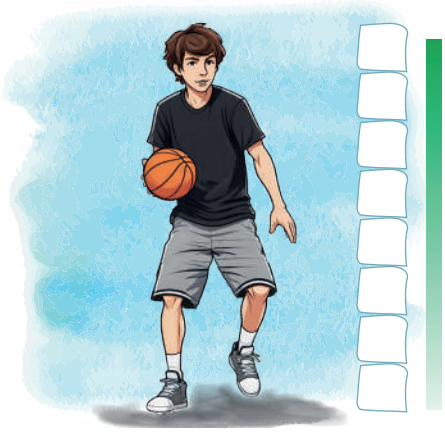

d. Yukarıda boyadığınız grafik ve görsellerden hareketle kendinizle ilgili neler söyleyebilirsiniz?

2. ETKİNLİK

Dinlediğiniz metinden alınmış aşağıdaki cümleleri inceleyiniz. Cümlelerde altı çizili kelime gruplarının hangi anlamda kullanıldığını işaretleyerek belirtiniz. İhtiyaç duymanız hâlinde işaretleme yapmadan önce kelime gruplarının anlamlarına yönelik basılı veya çevrim içi kaynaklardan bilgi alabilirsiniz.

Topu topu elli tane deniz kabuğu bulmayı başardılar.

- ☐ kısa sürede
- ☐ aşağı yukarı, hemen hemen

Buz gibi bir sesle "Korkunç bir şey!" diye bağırdı.

- ☐ çok şaşırmak
- ☐ çok soğuk bir etki uyandırmak

Havanın kokusu, rüzgârın ve dalgaların sesi bize eşlik ediyor.

- ☐ beraberinde bulunmak
- ☐ mutluluk vermek

Bir anda taş kesilmişti.

- ☐ çok şaşırıp ne yapacağını bilememek
- ☐ olanlardan dolayı mutlu olmak

3. ETKİNLİK

a. Sude'nin oyun durduğunda, mektubu aldığında ve görevi tamamladığında yaşadığı duygu durumlarını metinden hareketle belirleyip aşağıya yazınız.

Oyun Durduğunda

Mektubu Aldığında

Görevi Tamamladığında

b. Sude'nin yukarıdaki üç durumda da yaşadığı duyguların benzer ve farklı yönlerini söyleyiniz.

4. ETKİNLİK Aşağıdaki soruları dinlediğiniz metinden hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

1. Sude ne tür bir oyun oynamaktadır?
2. Oyun oynadığı sırada Sude nasıl bir sorunla karşılaşmıştır? Bu sorunu çözmek için ne yapmıştır?
3. Oyuna dönebilmesi için Sude'ye posta yoluyla gönderilen görev nedir?
4. "Ahtapot" adıyla Sude'ye mektup gönderen kim olabilir? Neden?
5. Sevda Hanım, göndereni belli olmayan görevleri kızının yerine getirmesini onaylıyor. Böyle bir davranışın olumsuz etkileri neler olabilir?

5. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki tabloyu dinlediğiniz metinden hareketle doldurunuz.

Kişiler	Zaman	Yer

Olay

b. Sahil, metnin gelişiminde nasıl bir rol oynuyor? Söyleyiniz.

c. Metindeki yerin değişimi olayların akışını nasıl etkiliyor? Söyleyiniz.

6. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki görsellerden metnin içeriğiyle uyumlu olanı işaretleyiniz.

b. İşaretlediğiniz görsellerin dinlediğiniz metinle neden uyumlu olduğunu söyleyiniz.

7. ETKİNLİK

Çocukların genel ağ kullanım amaçları ile ilgili aşağıdaki grafiği inceleyiniz. Grafikten hareketle doğru ifadelerin başına (D), yanlış olanların başına (Y) yazınız.

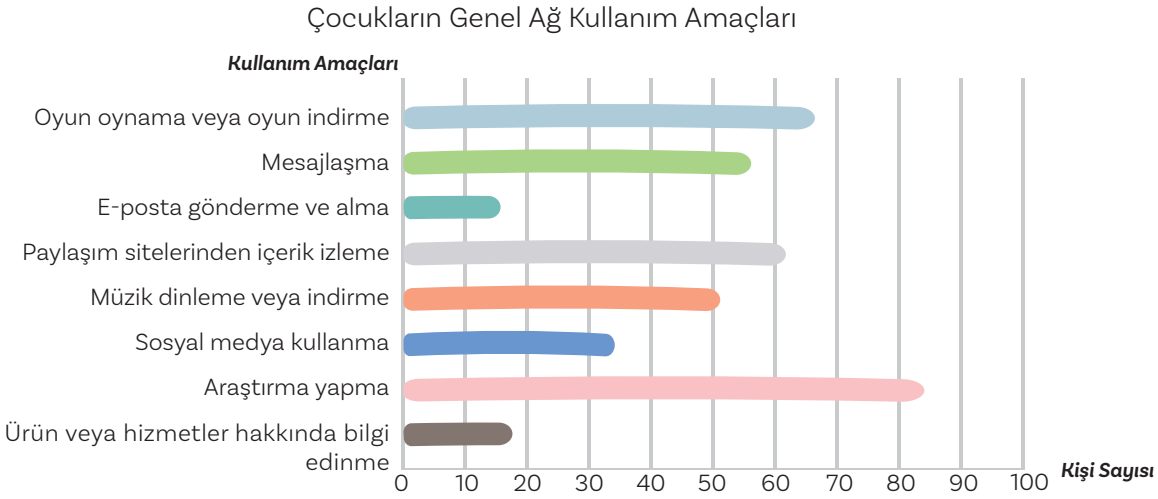

- ☐ Çocuklar, en çok "araştırma yapma" için genel ağa başvurmuştur.
- ☐ "Mesajlaşma" amacıyla kullanım "sosyal medya kullanma"dan daha fazladır.
- ☐ Genel ağ kullanımında "oyun oynama veya oyun indirme", "paylaşım sitelerinde içerik izleme"nin önüne geçmiştir.
- ☐ "E-posta gönderme ve alma" ile "ürün ve hizmetler hakkında bilgi edinme" amacıyla genel ağ kullanımının toplamı, "araştırma yapma" amacıyla kullanımından daha yüksektir.

KONUŞALIM

8. ETKİNLİK

a. Arkadaşlarınızla sokak oyunları oynarken neler hissettiğinizi, bu oyunları neden sevdiğinizi düşünüp bunlarla ilgili defterinize not alınız. Yazdıklarınızı sıra arkadaşlarınızın notlarıyla karşılaştırınız.

b. Arkadaşlarınızla oynadığınız sokak oyunlarından hiç unutamadığınız bir tanesini seçip anlatınız. Konuşmaya başlamadan önce defterinize aldığınız notları kullanarak kısa bir hazırlık yapınız.

c. Arkadaşlarınızdan birinin konuşmasını aşağıdaki "Akran Değerlendirme Ölçeği"nde verilen ölçütlere göre değerlendiriniz.

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Konuşmasında anı, gözlem ve deneyimlerinden yararlanarak bunları konuyla ilişkilendirdi.			
Dinleyicilerle göz teması kurdu.			
Konuşmasına göre baş, el, kol ve bacaklarının duruşunu konumlandırdı.			
Konuşma içeriğine uygun yüz ifadelerini (şaşırma, kızgınlık, mutluluk vb.) kullandı.			
İşitilebilir bir ses tonuyla konuştu.			

YAZALIM

9. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki cümleleri okuyunuz. Cümlelerdeki değişimi inceleyiniz.

- Begüm düşünüyor.
- Begüm satranç oynarken düşünüyor.
- Begüm okulda satranç oynarken düşünüyor.
- Begüm okulda Mete'yle satranç oynarken düşünüyor.
- Begüm okulda düzenlenen turnuvada Mete'yle satranç oynarken düşünüyor.
- Begüm okulda düzenlenen turnuvada Mete'yle satranç oynarken hamlesini yapmak için düşünüyor.

b. Yukarıdaki örnek cümlelerden hareketle siz de aşağıdaki cümleye her defasında bir kelime veya kelime grubu ekleyerek oluşturduğunuz cümleleri tekrar yazınız.

- Çocuk oynuyor.
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

c. Yazdığınız cümleleri arkadaşlarınızla paylaşınız.

ç. Yaptığınız etkinliğin yazma çalışmalarınızda size ne gibi katkıları olabilir? Düşüncelerinizi söyleyiniz.

Bu Görev Bizim

› Çocuk oyunu ve yarışmaları ile ilgili erişim olanaklarınızı da göz önünde bulundurarak gelecek derse kadar uygun kaynaklardan belgesel, kısa film, çizgi film vb. materyallere yönelik bir araştırma yapınız. Araştırmaya başlamadan önce hangi bilgi kaynaklarını ve materyalleri kullanabileceğinizi ve bunlara nasıl ulaşabileceğinizi belirleyiniz.

› Belirlediğiniz materyal ve kaynakları amaç, ilgi ve ihtiyaçlarınıza uygunluğu açısından değerlendiriniz. Gerekli görürseniz yeni kaynak ve materyallere ulaşabilirsiniz.

› Bu sürece yeniden başlayacak olsaydınız materyal ve kaynak seçimlerinize yönelik neleri değiştirmek veya korumak isterdiniz? Neden?

› Bu etkinlikte öğrendiklerinizden hareketle sonraki çalışma süreçlerine aktarmak istediklerinizi defterinize not alınız.

ÖĞREN UYGULA İZLE

TAHMİN ETME STRATEJİSİ

Yıl boyunca öğreneceğimiz stratejilerden ilki "tahmin etme" stratejisi. Bu strateji, metnin ilerleyen bölümlerinde neler olacağını veya hangi bilgiler verileceğini çeşitli ipuçlarını kullanarak tahmin etmeyi içerir. Okuma, dinleme veya izleme öncesinde ve sırasında kullanılabilir. Merakı artırır, böylece metne odaklanmayı sağlar.

Haydi başlayalım!

Önce öğretmenimizi izleyeceğiz, ardından gruplar hâlinde stratejiyi iki kez uyguladıktan sonra kendimiz kullanabileceğiz.

Öğretmenimizi İzliyoruz

Öğretmenimiz şimdi "tahmin etme" stratejisini kullanacak. Tahminlerini ve bunların gerekçelerini yazarken sesli düşünecek. Öğretmenimizi izlerken metnin başında ve numaralandırılmış yerlerde bulunan sorulara dikkat edelim.

- *Metnin başlık ve görsellerinde nelere dikkat etti?*
- *Metnin konu ve içeriğine yönelik tahminlerini başlık ve görsellerle nasıl ilişkilendirdi?*

BEŞTAŞ VE İKİ CEVİZ BİLETİ

Beştaş, bizim mahallede neredeyse tüm çocukların sevdiği bir oyundu. Hepimiz taşlarımızı ceplerimizde taşır, ara sıra taş takası yapardık. Annemle babama gittikleri yerlerden bana taş getirmelerini isterdim. Böylece en pürüzsüz, elimle toplaması en rahat taşları seçerdim. Çünkü mahallemizdeki taşların hepsi birbirine benzerdi. Kenarları keskin çakıl taşları vardı her yerde.

O gün Atiye teyzenin avlusunda beştaş turnuvası düzenleyecektik. Bu turnuva için çok heyecanlıydım. Cebimdeki taşların şıngırtısı heyecanımı iyice arttırıyordu. Turnuva başlamadan ilk eşleşmelerimizi "Aldım, verdim, ben seni yendim." adım oyunuyla yaptık. Ben Nilgün'le oynayacaktım. Nilgün bir önceki beştaş turnuvasının şampiyonuydu. 1

- *Öğretmenimiz burada metnin sonraki bölümleriyle ilgili tahminlerini yaparken odaklandığı bilgilerle ilgili neler söyledi?*
- *Tahminlerinin gerekçeleri neydi?*
- *Tahminde bulunurken metin dışında hangi bilgileri kullandı?*

Oyun süresince ellerim titremeden sonuna kadar taşlarımı topladım. Sıra Nilgün'e geldiğinde taşları yerden toplarken bir anda havaya attığı taşı yere düşürdü. Nilgün'den sonra diğer arkadaşlarımla oynadığımda da kazanan ben olmuştum.

"Sevgili arkadaşlar, bugünkü Beştaş Turnuvası şampiyonumuz Burcu'yu tebrik edelim." diye seslendi hakemimiz Ahmet. Her oyunda bir hakem olur, değil mi? Bütün arkadaşlarım sevinçle beni kutladılar. Bizim mahallede oyunların sonunda kazanan ve kaybeden herkes birbirini tebrik etmeyi bilir.

"Haydi, arkadaşlar turnuvamızı son oyunumuzla kutlayalım, ne dersiniz? Atiye teyzenin bizim için hazırladığı meyve suyunu içerken, sizin için hazırladığımız tiyatromuzu izlemeye var mısınız?" 2

- *Öğretmenimiz burada metnin sonraki bölümleriyle ilgili tahminlerini yaparken odaklandığı bilgilerle ilgili neler söyledi?*
- *Tahminlerinin gerekçeleri neydi?*
- *Tahminde bulunurken metin dışında hangi bilgileri kullandı?*

(...) Biletlerimiz de hazırdı. Herkes hazırlıklıydı. Ceplerimizin birinde taşlarımız, diğerinde cevizlerimiz vardı.

"Bugünkü oyun için biletimiz iki ceviz." dedi Begüm ve kese kâğıdını cevizleri atmamız için biz izleyicilere uzattı. Hepimiz Atiye teyzenin avlusundaki merdivenlere yerleştik. Oyunu izlemek için hazırdık. Kese kâğıdı ağzına kadar cevizle dolunca, oyun başladı. Meyve sularımızı içerken kahkahalara boğulmuştuk. Beştaş oyununda mızıkçılık yapıp oyunu hırslarıyla tatsızlaştıran iki çocuğun komik olaylarını oynuyorlardı. Oyun sonunda Ahmet, Begüm ve diğer iki arkadaşımız bizleri selamladılar. Toplanan ceviz biletlerimizi kırıp hep birlikte afiyetle yedik.

Elçin KUZUCU

(Kısaltılmıştır.)

- *Öğretmenimiz tahminlerinin doğruluğunu kontrol ederken neler yaptı?*

Biz Uyguluyoruz

Şimdi sıra bizde. 4-6 kişilik gruplar oluşturalım ve öğretmenimizin rehberliğinde "Bülbül ile Bezirgân" metninde tahmin etme stratejisini kullanalım. Bu aşamada aşağıdakilere dikkat edelim.

- *Öğretmenimizin söylediklerini grup olarak adım adım uygulayalım.*
- *Düşünelim ve tahminlerimizi grubumuzla paylaşalım. Bunlara yönelik grup kararlarını ilgili alanlara yazalım.*
- *Öğretmenimizin uyarıları varsa ona göre çalışmamızı düzenleyelim.*

Tahminlerimiz ve Gerekçelerimiz

BÜLBÜL İLE BEZİRGÂN

(...)

Uzak diyarlardan birinde, içindeki ağaçların dalları bulutlara değen bir orman varmış. Bu ormanda anne bülbül ile üç minik yavrusu yaşarmış. Onlara bakanlar kanatlarının renklerinin güzelliğine mi, seslerindeki huzurun büyüsüne mi hayran kalsınlar, bilemezlermiş.

Günlerden bir gün ormanda ince ince bir yağmur yağmış. Toprağın etrafa yaydığı koku, öyle güzelmiş ki anne bülbül yavrularını da alıp biraz gezmek istemiş. Yağmur birden hızlanıvermiş. Anne bülbül ve yavruları yorulunca genç bir ağacın dalına konup dinlenmişler. Tam bu sırada büyük bir gürültüyle irkilmişler. Her biri korkuyla başka bir ağaca uçuşmuş. Dinlendikleri ağaçtan çıkan dumanları görünce bir yıldırım düştüğünü anlamışlar. Anne bülbül yavrularını etrafına tekrar toplamak için seslenmiş. İki yavrusu hemen yanına gelmiş ama en küçüğü bir türlü gelmemiş. 1

Tahminlerimiz ve Gerekçelerimiz

Anne bülbül, telaşla etrafına bakınırken yavrusunu yerdeki bir adamın avuçlarının arasında görmüş. Kanadından yaralanmış minik yavru, acı içinde çırpınıyormuş. Adam oradan uzaklaşırken anne bülbül, gözyaşlarıyla arkalarından bakakalmış.

Aradan biraz zaman geçmiş. Bülbüllerin sesiyle neşelenen orman sessizliğe bürünmüş. Anne bülbül, evlat hasretine dayanamayıp yavrularını da yanına alıp düşmüş yola. Hayatında hiç bu kadar hızlı uçmamış. Çünkü kanatlarını değil, yüreğini çırpıyormuş. Sonunda kocaman bir han kapısının önüne varmışlar. Kapıda ellerinde yüklerle bekleyen birkaç adam duruyormuş. Adamlar, yüklerini yere bırakıp kapıyı çalmışlar. İçlerinden biri seslenmiş:

— Aç kapıyı bezirgânbaşı!

Kapıyı bülbülün yavrusunu götüren adam açmış ve şöyle demiş:

— Hoş geldiniz. Sizi içeri alırım almasına da kapı hakkı ne verirsiniz, demiş.

Adam heybesinden küçük bir ipek kumaş çıkarıp uzatmış. Bizden sana yadigâr olsun demiş.

Anne bülbül olup bitenleri anlamaya çalışırken hanın etrafında şöyle bir dolaşmış ve pencereden bakınca bir de ne görsün? Minik yavrusu bir kafesin içinde uçuşuyormuş. 2

Tahminlerimiz ve Gerekçelerimiz

Adamlar içeri girince kapı kapanmış. Anne bülbül cesaretini toplamış, evlatları ile birlikte kapının tokmağını kaldırıp bırakmışlar. Anne bülbül seslenmiş:

— Aç kapıyı bezirgânbaşı, demiş. Kapı açılmış. Adam karşısında anne bülbül ve yavrularını görünce önce şaşırmış, sonra tebessüm etmiş. Anne bülbül hüzünlü bir sesle yalvarmış:

— Bezirgânbaşı, bana yavrumu geri ver, demiş. Bezirgânbaşı cevaplamış:

— Elbette veririm, güzel sesli dostumun güzel sesli annesi.

Ben onun kanadını sardım. Kanadı iyileşince ormana getirecektim, demiş. Anne bülbül şaşkınlıkla sormuş:

— Peki, bizden kapı hakkı istemeyecek misin, demiş. Bezirgân tebessümle karşılık vermiş:

— Ben burada konaklayacaklardan küçük hediyeler alırım.

Biz dostuz, siz bana o güzel sesinizi hediye edin ve yavru bülbül iyileşene kadar misafir olun yeter, demiş.

O gün bugündür şu sözlerle çocuklar bezirgânbaşı oyunu oynuyorlar:

Aç kapıyı, bezirgânbaşı, bezirgânbaşı!

Kapı hakkı ne verirsin?

Arkamdaki yadigâr olsun, yadigâr olsun...

Gökten üç elma düşmüş. Biri bülbüllere, biri bezirgânbaşına, diğeri de oyun oynamayı seven bütün çocuklara...

Mehtap TEKER
(Kısaltılmıştır.)

- Tahminlerimizin gerekçeleri ve doğruluğu ile ilgili değerlendirmelerimizi aşağıdaki çalışma kâğıtlarına yazalım.

Okumaya Başlamadan Önceki Tahminlerimiz

1 Numaralı Yerdeki Tahminlerimiz

2 Numaralı Yerdeki Tahminlerimiz

Yine Uyguluyoruz

Şimdi daha küçük, 2-3 kişilik, gruplar oluşturalım ve stratejiyi yeni metnimizde kullanalım. Bu aşamada aşağıdakilere dikkat edelim.

- *Bu kez öğretmenimiz, gerekmedikçe bize müdahale etmeyecek.*
- *Önceki uygulamalardaki sırayı takip edelim.*
- *Grup arkadaşlarımızla konuşup tartıştıktan sonra ortak karar verelim ama tahmin ve gerekçelerimizi her birimiz kendi kitabımıza yazalım.*

Tahminlerimiz ve Gerekçelerimiz

KANGURUNUN PARMAK UÇLARINDAKİ DÜNYA

Bir zamanlar iyilik güzellik ülkesinde tüm canlıların birlikte yaşadığı bir orman varmış. Bu ormanda çeşit çeşit hayvanlar, ağaçlar ve çiçekler bulunurmuş. (...)

Ormandaki hayvanlar her hafta toplanıp birbirinden eğlenceli oyunlar oynarlarmış. 1

Tahminlerimiz ve Gerekçelerimiz

Saklambaç, körebe, seksek, koşmaca, zıplamaca... Ormandaki hayvan dostlar bazen gölün kıyısındaki ağaç parkında oyunlar kurarlar, yarışmalar yaparlarmış. Bu ağaç parkı onların en sevdiği yermiş.

Gökyüzünün berrak olduğu günlerin birinde minik kanguru, arkadaşları ile oyun oynamak için ağaç parkına gitmiş. Hep birlikte salıncakta sallanmışlar, zıplama tahtasında el ele zıplayarak gökyüzünden yıldız toplar gibi hayal kurmuşlar. Kaydıraktan göle kaymışlar. Balıklar bu oyuna pek sevinmiş, kurbağalar el çırpmış.

Bütün hayvanlar doyasıya oynadıktan sonra koşu yarışması yapmaya karar vermişler. Yarışmayı her zamanki gibi yine gri tavşan kazanmış, hak ettiği havuç ödülünü çıtır çıtır yiyerek evine gitmiş. Ertesi gün yine tüm hayvanlar toplanıp seksek oynamaya karar vermişler, minik kanguru bu seksek oyununu çok seviyormuş. Ama çok güzel zıplamasına rağmen gözleri görmediği için taşın olduğu kareyi bulamıyormuş. Yine de tüm gün arkadaşları ile keyifli vakit geçirmiş.

Kangurunun hayali yarışma oyunlarının birinde kazanan olmakmış. Kendisi gibi görme engelli başka hayvan olmadığı için o da arkadaşları ile aynı şartlarda yarışıyormuş. Aslında bu durum onu rahatsız etmiyormuş. Ona farklı olduğunu hiç belli etmiyorlar, onu olduğu gibi kabul ediyorlarmış. (...)

Yine derenin suyunun azaldığı bir yaz günü, karşıdan gelen hayvanlar ağaç parkına gitmişler. Minik kanguru ve arkadaşları da parka gitmiş, hep birlikte köşe kapmaca oynayıp eğlenmişler.

Derenin karşısından gelen hayvanlardan birisi "Bil Bakalım Bu Ne?" oyununu yarışma şeklinde oynamayı önermiş. Tüm hayvan dostları ilk kez oynayacakları bu oyun için heyecanlanmışlar. Ama içlerinde en heyecanlısı minik kanguru olmuş. Çünkü her şeyi dokunarak buluyor ve tanıyormuş. Parmak uçlarında kurduğu dünyanın gizemli büyüsünü bir yarışmada kullanacağından içi kıpır kıpır olmuş.

2

Tahminlerimiz ve Gerekçelerimiz

Nihayet yarışma başlamış, tüm hayvanlar gözlerini kapatmışlar ve kendilerine verilen nesneyi dokunarak tanımaya çalışmışlar. (...) Oyunun sonunda kazanan minik kanguru olmuş. Yarışmaya katılan dostları onu içtenlikle tebrik etmişler ve en sevdiği meyvelerden ödül vermişler. Minik kanguru, emek vererek kazandığı bir yarışmanın haklı gururunu yaşıyormuş. Arkadaşlarına veda etmiş, meyvelerini yemiş ve hoplaya zıplaya yola koyulmuş. Minik kanguru ağaç parkından ayrılırken kuşlara, çiçeklere kısacası parmak uçlarındaki kocaman dünyaya gülümsemiş...

Ayşegül SÖZEN DAĞ
(Kısaltılmıştır.)

- Tahminlerimizin gerekçeleri ve doğruluğu ile ilgili değerlendirmelerimizi aşağıdaki çalışma kâğıtlarına yazalım.

Okumaya Başlamadan Önceki Tahminlerim

1 Numaralı Yerdeki Tahminlerim

2 Numaralı Yerdeki Tahminlerim

Sıra Sende

Artık tahmin etme stratejisini kullanmayı öğrendik. Şimdi kitabımızdaki "Topsuz Basketbol Oyunu" metninde stratejiyi kendimiz kullanabiliriz.

Keşif Yolculuğu

- Arkadaşlarınızla birlikte oynamaktan zevk aldığınız fiziksel oyunlar nelerdir?
- Oyun oynamak için hiçbir şeyiniz olmasaydı buna nasıl bir çözüm yolu bulurdunuz?

- ✓ Öğrendiğiniz tahmin etme stratejisini metni sessiz okurken kendiniz uygulayınız. Numaralandırılmış yerlerde durarak metnin devamına ilişkin tahminlerinizi ve tahminlerinizin gerekçelerini defterinize yazınız.
- ✓ Metni bir kez de sesli okuyunuz. Okuma sırasında anlamını bilmediğiniz kelime ve kelime gruplarını belirleyiniz. Bunların anlamlarına yönelik tahminlerinizi defterinize yazınız. Metni okuduktan sonra bunların anlamlarını çevrim içi sözlük ya da başvuru kaynaklarından doğrulayınız.
- ✓ Metindeki anlamadığınız cümle ya da bölümleri uygun zamanda öğretmen veya arkadaşlarınıza sormak üzere işaretleyiniz.

TOPSUZ BASKETBOL OYUNU

Moni, oyunlarda karşılaştığı problemleri çok seviyordu. Ona göre oyunda bir sorun varsa bir öğrenme fırsatı da vardı. Bir problem varsa bir çözüm de vardı. Problemler onu yıldıramazdı. Pes etmek ona göre değildi. Her zaman, her yerde bir çözüm üretebileceğine inanıyordu.

Bir gün, kasabada basketbol maçı yaparken çocukların topları patladı. Oynayan herkes çok üzülmüştü.

– Keşke patlamasaydı, diyorlardı.

Moni o esnada "Ne yapabilirim acaba?" diye düşünüyordu.

Maçın en heyecanlı anında top patladı diye maçı bitiremezlerdi. Bu oyunun devam etmesi için bir çözüm bulmaları gerekiyordu. Aklına parlak bir fikir geldi. 1

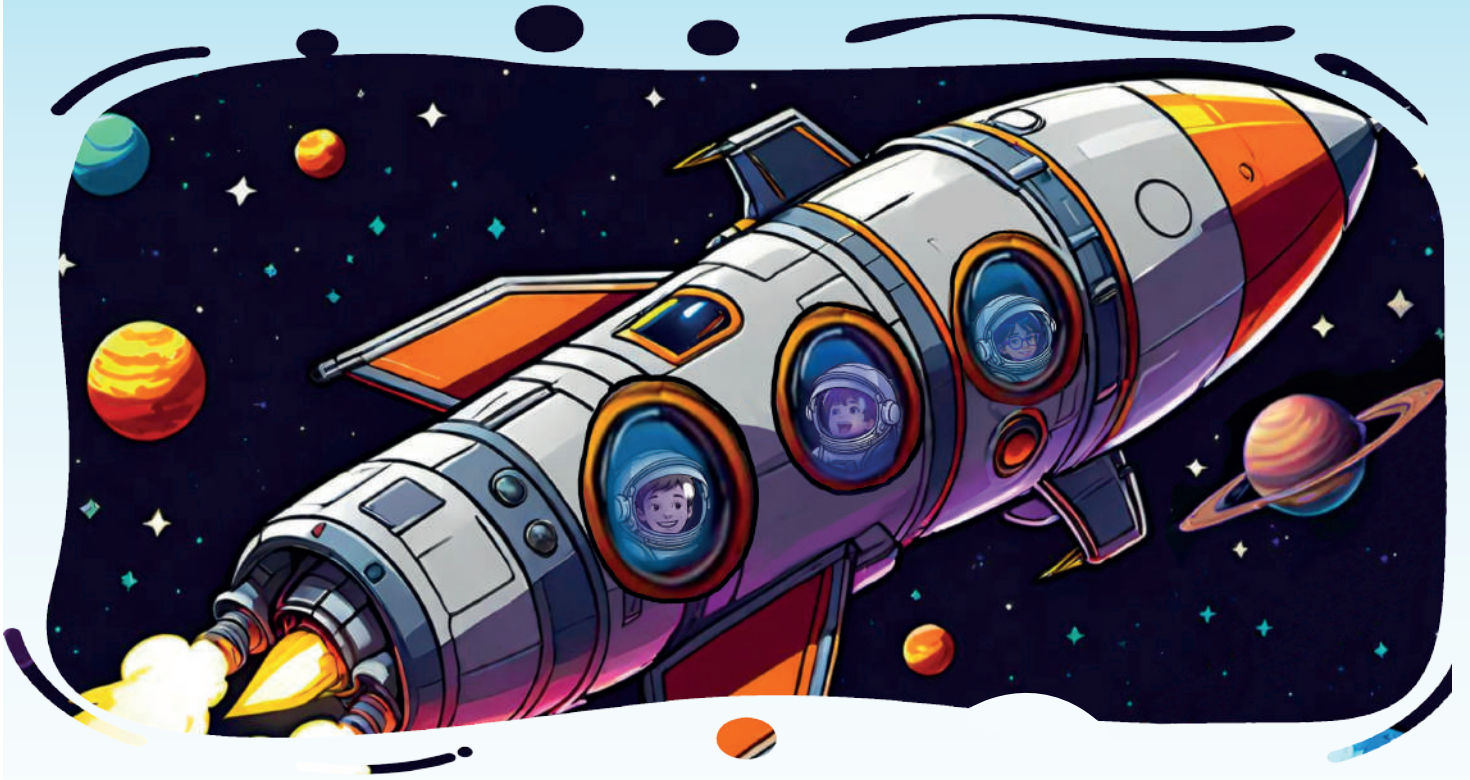

– Topsuz basketbol maçı yapabiliriz, dedi Moni. Basketbol oynamak için bir topa ihtiyacımız yok.

TOPSUZ BASKETBOL MAÇI MI? NASIL YANİ?

Çocuklar arasından bu sefer başka fısıltılar yükseldi.

– İnanılmaaaaaz!!

Bu ilginç fikri duyan herkes şoke olmuştu. Hayalimizde istediğimiz her şeye sahip olabiliriz. Bir rokete binip uzaya gidebiliriz. Bir gemiye atlayıp dev dalgaları aşabiliriz. Oyunda neye ihtiyacımız varsa çantamızdan onu çıkarabiliriz. Hemen ona sahip olabiliriz. Elbette çantadan çıkan bir basketbol topu da olabilir. Bundan daha kolay ne var ki?

Moni, sahanın ortasına geçip bağırdı.

– Çantamdan Top Çıktıııı!

Çocuklar arasında neşeli bir koşturmaca başladı.

Topu sektirdiler. Birbirlerine pas attılar. Şık bir sayı yaptılar. Hatta Mete kendini o kadar oyuna kaptırdı ki bir anda acı içerisinde yerde kıvranmaya başladı.

İnci, panikle bağırdı:

– Ahhh! Hayır! Mete topa bastı. Acil durum! Sağlık görevlileri, buraya lütfen! 2

Mete, yerde o kadar inandırıcı bir şekilde kıvranıyordu ki görenler gerçekten de topa basıp düştüğünü zannedebilirdi. Oyunu çok iyi oynuyordu. Hatta biraz abartıyordu. Bir ara Moni, "Mete, gerçekten topa mı bastı acaba?" diye şüpheye düştü.

Bir siren sesi duyuldu. Moni, İnci ve Taci sağlık görevlisi olup ambulansla olay yerine geldi. Mete'nin ayağına buz tuttular. İncinen bileğini sargı beziyle titizlikle sardılar. Mete'yi sedyeyle saha kenarına aldılar.

Elbette ortada bir buz, sargı bezi, sedye, ambulans falan yoktu. Siren sesini de Moni çıkarmıştı. Bu bir oyundu. Oyun oynamanın en keyifli yanı da sanki gerçekten varmış gibi yapmaktan geçiyordu. Bu, altın kuraldı.

Mete, gökyüzüne baktı.

— İstersem şimdi Satürn gezegeninde bir hastaneye gidip orada da tedavi olabilirim, dedi. Hayal etsenize; gezegenler arası yolculuk... Oyun oynamak muhteşem bir şey yahu!

Mete, saha kenarında keyifle gülümsüyordu. Oyun oynarken özgürdü çünkü. Bu, çooook eğlenceliydi. Mete de eğlencenin tadını doyasıya çıkarıyordu.

Elbette Satürn'de bir hastanede tedavi olmayı tercih edebilirdi. Çantasından bir gezegen çıkarabilirdi. O gezegene giderken karşısına Uzay Korsanları çıkabilirdi. Uzay Korsanları'yla heyecan dolu bir macera başlatabilirdi. Maceraya istediği gibi yön verebilirdi. Ya da okyanusun derinliklerinde tam teşekküllü bir Denizaltı Hastanesine gidebilirdi. Sarı bir köpek balığı onun doktoru olabilirdi. (...)

Mete, Satürn Devlet Hastanesi'nde tedavi olmayı seçti. Satürn gezegeninde tıp çok gelişmiş olacak ki hemencecik iyileşiverdi. Maşallah artık turp gibi sapasağlamdı. Tedavisini olduktan sonra maça geri döndü.

Mert ARIK
(Kısaltılmıştır.)

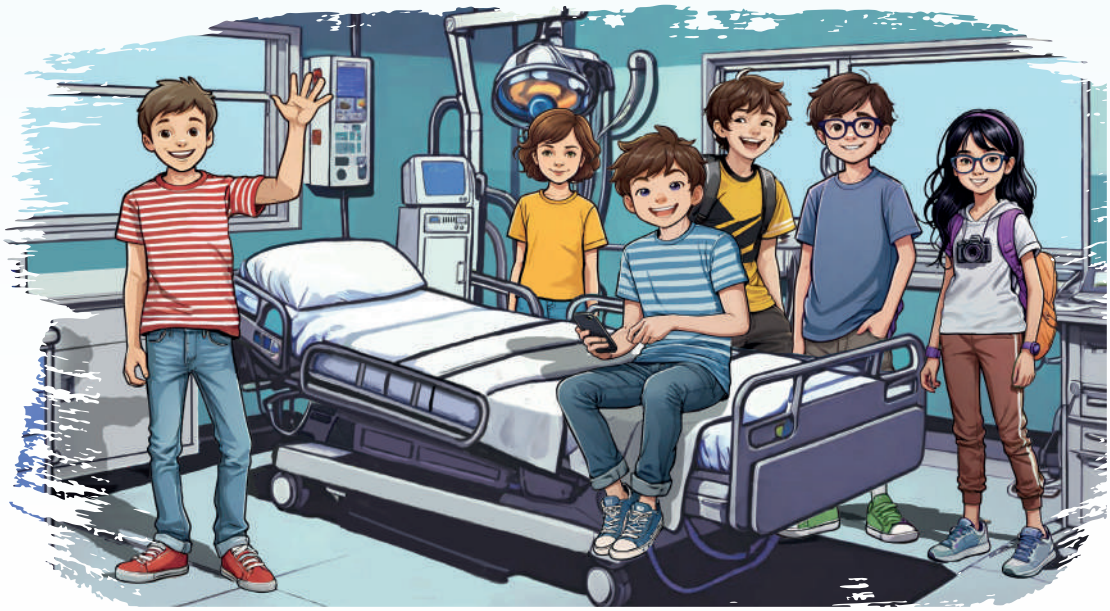

- "Topsuz Basketbol Oyunu" metninde ilginizi çeken bir noktayı belirleyiniz ve bunu neden seçtiğinizi açıklayınız. "Basketbol" konulu metinler bulmak amacıyla bir araştırma yapınız. Araştırmada kullanabileceğiniz kaynakları ve imkânları belirleyiniz. Araştırma sürecinizi bilgiye ulaşım, konuya ve amaca uygunluk açısından değerlendiriniz.
- Yararlandığınız kaynakların konuyu anlamanıza katkısını ve ek kaynaklara ihtiyaç duyup duymadığınızı değerlendiriniz.
- Okuma sürecinizi tema sonundaki "Okuma Becerisi Öz Değerlendirme Ölçeği"ni kullanarak değerlendiriniz.

1. ETKİNLİK

a. Diyafram nefesi etkinliğini yönergeler doğrultusunda tamamlayınız.

Diyafram göğüs ve karın boşluğunu birbirinden ayıran bir kas dokusu tabakasıdır.

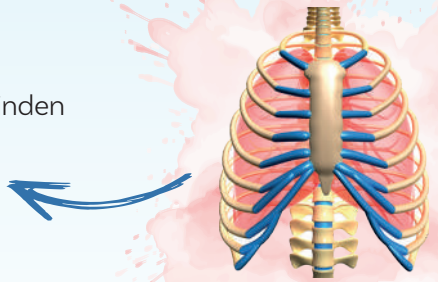

- Ellerinizi görseldeki gibi yerleştirerek omuzlarınız dik biçimde oturunuz.
- Uykunuzun geldiğini düşünerek esneyin.
- Çok komik bir durumla karşılaştınız, kahkaha atıyorsunuz.
- Bir karış uzağınızda bir mum var, üfleyerek onu söndürmeye çalışın.

- Yukarıdaki çalışmaları yaparken göğüs kafesinizin üzerindeki elinizin karnınızın üzerindeki elinizden daha az hareket etmesi gerekir.
- Amaç, karın bölgesinin hareket alanını genişletmektir.

b. Aşağıdaki cümleleri cümle sonundaki okun yönünü dikkate alarak okuyun. Ok yukarıyı işaret ediyorsa ses şiddetinizi artırarak, aşağıyı işaret ediyorsa ses şiddetinizi azaltarak okuyun.

Yoruldunuz değil mi? ↓

Peki, şimdi ne olacak? ↑

Köyümü öyle özledim, öyle özledim ki. ↑

İnanılmaz! ↑

Keşke patlamasaydı! ↓

Aklına parlak bir fikir geldi. ↑

Çantamdan top çıktı! ↑

Bir çocuk yürüyordu. ↓

2. ETKİNLİK

Aşağıdaki karşılıklı konuşmayı inceleyiniz. Kendinizi Cemil'in yerine koyarak yönergeler doğrultusunda tartışmaya katılınız.

- Arkadaşlarınızla aynı fikirde olmadığınız anları düşününüz.
- Serhat'ın fikirlerine nasıl cevaplar vereceğinizi, katıldığınız ya da katılmadığınız görüşleri tespit ederek düşününüz.
- Serhat'ın doğru bulduğunuz fikirlerini kabul edip mantıksız bulduklarınızı neden mantıksız bulduğunuzu açıklayarak kendi fikrinizi belirtiniz. Nezaket kurallarına uyarak anlaşılır bir dil kullanmaya dikkat ediniz.

Konuşmanız sırasında yabancı dillerden alınan ve dilimizde henüz yaygınlaşmamış kelimelerin Türkçelerini kullanmaya özen gösteriniz.

Bence Mete'nin Satürn'de tedavi olmayı istemesi pek mantıklı değil. Oyun oynarken hayal gücünü kullanmak güzel ama gerçek hayatta sorunlarla yüzleşmek ve onları çözmek için daha gerçekçi yollar bulmalıyız. Satürn'e gitmek imkânsız olduğu için böyle bir tercih yapması biraz gerçeklerden kaçmak gibi görünüyor. Bence Mete'nin hayal gücünü kullanarak uygulanabilir bir çözüm bulması daha iyi olurdu. Hayal gücü ve gerçekçilik arasında bir denge kurmak çok önemli.

Bence Mete'nin Satürn'de tedavi olmayı istemesi çok eğlenceli bir fikir. Oyun oynarken hayal gücümüzü kullanmak bizi sıradanlıktan çıkarıp farklı dünyalara götürüyor. Mete'nin Satürn'ü seçmesi onun ne kadar geniş bir hayal gücüne sahip olduğunu gösteriyor. Ayrıca bu tür hayaller kurmak, problem çözme becerilerimizi ve üretkenliğimizi geliştirir. Gerçek hayatta belki Satürn'e gidemeyiz ama böyle hayaller kurmak, sınırlarımızı zorlamamıza ve farklı bakış açıları geliştirmemize yardımcı olur.

3. ETKİNLİK

Metinden alınan aşağıdaki cümlelerin ilişkili olduğu kavramları işaretleyiniz.

Problemler onu yıldıramazdı.	☐ sorumluluk ☐ kararlılık
Oyun oynamak muhteşem bir şey yahu!	☐ özgür düşünce ☐ oyunseverlik
Aklına parlak bir fikir geldi.	☐ merak ☐ üretkenlik
Mete'nin ayağına buz tuttular. İncinen bileğini sargı beziyle titizlikle sardılar.	☐ bağımsızlık ☐ yardımseverlik

4. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruları okuduğunuz metinden hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

1. "Topsuz basketbol oyunu" fikri nasıl ortaya çıkmıştır ve çocuklar bu fikre nasıl tepki vermiştir?
2. Metinde geçen "Oyunlarda bir sorun varsa bir öğrenme fırsatı da vardı." cümlesi ne anlama gelmektedir?
3. Mete'nin tedavi olmak için Satürn gezegenini seçmesinin sebebi ne olabilir?
4. Siz oyundaki bir çocuk olsaydınız Moni'nin çözümü hakkında ne düşünürdünüz?
5. Çocukların topsuz basketbol oyununu izleyen biri neler düşünebilir? Gerekçeleriyle açıklayınız.
6. Çocukların oyunda özgür olmaları ne anlama geliyor? Açıklayınız.

5. ETKİNLİK

a. Metindeki bilgilerle deneyimlerinizi ilişkilendirerek Moni'nin kişilik özelliklerinden üçünü belirleyip aşağıdaki alanlara yazınız. Moni'nin bu özelliklere sahip olduğunu metindeki hangi bilgilerden anladığınızı belirtiniz.

b. Moni'nin sorunla karşılaştığında nasıl bir tutum sergilediğini hatırlayınız. Onun yaklaşım tarzına göre bir sorunla karşılaştığınızda nasıl davranmanız gerekir? Kendi cümlelerinizle yazınız.

6. ETKİNLİK

Aşağıda metinden alınan iki cümle verilmiştir.

a. Bu cümlelerde ifade edilenlerin gerçekte yaşanıp yaşanmadığını belirleyiniz.

b. Siz de metni inceleyiniz ve benzer cümleler belirleyip uygun listeye ekleyiniz.

1. Çocuklar arasında neşeli bir koşturmaca başladı.
2. _____
3. _____

1. Mete, Satürn Devlet Hastanesinde tedavi olmayı seçti.
2. _____
3. _____

c. Bu listeleri adlandıracak olsanız aşağıdakilerden hangisini seçerdiniz? İşaretleyiniz.

☐ Nesnel-Öznel ☐ Gerçek-Hayal ürünü ☐ Somut-Soyut

7. ETKİNLİK Aşağıdaki görselleri inceleyiniz. Görsellerde verilenlerin okuduğunuz metnin hangi bölümüyle ilişkilendirilebileceğini belirleyiniz. Olayın görselde anlatılan kısmını kendi cümlelerinizle yazınız.

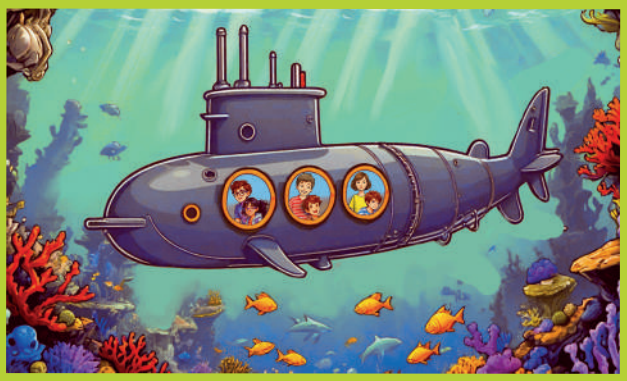

8. ETKİNLİK

a. Daha önce dinlediğiniz "Oyun Durdu!" ve okuduğunuz "Topsuz Basketbol Oyunu" metinleri ile ilgili istenen bilgileri yazınız.

OYUN DURDU!		TOPSUZ BASKETBOL OYUNU
	Kahramanın Karşılaştığı Sorun	
	Kahramanın Sorunla Karşılaştığında Verdiği Tepki	
	Sorunun Kim Tarafından Nasıl Çözüldüğü	

b. Olayların benzerlik ve farklılıklarını söyleyiniz.

9. ETKİNLİK

a. Duygu ve düşünceleri daha açık ifade etmek, cümlede duraklama noktalarını belirlemek, okumayı ve anlamayı kolaylaştırmak üzere yazılarda noktalama işaretleri kullanırız. Bunlardan bazılarını sık, bazılarını daha az kullanırız. Yazılarınızda en sık kullandığınızdan en az kullandığınız noktalama işaretlerine doğru bir sıralama yapacak olsanız sıralamanız nasıl olurdu? Soldan sağa doğru yazınız.

b. Sıraladığınız noktalama işaretlerinin kullanıldığı birkaç örnek cümleyi metinden bularak aşağıya yazınız.

10. ETKİNLİK

a. Aşağıda noktanın farklı işlevleriyle kullanıldığı cümleler verilmiştir. Bu cümlelerde yay ayraç içindeki noktanın hangi işleviyle kullanıldığını belirleyip bunları gruplandırınız. Gruplarınızı oluşturan cümlelerin numaralarını ve noktanın işlevini yandaki kutulara yazınız.

1. İp, top, çomak vb(.)çocuk oyunlarında sıkça kullanılır.
2. Hayalimizde istediğimiz her şeye sahip olabiliriz(.)
3. Oyuncak müzesi için Cumhuriyet Cad(.)yakınlarında bir bina bulduk.
4. Yarışmada 1(.)olan uçurtmanın sahibi mutluluktan havalara uçtu.
5. Oyun oynarken özgürdü çünkü(.)
6. Basketbol oynamak için bir topa ihtiyacımız yok(.)
7. İlk kez katılmasına rağmen oyunu 2(.)sırada tamamlayarak ödül almayı başardı.
8. Bu karakteri Prof(.)Dr(.)Muharrem Ergin'in "Dede Korkut Kitabı"ndan tanıyorum.
9. Çocuklar 4(.)Levent'teki durakta indikten sonra yürüyerek parka ulaşabilir mi?

1. Grup: _____

İşlevi: _____

2. Grup: _____

İşlevi: _____

3. Grup: _____

İşlevi: _____

b. Noktanın belirlediğiniz işlevlerinden hareketle her grup için oluşturduğunuz kuralları ve örnek cümleleri defterinize yazınız.

11. ETKİNLİK

Aşağıda verilen cümleleri 10. etkinlikte yazdığınız kurallardan hareketle inceleyiniz. Eksik olan nokta işaretini cümlelerdeki gerekli yerlere ekleyiniz.

Kıbrıs şehitlerimizden Av Mehmet Özel'in ismi Karacaoğlan Mah 3715 Sok No 111'de bulunan okulda yaşatılıyor

Okul evimize yaklaşık 10 dk yürüme mesafesindeydi

Sınıfımız da evimiz gibi 1 kattaydı ve ben sınıfta en arka sıranın hemen önünde 6 sırada otururdum

En iyi arkadaşım Esma ise 2 sıra önümde Sıla'yla otururdu

YAZALIM

12. ETKİNLİK

a. Yazarken çok uzun cümleler kurmak yazılanların anlaşılırlığını azaltabilir. Uzun cümleleri uygun yerlerinden bölerek kısa cümlelere dönüştürmek metni daha anlaşılır kılar. Aşağıdaki örnekte cümle içinde birbiriyle ilişkili unsurlar ve kısaltma yapılırken bölünebilecek yerler aynı renklerle gösterilmiştir. Verilen örneği inceleyiniz.

Kampa giderken valizime önce pantolonlarımı, gömleklerimi, pijamalarımı; sonra yolda ve orada okuyup yazmak için kitaplarımı, birkaç dergimi ve günlüğümü; spor yaparken ve arkadaşlarımla oynarken ihtiyaç duyacağımı düşünerek raketimi, tenis topumu, eşofman takımımı ve spor ayakkabılarımı yerleştirdim.

- Kampa giderken valizime önce pantolonlarımı, gömleklerimi, pijamalarımı yerleştirdim.
- Sonra yolda ve orada okuyup yazmak için kitaplarımı, birkaç dergimi ve günlüğümü koydum.
- Spor yaparken ve arkadaşlarımla oynarken ihtiyaç duyacağımı düşünerek raketimi, tenis topumu, eşofman takımımı ve spor ayakkabılarımı yerleştirdim.

b. Siz de verilen cümleleri uygun yerlerinden bölerek örnekteki gibi kısa cümlelere dönüştürünüz.

Yapılan bir anketle okulumuzdaki öğrencilerin sokak oyunlarından saklambaç, körebe, birdirbir ve sekseği çok severken zekâ oyunlarından mangala, dokuztaş ve amiralbattıyı tercih ettikleri belirlendi.

Dün izlediğim bir belgeselde bundan çok da uzak olmayan bir dönemde çocukların bez bebek, tornet, misket ve topaç gibi oyuncaklarının olduğunu; okul bahçelerinde yakar top, istop, mendil kapmaca ve uzuneşek gibi oyunları sıkça oynadığını öğrenince çok şaşırdım.

c. Yazdıklarınızı arkadaşlarınızla paylaşınız.

ç. Öğretmeninizin geri bildirimleriyle güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi belirleyiniz. Bu yönlerinizi sonraki etkinliklerde geliştirmeye çalışınız.

13. ETKİNLİK

a. Bir yarışmayı kazanmayı çok istediğinizde neler yaparsınız? Söyleyiniz.

b. Karekodu okutarak şiiri dikkatlice dinleyiniz.

c. Şairin annesinden dua istemesinin nedeni nedir? Söyleyiniz.

ç. Sizce metindeki dua isteği günlük yaşamda nasıl bir öneme sahiptir? Söyleyiniz.

"Çocukların oyun oynamadığı sokaklar üzgün olur."

d. Yukarıdaki cümlede insana ait bir özellik olan "üzgün olma" eylemi sokaklara verilerek sokaklar kişileştirilmiştir. Öğretmeninizden şiiri tekrar dinletmesini isteyiniz. Dinleme sırasında verilen örnektekine benzer bir kullanım hangi dize-de vardır? Bunu belirleyip yazınız.

e. Bulduğunuz söz sanatının şiirin anlatımına olan katkısı nedir? Söyleyiniz.

KONUŞALIM

14. ETKİNLİK

a. "Bu Görev Bizim" bölümündeki yönergeden hareketle izlediğiniz filmle ilgili defterinize aldığınız notları gözden geçiriniz.

b. Defterinize aldığınız notları da kullanarak izlediğiniz sinema filmi veya çizgi filmi olay akışına uygun olarak anlatınız. Anlatımınıza başlarken neden o filmi seçtiğinize de değininiz.

- Konuşmanızın amacını, konusunu ve türünü belirleyiniz.
- Konuşurken nefesinizi doğru ayarlayınız.
- Kelimeleri doğru telaffuz ediniz.
- Sesinizin şiddetini ayarlayınız.
- Doğru vurgu ve tonlamayla konuşunuz.

c. Anlatımınızda güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi belirleyiniz. Öğretmeninizin geri bildirimleriyle bu yönlerinizi sonraki etkinliklerde geliştirmeye çalışınız.

Keşif Yolculuğu

- İp oyunlarından hangilerini biliyorsunuz? Siz bunlardan hangilerini oynamayı daha çok seviyorsunuz?
- Yazı yazarken büyük harfleri hangi amaçlarla kullanıyorsunuz? Söyleyiniz.

- ✓ Metnin başlığını ve görsellerini inceleyiniz. Bunlardan hareketle metinde neler anlatılabileceğini tahmin ediniz. Tahminlerinizi ve gerekçelerinizi 1. etkinlikteki ilgili alana yazınız.
- ✓ Metni öğretmeninizin okuma hızına, vurgu ve tonlamasına dikkat ederek dinleyiniz.
- ✓ Öğretmeninizi dinlerken anlamını bilmediğiniz kelime ve kelime gruplarını işaretleyiniz. Ardından bunlara ve anlamlarına yönelik tahminlerinizi 2. etkinlikteki ilgili alana yazınız.
- ✓ Okuma hızınızın, vurgu ve tonlamanızın öğretmeninizinki gibi anlamı yansıtacak biçimde olmasına özen göstererek metni sesli okuyunuz.

BİR İP BUL, OYUNA BAŞLA!

Kimi zaman sizin de içiniz kıpır kıpır oluyor mu? Belki de oyunlar oynamak, hoplayıp zıplamak istiyorsunuz. Böyle durumlarda size yardımcı olacak birkaç oyun fikriyle geldik. Üstelik bahsedeceğimiz oyunların tümü için gerekli tek bir malzeme var: ip.

Atlama ipi, halat, örgü ipi ve daha nicesi... Bu iplerle oynanan oyunlardan bir ya da birkaçını biliyorsunuzdur. Bu oyunları oynayıp eğlenceli zaman geçirmenin de hoşunuza gittiğini düşünüyoruz. Üstelik sadece oyunlar değil, bir iple yapabileceğiniz birçok aktivite var. İp baskı yapabilir, örgü örebilir, sağlam bir ağaç dalına basit bir salıncak kurarak sallanabilirsiniz.

Halat çekme oyununu pek çoğunuz biliyordur. Bu oyunu kalabalık bir ortamda oynamak oldukça keyifli olabilir. Oyunu bilmeyenler için nasıl oynandığını anlatalım.

Oyun için sağlam bir halata gereksinim var. Öncelikle iki takım kurulur ve takımlar ipin iki ucuna ayrılır. Ortada bir sınır çizgisi belirlenir. Amaç, takımların ipi kendi tarafına çekip rakip takımın tüm oyuncularının bu sınırı geçmesini sağlamak.

Hazır halattan bahsetmişken halatla oynayabileceğiniz bir diğer oyun: ip çevirme. Bu oyunu herhangi bir atlama ipiyle de oynayabilirsiniz. Oyunu en az 5 oyuncuyla oynamanızı öneririz. Ortada ipi çevirecek bir oyuncu belirlenir. Diğer oyuncular ip çeviricinin çevresinde, ipin yetişebileceği uzaklıkta bir çember oluşturur ve çember üzerinde yerleri işaretlenir. İp çevirici, elinde ipi tutarak bulunduğu yerde dönmeye başlar. Oyuncular, çevrilen ipe değmemek için olduğu yerde zıplar. Kim ipe değerse ortaya geçer ve ip çevirici olur.

Daha fazla hareket etmek, rekabeti biraz daha artırmak istiyorsanız ip atlamalı bayrak koşusunu deneyebilirsiniz. Tabii bu oyunda birbirinize bayrak yerine atlama ipi teslim edeceksiniz.

Önce eşit sayıda oyuncudan oluşan takımlar oluşturulur. Ardından yarış alanının sınırları belirlenir. Oyuncular, başlangıç çizgisinde takımlar hâlinde sıraya geçer. İşaretle birlikte ilk sıradaki oyuncular koşar adımlarla ip atlayarak yarış alanının diğer ucuna gidip başlangıca geri döner. Burada ipi, sıradaki takım arkadaşına teslim edip sıranın arkasına geçerler. İkinci oyuncular da karşıya gidip başlangıca döner ve oyun bu sırayla devam eder. İlk önce hangi takım koşuyu tamamlarsa o takım yarışı kazanır.

Şimdi biraz da engelleri aşarak hedefe ulaşmak isteyenler için lazer oyunundan bahsedelim. Lazer oyununda halat ya da atlama ipi değil, kalın örgü ipleri kullanılır. Ayrıca iplerin karşılıklı bağlanabileceği bir ortama gereksinim var. Bol ağaçlı bir bahçe bunun için uygun olabilir. Ağaçlara ipler karmaşık bir biçimde bağlanır. İplerin sonuna bir hedef konulur ve iplere değmeden aralarından geçerek hedefe ulaşmaya çalışılır.

Bu oyunu bir arkadaşınızla oynarken süre tutup hedefe kimin daha kısa sürede ulaştığını ölçebilirsiniz.

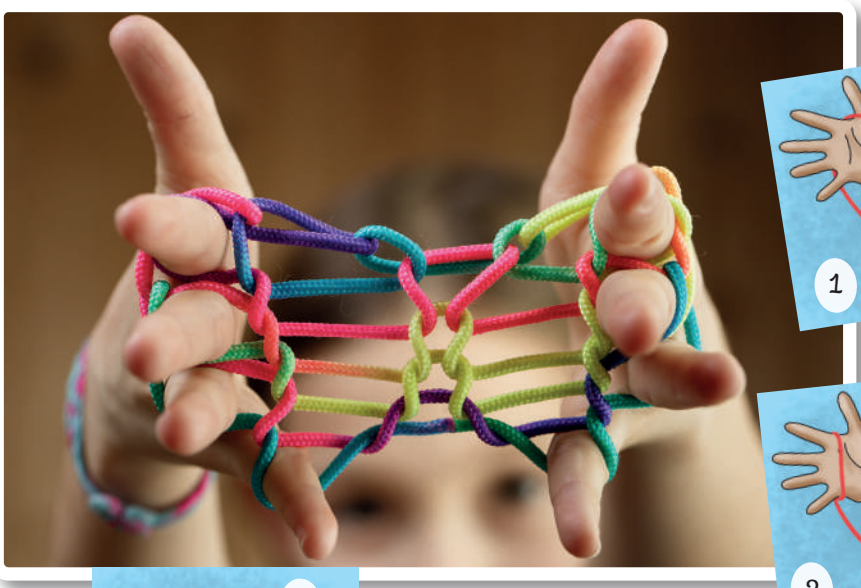

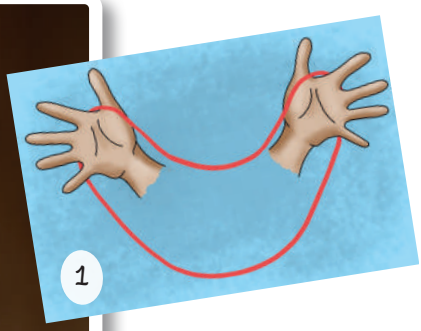

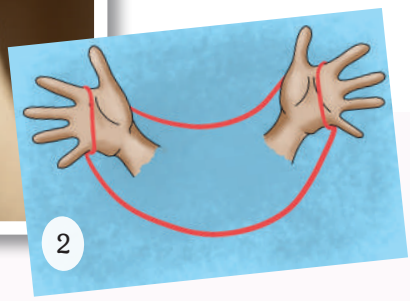

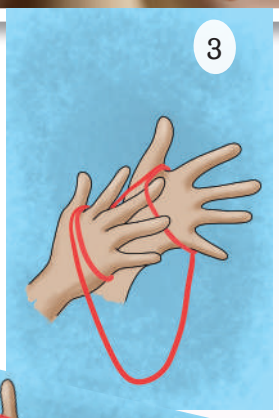

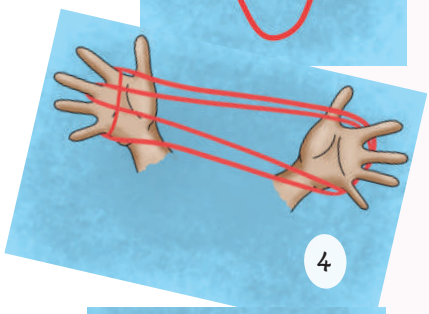

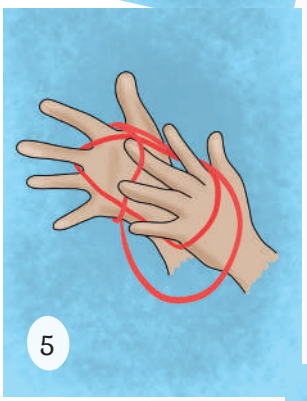

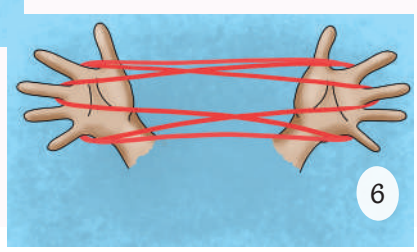

Kedi beşiği, ayatori ya da ip oyunu... Hangi adı tercih edeceğiniz size kalmış. Ancak bu oyunda iplere dolanacağınız kesin! Karşılıklı iki kişiyle oynanan bu oyunda amacınız ipi sırayla farklı biçimlere sokmak. Ancak ipiniz düğüm olduğunda yani artık farklı biçimler yapamadığınızda oyun biter. Bu nedenle hamlelerinizi önceden düşünmeniz ve devamlılığı sağlamanız gerekir.

Oyunu oynamak için 1 metre uzunluğundaki ip, uçlarından bağlanır. Oyunculardan biri, ellerini bağlanan bu ipin arasından geçirir. Sağ elini ipin sol kenarından ve ardından sol elini ipin sağ kenarından dıştan içe doğru geçirip geri çeker. Avuçlarının çevresini saran iplerin altından karşı elinin orta parmağını geçirip ellerini tekrar geriye doğru çeker. Böylece oyunun başlangıcı yapılmış olur. Buradan sonrası sizin hamlelerinize bağlı!

(...)

Sadece birkaç iple bile güzel zaman geçirilebiliyor, değil mi? Siz iple oynanan başka oyunlar biliyor musunuz?

Merve ÇELİK
(Kısaltılmıştır.)

1. ETKİNLİK

a. Metnin içeriğine yönelik tahminlerinizi ve tahminlerinizin gerekçelerini yazınız.

b. Metnin içeriğiyle ilgili tahminleriniz doğru çıktı mı? Tahminlerinizde öne sürdüğünüz gerekçelerin uygun olup olmadığını açıklayınız.

2. ETKİNLİK

Belirlediğiniz kelime ve kelime gruplarının anlamlarını TDK Güncel Türkçe Sözlük'ten bularak yazınız. Tahminlerinizin doğruluğunu kontrol ediniz.

KELİME/ KELİME GRUBU	TAHMİNİM	SÖZLÜK ANLAMI

3. ETKİNLİK

a. Okuduğunuz metinde en çok tekrar eden ve metnin konusunu destekleyen kelimeleri belirleyip örnekteki gibi yazınız.

İp

b. Yazdığınız kelimelerin metni okumadan metnin içeriğini tahmin etmenizde yeterli olduğunu düşünüyor musunuz? Neden?

4. ETKİNLİK

Okuduğunuz metinden ve deneyimlerinizden hareketle aşağıdaki soruları sözlü olarak cevaplayınız.

1. Metinde hangi oyunlardan bahsedilmektedir? Siz bunlardan hangilerini oynuyorsunuz?
2. "Kedibeşiği" adlı oyunda neden hamlelerimizi önceden düşünmeliyiz? Açıklayınız.
3. Metinde anlatılanlarla sizin oynadığınız ip oyunlarının benzer ve farklı yönlerini söyleyiniz.
4. Metinden hareketle kuralların bir oyun için neden önemli olduğunu açıklayınız.
5. Metinde verilen oyun isimlerini oyunların içeriğine uygun buluyor musunuz? Neden?

5. ETKİNLİK

a. Metinden iki oyun belirleyerek oyunlarla ilgili istenen bilgileri yazınız.

Oyun Adı

Oyuncu Sayısı

Oyunun Aracı

Oyunun Amacı

b. İki oyun arasındaki benzerlik ve farklılıkları söyleyiniz.

KONUŞALIM

6. ETKİNLİK

a. Ailenizle ev dışında yaptığınız etkinlikleri aşağıdaki alanlara yazınız.

Ailemle Yaptığım Etkinlikler

Sosyal Etkinlikler	Eğlenme Amaçlı Etkinlikler	Kültürel Etkinlikler
1. _____	1. _____	1. _____
2. _____	2. _____	2. _____
3. _____	3. _____	3. _____

b. Yazdığınız etkinliklerden en çok keyif aldığınız etkinliği belirleyiniz. Bu etkinlikle ilgili aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Hangi sıklıkla bu etkinliği yapıyorsunuz?

2. Etkinlikte neler yaparsınız?

3. Bu etkinlikte özel bir görev veya sorumluluğunuz oluyor mu? Oluyorsa kısaca açıklayınız.

4. Bu etkinliği yaparken ne tür duygular hissediyorsunuz?

5. Bu etkinliği diğerlerinden daha fazla sevmenizin sebebi nedir?

c. Yukarıda yazdıklarınızı da kullanarak ailenizle geçirdiğiniz özel bir günü anlatan konuşma yapınız.

ç. Konuşma sürecinize yönelik aşağıdaki soruları cevaplayınız ve yönergeleri uygulayınız. Bunlardan hareketle güçlü ve zayıf yönlerinizi belirleyiniz.

- Konuşmanızı yaparken en çok nerede zorlandınız?
- Konuşurken neler hissettiniz? Bunlar konuşma sürecinizi etkiledi mi?
- Sizce öğretmeniniz konuşmanızda en çok neyi beğenmiş olabilir?
- Bir sonraki konuşmanızda neleri düzenlemeniz gerektiğini not ediniz.
- Yaptığınız konuşmayla ilgili öğretmeninizin de geri bildirimlerini alınız.

7. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki görseli inceleyerek görselle ilişkili kavramları işaretleyiniz.

- [ ] İletişim
- [ ] Bağımsızlık
- [ ] İş birliği
- [ ] Dostluk
- [ ] Tasarruf
- [ ] Oyunseverlik
- [ ] Temizlik
- [ ] Öz güven
- [ ] Saygı

b. İşaretlediğiniz kavramları neden seçtiğinizi görseldeki ayrıntılardan örnekler vererek açıklayınız.

8. ETKİNLİK

a. Aşağıda virgülün farklı amaçlarla kullanıldığı cümleler verilmiştir. Bu cümlelerde yay ayraç içindeki virgüllerin hangi amaçla kullanıldığını belirleyiniz. Virgülün aynı amaçla kullanıldığı cümleleri gruplandırınız. Gruplarınızı oluşturan cümlelerin numaralarını, virgülün kullanım amacını ve örneklerden hareketle oluşturabileceğiniz kuralı tablolardaki uygun alanlara yazınız.

1. Kıymetli dostlarım(,) öncelikle hepinize bir müjde vermek istiyorum.
2. Elbette ortada bir buz(,) sargı bezi(,) sedye(,) ambulans falan yoktu.
3. Okumak(,) okumak(,) sürekli okumak istiyorum son zamanlarda.
4. Kedibeşiği(,) ayatori(,) ip oyunu adlarından birini tercih edebilirsiniz.
5. Oyun çocuğun hayal gücünü(,) zihinsel ve duygusal gelişimini(,) sosyal becerilerini destekler.
6. Düşünmek(,) düşünmek(,) yine düşünmek gerek bu ülkenin nasıl kurulduğunu.
7. Canım annem(,) sen benim hem ebeveynim hem de en iyi oyun arkadaşım oldun.
8. Hep bilgisayar(,) hep bilgisayar(,) hep bilgisayar... Biraz da arkadaşlarınla oyna.
9. Sayın Okul Müdürüm(,)
   Öncelikle zekâ oyunları turnuvamıza katılımınız için size teşekkür etmek istiyorum.

1. Grup

Cümle numarası	Kullanım Amacı	Kural

2. Grup

Cümleler	Kullanım Amacı	Kural

3. Grup

Cümleler	Kullanım Amacı	Kural

b. Aşağıdaki alana virgülün kullanımı ile ilgili oluşturduğunuz her bir kural için birer örnek yazınız.

1. kural için örneğim: _____

2. kural için örneğim: _____

3. kural için örneğim: _____

9. ETKİNLİK Nokta ve virgülle ilgili aşağıda verilen görevi "istasyon tekniği" ile yönergeler doğrultusunda yapınız.

Nokta ve virgülün işlevleriyle ilgili üç istasyonda üç ayrı çalışma yapılacaktır. İstediğiniz noktalama işaretiyle ilgili çalışmalara katkıda bulunabilirsiniz.

Afiş Örneği

Afiş İstasyonu

1. istasyonda nokta ve virgülün işlevleriyle ilgili örnektekine benzer bir afiş tasarlanacaktır.

Broşür İstasyonu

2. istasyonda nokta ve virgülün işlevleriyle ilgili örnektekine benzer bir broşür hazırlanacaktır.

Broşür Örneği

Slogan İstasyonu

3. istasyonda nokta ve virgülün işlevleriyle ilgili örnekteki gibi özgün sloganlar üretilecektir.

Slogan Örneği

- Her istasyon için bir gözlemci belirleyiniz. Gözlemci, görevli olduğu istasyonda yapılan çalışmaların ilerleyişini ve grupların istasyonda geçirdiği süreyi takip edecektir.
- Arkadaşlarınızla 2-3 kişilik gruplar oluşturunuz.
- Grup olarak sırasıyla tüm istasyonları dolaşıp verilen süre içinde kendinizden önce yapılan çalışmalara katkıda bulunarak etkinliği tamamlayınız (Her bir grubun istasyonda kalma süresi üç dakikadır.).
- Süreç sonunda ortaya çıkan çalışmaları sınıfınızın panosunda sergileyiniz.

10. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki metinde büyük harflerin kullanım alanlarından bazılarının örnekleri verilmiştir. Metni inceleyiniz ve büyük harflerin benzer kullanımlarını gruplandırınız.

Bugün 9 Haziran 2024 Pazar. Sabah yaramaz kedim Boncuk'un ve geveze kuşum Maviş'in sesleriyle uyandım. Hayatımda ilk kez bir ödül alacağım için duyduğum heyecan sanki onlara da geçmişti. Aslında buruk bir heyecandı benimki. Yarışmayı tüm Türkiye'nin öğretmeni Şehit Şenay Aybüke Yalçın Öğretmen'im için yazdığım şiirle kazanmıştım. Aybüke Öğretmen'imiz yedi yıl önce, 9 Haziran 2017 Cuma günü aramızdan ayrılmıştı. Şiirimde onu unutmayacağımızı, unutturmayacağımızı anlattım. Ödülümü verirken Vali Bey'in gözleri doldu, elleri titredi. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki bir limanda yaşananları anlatan türküyü onun sesinden dinlerken törendeki herkesin gönlü titredi.

b. Oluşturduğunuz gruplardan hareketle büyük harflerin kullanımıyla ilgili kurallar oluşturup aşağıya yazınız.

c. Aşağıda verilen cümleleri büyük harflerin kullanımına dikkat ederek ve noktalama işaretlerini uygun yerlere koyarak yeniden yazınız.

aslı ceren ve mehmet körebe oynuyor

okulumuzda 21 haziran salı günü akıl oyunları turnuvası başlıyor

aysel köpeği fındıkla sahilde oynuyordu

çocuk oyunları şenliği için azerbaycan cumhuriyetine gidiyoruz

okulumuza gelen doktor ahmet bey oyunların çocuklar için önemini anlattı

11. ETKİNLİK

a. Arkadaşlarınızla oynarken en çok eğlendiğiniz geleneksel oyun hangisidir? Söyleyiniz.

b. Karekodu okutarak çoklu ortamı izleyiniz.

c. İzlediğiniz çoklu ortamda oyunlarla ilgili verilen bilgileri aşağıdaki yönergeler doğrultusunda sınıflandırınız.

- Çoklu ortamdaki bilgilerden nelerin sınıflandırılabileceğini belirleyiniz.
- Bilgileri örnekteki gibi sınıflandırıp aşağıdaki tabloya yazınız.
- Yaptığınız sınıflandırmaya örnekteki gibi başlık koyunuz.

Başlık 1	Başlık 2
Ülke Adı	.....
	Beni Tanı

ç. Yaptığınız sınıflandırmayı da kullanarak farklı coğrafyalarda benzer oyunların olmasıyla ilgili bir konuşma yapınız.

d. Aşağıdaki soruları izlediğiniz çoklu ortamdan hareketle cevaplayınız.

- İzlediğiniz çoklu ortamdaki karşılaştırılabilir unsurlar neler olabilir? Söyleyiniz.
- Çoklu ortamda tanıtılan iki oyun seçiniz. Seçtiğiniz oyunların benzerlik ve farklılıkları nelerdir? Yazınız.

- Karşılaştırdığınız oyunlardan hangisini beğendiniz? Nedenleriyle söyleyiniz.

e. İzlediğiniz çoklu ortamdan alınan aşağıdaki görselleri inceleyip görsellerle ilgili soruları cevaplayınız.

Görselde alt yazı kullanılmasının amacı nedir? Bu tür çoklu ortamlarda alt yazı kullanılmasının başka hangi faydaları olabilir? Yazınız.

İzlediğiniz çoklu ortamda yukarıdaki görsel ve benzerleri hangi görevi yerine getirmektedir? Bu tür bir görselin olmaması bir eksiklik oluşturur mu? Neden?

f. İzlediğiniz çoklu ortamdan yazı, ses, müzik, video, görsel gibi unsurlardan birini çıkarmanız gerekseydi hangisini çıkarırdınız? Neden? Yazınız.

g. Tema sonunda yer alan "Dinleme/İzleme Becerisi Öz Değerlendirme Ölçeği"ni kullanarak dinleme/izleme sürecindeki güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi tespit ediniz. Sonraki etkinliklerde bu yönlerinizi geliştirmeye çalışınız.

ğ. Karekodu okutarak "Oyun Dünyamız" adlı etkileşimli içeriği yönergeler doğrultusunda tamamlayınız.

YAZALIM

12. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki elektronik postayı inceleyiniz. Elektronik postada bulunan "Kime" bölümüne kendi elektronik posta adresinizi yazınız.

Kimden hatice52_@e-postaci.net.tr

Kime _____@_____

Konu Görseldeki Oyun Hakkında Bilgi

Sevgili Arkadaşım,

Çocuk oyunlarıyla ilgili araştırma yaparken ekte gönderdiğim görselle karşılaştım. Görseldeki oyunla ilgili bilgine ihtiyacım var.

Bu görseldeki oyuna nasıl bir hazırlık yapılması gerektiğini, oyunun kurallarını, nasıl oynandığını anlatan elektronik postanı en kısa sürede bana gönderebilir misin? Cevabını sabırsızlıkla bekliyorum.

Arkadaşın Hatice

Ek: korebe.jpg

b. Arkadaşınız Hatice'den gelen bu elektronik postaya aşağıdaki yönergeleri göz önünde bulundurarak bir cevap yazınız.

- "Kimden" bölümüne kendi elektronik posta adresinizi yazınız.
- Yazınızda yabancı dillerden alınan ve dilimizde henüz yaygınlaşmamış kelimelerin Türkçelerini kullanınız.
- Uygun selam ve hitap ifadelerini kullanınız.
- Nezaket kurallarına uygun bir iletişim dili kullanınız.
- Vereceğiniz bilgilerin doğru ve güvenilir olmasına dikkat ediniz.
- Yazım ve noktalama kurallarına uyunuz.

Kimden	_____@_____
Kime	hatice52_@e-postaci.net.tr
Konu	Görseldeki Oyun Hakkında Bilgi

c. Yazdığınız e-postayı arkadaşınıza göndermeden önce oluşturduğunuz metnin oyunu tanıtması ve iletişim sürecini devam ettirmesi açısından kontrol ediniz. Varsa gerekli düzenlemeleri yapınız. Oyunu tanıtması ve iletişim sürecini devam ettirmesi açısından kontrol ediniz. Varsa gerekli düzenlemeleri yapınız.

ç. Yazınızı arkadaşlarınızla paylaşınız.

d. Yazma sürecinizi tema sonundaki "Yazma Becerisi Öz Değerlendirme Ölçeği"ni kullanarak değerlendiriniz.

Bu Görev Bizim

› Geleneksel çocuk oyunlarını ve bunların kültürümüzdeki önemini araştırınız. Edindiğiniz bilgileri defterinize yazınız.

Keşif Yolculuğu

- Uçurtma ile ilgili bildiklerinizi anı, gözlem ve deneyimlerinizden hareketle arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Geleneksel çocuk oyunları ve bu oyunların kültürümüzdeki önemiyle ilgili araştırmanızdan edindiğiniz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız.

- ✓ Öğretmeniniz metni okurken onu dikkatlice dinleyiniz.
- ✓ Metni vurgu ve tonlamaya dikkat ederek normal konuşma hızınıza yakın bir hızda sesli okuyunuz.
- ✓ Metin, alındığı kaynaktaki yazım ve noktalaması korunarak kitabınıza aktarılmıştır. Metni okurken cümle içinde ve sonunda kullanılan noktalama işaretlerinin kullanım amaçlarına dikkat ediniz.

ÖĞRETMENİN SEVİNCİ

"Öff! dedim belimi doğrulturken. "Nasıl da yorulmuşum." Oturduğum döşemenin üzerinden kalkıp, kendimi yumuşak bir koltuğa attım. Gözlerimi odanın içinde dolandırırken, çevreme serpiştirdiğim rengârenk uçurtmalara sevinçle baktım. Tüm renklerin gelip göz bebeklerime yerleştiğini duyumsadım.

Bir gökkuşağını anımsatan upuzun ve rengârenk kuyruklarıyla yerde, masanın, sandalyelerin üzerinde duran uçurtmalarımı parmağımı uzatarak, tek tek saydım. "Tam on iki uçurtma. Mahallenin çocuklarına yeter mi? Geçen yıl sekiz tane yapmıştım da, birkaç çocuk açıkta kalmıştı. Yetmeyecek olursa bir daha, bir daha yaparım, öyle çok malzemem var ki..."

Yaşlı bedenim oturduğum koltuğa biraz daha gömülürken, ilk kez yorulduğumu hissettim. Beş gündür bu uçurtmalarla uğraşıyor, onları çocukların hoşuna gidecek biçimlere sokmaya çalışıyorum. Bundan öyle büyük bir sevinç duyuyorum ki, anlatması kolay değil.

Koltuğuma biraz daha gömülürken, "Yarın olsun, gökyüzü renklerle donanacak, bir yarın olsun," diye mırıldandım ve göz kapaklarımın ağırlaştığını hissettim.

(...)

Yattığım yerden fırlayıp pencereye koştum. Sabah olmuş, öyle güzel bir gün başlamıştı ki, içim sevinçle doldu. Penceremin kanadını ardına kadar açtım ve kollarımı iki yana açarak baharı kucakladım. Baharın ılık nefesi açık yakamdan içeri girip tüm vücudumu bir müjde gibi sardı.

Bugün kendimi çok canlı hissediyorum. İçi içine sığmaz bir çocuk gibiyim. Çocuksu sevinçlerle dolu olduğum için art arda neşeli kahkahalar attım. Artık giyinmeliyim, çocuklarımın beni bahçe kapılarında ya da pencere önlerinde beklediklerini biliyorum. Heyecanlı ve sabırsız olduklarını da. Çünkü üç bahardır böyle oluyor.

Giyinirken bir yandan da düşünüyorum. Öğretmen emeklisiyim. Ama emekli olmak bana göre değil, daha doğrusu öğrencilerimden uzakta kalmak.

Bu düşünceyle ve onlara yakın olma tutkusuyla, bir okulun kantinini işlettim uzun süre. Mutluluk dolu günlerdi onlar. Minicik öğrenciler benden bir şey satın aldıklarında, ellerindeki paraya değil, sadece o küçük, aydınlık yüzlere bakardım. O anda yaşlı yüreğim bilinmedik sevinçlerle dolup taşardı.

Biraz daha yaşlanınca, o işi de bırakıp bu semte taşındım. Yalnız yaşıyorum, çocuklarım ve torunlarım yok ama, bu semtin tüm çocukları benim torunlarım, kopamadığım öğrencilerim. Bir de beni mutlu eden uçurtmalarım var.

Kendimi bu düşüncelerden kurtarıp, uçurtmalarımın yanına gittim. Onları iki koltuğumun altına sıkıştırıp hevesle dışarı fırladım. Bağırıyorum:

"Haydi çocuklar! Öğretmen dedeniz geldi!.. Uçurtmalarınız geldi!.."

Kulakları dışarıda olan çocuklar, bu sesle kendilerini dışarı attılar. Bir anda çevremi sarıp bağırıp çağırmaya, uçurtmalarına kavuşmak için sabırsızca tepinmeye başladılar.

"Durun!.. Durun!" diye bağırdım. Hepinize yetecek kadar var, sabırsız olmayın. Şu mor renkli uçurtma senin Can. Kuyruğu alacalı olan da Gün'ün. Palyaço suratlı olanını Deniz'e yaptım. Neredesin, küçük Deniz?"

Ohh... Nihayet uçurtmalarım afacan sahiplerini buldu. Çok mutluyum, çocuklar gibi seviniyorum. Küçük Deniz'in elinden tuttum, kırlara doğru koştuk.

"Koyuverin uçurtmalarınızı! Koyuverin rüzgâra karşı!.. Gökyüzünde martılar gibi süzülsünler, göğün rengine karışsın uçurtmalarınızın rengi!" diye haykırıyorum. Yoksa çocuklardan daha mı heyecanlıyım? Bu heyecanım çocuklara da yansıdı. Onlar da bağırıyor, çağırıyor, neşeli çığlıkları kırlarda yankılanıyor.

Papatyalı tepelere ulaştığımızda, uçurtmalarımızı hep birlikte baharın ılık rüzgârlarına karşı bıraktık. Onlar gittikçe yükseliyor, renkli kuşlar gibi süzülüyorlar. Gökyüzü onlarla doldu, sanki güneş yedi rengini salıvermiş de mora, turuncuya, kızıla boyamıştı bu sonsuz boşluğu.

"Nasıl da süslendi gökyüzü! Görüyor musun, öğretmen dede? diye bağırdı Can uzaktan.

"Sanki gökyüzüne renkli bir tül çekilmiş," diye ilave etti Onur.

"Evet," diye yanıtladım başımı gökyüzünden ayırmadan. Bakın,bakın! Kuyruklarını nasıl da iki yana ahenkle sallıyorlar!

Bana bu çocuksu heyecanı veren, papatyalı tepeler mi, yoksa içimde birer tomurcuk gibi açan çocuklar mı? Doğrusu anlayamıyorum. Sevgili küçüklerim haykırıyorlar:

"Benim uçurtmam artık o kadar yüksekte ki, onu göremiyorum!''

"Benimkisi şu anda güneşle kucaklaşıyor, bunu görebiliyorum!

Onlara gülümseyerek baktım. Bir an çocukluğumu anımsadım. Benim ve babamın

elinde birer uçurtma var. Babam bağırıyor: "Haydi Ali, koyuver uçurtmanın ipini! Sal gökyüzüne, bugün gökyüzü bizim olacak! Yarışacağız seninle ve kazanacağım yarışı. Dondurma ısmarlayacaksın bana unutma haa!" Ardından neşeli kahkahalar. Yüreğim burkulur gibi oldu.

Kendimi tekrar uçurtmalara ve çocuklara verdim.

"Elindeki yumağı yere at Deniz!" diye bağırdım. "Sal salabildiğin kadar ipi. Bak! Baharın ılık rüzgârları onu alıp nasıl da yücelere götürüyor!" Onlara bakarken, güneşten kamaşan gözlerimi iyice ovuşturdum. Küçük Deniz'e bakıp, "Bu mevsim en az onun kadar taze, onun kadar canlı" diye düşündüm. Bu canlılığı ben de içimde duyuyorum. Kıştan çıkmak kolay mı? Bir de benim gibi yaşlı olunca insan, baharı nasıl da özlemle bekliyor.

(...)

Yanlarından geçen bir uçurtma ile havalanan leylekler, bu rengârenk uçurtmaların içinde ahenkle kanat çırpıp bir kaybolup, bir çıkıyorlardı. Daha sonra uçurtmaların içinden sıyrılıp, gökyüzünün masmavi boşluğunda kaybolup gittiler. Leyleklere, mavi bir atlas gibi parlayan gökyüzüne ve papatyalı tepelere uzun uzun baktım. "Keşke her mevsim bu tür güzelliklerle dolu olsa," diye düşündüm.

"Haydi yarışın!

Uçurtmalarınızı daha yücelere salın çocuklar!" diye bağırıyorum. Sanki bu uçurtmalarla birlikte göğün maviliğini kucaklamak istiyorum.

"Öğretmen Dede, uçurtmamı kaçırdım elimden, yakala onu, lütfen! Yakala!.." diye bağırıyor küçük Deniz ve bana doğru koşuyor.

"Üzülme," dedim. "Sana yeniden yapacağım. Hem öyle kocaman, öyle güzel olacak ki, gökyüzünde süzülürken tüm kuşlar onu kıskanacak."

"Şimdi istiyorum!" dedi ağlamaklı bir sesle. "Şimdi!"

Kuyruğunu sallayarak gittikçe uzaklaşan uçurtmanın arkasından hüzünle baktı küçüğüm. Sanki sevinçleri de onunla uzaklaşıyor.

(...)

Güngör KÖKNEL

(Kısaltılmıştır.)

1. ETKİNLİK

a. Aşağıda metinde geçen bazı kelimeler ve bu kelimelerin anlamları verilmiştir. Bu kelimelerin metinde kullanılan anlamını örnekteki gibi işaretleyiniz.

süzülmek
- ○ Kuş kanatları gerili olarak görünür bir hareket yapmadan havada ilerlemek.
- ● Sessizce ve görünür bir hareket yapmadan havada ilerlemek.

haykırmak
- ○ Telaş, şikâyet vb. sebeplerle yüksek sesle bağırmak.
- ○ Çağırmak, seslenmek.

gök
- ○ Uzay.
- ○ Mavi ile yeşil arası olan renk.

kanat
- ○ Kuşlarda ve böceklerde uçmayı sağlayan organ.
- ○ Kapı, pencere, dolap gibi dikine açılıp kapanan şeylerin kapağı.

saymak
- ○ Ödemek, peşin vermek.
- ○ Bir şeyin kaç tane olduğunu anlamak için bunları birer birer elden veya gözden geçirmek, sayısını bulmak.

ısmarlamak
- ○ Parasını kendi ödeyerek başkaları için yiyecek veya içecek getirilmesini söylemek.
- ○ Kendi için bir şey alınmasını başkasına söylemek.

b. Yukarıdaki kelimeler metnin anahtar kelimeleri olabilir mi? Neden?

c. Okuduğunuz metnin anahtar kelimelerini belirleyip aşağıya yazınız.

_____ _____ _____ _____

_____ _____ _____ _____

ç. Anahtar kelime olarak belirlediğiniz kelimelerin varsa eş anlamlarını söyleyiniz.

2. ETKİNLİK Aşağıdaki soruları okuduğunuz metinden hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

1. Öğretmen, emekli olduktan sonra neden uçurtma yapmaya karar vermiştir?
2. Öğretmen, uçurtma sayısını neden artırmaya karar vermiştir?
3. Çocuklar, uçurtmalarını gökyüzüne bıraktıklarında ne hissetmişlerdir?
4. Deniz, uçurtmasını kaybedince neler hissetmiştir? Öğretmen, Deniz'e nasıl bir öneride bulunmuştur?
5. Siz öğretmenin yerinde olsaydınız çocukları sevindirmek için neler yapardınız?

3. ETKİNLİK

a. Metindeki emekli öğretmenin aşağıda verilen davranışlarından hareketle hangi kişilik özelliklerine sahip olduğu söylenebilir? Anı, gözlem ve deneyimlerinizden hareketle belirleyip ilgili yerlere yazınız.

_____ Çocuklarla arasında samimi ve güçlü bir bağ kurması

_____ Çocuklara verdiği sözleri tutması

_____ Çocukların güvenliğini ve mutluluğunu sağlamak için gerekenleri yapması

_____ Çocukların isteklerini dikkate alması

_____ Çocukların mutluluğu için çok sayıda uçurtma hazırlayıp yorulması

b. Çocukların emekli öğretmeni sevmelerinde bu özelliklerin etkisi olabilir mi? Nedenleriyle yazınız.

4. ETKİNLİK Okuduğunuz metinden bir bölüm aşağıda verilmiştir. Deniz ve öğretmenin olaylar karşısındaki tepkilerinden yola çıkarak duygu durumlarını belirleyip söyleyiniz.

"Öğretmen Dede, uçurtmamı kaçırdım elimden, yakala onu, lütfen! Yakala!.." diye bağırıyor küçük Deniz ve bana doğru koşuyor.

"Üzülme!" dedim. "Sana yeniden yapacağım. Hem öyle kocaman, öyle güzel olacak ki gökyüzünde süzülürken tüm kuşlar onu kıskanacak."

"Şimdi istiyorum!" dedi ağlamaklı bir sesle. "Şimdi!"

Kuyruğunu sallayarak gittikçe uzaklaşan uçurtmanın arkasından hüzünle baktı küçüğüm. Sanki sevinçleri de onunla uzaklaşıyor.

5. ETKİNLİK **a.** Okuduğunuz metinden alınan aşağıdaki cümleleri inceleyiniz. Kişisel görüş içeren cümleleri işaretleyiniz. İşaretlediğiniz cümlelerde kişisel görüş ifade eden kelime veya kelime gruplarının altını örnekteki gibi çiziniz.

- [x] Onları iki koltuğumun altına sıkıştırıp hevesle dışarı fırladım.
- [ ] Sabah olmuş, öyle güzel bir gün başlamıştı ki içim sevinçle doldu.
- [ ] Küçük Deniz'in elinden tuttum, kırlara doğru koştuk.
- [ ] Bir de beni mutlu eden uçurtmalarım var.
- [ ] Onlar gittikçe yükseliyor, renkli kuşlar gibi süzülüyorlar.
- [ ] Benim ve babamın elinde birer uçurtma var.
- [ ] Yattığım yerden fırlayıp pencereye koştum.
- [ ] Gözlerimi odanın içinde dolandırırken çevreme serpiştirdiğim rengârenk uçurtmalara sevinçle baktım.

b. İşaretlediğiniz her bir cümle için sol, işaretlemediğiniz her bir cümle için sağ sütundaki bir kareyi boyayarak yandaki grafiği oluşturunuz. Yaptığınız sınıflandırmayı ihtiyaç duyarsanız öğretmeninizden yardım alarak adlandırınız ve belirlediğiniz adları sütunların altındaki ilgili yerlere yazınız.

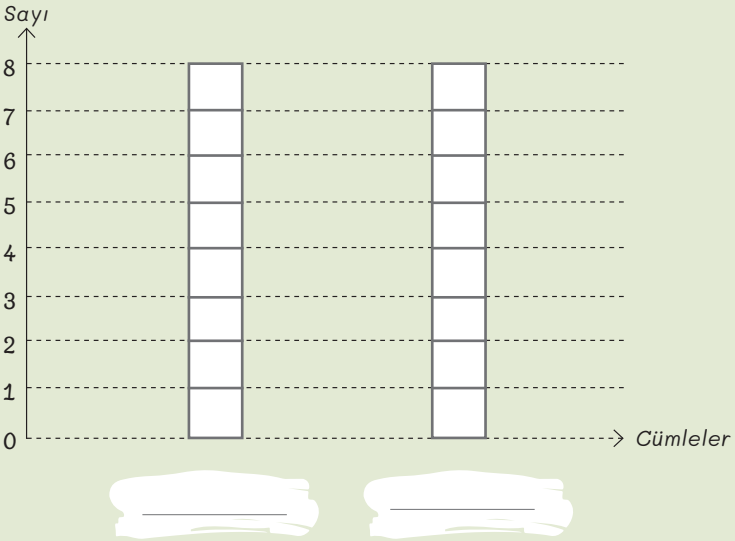

_____ _____

6. ETKİNLİK

a. Okuduğunuz metinden alınan aşağıdaki cümleleri inceleyiniz. Altı çizili kelimelerde neden büyük harf kullanıldığını yazınız.

Haydi Ali, koyuver uçurtmanın ipini! _____

Nihayet uçurtmalarım afacan sahiplerini buldu. _____

b. Yay ayraç içinde verilen kelimeleri büyük harflerin kullanımına dikkat ederek örnekteki gibi yazınız.

Bu yıl nisan ayında çocuk oyunları festivali yapılacak. (nisan)

23 _____ bütün çocuklar için bayramdır. (nisan)

Yarın Ahmet _____ oyun parkının açılışını yapacak. (bey)

Çok şık bir _____ kapıda gülümseyerek bekliyor. (bey)

Çocukken _____ bizim oyunlarda buluştuğumuz yerdi. (sokak)

Buluşma noktamızı Güneş _____ olarak belirledik. (sokak)

Ağrı _____ ülkemizin eşsiz doğal alanlarından biridir. (dağı)

Bu _____ gezmek isteyen birçok kişi yaz aylarında bölgeye akın eder. (dağı)

7. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki paragraftan hareketle soruları sözlü olarak cevaplayınız.

Hepimizin ortak kullandığı bazı yaşam alanları vardır: sahil, çocuk parkı, yeşil alanlar gibi. Bu alanları temiz ve düzenli tutmak herkesin sorumluluğundadır. Gelecek nesillere yaşanabilir bir dünya bırakabilmek için çevreye karşı duyarlı olmalıyız. Bu, aynı zamanda sağlıklı ve huzurlu bir ortamda yaşamımızı sürdürmek için önemlidir.

- Sizce çocukların zaman geçirdiği ortak yaşam alanlarının korunmaması ne gibi sorunlara yol açabilir? Söyleyiniz.
- Paragrafta bahsedilen sorumluluğun yerine getirilmesiyle okuduğunuz metindeki çocukların kırlarda uçurtma uçurabilmesi arasında bir ilişki olabilir mi? Örneklerle açıklayınız.

b. Aşağıdaki görselde verilen iki çocuk arasında geçen ve çevreye karşı sorumluluğu konu alan bir diyalog yazınız. Bu çalışmada yazma aracı ve ortamını (mektup, e-posta, mesajlaşma ve sosyal medya uygulamaları vb.) siz belirleyiniz. Ayrıca yazışmayı başlatma, sürdürme ve sonlandırmayla ilgili uygun selam ve hitap ifadelerini kullanınız. Yazma çalışmanızın sonunda yazdığınız diyaloğu konu ve anlam bütünlüğü açısından gözden geçirerek düzenleyiniz.

Yıl boyunca yapacağınız yazma ve konuşma ürünlerinizden "Ürün Seçki Dosyası" oluşturunuz.

Yazdığınız diyaloğu "Ürün Seçki Dosyası"na ekleyiniz.

8. ETKİNLİK Aşağıdaki yay ayraçların içine uygun noktalama işaretlerini yazınız.

Emre ve ailesi iki hafta sonra gerçekleşecek olan ödül töreni için sabırsızlanıyordu( )Beklenen gün sonunda gelmişti( ) Emre en yakın arkadaşları Ahmet( )Eren ve Yasin ile buluşup yola çıktı( ) Okulun bahçesine geldiklerinde her yerin rengârenk balonlarla süslendiğini gördüler( ) Emre satranç turnuvasında okul 1( )si olmuştu ve bu başarısından dolayı öğretmenleri( ) arkadaşları ve ailesi onunla gurur duyuyordu( ) Okul müdürü "Kıymetli öğrenciler( ) bu başarı hepiniz için bir ilham kaynağı olacaktır." dedi( ) Törenden sonra Emre ve arkadaşları kutlamalara devam etmek için M( ) Kemal Parkı'na gitmeye karar verdiler( ) Çocuklar gün boyunca parkta koştular( ) koştular( ) koştular( )

9. ETKİNLİK Aşağıdaki görselde bir uçurtmanın yapım aşamaları gösterilmiştir. Görselde verilen işlemde ne yapıldığını boş bırakılan alanlara yazınız.

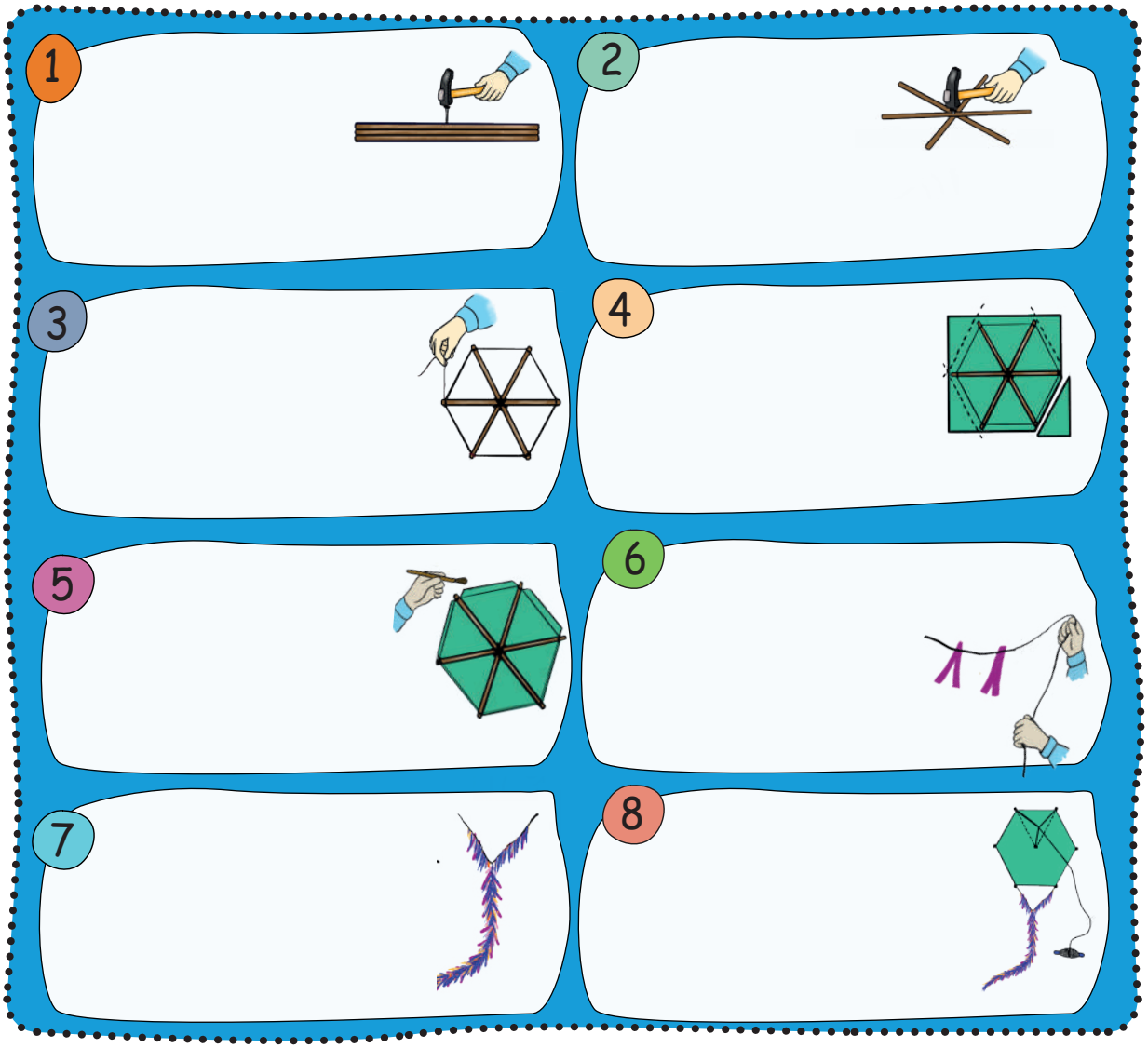

İZLE ÖĞREN UYGULA

PLANLAMA, TASLAK (METİN) OLUŞTURMA, GÖZDEN GEÇİRME, PAYLAŞMA STRATEJİLERİ

Planlama:
Yazma öncesi hazırlık yapmaktır. Planlamada önce metnin konusunu seçeriz, sonra konuyla ilgili bilgi toplarız. Metinde bu bilgilere nasıl ve hangi sırayla yer vereceğimizi belirleriz. Yazımızın dil ve anlatım özelliklerine karar veririz. Artık taslağımızı oluşturmaya başlayabiliriz.

Taslak (Metin) Oluşturma:
Yaptığımız plana göre yazımızı oluşturduğumuz stratejidir. Burada kusursuz yazmak değil, metnin ana yapısını oluşturmak önemlidir. Bu aşamada rahat davranabiliriz çünkü taslağımızı gözden geçirme stratejisiyle düzenleyeceğiz.

Gözden Geçirme:
Taslağımızı hem içerik hem yazım ve noktalama yönünden düzenlediğimiz aşamadır. Bu aşamada taslağımızı birkaç kez okumak önemlidir. Belirlediğimiz hataları düzeltip yazımızda gerekli gördüğümüz yerlerde ekleme ve çıkarmalar yapabiliriz. Taslağımıza son şeklini verdik. Artık metnimizi paylaşmak için hazır mıyız?

Paylaşma:
Yazdığımız metni nasıl ve kimlerle paylaşacağımıza karar vererek gerekli çalışmaları yaptığımız stratejidir.
Metnimizi sınıf panosunda, okul gazetesinde, bir dergide yayımlayabilir; uygun çevrim içi ortamlarda da (okulun genel ağ sayfası vb.) paylaşabiliriz.

Haydi başlayalım!

Önce örneklerimizi okuyalım ve paragraflardaki renklendirmeye dikkat edelim. Renklendirmenin neye göre yapıldığını belirlemeye çalışalım.

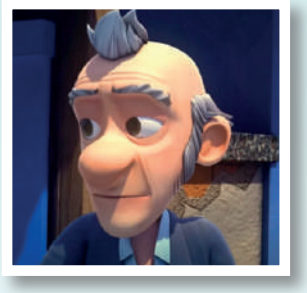

Bağımsız Betimleme Paragrafı Örneği

"Rafadan Tayfa" çizgi filminin önemli karakterlerinden biridir Basri amca. Yetmişli yaşlarda, zayıf ve orta boylu, beli de hafif büküktür. Saçlarının çoğu dökülmüştür, kafasının üst kısmında kırlaşmış az bir saçı kalmıştır. İri, kahverengi gözleri; yuvarlak bir burnu ve çenesine kadar inen kırlaşmış favorileri dikkat çeker. Kaşları genelde çatıktır. Alnında birkaç kırışıklık vardır. Çoğunlukla takım elbise giyer ve elinde hep bir baston taşısa da göründüğünden daha çeviktir. Mahalleli tarafından sevilen ve saygı duyulan Basri amca, sinirli biri gibi görünse de çocukları çok sever, onlara karşı cömert ve merhametlidir. Ayrıca ilerleyen yaşının verdiği olgunluk, sahip olduğu deneyim ve bilgi birikimi de dikkatlerden kaçmaz. Tüm bu özellikleriyle Basri amca, "Rafadan Tayfa"nın özgün karakterlerinden biridir.

Metin İçi Betimleme Paragrafı Örneği

"Rafadan Tayfa"nın huysuz ihtiyarı olarak bilinen Basri amca; yetmişli yaşlarda, orta boylu ve zayıf bir adam... Kafasının üstündeki kırlaşmış saçları ve eski Türk filmlerindeki oyuncuları andıran uzun favorileri, bir anda yaşını ele veriyor. Alnındaki iki çizginin altında duran çatık kaşları ise onun hep sinirli biriymiş gibi algılanmasına sebep oluyor. Basri amcanın bu algının aksine komşularını, özellikle de çocukları çok sevdiği, onlara karşı cömert ve merhametli olduğu hemen anlaşılabiliyor. Üstelik mahalleli de onu seviyor; bilgili, görmüş geçirmiş biri olduğu için ona saygı duyuyor.

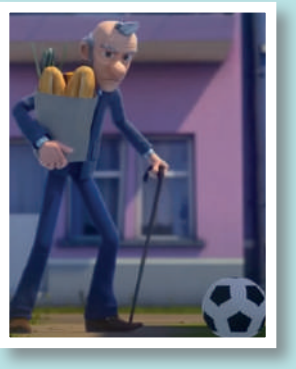

Paragraflardaki yeşil rengin fiziksel, kırmızı rengin kişilik özelliklerini anlattığını; mavi rengin ise giriş ve sonuç cümleleri olduğunu belirleyebildik mi?

Öğretmenimizi İzliyoruz

Öğretmenimiz, herkesin tanıyıp bildiği birini betimleyeceği paragrafın planını ve taslağını tahtaya yazarken onu dikkatlice izleyelim. Bu sırada aşağıdaki sorulara da odaklanalım.

Öğretmenimizin

Planlaması

a. Metnin içeriğini belirlerken nelere dikkat etti?
b. İçeriğin metindeki sırasını nasıl belirledi?
c. Metinde kullanacağı dil ve anlatım özelliklerini neye göre belirledi?

Taslak (Metin) Oluşturması

a. Planındaki kelime veya kelime gruplarını cümlelere nasıl dönüştürdü?
b. Planını taslak metin hâline dönüştürürken yazma dışında nelere (düşünme, araştırma, düzeltme vb.) zaman ayırdı?

Biz Uygulyoruz

4-6 kişilik gruplar oluşturalım ve öğretmenimizin rehberliğinde "Nasrettin Hoca"yı betimleyecek bir paragraf planlayıp paragrafın taslağını yazalım. Stratejileri kullanırken aşağıdakilere dikkat edelim.

- *Öğretmenimiz, bize kendi uygulamasındaki sırasıyla ne yapacağımızı söyledikten sonra grubumuzla paragrafımızı planlayalım.*
- *Grubumuzla düşünüp tartışalım, ortak bir karara varalım, sonra kararımızı çalışma kâğıdımıza yazalım.*
- *İhtiyaç duyarsak öğretmenimizden yardım alalım.*
- *Öğretmenimizin uyarılarına uygun biçimde düzenlemelerimizi yapalım.*

(Temsilî)

Planımız

Taslak metnimiz

Yine Uyguluyoruz

Şimdi daha küçük gruplar (2-3 kişilik) oluşturalım ve "Keloğlan"ı betimleyecek bir paragraf planlayalım. Ardından taslak metnimizi oluşturalım. Aşağıdaki yönergeleri dikkate alarak ilerleyelim.

- *Önceki uygulamalardaki sırayı takip edelim.*
- *İhtiyaç duyarsak öğretmenimizden yardım isteyelim.*
- *Stratejiyi uygularken grup arkadaşlarımızla konuşup tartışalım ama her birimiz aşağıdaki yazma alanına planımızı ve taslağımızı yazalım.*

(Temsilî)

Planım

Taslak metnim

Sıra Sende

Artık stratejilerimizin kullanımını öğrendik. Okuduğunuz metindeki "emekli öğretmen"i betimleyecek bir paragraf planlayalım ve taslak metnimizi kimseden yardım almadan yazalım.

Planım

Taslak metnim

Metinlerimizin taslaklarını tamamladık. Şimdi sırada taslak metni "gözden geçirme" ve "paylaşma" stratejileri var. Haydi, bu stratejileri öğrenmeye başlayalım!

Öğretmenimizi İzliyoruz

Öğretmenimiz taslak metni düzenleyip paylaşmaya hazır hâle getirirken biz de onu dikkatlice izleyelim. Bu sırada aşağıdaki sorulara odaklanalım.

Gözden Geçiriyor

a. Öğretmenimiz taslağı incelerken neler yaptı?
b. Düzeltmelerini yaparken hangi açıklamalarda bulundu?
c. Cümlelerin kısalığı/uzunluğu ve kelime seçimleri ile ilgili neler söyledi?
ç. Yazım ve noktalamaları nasıl düzeltti?

Paylaşıyor

a. Metni paylaşacağı ortama karar verirken neleri göz önünde bulundurdu?
b. Metni, seçtiği paylaşım ortamına göre nasıl hazırladı? Yazısını desteklemek için ne tür destekleyiciler (görsel, video, çizim vb.) kullandı?

Biz Uyguluyoruz

4-6 kişilik gruplar oluşturalım ve öğretmenimizin rehberliğinde "Nasrettin Hoca"yı betimleyecek bir paragraf planlayıp paragrafın taslağını yazalım. Stratejileri kullanırken aşağıdakilere dikkat edelim.

- *"Nasrettin Hoca"yı betimleyen paragrafımızı gözden geçirip paylaşım için hazırlayalım.*
- *Öğretmenimiz sırasıyla ne yapacağımızı söyledikten sonra grubumuzla ortak karara varalım ve kararımızı metnimize uygulayalım.*
- *İhtiyaç duyarsak öğretmenimizden yardım alalım.*

Yine Uyguluyoruz

Şimdi de "Keloğlan"ı betimleyen paragrafımızı gözden geçirip paylaşım için hazırlayalım. Aşağıdaki yönergelere dikkat edelim.

- *Önceki uygulamalardaki sırayı takip edelim.*
- *İhtiyaç duyarsak öğretmenimizden yardım isteyelim.*
- *Stratejiyi uygularken grup arkadaşlarımızla konuşup tartışalım ama her birimiz kitabımızdaki taslak metnimizi gözden geçirelim ve paylaşmaya hazır hâle getirelim.*

Sıra Sende

Okuduğunuz metindeki "emekli öğretmen" için yaptığınız betimlemeyi gözden geçirip düzenleyelim. Ardından "Yazalım" etkinliğinde öğrendiğimiz bu stratejileri uygulayalım.

YAZALIM

10. ETKİNLİK

a. Okuduğunuz kitaplardaki kahramanlarla aranızda bir bağ kurar mısınız? Nedenini söyleyiniz.

b. Aşağıdaki olayın anlatıldığı hikâye için bir kahraman oluşturunuz. Kahramanınızın özelliklerini ilgili yerlere yazınız. Yazarken aşağıdaki yönergeleri dikkate alınız.

- Anlatmak istediklerinizi kullanacağınız kelimelerin eş ya da yakın anlamlılarını tercih ederek yazınız.
- Kelime ya da kelime gruplarını yazma konunuza uygun kullanınız.

Hikâyedeki olay: Bir grup çocuk, mahallelerinde oynadıkları sokak oyunları sayesinde bir araya gelir ve güçlü bir dostluk kurar. Oyunlar, arkadaşlıklarını güçlendirir ve deneyimlerini paylaşmalarını sağlar.

Benim Kahramanım

Adı: _____

Dış görünüşü: _____

_____

_____

Korkuları: _____

_____

_____

Yetenekleri: _____

_____

_____

İlgi alanları: _____

_____

_____

Alışkanlıkları: _____

_____

c. Yazdıklarınızı öğretmeninizin yönlendirmesiyle uygun ortamlarda paylaşınız.

ç. Öğretmeninizin geri bildirimleriyle güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi belirleyiniz. Bu yönlerinizi sonraki etkinliklerde geliştirmeye çalışınız.

11. ETKİNLİK

Aşağıdaki ifadeleri doğru veya yanlış olmaları yönünden değerlendiriniz. Kutuların numaralarını takip ederek yönergelerden hareketle Keloğlan'ı hazineye ulaştırınız.

1
"Sınıflar arası futbol turnuvası yarın başlayacak( )" cümlesinde yay ayraç içine nokta konmalıdır.

Doğru (1 adım sağa git.)
Yanlış (2 adım aşağı git.)

2
"Dr( ) Burhan Bey, sporcu yaralanmaları konusunda açıklamalarda bulunacak." cümlesinde yay ayraç içine virgül konmalıdır.

Doğru (2 adım aşağı git.)
Yanlış (1 adım aşağı git.)

3
Zehra okullar arası koşu yarışmasında 1( ) olmuş." cümlesinde yay ayraç içine virgül konmalıdır.

Doğru (1 adım sola git.)
Yanlış (1 adım sağa git.)

4
"1959 tarihinde Çocuk Hakları Bildirgesi kabul edilmiş( )" cümlesinde yay ayraç içine nokta konmalıdır.

Doğru (1 adım aşağı git.)
Yanlış (1 adım yukarı git.)

5
"Biraz daha dikkatsiz oynarsak 2( ) olmak yerine 3( ) olacağız." cümlesinde yay ayraçların içine nokta konmalıdır.

Doğru (1 adım sağa git.)
Yanlış (1 adım sola git.)

6
"Ahmet( ) Mehmet ve Rıza okuldan çıkınca gelecekmiş." cümlesinde yay ayracın içine virgül konmalıdır.

Doğru (1 adım sağa git.)
Yanlış (1 adım sola git.)

7
"Soğuk havada dışarıda oynayan Buğra( ) Ayşe( ) Murat ve İnci hasta olmuş." cümlesinde yay ayraçların içine nokta konmalıdır.

Doğru (1 adım yukarı git.)
Yanlış (1 adım aşağı git.)

8
"Yapılan yarışmalarda sınıfça 3( ) olduk( )" cümlesinde yay ayraçların içine virgül konmalıdır.

Doğru (2 adım sola git.)
Yanlış (1 adım sağa git.)

(Temsilî)

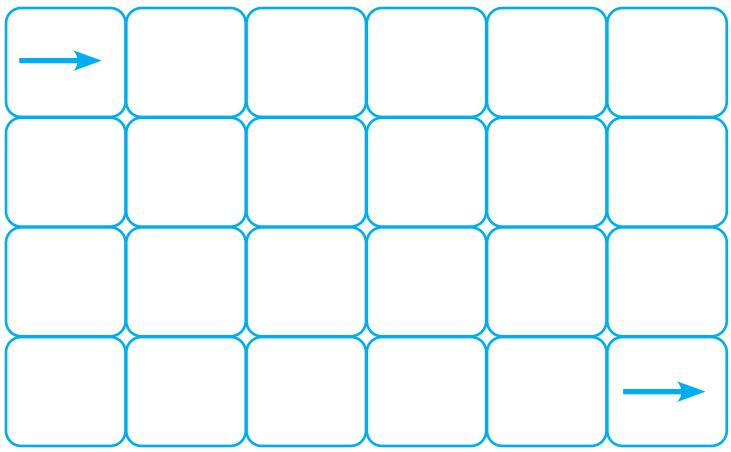

12. ETKİNLİK

a. Büyüklerinizle gittiğiniz piknik, gezi vb. etkinliklerde neler yapmaktan hoşlanıyorsunuz? Söyleyiniz.

b. Karekodu okutarak metni dikkatlice dinleyiniz.

c. Mehmet ve dedesi kitapçıda neler yapmıştır? Yazınız.

ç. Dinlediğiniz metinde ne anlatılmaktadır? Yazınız.

d. Aşağıdaki cümlelerden hangisi dinlediğiniz metindeki "Geçmişle ilgili sohbetler içinde kayboldular." cümlesiyle yakın bir anlam taşımaktadır?

- ☐ Dedesinin çocukluğunda okuduğu kitapları merak eden Mehmet, dedesine pek çok soru sordu.
- ☐ Mehmet ve dedesi eski zamanlarla ilgili derin bir sohbete daldılar.
- ☐ Dedesi anılarını Mehmet'e uzun uzun anlattı.

KONUŞALIM

13. ETKİNLİK

a. Dedenizle vakit geçirme fırsatınız oldu mu?

b. Dedenizle bir gün geçirdiğinizi düşününüz. O gün yaşadıklarınızı, dedenizle yaptıklarınızı, oynadığınız oyunları duygu ve düşüncelerinizi de katarak anlatan bir konuşma yapınız. Konuşurken aşağıdaki yönergeleri dikkate alınız.

- Konuşmanızın amacını (bilgilendirme amaçlı, olaya dayalı anlatım, mizahi), konusunu ve türünü belirleyiniz.
- Konuşmayı başlatma, sürdürme ve sonlandırmaya yönelik uygun selam, hitap ve bitirme ifadelerini kullanınız.
- Olay, konu, durum ya da problemle ilgli size yöneltilen soruları cevaplayınız.
- Konuşmanızda bu temada öğrendiğiniz geleneksel oyunlar, eğlence, iş birliği, sorumluluk, tekerleme gibi söz varlıklarını kullanınız.
- Konuşmanızda yabancı dillerden alınan ve dilimizde henüz yaygınlaşmamış kelimelerin yerine Türkçelerini kullanmaya özen gösteriniz.

c. Arkadaşlarınızdan birinin konuşmasını aşağıdaki "Akran Değerlendirme Ölçeği"nde verilen ölçütlere göre değerlendiriniz.

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Uygun selam, hitap ve bitirme ifadelerini kullandı.			
Sesini herkesin duyabileceği şekilde ayarladı.			
Kelime ve kelime gruplarına uygun bağlamlarda yer verdi.			
Dinleyicilerle göz teması kurdu.			
Konuşurken gereksiz sesler (şey, ıı, eee vb.) çıkarmadı.			
Konuşmasında anı, gözlem ve deneyimlerinden yararlandı.			
Kendisine yöneltilen soruları nezaketle cevapladı.			

ç. Tema sonunda yer alan "Konuşma Becerisi Öz Değerlendirme Ölçeği"ni kullanarak konuşma sürecinizdeki güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi tespit ediniz. Sonraki etkinliklerde bu yönlerinizi geliştirmeye çalışınız.

d. Konuşma sürecinize yönelik deneyiminizi (konuşmanın amaca, konuya, hedef kitleye uygunluğu; duygu ve düşünceleri aktarmada yeterliliği vb.) gözden geçiriniz. Konuşmanızda hangi aşamalarda zorluk çektiniz? Söyleyiniz.

Bu Görev Bizim

› Karekodu okutarak "Müzeleri Geziyorum"adlı etkileşimli içeriği tamamlayınız. Müzelerle ilgili tahminlerinizi ve ziyaretinizde ilginizi çeken unsurları defterinize not alınız.

Okuma Keyfi

› Metni noktalama işaretlerine dikkat ederek okuyunuz.

OYUNCAKLARIN OYUNCAĞI OLMAK

Girer girmez müzeden içeri
ödünç alır babam
tahta attan çocukluğunu geri.
(...)
Nasıl yapardın oyuncaklarını?
Önce içine mi doğardı yapacağın oyuncak?
İçindeki küçük ressam mı çizerdi biçimlerini?
Oyuncakların kırılınca ya da tekir kedi
deliğe düşürünce bilyelerini ağlar mıydın?

Oyuncaklarımla oynarken çekilmiş
bir fotoğrafım bile yok
diyorsun belki.
Benim de yoksa da
şansımı yitirmiş sayılmam henüz.
(...)

Baba sen
oyunların altın çağında
yaşadın çocukluğunu.
Oyuncakların gizli dilini
bilsen de.
Çocukluğun altın çağı
bir daha yaşanmayacak.
Çamur oyuncakları
demir oyuncaklar kırdı.
Söyle baba,
kim kurtaracak çocukları
sanal oyuncakların
oyuncağı olmaktan kim?

Mustafa Ruhi ŞİRİN
(Kısaltılmıştır.)

ÜRETİM ZAMANI

Yazma

a. Tema boyunca öğrendiğiniz geleneksel çocuk oyunları ve bunların kurallarıyla ilgili aşağıdaki yönergeler doğrultusunda bir bilgi görseli oluşturunuz.

- Genel ağda güvenilir kaynaklardan bilgi görselinin ne olduğuna dair bir araştırma yapınız. Bilgi görseli örneklerini inceleyiniz.
- Dijital ortamları kullanırken kişisel bilgilerinizin başkalarının eline geçmemesi konusunda hassas davranınız.
- Tema boyunca adları anılan çocuk oyunları ve özelliklerini belirleyiniz.
- Belirlediğiniz oyunların hepsi ya da bazıları için görseller bulunuz.
- İncelediğiniz bilgi görsellerini model alarak bilgisayar ortamında bilgi ve görselleri uygun şekilde bir araya getirip kendi tasarımınızı yapınız. Tasarım sırasında büyüklerinizden destek alınız.
- Tasarımda kullandığınız bilgi ve görsellerin kaynakçalarına çalışmanızda yer veriniz.
- Çalışmanızı yaparken yazım kuralları ve noktalama işaretlerine dikkat ediniz.
- Tasarladığınız bilgi görselinin baskısını alabilir ya da bilgi görselini dijital olarak kaydedebilirsiniz.
- Atölye çalışmanızı öğretmeninizin verdiği sürede tamamlamaya özen gösteriniz.

b. Yaptığınız çalışmayı aşağıdaki ölçekte verilen ölçütlere göre değerlendiriniz. Ölçeğin sonuçlarından hareketle güçlü yönlerinizi belirleyiniz. Geliştirilmesi gereken yönlerinizi öğretmeninizin geri bildirimleriyle sonraki yazma etkinliklerinde geliştirmeye çalışınız.

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Hazırlık öncesi genel ağ araştırması yaptım.			
İlgimi çeken oyunları ve onların özelliklerini araştırdım.			
Araştırmalarım sırasında bilgi güvenliği konusunda dikkatli davrandım.			
Noktalama ve yazım kurallarına dikkat ederek yazdım.			
Yazımda önceki bilgilerimden de yararlandım.			
Temada yeni öğrendiğim kelime ve kelime gruplarını yazımda kullandım.			
Atölye çalışmamı öğretmenimin verdiği süre içinde tamamladım.			
Yazımda bilgi ve görselleri bir arada uygun bir şekilde kullandım.			
Yazımda yararlandığım bilgi ve görsellerin kaynakçalarına yer verdim.			

ÜRETİM ZAMANI

Konuşma

c. Bilgi görselinizi hazırlama aşamalarını anlattığınız bir sunum yapınız. Sunumunuzda aşağıdaki yönergeleri dikkate alınız.

- Sunumunuza selam ve hitap cümleleriyle başlayınız.
- Yaptığınız çalışma sırasındaki deneyimlerinizle birlikte çalışmanızın içeriğiyle ilgili bilgilendirme yapınız.
- Arkadaşlarınızın soru sormasına olanak tanıyınız.
- Temanın anahtar kelimelerini, yeni öğrendiğiniz kelime ve kelime gruplarını kullanmaya özen gösteriniz.
- Sesinizi tüm arkadaşlarınızın işiteceği biçimde ayarlayınız.
- Konuşmanızla beden dilinizin uygun olmasına dikkat ediniz.

ç. Sunumunuzu aşağıdaki ölçekte verilen ölçütlere göre değerlendiriniz. Ölçeğin sonuçlarından hareketle güçlü yönlerinizi belirleyiniz. Geliştirilmesi gereken yönlerinizi öğretmeninizin geri bildirimleriyle sonraki yazma etkinliklerinde geliştirmeye çalışınız.

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Konuşmama selam ve hitap cümleleriyle başladım.			
Konuşmamla beden dilimin birbiriyle uyumlu olmasına dikkat ettim.			
Temadan yeni öğrendiğim kelime ve kelime gruplarını konuşmamda kullandım.			
Temanın anahtar kelimelerini konuşmamda kullandım.			
Ses tonumu herkesin işitebileceği şekilde ayarladım.			
Konuşmamda çalışma sırasındaki deneyimlerime ve çalışmamın içeriğine yer verdim.			
Arkadaşlarımın sorduklarına nezaketle yanıt verdim.			

d. Hazırladığınız bilgi görselini sınıf panonuzda veya uygun dijital ortamlarda paylaşınız.

e. Atölye çalışmanızı "Ürün Seçki Dosyası"na ekleyiniz.

KONTROL NOKTASI

MANGALA /GÖÇÜRME OYUNU

Mangala/göçürme genellikle iki kişi tarafından oynanan, bunun yanı sıra iki grubun birlikte oynamasına da imkân sağlayan Türk strateji ve zekâ oyunudur.

Toprağa kazılan çukurlarda oynanabileceği gibi oyuna özel tasarlanmış tahtalarda da oynanabilir. Her yaştan oyuncunun oynayabileceği bu oyunda amaç, en çok taşı toplamaktır.

Oyunda taş yerine tohum ya da tane de kullanılabilir. Oyun, oyuncu sayısına ve oyunun çeşitlerine göre iki, üç ya da dört sıralı çukurlarda oynanabilir.

Taşlar oyunun kurallarına göre çukurlara dağıtılır ve en çok taşı toplayabilen oyuncu oyunu kazanır. Oyunun süresi de oyunculara ve oyunun kurallarına bağlı olarak değişir.

Osmanlı Dönemi'nde özellikle saraylarda, hanlarda ve cami avlularında oynanan mangala oyunu, sosyalleşme ve kültür paylaşımı araçlarından biri olarak görülmüştür. Bu durum, Osmanlı Dönemi'ne ait pek çok tasvir ve resimde de izlenebilmektedir.

Bugün ise "mangala oyunu"; her yaştan oyuncunun ev, okul, kurs, geleneksel kutlama alanları gibi farklı mekânlarda her an oynanabilmesi bakımından sosyalleşme ve kültür paylaşımı işlevini sürdürmektedir.

Dîvânu Lugâti't-Türk'te Göçürme veya Köçürme adıyla anılan oyun Türkiye'nin pek çok yerinde "Göçürme", "Mankala", "Kümelek", "Dokuz Kuyu", "Dokuz Taş", "Emme", "Kale", "Mele", "Hane", "Kuyucuk Taşı", "Göçme" gibi farklı adlarla bilinir.

Geniş bir coğrafyada kendine yer bulan oyun; uygulayıcılarının bilişsel, duyuşsal ve motor becerilerini geliştiren, stratejik ve yaratıcı düşünme kabiliyetini arttıran bir yapıya sahiptir. Dünya üzerinde bu oyunun onlarca farklı çeşidi bulunmaktadır.

Genel ağdan alınmıştır.

1. **Okuduğunuz metinden hareketle aşağıdaki soruları** sözlü olarak cevaplayınız.

   a) Aşağıdaki görsellerden hangisi mangala oyununu gösteriyor olabilir? İşaretleyiniz.

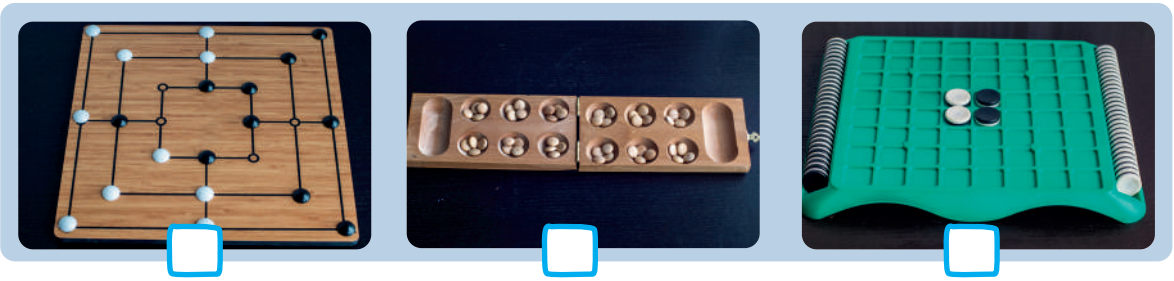

   b) Mangala oyunu nasıl oynanmaktadır?

   c) Sizce mangalanın sosyalleşme ve kültür paylaşımı araçlarından biri olarak görülmesinin sebebi nedir?

2. a) Metnin anahtar kelimelerini yazınız.

b) Aşağıda anlamı verilen kelimelerin metnin anahtar kelimelerinden hangilerine ait olduğunu yazınız.

Anlam: Yetenek ve zekâ geliştirici, belli kuralları olan, iyi vakit geçirmeye yarayan eğlence.

Anlam: Kişinin yatkınlık ve öğrenime bağlı olarak bir işi başarma ve bir işlemi amaca uygun olarak sonuçlandırma yeteneği; maharet.

3. a) Zekâ oyunlarından hangilerini oynadınız?

b) Oynadığınız bir zekâ oyunundaki gözlem ve deneyimlerinizi anlatan bir konuşma yapınız. Konuşmanızı yaparken aşağıdaki yönergelere dikkat ediniz.

- Konuşmanıza selam ve hitap cümleleri ile başlayınız.
- Sesinizi mekâna uygun olarak tüm arkadaşlarınızın duyacağı şekilde ayarlayınız.
- Konuşmanızı uygun sonlandırma ifadeleri ile bitiriniz.

c) Anlatımınızda güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi belirleyiniz. Öğretmeninizin geri bildirimleriyle bu yönlerinizi sonraki etkinliklerde geliştirmeye çalışınız.

Karekodu okutarak metni dikkatlice dinleyiniz.

4. **Dinlediğiniz metinden hareketle aşağıdaki soruları sözlü olarak cevaplayınız.**

a) Köydeki insanların özellikleri nelerdir?

b) Hikmet'in bulmacaları çözerken gösterdiği liderlik ve cesaret hakkında ne düşünüyorsunuz?

5. a) Dinlediğiniz metinden sınıflandırma yapabilmek için "öznellik-nesnellik, öncelik-sonralık, gerçek-hayal ürünü" özelliklerinden birini seçiniz.

b) Seçtiğiniz ölçüte göre sınıflandırma yapınız. Sınıflandırmanızı aşağıdaki tablolara yazınız. Buna göre tablolarınızı adlandırınız.

c) Yaptığınız sınıflandırmadan çıkardığınız sonucu yazınız.

6. a) Verilen görseldeki kişilerden birini seçiniz. Bu kişiyi betimlemek üzere bir paragraf planlayınız. Planınıza uygun taslak metninizi yazınız.

Planım

Taslak Metnim

b) Yazmayı bitirdikten sonra paragrafınızı anlatılanların uygunluğu, büyük harflerin ve noktalama işaretlerinin kullanımı açısından gözden geçirip düzenleyiniz.

Daha fazla soru için karekodu okutunuz.

OKUMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Metnin içeriğine yönelik tahminlerde bulundum.			
Sesimi mekâna ve dinleyiciye göre ayarladım.			
Akıcı bir şekilde okudum.			
Vurgu ve tonlamaya dikkat ettim.			
Anlamını bilmediğim kelime ve kelime gruplarının anlamlarıyla ilgili tahminde bulundum.			

Geliştirmek istediğim becerilerim:

1. _____
2. _____
3. _____

YAZMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Uygun selam , hitap ve bitirme ifadelerini kullandım.			
Temada öğrendiğim kelime ve kelime gruplarını yazımın bağlamına uygun şekilde kullandım.			
Verdiğim bilgilerin doğru ve güvenilir olmasına dikkat ettim.			
Nezaket kurallarına uygun bir iletişim dili kullandım.			
Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullandım.			
Yazım ve noktalama kurallarına uyarak yazdım.			

Geliştirmek istediğim becerilerim:

1. _____
2. _____
3. _____

DİNLEME/İZLEME BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Dikkat dağıtıcı davranışlardan kaçındım.			
Anlamını bilmediğim kelime ve kelime gruplarını not aldım.			
Anlamını bilmediğim kelime ve kelime gruplarının anlamlarıyla ilgili tahminde bulundum.			
Anlamını bilmediğim kelime ve kelime gruplarının anlamlarıyla ilgili tahminlerimi güvenilir bir kaynaktan kontrol ettim.			

Geliştirmek istediğim becerilerim:

1. _____

2. _____

3. _____

KONUŞMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Uygun selam, hitap ve bitirme ifadelerini kullandım.			
Sesimi herkesin duyabileceği şekilde kullandım.			
Temada öğrendiğim kelime ve kelime gruplarını konuşmamın bağlamına uygun şekilde kullandım.			
Dinleyicilerle göz teması kurdum.			
Konuşurken gereksiz sesler (şey, ıı, eee vb.) kullanmadım.			
Anı, gözlem ve deneyimlerimi konuşmamla ilişkilendirdim.			
Yöneltilen soruları nezaketle cevapladım.			

Geliştirmek istediğim becerilerim:

1. _____

2. _____

3. _____

2. TEMA

ATATÜRK'Ü TANIMAK

Ya İstiklal ya Ölüm (İzleme)

Oğlu Hüseyin'den Emine Ana'ya Mektuplar

Gazi Mustafa Kemal ve Sığırtmaç Mustafa

Atatürk ve Çiftlik

Baharda Çiçek Açar, 23 Nisan'da Çocuk

(Okuma Keyfi)

Temadaki metinler; yazım, noktalama ve dönemin söyleyiş özellikleri açısından eserin orijinaline bağlı kalınarak alınmıştır.

ANAHTAR KAVRAMLAR

- Atatürk
- Millî Mücadele
- Cumhuriyet
- Kültürel Farkındalık
- Geçiş ve Bağlantı İfadeleri
- Tarih Bilinci
- Millî Bilinç
- Strateji
- Çalışkanlık
- Vatanseverlik
- Yardımseverlik
- Hikâye Unsurları
- Sorumluluk
- Bağımsızlık
- Tahmin
- Yöntem
- Teknik
- Özgürlük

Tema

Özet E-İçerik

Keşif Yolculuğu

- Sanal müze turunda ilginizi çeken unsurları ve sanal tur sayesinde neler öğrendiğinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Kurtuluş Savaşı'ndan TBMM'nin açılışına kadar geçen süreci düşününüz. Türk milletinin azim ve kararlılığının bu sürece nasıl bir etkisi olmuştur?

- ✓ Filmi izlemeden önce 1. etkinliğin "a" bölümünü yapınız.
- ✓ İzleme dosyasına ulaşmak için karekodu okutunuz.
- ✓ Filmi dikkat dağıtıcı hareketlerden kaçınarak izleyiniz.
- ✓ Anlamını bilmediğiniz kelime ve kelime gruplarını defterinize not ediniz. Bunların anlamını metnin bağlamından hareketle tahmin ediniz. Tahminlerinizin doğruluğunu TDK Güncel Türkçe Sözlük'ten kontrol ediniz.
- ✓ Filmi izlerken içeriğine odaklanarak anlamadığınız bölümlerle ilgili soruları uygun zamanda sormak üzere defterinize not ediniz.
- ✓ İzleme sürecinizi tema sonundaki "İzleme Becerisi Öz Değerlendirme Ölçeği"ni kullanarak değerlendiriniz.

YA İSTİKLAL YA ÖLÜM

1. ETKİNLİK

a. Filmin adından ve görselinden hareketle içeriğini tahmin ediniz. Tahmininizi ve gerekçelerinizi aşağıya yazınız.

b. Filmin içeriğiyle ilgili tahmininiz doğru çıktı mı? Gerekçelerinizin uygunluğunu değerlendiriniz.

2. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruları izlediğiniz filmden hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

1. Meclisin ismi nasıl ve kim tarafından konulmuştur? Meclis için sizin isim öneriniz ne olurdu?
2. Metnin başlığı olan "Ya İstiklal ya Ölüm" ifadesiyle ne anlatılmaktadır? Açıklayınız.
3. Atatürk, Meclisin ne zaman ve nasıl açılacağını ilgili yerlere nasıl haber vermiştir? O günkü iletişim olanaklarıyla bugünkü olanakları karşılaştırdığınızda neler söyleyebilirsiniz?
4. Atatürk, Mehmet Âkif Ersoy'a söylediği "Mücadelemizin size çok ihtiyacı var Mehmet Âkif Bey. Anlayacağınız istirahatinize pek fırsat tanımayacağız." sözüyle ne demek istemiştir?
5. Filmin en çok hangi sahnelerinden etkilendiniz? Örnekler vererek açıklayınız.

3. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruları izlediğiniz filmden alınan görsellerden hareketle cevaplayınız.

Görsel hangi değer ve becerilerle ilişkilendirilebilir? Yazınız.

Atatürk'ün yüz ifadesinden hareketle hangi duygular içinde olduğu söylenebilir? Filmdeki olaylarla ilişkilendirerek açıklayınız.

4. ETKİNLİK

a. İzlediğiniz filmde geçen bazı kelimeler aşağıda verilmiştir. Bunlardan hangileri metnin anahtar kelimeleri olabilir? İşaretleyiniz.

- Anahtar kelimeleri bulmak için önce metni dikkatlice dinleyip anlayınız.
- Sık tekrar eden kelimeleri not alınız. Bu kelimelerin metnin konusuyla ya da alt konularıyla ilgili olup olmadığını kontrol ediniz.
- Ana düşünceyle ilişkili olan anahtar kelimeler, iletilmek istenen mesajı anlamaya yardımcı olur.
- Anahtar kelimelerin dinlediğiniz metnin içeriğini doğru yansıttığından emin olunuz.

☐ meclis	☐ çatı	☐ açılış
☐ teklif	☐ ekmek	☐ vatan
☐ istiklal	☐ cephe	☐ çarık
☐ mücadele	☐ kiremit	☐ dua

b. Belirlediğiniz anahtar kelimelerin varsa eş anlamlarını söyleyiniz.

5. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki tabloyu izlediğiniz filmden hareketle doldurunuz.

Kişiler	Zaman	Yer

Olay

b. Filmde Mustafa Kemal ile Mehmet Âkif Ersoy arasında nasıl bir bağ kurulmuştur? Söyleyiniz.

c. Büyük Millet Meclisi, filmin başından sonuna nasıl bir değişikliğe uğramıştır? Söyleyiniz.

6. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

- İzlediğiniz filmde Meclis binası yapılırken halkın desteği nasıl gösterilmiştir?
- Meclis isminin seçilme süreci filmde nasıl anlatılmıştır?
- Filmde izlediğiniz olaylar Millî Mücadele sürecinde yaşananlarla örtüşüyor mu? Açıklayınız.

b. Sorulara verdiğiniz cevaplardan hareketle filmin ana fikrini nasıl ifade edersiniz?

c. Filmin ana fikrinden hareketle Millî Mücadele günümüzde yaşansaydı siz neler yapardınız? Açıklayınız.

7. ETKİNLİK

İzlediğiniz filmde geçen aşağıdaki cümleden ne anlıyorsunuz? Yazınız.

İstiklal ve hürriyete âşık öyle bir milletiz ki her zorlukta işte böyle kenetleniyoruz.

8. ETKİNLİK

a. İzlediğiniz filmin sonunda seslendirilen aşağıdaki metni inceleyiniz. Verilen kavramların ilişkili olduğu cümleleri örnekteki gibi yazınız.

"Hacı Bayram Camii'nde 1920 yılı Nisan'ın 23'ü bir Cuma günü. Hava aydınlık ve müjdeli. Eller semaya açılmış, yürekler aynı duaya "Amin" diyor. Tek yürek olup ilan ettiler bütün dünyaya Türkiye Büyük Millet Meclisini. Yiyecek ekmekleri yoktu, sabrettiler; giyecek çarıkları yoktu, önemsemediler. Kurtarılacak bir vatan vardı, sonu düşünmediler çünkü baştan ilan edilmişti yolculuğun adı: Ya istiklal vardı bu yolun sonunda ya ölüm!"

fedakârlık

Giyecek çarıkları yoktu, önemsemediler.

sorumluluk

birlik ve beraberlik

kararlılık

b. Meclis açılışına giden kişiler olduğunuzu hayal ediniz. Yukarıdaki paragrafın seslendirildiği anda neler hissederdiniz? Düşüncelerinizi söyleyiniz.

KONUŞALIM

9. ETKİNLİK

a. Atatürk ve Millî Mücadele'yi konu alan izlediğiniz bir filmi, okuduğunuz bir kitabı ya da katıldığınız bir bayram törenini aşağıdaki yönergeler doğrultusunda arkadaşlarınıza anlatınız.

- Konuşma yapacağınız mekânın özelliklerini göz önünde bulundurunuz.
- Baş, el, kol hareketi ve duruşunuzla ifade ettiklerinizi destekleyiniz.
- Yüz ifadelerinizi anlattıklarınızın içeriğine uygun olacak şekilde kullanınız.

b. Konuşmanızı tema sonundaki "Konuşma Becerisi Öz Değerlendirme Ölçeği"ni kullanarak değerlendiriniz. Güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi belirleyiniz. Sonraki etkinliklerde gelişmeye açık yönlerinizi geliştirmeye çalışınız.

10. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki cümlelerde büyük harflerin kullanım alanlarına örnekler verilmiştir. Altı çizili kelime gruplarında büyük harflerin kullanımıyla ilgili kuralı ilgili yere yazınız.

- Çanakkale Boğazı, tarihte pek çok deniz savaşına sahne olmuştur.
- Tarih boyunca Tuna Nehri, birçok farklı medeniyet için çok önemli olmuştur.

Kural: _____

- Türk Tarih Kurumu, birçok araştırma ve yayın yaparak tarih bilincini artırmaktadır.
- 23 Nisan 1920 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi, Ankara'da açılmıştır.

Kural: _____

- Dolmabahçe Sarayı, Mustafa Kemal Atatürk'ün son günlerini geçirdiği yerdir.
- Her yıl binlerce kişi Atatürk Köşkü'nü ziyaret ediyor .

Kural: _____

- Gazi Mustafa Kemal Bulvarı, başkentin en işlek yerlerinden biridir.
- Erzurum'un tarihî dokusunu Nene Hatun Sokak yansıtmaktadır.

Kural: _____

b. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili ifadelerde noktanın hangi amaçla kullanıldığını belirleyiniz. Noktayı aynı amaçla kullandığınız birer cümle yazınız.

10.11.1938 tarihinde millet derin bir üzüntü duydu.

Cümlem: _____

Her yıl 09.05'te Gazi Mustafa Kemal'i saygıyla anarız.

Cümlem: _____

c. Aşağıdaki cümlelerde soru işaretinin kullanıldığı yerlerden bazıları ile bunlarla ilgili örnek cümleler verilmiştir. Siz de defterinize soru işaretini aynı amaçla kullandığınız cümleler yazınız.

Soru eki veya sözü içeren cümle veya sözlerin sonuna konur.

Millî Mücadele'nin en önemli komutanları kimlerdir?

Soru bildiren ancak soru eki veya sözü içermeyen cümlelerin sonuna konur.

Uzun uzun düşünüp birden başını kaldırdı: — Yaşınız?

11. ETKİNLİK

a. Aşağıda verilen cümlelerdeki altı çizili kelimeleri inceleyiniz. Bunları isim olup olmama açısından gruplandırarak isim olanları işaretleyiniz.

- Atatürk, Mehmet Âkif Bey ile konuşuyor.
- Mehmet Âkif, Atatürk'ü ziyaret ediyor.
- Emin, sandalyede dikkatle onları dinliyor.
- Duvarın boyası solmuş.
- Pek çok şey konulmuş masanın üzerine.
- Duvardaki harita değişmiş.
- Kapı açıldı ve asker içeri girdi.
- Perdeler toplanmış ve bağlanmış.
- Ortada ahşap bir sehpa duruyor.
- Odanın zemininde eski bir halı vardı.

b. Gruplandırdığınız kelimeleri aşağıdaki tablolara yazınız. İkinci tabloyu öğretmeninizin yardımıyla adlandırınız.

İSİM

c. Yukarıdaki grupları oluştururken nelere dikkat ettiniz? Grupların ayırt edici özelliklerini söyleyiniz.

YAZALIM

12. ETKİNLİK

a. Bir mekânın betimlendiği aşağıdaki paragrafı inceleyiniz. Farklı renklerle gösterilen cümlelerin nelere odaklandığını öğretmeninizin rehberliğinde tartışarak belirleyiniz. Daha önce öğrendiğiniz kişi betimlemesiyle mekân betimlemesinin benzerlik ve farklılıklarını söyleyiniz.

Savaş alanı, etrafını irili ufaklı tepelerin sardığı geniş bir düzlüktü. Tepelerin eteklerinde bodur ağaçların oluşturduğu bir örtü zar zor seçiliyordu. Gökyüzü patlayan topların ve tozun oluşturduğu gri bir dumanla kaplıydı. Toprak düşen top mermileri yüzünden delik deşik olmuştu. Kırık silahlar, boş mermi kovanları ve yırtık üniforma parçaları etrafa saçılmıştı. İnsan gözünün görebildiği her şey yaşanan savaşın ciddiyetini hissettiriyordu. Türk askerlerinin hücum sırasında mevzide bıraktığı mendiller, mektuplar ve daha nice özel eşya bir milletin vatanını korumak için neleri feda edebileceğinin kanıtlarını barındırıyordu. Arada sırada uzaktan işitilen top sesleri ve patlamaların seyrekliği düşmanın epey uzaklaştığını gösteriyor, savaşın bitmek üzere olduğunu müjdeliyordu. İlk bakışta hüzünlü gibi duran bu manzara, görenlere tarifi imkânsız birçok duyguyu bir arada yaşatıyordu.

b. Paragrafı okurken gözünüzde nasıl bir resim canlandı? Bu resmin gözünüzde canlanmasının sebebi ne olabilir? Düşüncelerinizi söyleyiniz.

c. "Ya İstiklal ya Ölüm" filminden alınan aşağıdaki görseli kullanarak Meclisi betimleyen bir paragraf yazınız. Yazınızın hedef kitlesini ve yazma araçlarını siz belirleyiniz. Paragrafı yazarken yazma stratejilerini uygulayınız.

Plan	Taslak Metin

Gözden Geçirilmiş Metin

ç. Öğretmeninizin geri bildirimleriyle güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi belirleyiniz. Sonraki etkinliklerde güçlü yönlerinizi kullanmaya, gelişmeye açık yönlerinizi güçlendirmeye özen gösteriniz.

Bu Görev Bizim

› Millî Mücadele yıllarında cephedeki askerlerimizin ailelerine yazdığı mektupları araştırınız. Ulaştığınız mektuplardan birini sınıfa getiriniz.

Keşif Yolculuğu

- Araştırmanız sonucunda ulaşıp sınıfa getirdiğiniz cepheden yazılmış mektubu arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Millî Mücadele'de yer alan askerlerimizin vatan sevgileri, vatana karşı duydukları sorumluluk ve özgürlüğe olan inançları mektuplarına nasıl yansımıştır? Sınıfla paylaşınız.

- ✓ Metni okumadan önce 2. etkinliğin "a" bölümünü yapınız.
- ✓ Okuduğunuz metnin cümlelerinde uygun biçimde durmayı, anlam bütünlüğü oluşturmayı, vurgu ve tonlamanın ne zaman değiştirileceğini göstermek için renklendirme yapılmıştır. Metnin renklendirilmiş bölümünü öğretmeninizin nasıl okuduğuna dikkat ediniz.
- ✓ Öğretmeninizin ardından metni bir defa sessiz okuyunuz. Sessiz okuma sırasında aynı renk kelime, kelime grubu ve cümleleri renk değişimine kadar durakladan okuyunuz.
- ✓ Renklendirilmiş bölümlere dikkat ederek metni sesli okuyunuz.

OĞLU HÜSEYİN'DEN EMİNE ANA'YA MEKTUPLAR

Mart 1920

Kıymetli Anacığım,

Evvela selam eder, senin ve Salih ağabeyimin ellerinden, kız kardeşimin gözlerinden hasretle öperim.

Sizlerden ayrılalı bir aydan fazla oldu ama Basmane İstasyonu'ndaki anınız hep gözümün önünde. Küçük Nevreste'nin bir bana, bir de kardeşim Hasan'a durup durup sarılması; Salih ağabeyimin hem gururlu, hem buruk bakışları; senin içine akıttığın gözyaşları hiç çıkmaz aklımdan anam.

Kim bilir ne çok ağladın arkamızdan... Ama üzülme anam. Kadınlar, çocuklar vatansız kalmasın diye gidiyoruz cepheye. Hem en iyi sen bilirsin vatansızlığın acısını. Doğduğun, büyüdüğün topraklardan düşmanın zulmü sürmedi mi seni? Anamı, babanı, telli duvaklı gelin gittiğin kocanın mezarını bırakıp da gelmedin mi Manastır'dan? Eteğinde dört küçük uşak; aç sefil, nasıl Selanik'e vardığımızı her anlatışında güzel gözlerin dolar. Biz küçüktük Hasan'la, her şey oyun gibi gelirdi bize, korku nedir bilemezdik. Nevreste daha bebekti bizim gözümüzde. Ama Salih ağabeyim, o bir kaç günlük yolculukta koca bir adam oldu çıktı sanki. Birkaç günde on yıl büyüdü ağabeyim. Sana, bana, kardeşlerime sahip çıkma telaşı büyüttü onu Çanakkale'de kaybettiği bacağından önce. Şimdi babamızın yerinde o, içim rahat geldim bu yüzden savaşa, sen ve kız kardeşim emin ellerdesiniz. Sen de içini rahat tut ana, bizler de bu peygamber ocağında, vatanımızı zalimlerden kurtaracağımız günü iple çekmekteyiz. Hele bir çıksınlar karşımıza, bizi yurdumuzdan edenlere Anadolu'yu yar etmeyeceğimizi göstereceğiz. Vatansız kalmayacak, garip kuşlar gibi ordan oraya savrulmayacak bizim evlatlarımız.

Basmane'den ayrılıp Uşak'a yol almaya başladıkça kış yeniden geldi sanki. Oysa İzmir' de bahar çoktan yüzünü göstermiş, bademler çiçek açmaya başlamıştı bile. Geçtiğimiz her köy, her kasaba yokluk içinde. (...) Kış bir yandan, düşman bir yandan birlik olup kast etmişler sanki memlekete. Her istasyondan yeni erler ekleniyordu katarlarla bizim gibi. Üst baş perişan hepsinde, ama hepsinin yüreği vatan aşkıyla çarpar. Hepsinin gözleri ışıl ışıl, imanı tam. Ve her istasyonda gözü yaşlı analar, babalar, evlatlar... Hür bir memlekette yaşama özlemiyle dolu, cepheye uğurluyorlar sevdiklerini. Kimi elindeki testiden ayran dağıtıyor askerlere, kimi kendi pişirdiği saç ekmeğini. Belki elindeki son unla yaptı o ekmeği ama olsun. "VATAN SAĞ OLSUN!"

diyor hepsi. Anadolu'nun bu cömert analarının doğurduğu Mehmetçiğin bileğini kimse bükemez ana, korkmayasın. Afyon İstasyonu'na geldiğimizde trenden indik hepimiz. Afyonlular buraya "İzmir İstasyonu" derlermiş, duyunca çok hoşuma gitti. Burda hepimizi bölük bölük ayırdılar, Hasan başka bir bölüğe düştü. Onların birliği trenle yola devam edip Doğu Cephesi'ne gidecekmiş. (...) Bizim birliği şimdilik İnönü'deki birliğe dahil ettiler. Her gün sabah ezanıyla birlikte talime başlıyor, yatsıya kadar çalışıyoruz. Hava çok soğuk, her yer diz boyu kar. Geceleri çadırın içi bile o kadar soğuk olur ki, cephedeki kardeşlerimiz şimdi ne yapıyordur diye düşünmekten uyku girmiyor gözüme. Komutanlarımız bize evlatları gibi düşkünler. Talimlerden kalan zamanı hep bizim aramızda dolaşarak, halimizi hatırımızı sorarak geçiyorlar. Yemeklerini bizimle yiyorlar. Yemek dediğimiz de ya tarhana çorbası ya mercimek. Yine de boğazımızdan bir lokma sıcak aş geçiyor ya, Allah ordumuza zeval vermesin. Bizi burdan daha içerilere sevk edeceklermiş ama ne zaman olacağı belli değil anacığım. Ne zaman sorsak "Yakında." diyor komutanlar. İnşallah yakında vatanımızı kurtarmak için biz de üzerimize düşeni yapacağız. Benim için hiç kaygılanmayasın anacığım. İçini ferah tut, oğlun yakında Türk askerleriyle beraber bayrağı Sarıkışla'ya dikecek. Hepinize selam eder, senin ve ağabeyimin ellerinden, Nevreste'nin gözlerinden öperim.

Sağlıcakla kalın.

Oğlun Hüseyin

İnci KARAKAŞ KANBER

(Kısaltılmıştır.)

1. ETKİNLİK Metinden alınan aşağıdaki bölümde duraklamadan okunması gereken kelime veya kelime gruplarını örnekteki gibi belirleyiniz. Yaptığınız ayrıma dikkat ederek metni yeniden okuyunuz. Öğretmeninizin geri bildirimleriyle ayrımlarınızı gözden geçiriniz.

Nevreste daha bebekti bizim gözümüzde. Ama Salih ağabeyim, o birkaç günlük yolculukta koca bir adam oldu çıktı sanki. Birkaç günde on yıl büyüdü ağabeyim. Sana, bana, kardeşlerine sahip çıkma telaşı büyüttü onu Çanakkale'de kaybettiği bacağından önce. Şimdi babamızın yerinde o, içim rahat geldim bu yüzden savaşa, sen ve kız kardeşim emin ellerdesiniz.

2. ETKİNLİK

a. Metnin başlığından ve görselinden hareketle içeriğini tahmin ediniz. Tahminlerinizi ve gerekçelerinizi aşağıya yazınız.

b. Metnin içeriğiyle ilgili tahminleriniz doğru çıktı mı? Tahminlerinizin doğru çıkıp çıkmamasında gerekçelerinizin etkisini yazınız.

3. ETKİNLİK Aşağıdaki soruların cevaplarını metinden hareketle defterinize yazınız.

1. Okuduğunuz mektup kime ve neden yazılmıştır?
2. Hüseyin, hangi gerekçeyle cepheye gitme kararı almıştır?
3. Hüseyin, annesine geçmişiyle ilgili neleri hatırlatmıştır?
4. Hüseyin, ailesine ve vatanına bağlılığını nasıl ifade etmiştir?
5. Anadolu'daki anaların Millî Mücadele'deki rolü ve vatan sevgisi mektupta nasıl vurgulanmıştır?
6. Mektupta anlatılan olaylara dayanarak o dönemin koşulları hakkında neler söylenebilir?

4. ETKİNLİK

a. Okuduğunuz metinden alınan aşağıdaki cümleleri inceleyiniz.

- "Üst baş perişan hepsinde ama hepsinin yüreği vatan aşkıyla çarpar." cümlesinde altı çizili "ama" kelimesi düşüncenin yönünü değiştirme işleviyle kullanılmıştır.
- "Hepsinin gözleri ışıl ışıl, imanı tam. Ve her istasyonda gözü yaşlı analar, babalar, evlatlar..." cümlesinde altı çizili "ve" kelimesi ekleme işleviyle kullanılmıştır.

b. Okuduğunuz metindeki cümlelerde bulunan altı çizili geçiş ve bağlantı ifadelerini aşağıda verilen işlevleriyle eşleştiriniz.

a. Seçenek belirtme *b. Ekleme* *c. Zıtlık* *ç. Özetleme*

( ) Sizlerden ayrılalı bir aydan fazla oldu ama Basmane İstasyonu'ndaki anınız hep gözümün önünde.

( ) Yemek dediğimiz de ya tarhana çorbası ya mercimek.

( ) Salih ağabeyimin hem gururlu hem buruk bakışları; senin içine akıttığın gözyaşları hiç çıkmaz aklımdan anam.

c. Siz de metinden bu tür ifadelerin kullanıldığı cümleleri bulup işlevlerini belirterek aşağıya yazınız.

ç. Aşağıdaki metinde altı çizili geçiş ve bağlantı ifadelerini verilen anlamlarla eşleştiriniz.

a. Zıtlık *b. Ekleme* *c. Sonuç bildirme* *ç. Örnekleme* *d. Vurgulama* *e. Ekleme*

Atatürk'ün askerî yönü; onun liderlik vasıflarını, stratejik zekâsını ön plana çıkaran en belirgin özelliklerinden biridir. (.....) Özellikle, I. Dünya Savaşı (.....) ve Kurtuluş Savaşı sırasında gösterdiği üstün komutanlık becerileri, onun askerî dehasını kanıtlamıştır. (.....) Ama Atatürk, sadece bir savaşçı değil, aynı zamanda bir barış adamıydı. (.....) Mesela yurtta ve dünyada barışın önemini her zaman dile getirmiştir. (.....) Sonuç olarak Atatürk'ün askerî yönü, onun (.....) hem bir komutan olarak yetkinliğini hem de barışa olan inancını yansıtmaktadır.

d. Siz de içinde geçiş ve bağlantı ifadelerini kullandığınız üç cümle yazınız.

KONUŞALIM

5. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki görseli inceleyiniz ve metni okuyunuz.

CEPHEDEN MEKTUP

Hüseyin cephede bir ağacın altında dinlenmektedir. Elinde kâğıt ve kalem, anasına mektup yazmak niyetindedir. O sırada komutanı Hüseyin'e yaklaşır. Hüseyin, tam karşısına gelip duruncaya kadar onu fark etmez. Komutanını görür görmez ayağa fırlar ve selam verir:

— Emret komutanım!

— Hüseyin, evladım, ne yazıyorsun, şiir mi?

— ...

b. Öğretmeninizin size tanıyacağı süre zarfında yukarıda verilen metindeki karşılıklı konuşmanın devamını bir arkadaşınızla kurgulayınız. Kurguladığınız karşılıklı konuşmayı arkadaşınızla aşağıdaki yönergeler doğrultusunda sınıfta canlandırınız.

- Yeni öğrendiğiniz kelimeleri kullanmaya özen gösteriniz.
- Konuşmanızda uygun geçiş ve bağlantı ifadelerine yer veriniz.
- Konuşma sürecine uygun selam ve hitap ifadelerini kullanınız.
- Konuşmanızda uygun zamanda söz alıp vermeye özen gösteriniz.
- Karşılıklı konuşma sürecinde anlaşılmayan noktaları açıklığa kavuşturmak için soru sormaya özen gösteriniz.
- Canlandırmanızda konuşmanıza uygun yüz ifadelerini kullanınız ve arkadaşlarınızla göz teması kurunuz.
- Size sorulan soruları uygun biçimde cevaplayınız.

c. Karşılıklı konuşmanızı yukarıdaki yönergelere uygun bir şekilde gerçekleştirdiğinizi düşünüyor musunuz?

ç. Anlatımınızda güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi belirleyiniz. Öğretmeninizin geri bildirimleriyle bu yönlerinizi sonraki etkinliklerde geliştirmeye çalışınız.

6. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki yarım bırakılmış ifadeleri inceleyiniz. Bunların bir anlam bütünlüğüne sahip olup olmadığını arkadaşlarınızla tartışınız.

Milletimiz vatanını her durumda korumasını _____

Türk milleti, azim ve kararlılıkla yıllar süren mücadelesini _____

Vatan sevgisi bir milletin en güçlü _____

Bayrağımızın gökyüzünde dalgalanması bağımsız olduğumuzun _____

Çalışkan bireyler olarak vatanımıza borcumuzu _____

b. Yukarıdaki yarım bırakılmış ifadeleri anlam bütünlüğü sağlayacak şekilde bağlamdan hareketle tamamlayınız.

c. Cümleleri tamamlamak için yazdığınız kelimeler bir varlığı mı yoksa "işi, oluşu, hareketi" mi karşılıyor? Gerekçeleriyle açıklayınız.

7. ETKİNLİK

a. Okuduğunuz metinden alınan aşağıdaki paragrafı inceleyiniz. Altı çizili kelimeleri isim ya da fiil olarak sınıflandırıp ilgili kutulara yazınız.

Salih ağabeyimin hem gururlu, hem buruk bakışları; senin içine akıttığın gözyaşları hiç çıkmaz aklımdan anam. Kim bilir ne çok ağladın arkamızdan... Ama üzülme anam. Kadınlar, çocuklar vatansız kalmasın diye gidiyoruz cepheye. Hem en iyi sen bilirsin vatansızlığın acısını. Doğduğun, büyüdüğün topraklardan düşmanın zulmü sürmedi mi seni? Ananı, babanı, telli duvaklı gelin gittiğin kocanın mezarını bırakıp da gelmedin mi Manastır'dan? Eteğinde dört küçük uşak; aç sefil, nasıl Selanik'e vardığımızı her anlatışında güzel gözlerin dolar.

İsimler	Fiiller

b. Fiiller kutusuna yazdığınız kelimeleri inceleyerek bu kelimelerin ortak özelliklerinin neler olduğunu düşününüz. Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

8. ETKİNLİK

a. Karekodu okutarak metni dikkatlice dinleyiniz.

b. Dinlediğiniz hikâyeden hareketle kadınların Millî Mücadele'ye ne gibi katkıları olduğunu önceki bilgilerinizden de yararlanarak söyleyiniz.

c. Aşağıdaki görselleri inceleyiniz. Dinlediğiniz metnin içeriğiyle uyumlu olan görseli işaretleyiniz.

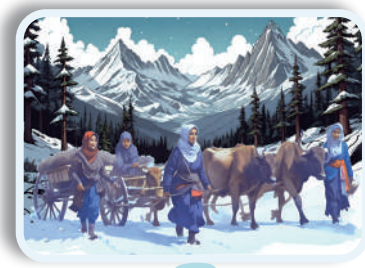

ç. İşaretlediğiniz görselin dinlediğiniz metnin içeriğiyle ilişkisini nasıl kurdunuz? Açıklayınız.

9. ETKİNLİK Aşağıda bir metnin serim, düğüm, çözüm bölümleri verilmiştir. Bu bölümler neden bu şekilde adlandırılmıştır? Bölümleri okuyup inceleyerek fikirlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız. Ardından paragrafların karşısında bulunan soruları sözlü olarak cevaplayınız.

MECLİS'TE YANKILANAN HATIRALAR

SERİM

Ankara'da soğuk bir kış günüydü. Çocuklar, okul bahçesinde sıraya girmiş, heyecanla bekliyorlardı. Okulun düzenlediği geziyle Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne gideceklerdi. Nihayet, yolculuk bitip de Meclis'ten içeri girdiklerinde Ahmet, önce etrafını dikkatlice inceledi ve kendini âdeta bir zaman tüneline girmiş gibi hissetti. Sanki o anda Millî Mücadele yıllarına gitmişti ve takvimler 12 Mart 1921'i gösteriyordu... Meclis'in duvarlarında önce, "Kahraman Ordumuza" diyen güçlü bir ses, sonra alkış sesleri yankılandı... Meclis kürsüsüne yaklaştıklarında, öğretmeninin sesiyle irkildi: "Üzerinde yaşadığımız toprakları kazanmak ve korumak için atalarımızın şehit ve gazi olduğu, milletimizin hep birlikte mücadele ettiği yıllardı.

Serim bölümünde olayın yer, zaman, kişi ya da kişilerine ilişkin bilgiler verilmiş midir? Bu bilgiler nelerdir?

DÜĞÜM

Zamanla, milletçe yaptığımız bu mücadeleye bir marş yazılması ihtiyaç olmuştu. Bunun için, kazanana ödül verileceğinin duyurulduğu bir yarışma düzenlendi. İstiklal mücadelemizi ölümsüzleştirecek bir şiir aranıyordu. Mehmet Akif Ersoy ise, bu yarışmaya para ödüllü olduğu için katılmamıştı. Çünkü milletin ve ordumuzun içinden geçtiği zorlu süreci anlatan, millete adanacak bir şiiri para karşılığında yazmanın uygun olmadığını düşünüyordu."

Ahmet'in gözü bir kez daha bayrağımıza takıldı, duvarlarda ise İstiklal Marşımız yankılanmaya devam ediyordu. Gözleri doldu ve öğretmeninin sesini yeniden duydu: "Fakat dostları Akif'i, kazanırsa para ödülünü yardım olarak vermesi şartı ile yarışmaya katılmaya ikna etti. Oysaki böyle bir ödülü reddederken, Akif'in o günlerde sırtında paltosu yoktu. Soğuk kış günlerinde ceketle geziyor, kimi zaman da bir paltoyu birlikte kaldığı arkadaşıyla nöbetleşe kullanıyordu."

Düğüm bölümünde okuyucuda merak uyandıran hangi ifadeler bulunmaktadır? Söyleyiniz.

ÇÖZÜM

Mehmet Akif Ersoy, zorlu şartlarda Ankara Taceddin Dergâhı'nda, İstiklal Marşı'nı yazarken büyük duygu yoğunlukları yaşadı ve yazdığı şiir, Meclis'te ayakta dinlenerek ve her kıtası alkışlanarak Millî Marşımız olarak kabul edildi... Meclis'ten çıktıklarında Ahmet, paltosuna sımsıkı sarılırken bir kez daha paltosu bile olmadığı hâlde vatanı için ödülü reddeden Mehmet Akif Ersoy'u rahmetle ve minnetle andı. Zihninde İstiklal Marşımızın şu kıtaları vardı:

Bastığın yerleri «toprak!» diyerek geçme, tanı!
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da, bu cennet vatanı.

Derya YÖNEY

Düğüm bölümünde merak uyandıran hangi konular bu bölümde çözüme kavuşmuştur? Ahmet'in paltosuna sarılmasına neden olan olay nedir?

YAZALIM

10. ETKİNLİK

a. Aşağıda verilen yönergelerden hareketle bir paragraf yazınız.

- Serim bölümünü aşağıda verilen kişi, yer, zaman unsurlarına ve olay örgüsüne uygun olarak yazınız.
- Yaşanmış ya da yaşanabilecek olayları anlatan yazınızda olağanüstü kişi ve varlıklara yer vermeyiniz.
- Yeni öğrendiğiniz kelimeleri kullanmaya özen gösteriniz.

Kişiler:	Öğretmen, Ali, Ali'nin babası Doktor Alper Bey, Zehra, Zehra'nın ninesi Ayşe nine, diğer öğrenciler
Yer:	Sınıf, öğrencilerin evleri, otobüs
Zaman:	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı öncesi
Olaylar:	Bir 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı öncesi sınıf olarak Ankara'ya yapılacak geziyle ilgili öğretmenin öğrencileri bilgilendirmesi, gezi öncesi öğrencilerin aileleriyle bunu paylaşmaları ve yola çıkış için otobüsün kalkacağı yere gelinmesi.

ANITKABİR MACERASI

b. Yazınızı tema sonundaki "Yazma Becerisi Öz Değerlendirme Ölçeği"ni kullanarak değerlendiriniz. Gelişmeye açık yönlerinizi belirleyiniz. Sonraki etkinliklerde bu yönlerinizi geliştirmeye çalışınız.

Bu Görev Bizim

› Atatürk'ün eğitime verdiği önemle ilgili erişim olanaklarınızı da göz önünde bulundurarak gelecek derse kadar uygun kaynaklardan belgesel, kısa film, çizgi film vb. materyallere yönelik bir araştırma yapınız. Araştırmaya başlamadan önce hangi bilgi kaynaklarını ve materyalleri kullanabileceğinizi ve bunlara nasıl ulaşabileceğinizi belirleyiniz.

› Belirlediğiniz materyal ve kaynakları; amaç, ilgi ve ihtiyaçlarınıza uygunluğu açısından değerlendiriniz. Gerekli durumda yeni kaynak ve materyallere ulaşabilirsiniz.

› Bu sürece yeniden başlayacak olsaydınız materyal ve kaynak seçimlerinize yönelik neleri değiştirmek veya korumak isterdiniz? Neden?

› Bu etkinlikte öğrendiklerinizden hareketle sonraki çalışma süreçlerine aktarmak istediklerinizi not alınız.

Keşif Yolculuğu

- Atatürk'ün "En büyük savaş, cahilliğe karşı yapılan savaştır." sözüyle ilgili düşüncelerinizi söyleyiniz. Sizce Atatürk'ün cahillik ile yapılan savaşı "en büyük savaş" olarak ifade etmesinin sebebi ne olabilir?
- Atatürk'ün eğitime verdiği önem ile ilgili edindiğiniz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız.

- ✓ Metni sessiz okuyunuz.
- ✓ Öğretmeniniz metni okurken onu dikkat dağıtıcı hareketlerden kaçınarak dinleyiniz.
- ✓ Metni işitilebilir bir ses tonuyla vurgu ve tonlamaya dikkat ederek türün özelliklerine uygun bir şekilde sesli okuyunuz.
- ✓ Arkadaşınız metni sesli okurken anlamını bilmediğiniz kelime ve kelime gruplarını defterinize not ediniz. Bunların anlamını metnin bağlamından hareketle tahmin ediniz. Tahminlerinizin doğruluğunu TDK Güncel Türkçe Sözlük'ten kontrol ediniz.

GAZİ MUSTAFA KEMAL VE SIĞIRTMAÇ MUSTAFA

Bir zamanlar, Marmara Denizi'nin kıyısında bulunan Yalova adlı küçük ve şirin bir ilçede, Mustafa adlı bir çocuk yaşardı. Mustafa'nın en büyük dileği, arkadaşları gibi okula gitmek ve okumaktı. Ama ne yazık ki o çok fakir bir ailenin çocuğuydu. Onun, okul yerine dağlarda sığırtmaçlık yaparak ailesinin bütçesine katkıda bulunması gerekiyordu.

Yıl 1929'du. Güzel bir eylül sabahında, Mustafa erkenden uyandı. Sığırları otlatması gerekiyordu. Hemen elini yüzünü yıkayıp iş kıyafetlerini giydi. Bir parça kuru ekmekle açlığını giderdikten sonra yola koyuldu. Sığırları önde, kendisi arkada, mis kokulu otların yetiştiği dağa doğru ilerliyordu. Gökyüzünde pırıl pırıl bir güneş, yeryüzünde yemyeşil bir doğa vardı. Her yer, her şey eşsiz güzellikteydi. Ama Mustafa, bu güzellikleri fark edemeyecek kadar yorgundu. Çünkü o hastaydı. Sıtma olmuştu. Üstelik bugün kendini, her zamankinden daha halsiz hissediyordu. Tek isteği bir an önce sığırlarını otlatıp evine dönmekti.

Bu arada Gazi Mustafa Kemal Yalova'daydı. Çalışmalarını bitirdikten sonra Gazi, yöreyi daha iyi tanımak için kurmaylarıyla birlikte gezintiye çıkmıştı. Hava kararmaya başlayınca da çiftliğe dönmek üzere yola koyuldular. Fakat hiçbir yol onları çiftliğe götürmüyordu. Açık söylemek gerekirse kaybolmuşlardı. Gazi ve yanındakiler bir süre sesli düşündükten sonra, farklı bir yolu denemeye karar verdiler ve atlarını oraya sürdüler...

Küçük Mustafa gün boyu yemyeşil çimenlerde sığırlarını otlattıktan sonra çiftliğe doğru, yorgun adımlarla yürüyordu. Birden uzaktaki atlıları fark etti. Atlılar, atlarını ona doğru dörtnala sürüyorlardı. Şüpheyle, "Neler oluyor?" diye mırıldandı.

Derken atlılar kısa sürede Mustafa'nın yanına ulaştılar. Hepsi iyi giyimli ve önemli insanlara benziyordu. Mustafa, onların bu halini görünce, şüphesinin yersiz olduğunu anlayıp rahatladı.

En öndeki atlı, Mustafa Kemal'di. Gazi atından indi ve Mustafa'nın yanına yaklaşarak, "Çocuğum, çiftliğe nasıl gidilir?" diye sordu.

Mustafa, yolu elindeki sopayla göstererek "Yanlış yoldan gelmişsiniz. Çiftliğe şu gördüğünüz yoldan gidilir," dedi.

Gazi, çocuğa teşekkür ettikten sonra sevgiyle; "Senin adın ne?" diye sordu.

"Mustafa!" dedi çocuk. Sonra, "Ama burada bana Sığırtmaç Mustafa derler," diye ekledi.

Gazi, "Mustafa" ismini duyunca gülümsedi. Fakir olduğu her halinden belli olan çocuğa, sevgi ve şefkatle bakıyordu. Bu arada onun sararmış benzi ve şiş karnı dikkatini çekmişti. Çocuğun hasta olabileceğini düşündü.

"Öyle mi? Benim adım da Mustafa. Demek ki seninle adaşız. Ama adımın yanında bir de Kemal var," dedi. Sonra çocuğun, omzuna sevgi ile dokunup, "Gazi Mustafa Kemal'i tanır mısın?" diye sordu.

Sığırtmaç Mustafa, gün boyu dağlarda sığırlarını otlatan gariban bir çocuktu. Gazi, ismini büyüklerinden ve okula giden arkadaşlarından duymuştu ama kendisini nereden bilebilirdi ki? Ciddi bir şekilde; "Hiç görmedim!" dedi.

"Onu sever misin?"

"Tabii severim."

"Neden seversin?"

"Paşa olduğu için severim."

"Peki, onunla tanışmak ister miydin?"

"Hem de çoook!"

Mustafa Kemal'in kalbinde çocukların apayrı bir yeri vardı. Çünkü onlar, Türkiye Cumhuriyeti'nin geleceğiydi. Ülkemizin geleceğinin parlak olması için tüm çocukların çok iyi yetiştirilip topluma kazandırılması gerektiğini düşünüyordu.

Gazi, Sığırtmaç Mustafa'yla sohbet ederken çocuğun her hareketini dikkatle inceliyordu. Konuşmasını, davranışını ve samimiyetini çok beğenmişti. Öyle ki, onunla karşılaştığı için, çiftliğe giden yolu kaybetmesine bile seviniyordu. Aslında amacı onu daha iyi tanıyarak, yardımcı olmaktı. "Sığırtmaçlık yaparak ayda ne kadar para kazanıyorsun?"

"Üç lira."

"Aylık 3 lira olunca, yıllık kazancın ne oluyor?"

Sekiz yaşındaki Sığırtmaç Mustafa bir an durakladı. Okur-yazarlığı olmadığı için nasıl hesaplayacağını şaşırmıştı. Kim bilir belki de, yılda 12 ayın olduğunu bile bilmiyordu. O anda Mustafa Kemal, çocuğun okuma yazma bilmediğini anladı. Onun daha fazla zorlanmaması için yanındakilere işaret etti. Çocuk onların yardımıyla yıllık kazancının 36 lira olduğunu hesaplayıp söyledi.

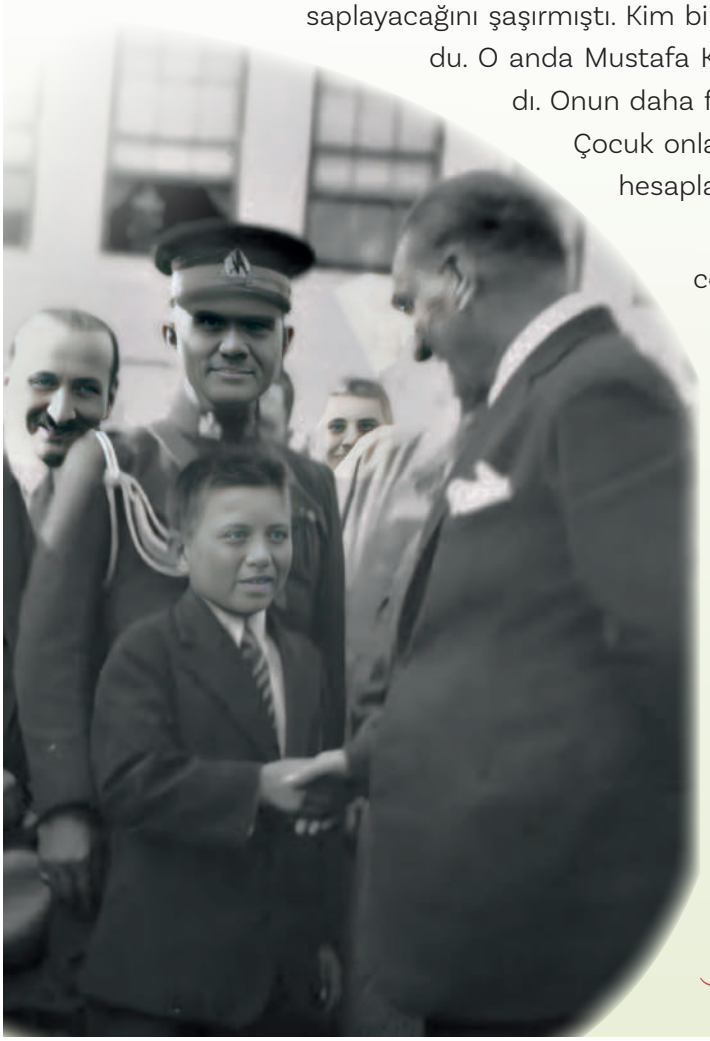

Gazi, çocuğa sevgiyle gülümseyerek yaklaştı ve cebinden bir miktar para çıkarttı. Çocuğun bir yıllık ücreti olan 36 lirayı hesaplayıp ona uzattı.

Sığırtmaç Mustafa ilk kez böyle bir şeyle karşılaşıyordu. Hatta daha önce kimse onunla böyle içten ilgilenmemişti. Çok şaşkın ve mutluydu ama hak etmediği parayı alamazdı. Almadı da.

Mustafa Kemal'in, "Neden almıyorsun?" sorusu üzerine, "Bu para çok. Üstelik nereden aldın diye bana hesap sorarlar," dedi.

Gazi, "Bu parayı ben sana bize yol gösterdiğin için veriyorum. Alacaksın!" deyince, çocuk düşündü. Sonra, "Yol göstermenin bedeli bu kadar çok olamaz. Fakat yanımda bir

miktar cevizim var. Eğer siz onu alırsanız, ben de cevizin karşılığı olarak bu parayı almayı kabul ederim," dedi.

Bunun üzerine Mustafa Kemal, cevizleri almak zorunda kaldı. Çocukla vedalaşıp atını çiftliğe doğru sürerken, çocuğun bu onurlu davranışından etkilenmiş bir hali vardı.

Sığırtmaç Mustafa, ömründe ilk kez bu kadar parayı bir arada görmüştü. Bir avcunda sımsıkı tuttuğu 36 liraya, bir giden atlılara bakıyordu. Aklı karmakarışıktı. Kendi kendine, "Benimle konuşan kişi oldukça önemli birine benziyordu. Kim olabilir ki? Üstelik ikinci adının 'Kemal' olduğunu söyledi. Yoksa bu kişi Gazi Mustafa Kemal mi?" diye düşündü. Sonra da büyük bir coşkuyla, "Evet!.. Evet o!.. Gazi Mustafa Kemal'in ta kendisi! Çünkü böyle mükemmel bir insan, ondan başkası olamaz," diye haykırdı.

Gazi, çiftliğe gelmişti ama aklı Sığırtmaç Mustafa'da kalmıştı. Onun hakkında güzel şeyler düşünüyordu. Ama öncesinde hakkında bilgi toplaması gerekiyordu. Kısa sürede onunla ilgili çok şey öğrendi ve ertesi gün Sığırtmaç Mustafa'yı yanına çağırtmaya karar verdi.

Bu arada Sığırtmaç Mustafa'nın içi içine sığmıyordu. Öyle ki o gece, mutluluktan sabaha kadar uyuyamamıştı. Hele bir de, Gazi Mustafa Kemal tarafından çağırıldığını öğrenince küçücük kalbi duracak gibi oldu. Çocukcağız, güzel bir düş gördüğünü düşünüyor, uyanmak istemiyordu. Hatta içinde, hayatının birden değişeceği, eski yaşadığı zorlukların yerini mutlu günlerin alacağı hissi vardı. Tüm bu duygularıyla bayramlık giysileri içinde çiftliğin kapısını çaldı.

Gazi onu bekliyordu, çocuğu sevgiyle karşıladı. Bir süre oturup karşılıklı sohbet ettiler. Daha sonra Mustafa Kemal, çocuğun hastalığının bir an önce tedavi edilmesi için onu, Şişli'deki Himaye-i Etfal Hastanesi'ne yolladı. Çocuğun hastalığı bayağı ilerlemişti. Hemen tedaviye alındı... Sonra ne mi oldu?

Uzun bir tedavi sonrasında sağlığına kavuşan Sığırtmaç Mustafa için güzel günler başladı. Yıllardır özlemini çektiği okuma- yazma isteğini Mustafa Kemal yerine getirecekti. Ailesinin de onayını aldıktan sonra Beşiktaş'taki 19. İlk Mektep'e yolladı. Mustafa oldukça başarılı bir öğrenciydi. Burayı bitirince Gazi, onu Maçka'daki Fevziye Lisesi'ne gönderdi. Kuleli Askeri Lisesi'nde de eğitim aldıktan sonra Kara Harp Okulu'ndan Tankçı Teğmen rütbesiyle mezun olup, Türk Silahlı Kuvvetleri'ne katıldı. Orada başarılı ve mutlu bir yaşam sürdü...

Hikmet ULUSOY

- "Gazi Mustafa Kemal ve Sığırtmaç Mustafa" adlı metinde ilginizi çeken bir noktayı belirleyiniz ve bunu neden seçtiğinizi açıklayınız. Buna benzer "Atatürk ve çocuk" konulu metinler bulmak amacıyla bir araştırma yapınız. Araştırmanızda kullanabileceğiniz kaynakları ve imkânları belirleyiniz. Ulaştığınız metinleri ve kaynakları göz önüne aldığınızda araştırma sürecinizi bilgiye ulaşım, konuya ve amaca uygunluk açısından değerlendiriniz.
- Yararlandığınız kaynakların konuyu anlamanıza katkısını ve ek kaynaklara ihtiyaç duyup duymadığınızı değerlendiriniz.

1. ETKİNLİK Aşağıdaki soruları okuduğunuz metinden hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

1. Mustafa neden sığırtmaçlık yapmaktadır?
2. Mustafa, uzaktaki atlıları fark edince şüpheyle "Neler oluyor?" diye mırıldanmıştır. Ardından şüphesinin yersiz olduğunu anlamıştır. Bunun sebebi nedir?
3. Gazi Mustafa Kemal, neden Sığırtmaç Mustafa'nın hasta olabileceğini düşünmektedir?
4. Gazi Mustafa Kemal'in kalbinde çocukların apayrı bir yerinin olmasının sebebi nedir?
5. Gazi Mustafa Kemal'in çiftliğe giden yolu kaybetmesine rağmen Sığırtmaç Mustafa ile karşılaşmasına sevinmesinin sebebi ne olabilir?
6. Sığırtmaç Mustafa'nın Gazi Mustafa Kemal'in yanına giderken bayramlıklarını giymesinin sebebi ne olabilir?

2. ETKİNLİK

a. "Gazi Mustafa Kemal ve Sığırtmaç Mustafa" metninde Sığırtmaç Mustafa'nın karşılaştığı problemler nelerdir? Yazınız.

b. Yazdığınız problemlerin oluşma sebeplerini özetleyiniz.

c. Belirlediğiniz problemlerin çözümüne ilişkin önerilerinizi yazınız.

ç. Önerileriniz arasından problemin çözümüne katkıda bulunacak en uygun çözümü belirleyiniz. Bu çözümün problemin çözümüne olan katkısını değerlendiriniz.

3. ETKİNLİK

a. "Ya İstiklal ya Ölüm" ve "Gazi Mustafa Kemal ve Sığırtmaç Mustafa" metinlerinin ortak kahramanı kimdir?

b. İki metinde ortak olan kahramanın benzer yönlerini (dış görünüş, kişilik vb.) listeleyiniz.

c. İki metinde ortak olan kahramanın farklı yönlerini (dış görünüş, kişilik vb.) listeleyiniz.

4. ETKİNLİK

a. Okuduğunuz metnin unsurlarını aşağıdaki ilgili yerlere yazınız.

Kişiler	Yer	Zaman	Olay

b. Aşağıda giriş bölümü verilen okuduğunuz metnin olay örgüsünü tamamlayınız.

Gazi Mustafa Kemal, bir gün Yalova'da küçük Mustafa'nın yaşadığı köyün yakınlarında kaybolur.

1 → 2 → 3 → 4 → 5

5. ETKİNLİK

a. Metinden hareketle Gazi Mustafa Kemal ve Sığırtmaç Mustafa'nın on yıl sonra karşılaştığını hayal ederek aralarında geçen konuşmanın nasıl olabileceğini yazınız.

b. Gazi Mustafa Kemal'in "Bugünün küçükleri yarının büyükleridir." gibi çocuklar ve gençlerle ilgili sözleri vardır. Yukarıdaki yazınızın sonunda siz de bir söz söyleyecek olsaydınız ne söylerdiniz? Aşağıya yazınız.

6. ETKİNLİK

a. "Gazi Mustafa Kemal ve Sığırtmaç Mustafa" metninden hareketle aşağıda karışık olarak verilen cümleleri metindeki oluş sırasına göre görseldeki uygun yerlere yerleştiriniz.

a Gazi Mustafa Kemal'in sağladığı destekle büyüyen Sığırtmaç Mustafa'nın yıllar sonra asker olması

b Gazi Mustafa Kemal'le Mustafa'nın karşılaşması

c Gazi Mustafa Kemal'in Sığırtmaç Mustafa'yı tedavi ettirmesi, onun eğitimini üstlenmesi

b. Metnin içeriği ile ilgili bilgiler doğruysa yay ayraçların içine (D), yanlışsa (Y) yazınız.

Serim
- Sığırtmaç Mustafa tanıtılmıştır. ( )
- Gazi Mustafa Kemal'le tanışması anlatılmıştır. ( )

Düğüm
- Mustafa'nın en büyük dileğinin ne olduğu anlatılmıştır. ( )
- Gazi Mustafa Kemal'le tanışması anlatılmıştır. ( )

Çözüm
- Sığırtmaç Mustafa'nın parayı nasıl aldığı anlatılmıştır. ( )
- Sığırtmaç Mustafa'nın tedavi olup iyileşmesi anlatılmıştır. ( )

7. ETKİNLİK

Aşağıda ünlem işaretinin bazı kullanım özelliklerini ile bu kurallara ait cümleler verilmiştir. Bu cümlelerdeki ünlem işaretinin hangi özelliği karşılayacak şekilde kullanıldığını belirleyiniz. Kural numarasını örnekteki gibi yazınız.

1 Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan cümle veya ibarelerin sonuna konur.

2 Seslenme, hitap ve uyarı sözlerinden sonra konur.

[2] Ey Türk genci! Bu vatan sana emanet.

[ ] Sakın ha! Kimse bayrağıma el sürmesin.

[ ] Yaşasın! Cumhuriyet ilan edildi.

[ ] Yiğitler! Hiç durmadan güneye doğru ilerleyin.

8. ETKİNLİK

a. Aşağıda boş bırakılan yerlere uygun olan geçiş ve bağlantı ifadelerini yazınız.

ancak | fakat | rağmen | bununla birlikte | öte yandan

Millî Mücadele, Türk milletinin bağımsızlık mücadelesini simgeleyen destansı bir dönemdi. İşgalci devletler asker ve silah bakımından üstün durumdaydı _____ Türk milleti onlarda olmayan bir güce, birlik ve dayanışma ruhuna sahipti. Onca zorluğa _____ milletin birliği, azim ve kararlılığı başarıyı getirmeye yetecek düzeydeydi. _____ milletin onlara rehberlik edecek bir lidere ihtiyaç duyduğu da açıktı. Tam da bu koşullar altında Atatürk'ün Samsun'da yaktığı meşale milletin kalbindeki vatan sevgisini ve bağımsızlık arzusunu ateşlemeye yetti. Böylece tarihe altın harflerle kazınan gerçek bir destan yazıldı. _____ kazanılan sadece askerî bir zaferdi ve tam anlamıyla bağımsız bir ülke kurmak için bundan çok daha fazlasına ihtiyaç vardı. Evet, yapılacakların listesi uzundu _____ bu milletin çocuklarında ecdadına yakışır bir ülke kuracak güç fazlasıyla vardı.

b. Yukarıdaki geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanacağınız birer cümle yazınız.

c. Geçiş ve bağlantı ifadelerinin anlatıma olan katkısını yazınız.

İZLE
UYGULA
ÖĞREN

ÖYKÜLEYİCİ PARAGRAF YAZMA

Öyküleyici paragraflar veya diğer adıyla olay paragrafları yaşanmış veya hayal ürünü olayların anlatıldığı paragraflardır. Bu paragraflarda olayın kimler tarafından nerede ve ne zaman yaşandığına yer verilir. Genellikle bu tür paragraflar tek başlarına kullanılabildikleri gibi birden fazla olayın yer aldığı masal, hikâye ve romanların içinde de sıkça karşımıza çıkar.

Haydi başlayalım!

Önce aşağıdaki paragraf örneğini inceleyelim, paragraftaki renklendirmenin neye göre yapıldığını belirlemeye çalışalım. Sonra da öyküleyici paragraf yazmayı uygulayarak öğrenelim.

Yörük Musa kendisine verilen istihbarat görevini yerine getirmek üzere yola çıktığında ikindi vaktiydi. Kısa boyunun ve yıllardır süren savaşlar yüzünden zayıf kalan bedeninin düşman tarafından fark edilmeyeceği düşünülerek bu görev ona verilmişti. Hava kararmadan düşman siperlerine olabildiğince yaklaşacaktı. Gece yarısından sonra da siperlere sızıp düşmanın ne kadar silahı ve askeri olduğunu öğrenecekti. Musa önce düşman karargâhı ile kendileri arasında bulunan tepeyi aştı. Sık ağaçlar saklanmasına yardım etti. Tepenin eteklerine kadar inip düşman ordusuna oldukça yakın bir mağaranın girişine saklandı. Vakit gece yarısını geçerken düşman askerlerinin çoğunun uykuya daldığını fark etti. Yerinden ayrılıp yavaş hareketlerle düşmanın karargâhına sızdı. Birkaç saat boyunca çadırların arasında dikkatli bir şekilde gizlenerek dolaştı. Komutanının istediği tüm bilgileri topladığında havanın aydınlanmasına çok az kalmıştı. Artık oradan ayrılması gerektiğinin farkındaydı. Aynı şekilde dikkat ederek karargâhtan ayrılıyordu ki bir anda nöbetçi subaylardan biriyle burun buruna geldi. Tam silahına uzanacakken subayın "Merhaba asker!" dediğini duydu. Düşman askeri Musa'yı fark etmemişti. Musa hemen esas duruşa geçti ve subay yanından geçip gitti. Musa kalbinin atışlarını yavaşlatmak istercesine derin derin birkaç nefes aldıktan sonra geldiği gibi sık ağaçların arasında kayboldu. Komutanının yanına ulaştığında yüzünden, yorgunluğundan daha çok verilen görevi yerine getirmenin gururu okunuyordu.

Öğretmenimizi İzliyoruz

Öğretmenimiz şimdi "Meclisin açılışını takip eden günlerde küçük bir çocuğun Mehmet Âkif'le tanışması"nı konu alan bir öyküleyici paragraf yazacak. Paragrafını planlarken, taslağını yazarken, yazdığı paragrafı gözden geçirip düzenlerken ve paylaşmak üzere hazırlarken sesli düşünecek. Nelere dikkat etmemiz gerektiğini bize öğretecek. Öğretmenimizi izlerken aşağıdaki sorulara odaklanalım.

- *Öğretmenimiz olay, yer, zaman, şahıs/varlık kadrosunu planlarken nelere dikkat etti, planlama sırasında neler söyledi?*
- *Taslağını yazarken bu unsurları nasıl bir araya getirdi? Bu sırada nelere dikkat ettiğini söyledi?*
- *Öğretmenimiz paragrafını gözden geçirip düzenlerken nelere odaklandı, neler söyledi ve yazısını paylaşmak üzere nasıl hazırladı?*

Biz Uyguluyoruz

4-6 kişilik gruplar oluşturalım ve öğretmenimizin rehberliğinde "Bir Anadolu kadınının cepheye kağnısıyla mermi taşıması"nı konu alan bir paragrafı planlayıp taslağımızı yazalım. Ardından metnimizi gözden geçirip düzenleyelim ve sınıf panosunda paylaşalım. Çalışmamızı yaparken aşağıdakilere dikkat edelim.

- *Öğretmenimiz, bize kendi uygulamasındaki sıraya uygun olarak adım adım ne yapacağımızı söyledikten sonra biz de bunları uygulayalım.*
- *Grup olarak çalışırken önce birlikte düşünüp tartışalım, ortak bir karara varalım; sonra kararımızı görselden hareketle tasarladığımız ortak çalışma kâğıdımıza aktaralım.*
- *İhtiyaç duyarsak öğretmenimizden yardım alalım.*
- *Öğretmenimiz biz çalışırken bir eksiklik fark ederse onun uyarılarını dikkate alalım.*

Planımız

Kişiler:

Yer:

Zaman:

Olay akışı:

Taslak metnimiz

Yine Uyguluyoruz

Şimdi daha küçük, 2-3 kişilik, gruplar oluşturalım ve aşağıdaki gibi bir çalışma kâğıdı tasarlayalım. "Bir öğrencinin Çanakkale şehitlerini anmak için düzenlenen törende okumak için şiir seçmesi"ni konu alan bir paragrafı planlayıp taslağımızı yazalım. Ardından metnimizi gözden geçirip düzenleyelim ve düzenlenmiş hâlini arkadaşlarımıza okumak üzere defterimize yazalım. Çalışmamızı yaparken aşağıdakilere dikkat edelim.

- *Önceki uygulamalardaki sırayı takip ederek (planlama, taslak yazma, gözden geçirme, paylaşma) paragrafımızı yazalım.*
- *Öğretmenimiz gerekmedikçe bize müdahalede bulunmayacak ama ihtiyaç duyarsak öğretmenimizden yardım isteyelim.*
- *Paragraf yazma sürecinde grup arkadaşlarımızla konuşup tartışalım ama bu kez her birimiz kendi kitabımızdaki alanı ve defterlerimizi kullanalım.*

Planımız

Kişiler: _____

Yer: _____

Zaman: _____

Olay akışı: _____

_____

Taslak metnimiz

_____

_____

_____

Sıra Sende

Artık "öyküleyici paragraf yazma" stratejisini öğrendik. "Yazalım" etkinliğinde öğrendiğimiz bu stratejiyi uygulayalım.

YAZALIM

9. ETKİNLİK

a. "Oğlu Hüseyin'den Emine Ana'ya Mektuplar" metninin işlenişinde yer alan 10. etkinlikte yazdığınız serim bölümünü okuyunuz.

b. Aşağıda verilen yönergelerden hareketle düğüm bölümünü yazınız. Düğüm bölümünü yazarken aşağıdaki yönergelere dikkat ediniz.

- Serim bölümüne uygun olarak olayları kurgulayınız.
- Olay örgüsünü oluştururken merak unsuru oluşturmaya özen gösteriniz.
- Yazınızda yabancı dillerden alınan ve dilimizde henüz yaygınlaşmamış kelimelerin Türkçelerini tercih ediniz.
- Geçiş ve bağlantı ifadelerini (ancak, fakat, rağmen, bununla birlikte, öte yandan vb.) kullanınız.

Kişiler:	Öğretmen, tur rehberi, Ali, Zehra, Yaprak, Can, Mehmet, Emine ve diğer öğrenciler
Yer:	Otobüs, Anıtkabir
Zaman:	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı öncesi
Olaylar:	Öğrencilerin otobüsle zorlu bir yolculuk yaparak Ankara'ya ulaşmaları, Aslanlı Yol'dan Anıtkabir'e yürümeleri, askerlerin nöbet değişim törenini izlemeleri, Atatürk mozolesini ziyaret etmeleri, tur rehberiyle müzeleri gezmeleri, Can ile Mehmet'in başka bir gezi grubuna karışıp kaybolmaları

c. Öğretmeninizin geri bildirimleriyle güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi sonraki etkinliklerde geliştirmeye çalışınız.

10. ETKİNLİK

a. Karekodu okutarak şiiri dikkatlice dinleyiniz.

b. Dinlediğiniz şiir, Millî Mücadele'deki hangi olayı anlatmaktadır?

c. Atatürk'ün Samsun'dan sonraki durağı neresi olmuştur?

ç. Geminin gelmesiyle kayıklar, takalar, tayfalar neden selam durmuş olabilir?

d. Dinlediğiniz şiirden alınan aşağıdaki bölümlerle ilgili soruların cevaplarını yazınız.

Bir gemi yanaştı Samsun'a sabaha karşı
Selam durdu kayığı, çaparı, takası,
Selam durdu tayfası.

Şiirin bu bölümünde insana ait olan hangi özellik cansız bir varlığa verilmiştir? Bu söz sanatı hangisidir?

Bir duman tüterdi bu geminin bacasından bir duman
Duman değildi bu!
Memleketin uçup giden kaygılarıydı.

Geminin bacasından tüten dumanla ne arasında ilişki kurulmuştur? Bu söz sanatı nedir?

e. Şairin şiirde söz sanatlarını kullanması şiiri nasıl etkilemiştir?

KONUŞALIM

11. ETKİNLİK

Aşağıdaki rol kartlarını okuyunuz. Yönergelerde belirtilen aşamaları dikkate alarak karşılıklı bir konuşma kurgulayınız. Zihninizde kurguladığınız karşılıklı konuşmayı sınıfta arkadaşlarınıza sununuz.

Rol Kartı

Mustafa Kemal Atatürk, 38 Yaşında
Vatanın geleceğini kurtarmak için Bandırma Vapuru ile Samsun'a doğru yola çıktınız. Zorlu bir yolculuktan sonra Samsun'a vardınız. Samsun'da büyük bir kalabalık sizi coşkuyla karşıladı. Kalabalığın içinden sıyrılarak yanınıza gelen 11 yaşında bir çocuk size asker selamı verip kendini tanıttı. Ordunuza katılmak istediğini söyledi. Çocuğun bu davranışı sizi çok etkiledi. Aranızda nasıl bir diyalog gelişir?

Rol Kartı

Mehmet, 11 yaşında
Vatanın geleceğini kurtarmak için Bandırma Vapuru ile Samsun'a gelen Mustafa Kemal'i karşılayan kalabalıktaki bir çocuksunuz. Siz de asker olup vatanınızı savunmak istiyorsunuz. Kalabalığın içinden sıyrılarak Mustafa Kemal'in yanına geldiniz. Asker selamı vererek kendinizi tanıttınız ve orduya katılmak istediğinizi söylediniz. Aranızda nasıl bir diyalog gelişir?

- Bir arkadaşınızla grup oluşturunuz.
- Yukarıdaki rol kartlarından birini seçiniz.
- "Atatürk Kurtuluş Savaşı'nda" şiirinin içeriğini dikkate alarak konuşmanızı öğretmeninizin verdiği kısa sürede kurgulayınız.
- Seçtiğiniz rolün kimliğine bürününüz.
- Vatan sevgisi, birlik ve beraberlik, bağımsızlık, kararlılık gibi temel değerlere vurgu yapınız.
- Duygu ve düşüncelerinizi ifade ederek konuşmayı sonlandırınız.

Bu Görev Bizim

› Atatürk Orman Çiftliği hakkında araştırma yapınız. Araştırmanızla ilgili bulduğunuz bilgi, belge ve görselleri sınıfa getiriniz.

İZLE UYGULA ÖĞREN

ÖN BİLGİLERİ HAREKETE GEÇİRME VE KULLANMA STRATEJİSİ

Bu strateji, bir metni dinlemeye/izlemeye veya okumaya başlamadan önce konuyla ilgili düşünüp bildiklerimizi hatırlamaktır. Böylece yeni bilgileri daha kolay ve hızlı anlayabiliriz.

Haydi başlayalım!

Hatırla: Dinleyeceğiniz/izleyeceğiniz veya okuyacağınız metnin konusuyla ilgili aklımıza gelenleri not edelim. Hatta metnin yazarı ve türüyle ilgili bildiklerimizi de notlarımıza ekleyebiliriz.

Bağlantı Kur: Dinlerken/izlerken veya okurken eski bilgilerimizle yeni bilgilerimizi karşılaştıralım.

Kullanmaya Başla: Yeni öğrendiklerimizi de notlarımıza ekleyelim ve hatırladıklarımızla birleştirelim. Yaşamımızda (günlük yaşam, konuşma ve yazma çalışmaları hatta diğer dersler) bunları nasıl kullanabileceğimizi düşünelim.

Öğretmenimizi İzliyoruz

Öğretmenimiz şimdi stratejinin nasıl kullanıldığını "Yeni Türk Harflerinin Kabulü" metnini okurken gösterecek. Eski bilgileriyle metinden yeni öğrendiği bilgileri yazarken sesli düşünecek. Öğretmenimizin sunumunu dikkatle izlerken aşağıdaki noktalara odaklanalım.

- *Önceki bilgilerini hatırlamaya çalışırken neleri (daha önce okudukları, dinleyip izledikleri, yaşadıkları) düşündü?*
- *Metinle ilgili hatırladığı hangi bilgilere (konusu, yazarı veya türü) yer verdi?*
- *Hatırladığı bilgileri, metni dinleyip izlerken nasıl kullandı?*
- *Yeni öğrendiklerini ve eski bilgilerini bir araya getirdikten sonra bunları yaşamının hangi alanlarında kullanabileceğini söyledi?*

YENİ TÜRK HARFLERİNİN KABULÜ

Cumhuriyet Dönemi'nin en önemli inkılaplarından birisi de harf inkılabıdır. Türkler, tarih boyunca değişik alfabeler kullanmışlardır. Türklerin kullandığı ilk alfabe, Göktürk alfabesidir. Bu alfabe aynı zamanda ilk millî alfabemizdir. Bundan sonra Uygur Türkleri kendilerine mahsus bir alfabe kullandılar. İslamiyet'in kabulünden sonra Arap alfabesi kullanılmaya başlandı.

Okuryazarlığı yaymak için Atatürk'ün emriyle bir komisyon kurulup yeni Türk alfabesi hazırlandı. Harf inkılabının ilk müjdesini Mustafa Kemal 8 Ağustos 1928'de İstanbul'daki Sarayburnu Parkı'nda halka şöyle duyurdu: "Arkadaşlar, bizim güzel ahenkli zengin dilimiz yeni Türk harfleri ile kendini gösterecektir. (...) Yeni Türk harflerini çabuk öğrenilmelidir. Vatandaşa, kadına, erkeğe, hamala, sandalcıya öğretiniz. Bunu vatanperverlik ve milliyetperverlik vazifesi biliniz. Bu vazifeyi yaparken düşününüz ki bir milletin, bir toplumun yüzde onu okuma yazma bilir, yüzde sekseni bilmezse bundan insan olanlar utanmalıdır."

Bundan sonra yeni Türk harflerinin yaygınlaştırılması için bir seferberlik başlatıldı. Başöğretmen Atatürk, yurt seyahatine çıkıp kara tahta başında yeni Türk harflerini vatandaşlara öğretti. Ankara'da toplanan öğretmenler birliği kongresinde öğretmenler, Atatürk'ün açtığı bu yeni yolda sabırla çalışacaklarına ant içtiler. Üç ay gibi kısa bir zamanda inkılap gerçekleşti.

1 Kasım 1928'de yeni Türk harflerinin kabulüne ilişkin kanun, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edildi. Kanunun kabul edilmesinden sonra geniş halk kitlelerine okuma yazma öğretmek üzere "Millet Mektepleri" açıldı.

Atatürk, "Millet Mektepleri Başöğretmeni" ilan edildi (24 Kasım 1928).

Böylece eğitim ve kültür hayatımızda yeni bir dönem başlamış oldu.

Genel ağdan alınmıştır.
(Kısaltılmıştır.)

Biz Uyguluyoruz

4-6 kişilik gruplar oluşturalım ve "Atatürk'ün Öğrenim Hayatı" başlıklı metni okuyalım. Okurken öğretmenimizin rehberliğinde ön bilgileri harekete geçirme ve kullanma stratejisini uygulayalım. Bu aşamada aşağıdakilere dikkat edelim.

- *Bize sırasıyla ne yapacağımızı söyledikten sonra grup olarak öğretmenimizin söylediklerini uygulayalım.*
- *Grup olarak çalışırken önce birlikte düşünüp tartışalım, ortak bir karara varalım, sonra kararımızı çalışma kâğıdımıza yazalım.*
- *İhtiyaç duyarsak öğretmenimizden yardım alalım.*
- *Öğretmenimiz biz çalışırken bir eksiklik fark ederse onun uyarılarına göre çalışmamızı düzenleyelim.*

ATATÜRK'ÜN ÖĞRENİM HAYATI

Mustafa Kemal Atatürk, geleceği ve başarıları eğitim yaşamıyla şekillenmiş bir liderdi. Üstelik sadece kendi geleceğini değil, bir milletin geleceğini değiştiren bir yaşamdı onunki. Onu tanımak ve başarılarının arkasındaki karakterin nasıl şekillendiğini kavramak, onun öğrenim hayatını bilmeyi gerektirir.

Mustafa, öğrenim hayatına annesinin isteği ile Hafız Mehmet Efendi Mahalle Mektebinde başladı. Ancak kısa süre sonra babasının isteği ile Şemsi Efendi Mektebine geçti. Şemsi Efendi Mektebi, Selanik'te çağdaş yöntemlerle eğitim veren nadir okullardan biriydi. Mustafa, bu okulda okurken babasını kaybetti ve kısa süre için eğitimine ara vermek zorunda kaldı. Ancak çok geçmeden okuluna döndü ve ilkokulu bu okulda tamamladı.

Mustafa, Şemsi Efendi Mektebinden sonra günümüzdeki ortaokulların dengi kabul edilen Mülkiye Rüştiyesine başladı. Ancak çok geçmeden bu okuldan da ayrıldı ve 1894 yılında tamamen kendi isteği doğrultusunda Selanik Askerî Rüştiyesine kayıt yaptırdı. Yeni okulunda gösterdiği başarı, kararının ne kadar doğru olduğunu gözler önüne serdi. Mustafa Askerî Rüştiyeyi çok sevmiş, zekâsı ve yetenekleri ile hem arkadaşlarının sevgisini hem de öğretmenlerinin takdirini kazanmıştı. Ayrıca Kemal adını da bu okulda matematik öğretmeni vermişti ona.

Mustafa Kemal, Selanik Askerî Rüştiyesindeki eğitimini tamamladıktan sonra 1896 yılında lise düzeyindeki eğitimi için Manastır Askerî İdadisine girdi. Manastır Askerî İdadisinde de parmakla gösterilen başarılı bir öğrenci oldu. Ancak bu okulun Mustafa Kemal'in hayatına etkisi sadece verdiği eğitimle sınırlı kalmadı. Okul sıralarında kurduğu arkadaşlıklar da onun yaşamında çok etkili oldu. Burada tanıştığı Ömer Naci, hem onun edebiyat sevgisinin derinleşmesine hem de hitabetinin güçlenmesinde önemli pay sahibi oldu. Ayrıca Mustafa Kemal, bu okulda Fransızca dersler alarak yabancı dilini geliştirdi.

Genç Mustafa Kemal, lise düzeyindeki eğitiminin hemen ardından 1899 yılında İstanbul'daki Harp Okuluna girdi. Üç yıllık eğitimini tamamlayıp teğmen rütbesi aldı ve mezuniyetinin hemen ardından Harp Akademisinde daha üst düzeyde bir eğitim almaya başladı. 1905 yılında kurmay yüzbaşı rütbesiyle Akademiden mezun oldu. Bu okullarda da zekâsı ve üstün kişilik özellikleriyle dikkatleri üzerine topladı. Devletine ve milletine bağlılığı, samimi duygu ve düşünceleri arkadaşları ve hocaları tarafından sevilmesinde etkili oldu. Askerî eğitiminde son noktaya 1905 yılında ulaşan Mustafa Kemal, aynı yıl Şam'a atanarak mesleki hayatına adım attı.

Metnin Adı

Önceden Bildiklerim

Bu Metinden Öğrendiklerim

Yine Uyguluyoruz

Şimdi 2-3 kişilik küçük gruplar oluşturalım ve "Atatürk'ün Vatanseverliği" başlıklı metni okuyalım. Okurken stratejiyi kullanalım. Bu aşamada aşağıdakilere dikkat edelim.

- *Şimdi öğretmenimiz, gerekmedikçe bize yardım etmeyecek.*
- *Önceki uygulamalardaki sırayı takip ederek stratejiyi kullanalım.*
- *Stratejiyi uygularken grup arkadaşlarımızla konuşup tartışalım, önceden bildiklerimizi ve yeni öğrendiklerimizi "Biz Uyguluyoruz" adımındaki çalışma kâğıdını örnek alarak oluşturduğumuz çalışma kâğıdımıza yazalım.*

ATATÜRK'ÜN VATANSEVERLİĞİ

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Gazi Mustafa Kemal'i önemli bir lider yapan sadece askerî ve politik zaferlerle kurduğu bu devlet değildir. O, aynı zamanda bağımsızlık mücadelesi için Türk halkını birleştirirken onlara millî değerlerini hatırlatan, bu değerleri yaşayan ve yaşatan bir lider olarak da gönüllerde kendine yer edinmiştir. Bu değerler arasında belki de en çok göze çarpanı vatanseverliğidir.

Atatürk henüz bir lise öğrencisiyken ülkesinin sorunlarına karşı duyarlı olmuştur. O dönemde arkadaşlarıyla yaptığı sohbetlerin önde gelen konusu ülkenin içine düştüğü durumdu. İşgalci yabancılara yönelik düşünce ve söylemleri hocalarının da dikkatini çekmiştir. Bu sayede vatansever bir subay adayı olarak tanınmış; arkadaşlarının sevgisini ve güvenini, hocalarının ise takdirini kazanmıştır.

Atatürk'ün vatan sevgisi sadece sözde kalmamış, eylemlerinde de kendini göstermiştir. Genç bir subay olarak katıldığı tüm savaşlarda cepheye yakın yerlerde bulunarak askerlerle birlikte mücadele etmiştir. Çanakkale savaşlarında "Ben size taarruz emretmiyorum, ölmeyi emrediyorum." dedikten sonra kendini de dâhil ederek "Biz ölünceye kadar geçecek zaman içerisinde yerimize başka kuvvetler ve komutanlar geçebilir." diyerek vatanın gözündeki değerini net bir şekilde ortaya koymuştur. Başkomutan olduğu Kurtuluş Savaşı'nda en önde yer almış, ordusunu askerî bilgilerinin yanında vatanseverlik duygusuyla da sevk ve idare etmiştir. Vatanın düşman işgalinden kurtarılmasından sonra yeni kurulan devletin şekillenmesinde de onun vatan sevgisi kendini göstermiştir. Tam bağımsız bir ülkeyi yaşatacak nesillerin yetişmesi için okuma yazma oranlarının artırılmasını, bilimsel eğitimin öncelenmesini, tüm okullarda modern yöntemlerle eğitim verilmesini sağlamış; Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumunu kurmuştur. Benzer şekilde Türkiye'nin ekonomik kalkınması için tarım ve sanayi alanlarında modernleşmeyi teşvik etmiş, ulaşım ve iletişim ağlarını geliştirmiş ve ülkenin ekonomik bağımsızlığını sağlamak için birçok altyapı projesini hayata geçirmiştir.

Türk milletinin tarihine ve kültürüne duyduğu derin saygıyla beslenen Atatürk'ün vatanseverliği hem düşüncelerine hem de uygulamalarına yansımıştır. Vatanın düşman işgalinden kurtarılmasından modern, bağımsız ve güçlü bir ülkenin inşa edilmesine kadar her uygulamada kendini göstermiştir. Ona göre bir milletin gücü, köklerine ve tarihine bağlılığıyla ölçülürdü. Bu sebeple vatanı emanet ettiği gençler için vatansever olmak, millî kimliklerini korumak ve geliştirmek son derece önemlidir.

Sıra Sende

Artık stratejiyi kullanmayı öğrendik. Şimdi kitabımızdaki "Atatürk ve Çiftlik" metnini okurken stratejiyi kendimiz kullanabiliriz.

Keşif Yolculuğu

- Sizce doğayı sevmemiz neden önemlidir? Doğayı korumamız gerektiğiyle ilgili neler düşünüyorsunuz?
- Atatürk Orman Çiftliği ile ilgili yaptığınız araştırmadan edindiğiniz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız.

- ✓ Öğretmeniniz metni okurken onu dikkatlice dinleyiniz.
- ✓ Metni işitilebilir bir ses tonuyla anlamı yansıtacak şekilde doğru vurgu ve tonlamalarla okuyunuz.
- ✓ Anlamını bilmediğiniz kelime ve kelime gruplarını defterinize not ediniz. Bunların anlamını metnin bağlamından hareketle tahmin ediniz. Tahminlerinizin doğruluğunu TDK Güncel Türkçe Sözlük'ten kontrol ediniz.

ATATÜRK VE ÇİFTLİK

(...)

Atatürk, yeşile olan tutkusunu ve özlemini, "Yeşili görmeyen gözler renk zevkinden yoksundur. Bu çiftliği öyle ağaçlandırınız ki göremeyen bir insan dahi yeşillikler arasında olduğunu fark etsin" sözcükleriyle dile getirmiş. Bu sözler, Atatürk'ün, Ankara'da neden bir çiftlik aldığını hemen anlamamızı sağlıyor. Atatürk, daha 1925 yılında tarımcılarına, bir çiftlik arazisi için yer araştırmaları emrini verdiğinde geleceği ve halkının mutluluğunu düşünüyordu. (...)

Atatürk'ün Ankara'da modern bir çiftlik kurmak isteği konusunda bir tarımcımız o günkü anılarını şöyle anlatıyor. "Çiftlik yeri için öyle uzun boylu dolaşmaya ve Ankara'nın çevresinde başka doğal özellikler araştırmaya gerek görmemiştik. Nedeni de basitti. Kıraç bir bozkırın ortasında bir ortaçağ şehri. Ağaç yok, su yok, hiçbir şey yok. Böyle bir noktada hazırlanmış ve uygun koşullar taşıyan yerler nasıl bulunabilir? İncelemelerimiz bittiği zaman sonucu büyük Şef'e arz ettik. Kendileri elleriyle bugünkü çiftlik yerinin bulunduğu yeri işaret ettiler ve sordular. 'Burayı gezdiniz mi?' Buranın bir çiftlik kurulması için gerekli olan niteliklerin hiçbirini taşımadığını, bataklık, çorak, fakir bir yer olduğu hakkındaki ortak görüşümüzü söyledik. Atatürk'ün bize cevabı şu oldu: İşte istediğim yer böyle olmalıdır. Ankara'nın kenarında, hem batak, hem çorak, hem de fena bir yer. Burayı biz ıslah etmezsek kim gelip ıslah edecektir?"

Atatürk, Atatürk Orman Çiftliği'nin şimdiki yerini seçtiği zaman, arazinin verimliliği hakkında yabancı uzmanların da görüşünü alır. Uzmanların verdikleri raporlarda bu toprakların üzerinde herhangi bir tarımsal etkinliğin asla yapılamayacağını ileri sürenler bile olur. Tarım Bakanlığı'nda uzman olarak çalışan bir Alman, Orman Çiftliği arazisi için, "Bu öyle bir girişimdir ki, elverişsiz toprak ve iklim koşulları altında burada ya sabır tükenir, yahut da para" demiştir.

Anlaşılıyor ki Atatürk, tarım uzmanlarından en iyi toprak için değil, en kötü toprak raporunu alabilmek için yararlanmış. Her zaman yaptığını yapmış ve en kötünün bile, çalışarak ve bilimsel yöntemleri kullanarak nasıl en iyiye dönüşebildiğini gözler önüne sermiş.

Çiftlik kurmak için ağacın bile yetişmediği bir yeri yeğleyen Atatürk, kuruluş çalışmalarıyla yakından ilgilenir. Ülke tarımına örnek olacak Gazi Orman Çiftliği'ni kurmak üzere, uzmanlarından hemen çalışmalara başlamalarını ister.

İlk olarak çiftliğin yönetim merkeziyle, parkların ve sebze bahçelerinin üzerinde bulunduğu 20.000 dönüm arazi, o günün koşullarında oldukça iyi bir fiyat karşılığında satın alınır. Bu yüksek fiyatı duyan, çevre arazi sahipleri de arazilerini satmak istediklerini söylerler. Böylece Etimesgut, Balgat, Çakırlar, Güvercinlik, Macun, Tahar ve Yağmur Baba çiftlikleri de satın alınır. Bu şekilde büyük ve modern bir tarım işletmesi için yeterli genişliğe ulaşan bir arazi varlığı üzerinde Gazi Orman Çiftliği doğar. Bu çalışma sonucunda Atatürk, halkına çocuklarıyla birlikte gezecekleri, eğlenecekleri ve bilgilenebilecekleri bir yeşil alan, Türk tarımına da modern tarım yöntemlerinin ilk örneklerinin uygulanabileceği bir çiftlik armağan eder.

(...)

Gülgûn AKBABA
(Kısaltılmıştır.)

Okuma sürecinizi tema sonundaki "Okuma Becerisi Öz Değerlendirme Ölçeği"ni kullanarak değerlendiriniz.

1. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruların cevaplarını metinden hareketle defterinize yazınız.

1. Atatürk Ankara'da neden bir çiftlik kurmak istemiştir?
2. Atatürk'ün seçtiği çiftlik arazisinin özellikleri nelerdir? Niçin böyle bir araziyi tercih etmiştir?
3. Tarım uzmanlarının ve Alman uzmanın araziyle ilgili görüşleri nelerdir? Atatürk bu görüşleri nasıl değerlendirmiştir?
4. Atatürk, çiftliği kurarken hangi adımları atmıştır? Çiftliğin genişlemesi için neler yapılmıştır?
5. Atatürk'ün bilimsel çalışmalara ve yöntemlere verdiği önemi hangi ifadelerden anlıyorsunuz?
6. Çiftliğin kurulmasıyla halka ve tarıma nasıl bir katkıda bulunulması hedeflenmektedir?

2. ETKİNLİK

a. Okuduğunuz metnin konusunu aşağıya yazınız.

_____

b. Metnin konusuyla ilgili görselleri işaretleyiniz.

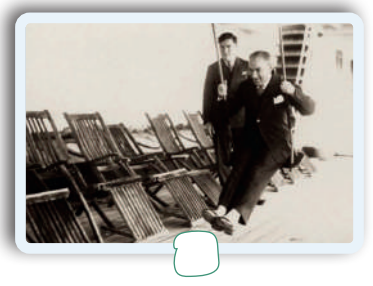

c. Metnin ana fikrini yazınız.

_____

ç. Ana fikri belirlerken nelere dikkat ettiniz? Söyleyiniz.

3. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki soruları okuduğunuz metinden hareketle cevaplayınız.

> Atatürk neden Ankara'da bir çiftlik kurmak istemiştir? Bu çiftliğin kuruluş sürecini açıklayınız.

> Atatürk'ün çiftliğin kuruluşundaki etkisini açıklayınız.

b. Okuduğunuz metni Atatürk'ün bakış açısıyla nasıl yazabileceğinizi düşününüz.

c. Aşağıdaki giriş cümlesinden hareketle metni Atatürk'ün bakış açısıyla tekrar yazınız.

Bu aziz millete modern tarımın önemini göstermek için bu çorak arazide bir çiftlik kurmalıyım.

4. ETKİNLİK

Metnin anahtar kelimelerini belirleyerek yazdığınız anahtar kelimelerin metinle ilişkisini örnekteki gibi açıklayınız.

tarım

Atatürk'ün tarıma olan ilgisi ve bu alanda yaptığı yenilikler, metnin ana odak noktalarından biridir. Tarımın modernleştirilmesi ve geliştirilmesi, metnin ana kavramlarındandır.

5. ETKİNLİK

Bir önceki etkinlikte bulduğunuz anahtar sözcüklerle güzel dilimizin doğru ve etkili kullanıldığı cümleler yazınız. Cümleleri gözden geçirip varsa cümlelerinizdeki gereksiz kelimeleri çıkarınız.

6. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili kelimelerin isim mi fiil mi olduğunu tespit ederek örnekteki gibi yazınız.

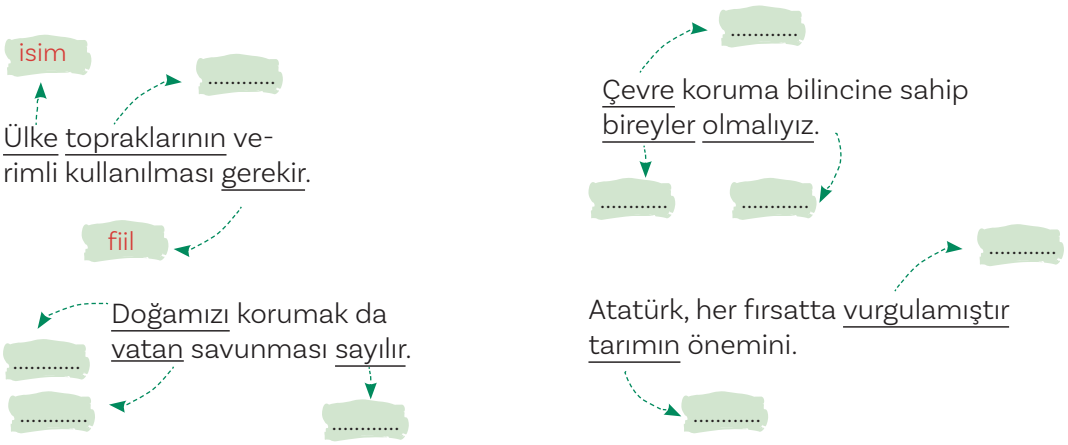

b. İsim olarak belirlediğiniz iki kelimeyi cümle içinde kullanınız.

KONUŞALIM

7. ETKİNLİK

a. Yaşadığınız şehrin elli yıl sonra nasıl bir görünüme sahip olabileceğini düşününüz. Ardından tahminlerinize ilişkin 2-3 dakikalık bir konuşma tasarlayınız. Konuşmanızı arkadaşlarınıza sununuz. Konuşmanızı yaparken aşağıdaki ölçütleri dikkate alınız.

b. Arkadaşlarınızdan birinin konuşmasını aşağıdaki "Akran Değerlendirme Ölçeği"nde verilen ölçütlere göre değerlendiriniz.

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Konuşmasında temayla ilgili kelime ve kelime gruplarını kullandı.			
Gerektiğinde kullandığı kelimeleri beden diliyle de yansıttı.			
Konuşmasında yaşadığı şehrin elli yıl sonra nasıl bir görünüme sahip olabileceğinden bahsetti.			
Özgün cümleler kullandı.			
Ses tonunu herkesin duyabileceği şekilde ayarladı.			
Geçiş ve bağlantı ifadelerini kullandı.			
Konuşmasını verilen sürede tamamladı.			

8. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki görselleri inceleyiniz. Bu yerlerden hangisinde yaşamak istersiniz? Neden?

Ön bilgilerini harekete geçirme ve kullanma stratejisi kapsamında yukarıdaki görsellerden hareketle yaşamak istediğiniz yerle ilgili bir broşür hazırlayınız. Metni dinledikten sonra yaşamak istediğiniz yerle ilgili hazırladığınız broşürü gözden geçiriniz. Varsa gerekli düzenlemeleri yapınız. Broşürü hazırlama ve düzenleme sürecinizi düşünerek kısa bir değerlendirme yapınız. Değerlendirmelerinizi defterinize yazınız.

b. Karekodu okutarak metni dikkatlice dinleyiniz.

c. Dinlediğiniz metindeki sorunla ilgili aşağıda istenenleri yazınız.

1. Dinlediğiniz metindeki problem nedir? Yazınız.

2. Problemi kendi cümlelerinizle aşağıdaki alana özetleyiniz.

3. Anı, gözlem ve deneyimlerinizden hareketle problemin çözümüne yönelik üç öneri yazınız. Bu önerilerden en uygununu seçip çözüm önerisinin karşısındaki kutuyu işaretleyiniz.

4. Sizce öneriniz sorunu çözmek için yeterli midir? Nedenini yazınız.

YAZALIM

9. ETKİNLİK

a. Daha önce yazdığınız serim ve düğüm bölümlerini okuyunuz. Aşağıda verilen yönergelerden hareketle çözüm bölümünü yazınız. Çözüm bölümünü yazarken aşağıdaki yönergelere dikkat ediniz.

- Düğüm bölümünde oluşturduğunuz merak unsurunu çözüme kavuşturunuz.
- Yeni öğrendiğiniz kelimeleri kullanmaya dikkat ediniz.
- Geçiş ve bağlantı ifadelerine (ancak, fakat, rağmen, bununla birlikte, öte yandan vb.) yer veriniz.

Kişiler:	Öğretmen, tur rehberi, Ali, Zehra, Yaprak, Can, Mehmet, Emine ve diğer öğrenciler
Yer:	Anıtkabir, otobüs, öğrencilerin evleri
Zaman:	Cumhuriyet Bayramı öncesi
Olaylar:	Kaybolan öğrencilerin bulunması, öğrencilerin dikkatli olmaları yönünde uyarılmaları, gezinin tamamlanması ve eve dönüş

b. "Yazalım" etkinliğindeki güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi öğretmeninizin geri bildirimleriyle belirleyiniz. Daha sonraki etkinliklerde güçlü yönlerinizi kullanmaya, gelişmeye açık yönlerinizi güçlendirmeye özen gösteriniz.

Bu Görev Bizim

› Atölye çalışmasında kullanmak üzere Atatürk ile ilgili görseller, Millî Mücadele'nin önemli olaylarıyla ilgili kısa bilgi, şiir, mektup vb. hazırlayınız. Ayrıca fon kartonu, yapıştırıcı, boya kalemleri vb. malzemeleri yanınızda bulundurunuz.

Okuma Keyfi

› Metni noktalama işaretlerine dikkat ederek okuyunuz.

BAHARDA ÇİÇEK AÇAR, 23 NİSAN'DA ÇOCUK

İlkbaharın gelişiyle birlikte yemyeşil bir halı serilir baştanbaşa yeryüzüne. Bu halının üzerinde irili ufaklı rengârenk çiçekler biter. Her bir çiçek birbirine selam verip göz kırpar. Kat kat açan çiçekler sanki coşkulu bir bayramı müjdeler. Çocukların elele tutuştuğu gibi çiçekler de yaprak yaprağa tutuşur. Çeşit çeşit çiçeğin bir araya geldiği bayramı olur da çocukların bayramı olmaz mı hiç?

(...)

23 Nisan... Yarının büyükleri olacak; biz bugünün çocuklarına armağan... Değeri, özgürlüğümüzde saklı... İşte o gün, bizler de çiçekler gibi rengârenk açarız. En sevdiğimiz giysilerimizi giyiniriz. Balonlar, halaylar, şarkılar, şiirler... Üstelik yalnızca benim ve arkadaşlarımın bayramı değildir. Yeryüzünün tüm çiçekleri gibi yeryüzünün tüm çocuklarının bayramıdır. Dünyanın hiç bilmediğim bir yerindeki çocukla, aynı coşkuyu paylaşmak ne güzel! Aklıma, Mustafa Kemal Atatürk'ün çocuk olduğu gelir. Bir ulusun geleceğini değiştiren çocuk... "Ben de başarabilir miyim?" diye sorarım kendime... Hiç görmediğim çocukların resimlerine, şiirlerine ve şarkılarına konuk olabilir miyim? O an şaşkınlığımı gizleyemem. Bir insan, kendisiyle tanış olamayan milyonlarca çocuğun kalbine nasıl girebilir?

Her 23 Nisan'da kalbimin üzerine Atatürk resmini takarım. Bir gözüm daima oradadır; düşürmeyeyim diye... Oysa rüzgâr bile kalbimin üstüne taktığım Ata'mızın resmini incitmez. Üstelik yavaşça yüzünü okşar. Bize sunulan bu armağana kayıtsız kalamam. Çocukluğumla birlikte yaşadığım tüm baharların çiçeklerini toplarım. Öyle büyük bir çiçek demeti ki bu avucuma sığmaz; dolup taşar. İşte o zaman, tüm çocuklar birleşip koca bir çember oluruz. Artık çiçek demeti yalnızca benim elimde değildir. Ele ele tutuştuğum çocukların topladığı çiçeklerle birlikte dünyanın en büyük çiçek demetini oluştururuz. Birleşen ellerimiz, uzun bir kurdele gibi çiçek demetimizi kuşatır...

Düşlerimle birlikte, mavi gökyüzüne bakıp selam veriyorum. Elimdeki kurdeleler güneşin ışıltısıyla daha bir parlıyor. Yalnız okulumun bahçesi değil kalbim de şenlikli bir bayram yeri... Gözlerim beni izleyen büyükbabam ve büyükanneme ilişiyor. Ellerinde balon, yakalarında Atatürk resmi var. Anlıyorum ki 23 Nisan coşkusu hiçbir zaman bitmiyor!

Mehtap TEMİZ
(Kısaltılmıştır.)

ÜRETİM ZAMANI

Yazma

a. Millî Mücadele ile ilgili bir sınıf panosu hazırlayınız. Panoyu hazırlarken aşağıdaki yönergeleri dikkate alınız.

- Sınıf panosu çalışmanızı planlayınız. Nasıl bir pano hazırlayacağınızı, panoyu oluşturacak unsurların fon kartonuna yerleşim vb.ni belirleyiniz.
- Oluşturacağınız panoda Millî Mücadele'nin önemli dönüm noktalarına yer veriniz.
- Panonuzun görsellerini olayların oluş sırasına göre yerleştiriniz.
- Hazırlık aşamasında tema boyunca öğrendiklerinizden de yararlanınız.
- Atölye çalışmanızı öğretmeninizin verdiği sürede tamamlamaya özen gösteriniz.

b. Yaptığınız sınıf panosunu aşağıdaki ölçekte verilen ölçütlere göre değerlendiriniz. Ölçeğin sonuçlarından hareketle güçlü yönlerinizi belirleyiniz. Gelişmeye açık yönlerinizi öğretmeninizin geri bildirimleriyle sonraki yazma etkinliklerinde geliştirmeye çalışınız.

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Panoyu hazırlamaya başlamadan önce bir planlama yapıp neyin nereye yerleşeceğini belirledim.			
Panoda Millî Mücadele'nin önemli dönüm noktalarına yer verdim.			
Görselleri ve yazıları kronolojik sıraya göre yerleştirdim.			
Panoyu hazırlarken tema boyunca öğrendiklerimden de yararlandım.			
Temada öğrendiğim yeni kelime ve kelime gruplarını yazımda kullandım.			
Atölye çalışmamı öğretmenimin verdiği süre içinde tamamladım.			

Konuşma

a. Millî Mücadele başlatılmamış ve yurdumuz düşmanlardan kurtarılmamış olsaydı neler yaşanabilirdi? Aşağıdaki yönergeler doğrultusunda anlatınız.

- Tema boyunca edindiğiniz bilgilerden hareketle Millî Mücadele sırasında milletimizin yaşadığı sıkıntılardan örnekler veriniz.
- Temanın anahtar kelimelerini, yeni öğrendiğiniz kelime ve kelime gruplarını kullanmaya özen gösteriniz.
- Sesinizi tüm arkadaşlarınızın işiteceği biçimde ayarlayınız.
- Beden dilinizi etkili kullanınız.

b. Arkadaşlarınızdan birinin konuşmasını tema sonundaki "Akran Değerlendirme Ölçeği"nde verilen ölçütlere göre değerlendiriniz.

KONTROL NOKTASI

GÖZÜM ARKAMDA KALMAYACAK

Atatürk yeni cumhurbaşkanı seçilmişti. Bir sabah, kimi görevlilerle birlikte, Çankaya sırtlarında yürüyüşe çıkmıştı. Yolda karşıdan gelmekte olan küçük bir çocuk, onları görünce durdu, kenara çekildi.

Atatürk, çocuğu yanına çağırdı ve gülümseyerek sordu:

– Adın ne senin bakayım?

– Cemil.

(...)

– Cemil, büyüdüğün zaman ne olacaksın?

– Asker olacağım!

– Asker olup da ne yapacaksın?

– Düşman bu topraklara olur da bir daha ayak basarsa onu buradan kovacağım.

Atatürk hiçbir şey söylemedi. Küçük çocuğu kollarının arasına aldı, kaldırdı ve alnından öptü.

Sonra yanındakilere döndü, şöyle dedi:

– Evet, beyler! Görüyorsunuz, ulusun bağrından temiz bir kuşak yetişiyor. Bu eseri, cumhuriyeti, ben onlara bırakacağım ve gözüm arkamda kalmayacak.

A.Ferhan OĞUZKAN
(Kısaltılmıştır.)

1. **Okuduğunuz metinden hareketle aşağıdaki soruları cevaplayınız.**

   a) Küçük çocuğun asker olmak istemesiyle ilgili ne düşünüyorsunuz?

   _____

   b) Atatürk "Gözüm arkamda kalmayacak!" sözüyle ne anlatmak istemiştir?

   _____

2. **"Düşman bu topraklara olur da bir daha ayak basarsa onu buradan kovacağım." cümlesindeki altı çizili kelime grubunun anlamı aşağıdakilerden hangisidir?**

   A) Mesleğe girmek

   B) Bir yere varmak, ulaşmak

   C) Bir yere bağlanmak

   D) Girmek, gelmek, uğramak

3. a) Okuduğunuz metnin hikâye unsurlarını aşağıdaki tabloya yazınız.

Olay	Kişi	Yer	Zaman

b) Metinde Atatürk ile çocuk arasında nasıl bir bağ kurulmuştur?

c) Olayın geçtiği zamanın kişiler üzerindeki etkisini, mekânın olaylar üzerindeki etkisini yazınız.

4. a) Metni tekrar okuyarak üç nokta ile belirtilen alanda hangi diyalogların geçmiş olabileceğini düşününüz.

b) Metnin akışına uygun olarak üç nokta ile verilen kısımda geçebilecek diyalogları yazınız. Yazınızda uygun geçiş ve bağlantı ifadelerine yer veriniz.

5. Metnin bütününden toplayacağınız kanıtları Atatürk'ün gençlerle ilgili düşüncelerine yönelik ön bilgilerinizle ilişkilendirerek metnin ana fikrini yazınız.

6. a) Dericilikle uğraşan Hacı İbrahim, Millî Mücadele'ye katılan görevlilere bot, ayakkabı ve çarık yapmaktadır. Hacı İbrahim ve görevlilerle ilgili verilen aşağıdaki bilgileri okuyunuz.

Hacı İbrahim'in yaptığı bot, ayakkabı ve çarıklar askerlere ve görevlilere verilecektir. Botlar, komutanlara ve cephede savaşan askerlere; ayakkabılar, su taşıyan ve sağlık hizmeti verenlere; çarıklarsa yemek hizmeti verenlere ve cephanelikte çalışanlara verilecektir.

Görevlilerle ilgili bilinenler şunlardır:

Ahmet: Cephede bozulan silahları tamir etmekle görevlidir.
Mehmet: Cephede yurdun kurtulması için düşmanla savaşmaktadır.
Zeynep: Fırın başında ekmek pişirmektedir.
Hüseyin: Cephedeki askerlere su taşımaktadır.
Remzi: Yaralı askerlerin bakımı ile ilgilenmektedir.
Ayşe: Cephedeki revirde hemşire olarak görevlidir.
Rüstem: Karargâhta savaşı sevk ve idare etmektedir.
Hatice: Cephedeki revirde doktor olarak görevlidir.
Feride: Askerlere yemek pişirmekle görevlidir.
Gökhan: Cephede askerlerin başında çavuş olarak görevlidir.

b) Verilen bilgilere göre aşağıdaki ifadelerden doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazınız.

( ) En fazla, ayakkabı verilmiştir.
( ) Mehmet, Gökhan ve Rüstem'e bot verilmiştir.
( ) Kadınların hepsine çarık verilmiştir.
( ) Verilen çarık ve botların sayıları eşittir.
( ) Ayakkabılar; Hüseyin, Remzi, Zeynep ve Hatice'ye verilmiştir.
( ) Feride'ye bot verilmiştir.

Karekodu okutarak marşı dinleyiniz.

7. Dinlediğiniz marştan hareketle aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a) Şair "Tarihe sığmayan destanlar bizim" ifadesiyle ne anlatmak istemiş olabilir?

b) "Kimseye eğmedik boynumuzu eğmeyiz" sözlerine katılıyor musunuz? Niçin?

c) Marşta Türk milletinin hangi özellikleri vurgulanmaktadır?

8. Dinlediğiniz marştan alınan dörtlükteki söz sanatını belirleyerek yazınız.

Özgürlük tutkusu damarlarımda
Çelikten her nefer semalarımda
Sarmaşık dal gibi sarılmışız biz bize
Tek yürek bu millet en zor anında

9. a) Cumhuriyetimizin 100. yılını kutlamış olmak size neler hissettirdi?

b) Aşağıda serim bölümü verilen olayın düğüm ve çözüm bölümlerini kurgulayıp anlatınız.

29 Ekim sabahı cumhuriyetimizin 100. yılını kutlamak için tüm okullarla birlikte kutlama meydanında toplanmıştık. Okul bandosu, marşları çalarken öğrenciler tören için sıraya dizilmişti. Kıvançla cumhuriyetimizi kutlamayı bekliyorduk.

c) Öğretmeninizin geri bildirimleriyle güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi belirleyiniz. Sonraki etkinliklerde güçlü yönlerinizi kullanmaya, gelişmeye açık yönlerinizi güçlendirmeye özen gösteriniz.

Daha fazla soru için karekodu okutunuz.

DİNLEME/İZLEME BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Dikkat dağıtıcı davranışlardan kaçındım.			
Anlamını bilmediğim kelime ve kelime gruplarını not aldım.			
Anlamadığım bölümlerle ilgili not aldım.			
İzleyeceğim filmin içeriğine yönelik tahminlerde bulundum.			
Filmdeki olay, kişi, yer ve zaman ile ilgili çözümlemeler yaptım.			

Geliştirmek istediğim becerilerim:

1. _____
2. _____
3. _____

KONUŞMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Uygun selam, hitap ve bitirme ifadelerini kullandım.			
Konuşma yaptığım mekânın özelliklerine dikkat ettim.			
Konuşmamda Atatürk ve Millî Mücadele ile ilgili önceki bilgilerimden yararlandım.			
Sesimi herkesin duyabileceği şekilde ayarladım.			
Arkadaşlarımın soru sormasına izin verdim.			
Temada öğrendiğim kelime ve kelime gruplarını konuşmamın bağlamına uygun şekilde kullandım.			
Baş, el, kol hareketlerimle ve duruşumla konuşmamı destekledim.			
Konuşmam ve yüz ifadelerim (şaşırma, kızgınlık, mutluluk vb.) birbiriyle uyumluydu.			

Geliştirmek istediğim becerilerim:

1. _____
2. _____
3. _____

YAZMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Yazımda tema sürecinde öğrendiğim yeni kelimeleri kullandım.			
Yazımda uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullandım.			
Yazımda yazım ve noktalama kurallarına dikkat ettim.			
Serim bölümünü oluştururken verilen hikâye unsurlarından yararlandım.			
Yazımda olağanüstü kişi ve varlıklara yer vermedim.			
Yazımda "Atatürk ve Cumhuriyet"le ilgili bir konuyu ele aldım.			

Geliştirmek istediğim becerilerim:

1. _____
2. _____
3. _____

OKUMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Metnin içeriğine yönelik tahminlerde bulundum.			
Vurgu ve tonlamaya uygun olarak okudum.			
Sesimi mekâna ve dinleyiciye göre ayarladım.			
Öğretmenim metni okurken onu kitaptan takip ettim.			

Geliştirmek istediğim becerilerim:

1. _____
2. _____
3. _____

3. TEMA

DUYGULARIMI TANIYORUM

Duygularımız

Her Yüreğe Nakış Gerek

Türkiye

Altı Üstü Bir Yarış (Dinleme)

Dilek Kuşu (Okuma Keyfi)

Temadaki metinler; yazım, noktalama ve dönemin söyleyiş özellikleri açısından eserin orijinaline bağlı kalınarak alınmıştır.

ANAHTAR KAVRAMLAR

- Düşünceyi Geliştirme Yolları
- Hazırlıklı Konuşma
- Açık İfade
- Örtük İfade
- Bilgilendirici Metin
- Derin Anlam
- Söz Sanatları
- Duygu
- Olumlu Duygu
- Olumsuz Duygu
- Mutluluk
- Korku
- Şaşkınlık
- Üzüntü
- Öz Şefkat
- Öfke
- Şefkat
- Sevgi
- Duygu Okuryazarlığı
- Duygu Yönetimi
- Duyguların İfade Edilmesi

Tema

Özet E-İçerik

Keşif Yolculuğu

- Hangi durumlarda kendinizi mutlu hissedersiniz? Söyleyiniz.
- Günlük yaşamınızda en çok hissettiğiniz duygular nelerdir? Söyleyiniz.

- ✓ Öğretmeniniz okurken siz de kitabınızdan metni takip ediniz.
- ✓ Metni dinlerken metinde söz edilen duygularla ilgili önceki yaşantılarınızı da hatırlamaya çalışınız.
- ✓ Anlamını bilmediğiniz kelime ve kelime gruplarını defterinize not ediniz. Bunların anlamını metnin bağlamından hareketle tahmin ediniz. Tahminlerinizin doğruluğunu TDK Güncel Türkçe Sözlük'ten kontrol ediniz.

DUYGULARIMIZ

Belirli bir durumla karşılaştığımızda aklımızda canlanan düşüncelerin sonucu olarak verdiğimiz psikolojik tepkiler duygularımızdır. Sevdiğimiz bir arkadaşımızı görünce yüzümüzün gülmesi, bizi heyecanlandıran bir olay karşısında kalbimizin hızlı atması, sinirlendiğimizde kaşlarımızın çatılması gibi...

Duygularımızın bazıları doğuştan gelir ve temel duygular olarak adlandırılır. Mutluluk, üzüntü, şaşkınlık, korku, öfke, iğrenme ve şaşırma gibi... Bazı duygularıysa yaşadığımız çevre sayesinde öğreniriz. Bunlar ikincil duygular olarak adlandırılır. Bu duygular temel duygularla ilişkilidir. Bir korkusundan dolayı alay edilen kişinin, aynı durumu tekrar yaşadığında utanç duyması gibi...

(...)

Bebekler ve küçük çocuklar duygularını yüz ifadeleriyle ya da gülmek, sarılmak, ağlamak gibi tepkilerle gösterirler ancak duygularını adlandıramaz ya da nedenini anlatamazlar. Büyüdükçe hissettiğimiz duyguları daha iyi anlar ve ifa-

de edebiliriz. Böylece duygularımız hakkında konuşabilir ve sorunları daha iyi çözebiliriz. Bu yetenekler çevremizdekilerle daha iyi ilişkiler kurmamıza yardımcı olur.

Duygularınızı öfkelenince bağırmak ya da kıskanınca küsüp konuşmamak gibi yollarla gösterdiniz mi hiç? Hissettiğiniz şey hakkında konuşacak sözcükleri bulmak kimi zaman zor olabilir.

(...)

Duygularımızın altında yatan düşünceleri sözcüklerle ifade etmeyi öğrenmek ve yönetebilmek, ne hissettiğimizi anlamamıza yardımcı olabilir. İçinde bulunduğumuz duruma göre olumlu ya da olumsuz duygular içinde olmak normaldir ve önemli olan ne hissettiğimizi fark edebilmektir. Olumsuz duygulardan kaçmak ya da onları yok saymak yerine neden böyle hissettiğimizi anlamaya çalışırsak bu duyguların azalmasına yardımcı olabiliriz.

(...)

Önemli olan hislerimize yol açan nedenleri bularak duygusal farkındalığa sahip olmak ve duygularımızı ifade edebilmektir. Duygularımızı güvendiğimiz bir kişiyle paylaşmak da iyi bir fikir olabilir. Karşımızdaki kişiye bizi anlaması için ne hissettiğimizi söylediğimizde sorunlar daha kolay çözülebilir. İzinsiz alınan bir eşyamız için "Bunu bana sormadan aldığın için sinirleniyorum. Bir dahaki sefere lütfen sor." diyerek bağırmadan ne hissettiğimizi söylersek kavga etmeden bu olayı çözebiliriz.

Gülnur GEÇMİŞ
(Kısaltılmıştır.)

- "Duygularımız" adlı metinde ilginizi çeken bir noktayı belirleyiniz ve bunu neden seçtiğinizi açıklayınız. Buna benzer duygular konulu metinler bulmak amacıyla bir araştırma yapınız. Araştırmanızda kullanabileceğiniz kaynakları ve imkânları belirleyiniz. Ulaştığınız metinleri ve kaynakları bilgiye ulaşım, konuya ve amaca uygunluk açısından değerlendiriniz.
- Yararlandığınız kaynakların konuyu anlamanıza katkısını ve ek kaynaklara ihtiyaç duyup duymadığınızı değerlendiriniz.
- Okuma sürecinizi tema sonundaki "Okuma Becerisi Öz Değerlendirme Ölçeği"ni kullanarak değerlendiriniz.

1. ETKİNLİK

a. Aşağıda verilen altı temel duyguyu hangi durumlarda yaşadığınızı anı ve deneyimlerinizden yararlanarak örnekteki gibi yazınız.

Mutluluk
Arkadaşlarımla oyun oynarken

Üzüntü

Şaşkınlık

Korku

Öfke

İğrenme

b. Yukarıdaki duygulardan birine yönelik olarak arkadaşlarınızla canlandırmaya uygun bir metin kurgulayınız. Metni kurgularken aşağıdaki kutuların her birinden en az bir öge seçip kendinize yer, kişi, zaman belirleyerek bunları metninizde kullanınız.

Yer	Kişiler	Zaman
Okul bahçesi	Ünlü bir futbolcu	MÖ 2500
Gemi güvertesi	Polis	Bir ilk bahar sabahı
Uzay	Astronot	Bir bayram günü
Havaalanı	Çiftçi	2055

c. Hazırladığınız metni arkadaşınızla canlandırınız.

2. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruları metinden hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

1. Yazar, duyguları nasıl tanımlamıştır?
2. Temel duygular ve ikincil duygular arasındaki fark nedir?
3. Duyguları doğru ifade edebilmenin insan ilişkileri üzerindeki etkisi nedir?
4. Duyguların yönetilmesinin önemi nedir? Metinde hangi yöntemler önerilmiştir?
5. Siz öfkelendiğinizde duygularınızı nasıl ifade ediyorsunuz? Her zaman aynı şekilde mi davranırsınız? Neden?
6. Sorunlarınızı konuşmak yerine farklı şekillerde çözmeye çalıştığınızda başarıya ulaştığınız oldu mu? Örnek vererek açıklayınız.

3. ETKİNLİK

a. Metnin konusunu ve ana fikrini yazınız.

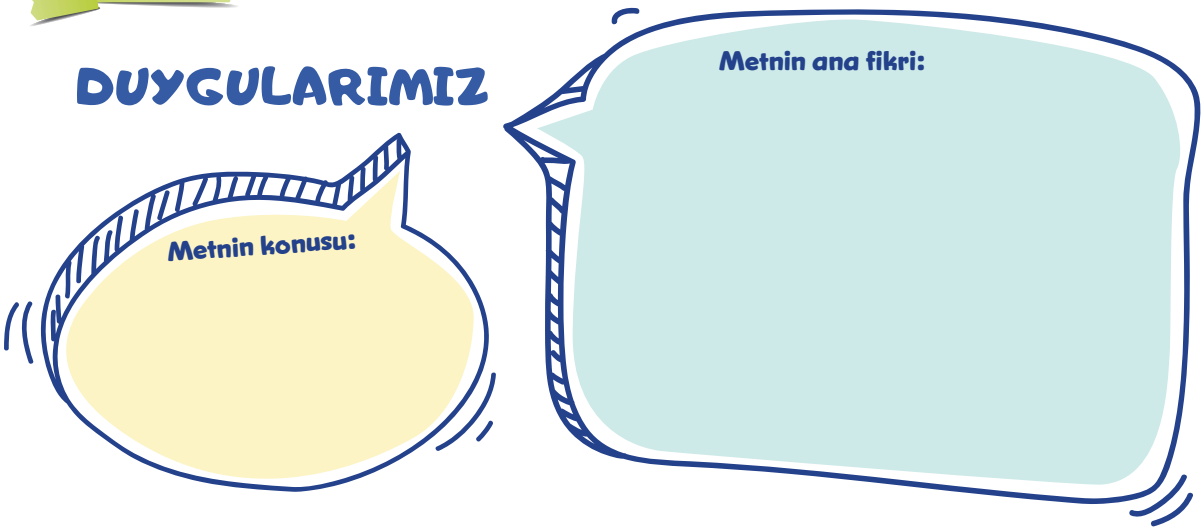

b. Metnin konusunu ve ana fikrini belirlerken nelere dikkat ettiniz? Söyleyiniz.

4. ETKİNLİK

Metnin ana fikrinden hareketle sizden hangi durumlarda, nasıl davranmanız beklenmektedir? Yazınız.

5. ETKİNLİK

a. Metnin bütününden elde ettiğiniz bilgileri önceki bilgi ve deneyimlerinizden hareketle yorumlayınız.

b. Metnin yardımcı düşüncelerini yazınız.

6. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki metni okuyunuz. Paragraflarla ilgili soruları cevaplayınız.

MERHAMETLİ OLMAK

Merhamet, insanın derin duygularının bir yansımasıdır. Bir kişiye, bir hayvana ya da doğaya karşı beslenen en insani duygudur. Bu duygu, diğer tüm duyguların ötesinde bir kıymet taşır. Çünkü merhamet, insanlara yaşama umudu ve güven aşılayan bir güçtür.

Bu bölümde yazının ne ile ilgili olduğu anlaşılmakta mıdır? Bu yazının konusu nedir?

Merhamet, insanların birbirine bağlanmasını sağlar ve dünyayı daha anlamlı kılar. İnsanları koruyucu bir katman gibi kuşatır ve onu kötü duygu ve davranışlardan korur. Sokakta üşüyen bir sokak kedisi, yardıma muhtaç bir yaşlı ya da kardan eğilip kalmış körpe bir fidan gördüğünde ortaya çıkar. Merhamet de diğer iyi duygular gibi yaşamın en güzel ve en değerli armağanlarından biridir.

Bu bölümde çeşitli örnekler ve açıklamalarla konunun daha iyi anlaşılması sağlanmış mı? Hangi örnekler verilmiştir?

Merhamet duygusunu en kıymetli değerlerimizden biri olarak görmeli ve onu hiçbir zaman kaybetmemeliyiz. Çünkü merhamet, insanlığımızın temelini oluşturur ve dünyayı daha yaşanılır kılar. Her birimiz, merhametle dolu bir dünya kurmak için çaba göstermeli ve bu değerli duyguyu yaymaya devam etmeliyiz.

Bu bölümde yazar, yazıyı yazma amacını belirtmiş midir? Yazarın yazıyı yazma amacı nedir?

b. Metinde bir olay mı anlatılmaktadır? Bunu nereden anlıyorsunuz?

c. Okuduğunuz metin üç paragraftan oluşmaktadır. Birinci paragraf giriş, ikinci paragraf gelişme, üçüncü paragraf sonuç bölümlerini oluşturmaktadır. Siz de "Duygularımız" adlı metnin giriş, gelişme ve sonuç bölümlerini söyleyiniz.

ç. Karekodu okutarak "Stresi Tanıyorum" adlı etkileşimli içeriği yönergeler doğrultusunda tamamlayınız.

7. ETKİNLİK

a. Düşünceyi geliştirme yollarıyla ilgili aşağıda verilen örnek cümleleri okuyunuz. Siz de "Merhametli Olmak" metninden düşünceyi geliştirme yollarına birer örnek cümle yazınız.

Tanımlama

Duygu; belirli nesne, olay veya bireylerin insanın iç dünyasında uyandırdığı izlenimlerdir.

Örneklendirme

İnsanın hoşuna giden duygular vardır: mutluluk, merak gibi. Bazı duygular ise can sıkıcıdır: korku ve öfke gibi.

Benzetme

Sevinç, içimizi aydınlatan bir güneş gibidir, tıpkı bir bahar sabahının ferahlığı gibi.

Karşılaştırma

Sevgi içimizdeki en değerli duygudur. Diğer duyguların padişahıdır.

b. Karekodu okutarak "Karıncaların Dünyası" adlı etkileşimli içeriği yönergeler doğrultusunda tamamlayınız.

8. ETKİNLİK

a. İsimler her zaman görebildiğimiz, dokunabildiğimiz varlıklara mı verilir? Neden?

b. "Merhamet" kavramını duyu organlarımızla algılayabilir miyiz? Niçin?

c. Dinlediğiniz metinde duyu organlarınızla algıladığımız ve algılayamadığımız isimleri bularak yazınız.

Duyu Organlarımızla Algılayabildiğimiz İsimler

Duyu Organlarımızla Algılayamadığımız İsimler

9. ETKİNLİK

Aşağıdaki isim kartlarından üçünü seçiniz. Seçtiğiniz kartlarda yazılı olan isimleri tür özelliğine uygun olarak kullandığınız kısa bir konuşma yazınız.

- Konuşmanızın amacını, konusunu, türünü ve süresini belirleyiniz.
- Konuşma şeklinizi karşılıklı konuşma ya da sözlü sunum şeklinde belirleyiniz.
- Konuşmanız için kısa süreli bir ön hazırlık yapınız.
- Anı, gözlem ve deneyimlerinizden yararlanarak doğaçlama bir konuşma yapınız.
- Konuşmanızı konu odağından sapmadan sonlandırınız.
- Konuşmanızın sonunda yaptığınız seçimlerin uygun olup olmadığını değerlendiriniz.

Somut İsim
kâğıt
koltuk
bilgisayar

Soyut İsim
hayal
sevgi
öfke

Özel İsim
Boncuk
Tekir
Karabaş

Cins İsim
çiçek
köpek
kalem

Tekil İsim
bere
çanta
kapı

Çoğul İsim
halılar
arkadaşlar
duygular

Topluluk İsmi
ordu
sürü
orman

10. ETKİNLİK

Aşağıda verilen cümlelerle duygu durumunu ifade eden görselleri eşleştiriniz. Boşta kalan görselle ilgili siz de bir cümle yazınız.

a b c ç d

☐ Bugün içimde bir sevinç dalgası hissediyorum.

☐ Bugün içimde garip bir karmaşa var, neşeli olmak istiyorum ama bir yandan da endişelerim var.

☐ Doğanın güzellikleri içinde sonsuz bir huzur hissediyorum.

☐ Sevdiklerimle beraberken sohbetlerle, kahkahalarla vakit geçiriyorum.

KONUŞALIM

11. ETKİNLİK

a. Arkadaşlarınızla daha çok hangi konularda sorun yaşıyorsunuz?

b. Aşağıdaki olayı okuyunuz.

Ayşe ve Elif yakın arkadaşlardı. Ayşe, sınavdan düşük not alınca çok üzüldü ve Elif'le konuşmak istedi. Elif o gün meşguldü ve Ayşe'ye hemen cevap veremedi. Ayşe, Elif'in onu önemsemediğini düşündü ve ona kırıldı. Elif ise Ayşe'nin yalnız kalmak istediğini sanarak yanına gitmedi. İkisi de duygularını doğru ifade edemediği için aralarında bir sorun oluştu.

c. Olaydaki sorunla ilgili çözüm önerilerinizi "çember tekniği"ni kullanarak söyleyiniz. Çözüm üretirken ve çözümünüzü ifade ederken aşağıdaki yönergeleri dikkate alınız.

- Sorunu tanımlayıp özetleyiniz.
- Bilgi ve deneyimlerinizden hareketle özgün çözümler üretiniz.
- Ürettiğiniz çözümlerden en uygun olanı belirleyiniz.
- Ürettiğiniz çözümle ilgili değerlendirmelerinizi ifade ediniz.
- Konuşmanızda kullanacağınız düşünceyi geliştirme yollarını belirleyip uygun biçimde kullanmaya özen gösteriniz.
- Sesinizi tüm arkadaşlarınızın duyacağı şekilde ayarlayınız.
- Beden dilinizi etkili bir şekilde kullanınız.

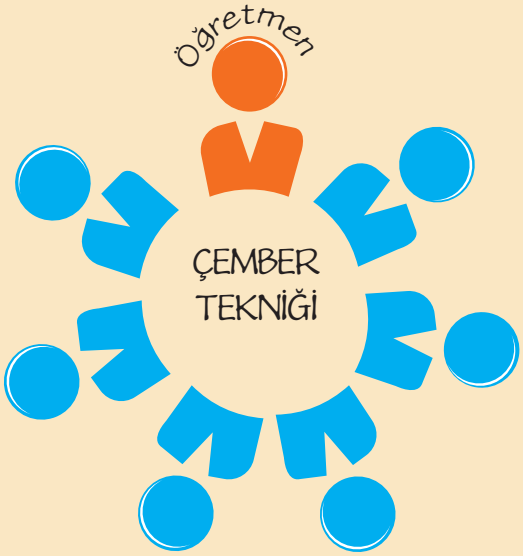

- Konuyla ilgili kısa süreli bir hazırlık yapınız.
- Sınıfta öğretmeninizle 10 kişilik bir grup oluşturup yandaki görselde olduğu gibi çember biçiminde sıralanınız.
- Grubunuza öğretmen başkanlık edecektir.
- Herkesin fikirlerini not etmek üzere bir yazman ve süreyi kontrol edecek bir arkadaş seçiniz.
- Her konuşmacıya bir dakika süre veriniz.
- Öğretmenin sağından başlayarak herkes bir dakika içinde düşüncelerini söyleyecektir. Öğretmen, ihtiyaç duyarsa yanlışları düzeltir ya da sorulara cevap verir.
- Yazman olan arkadaşımızın yazdığı çözüm önerilerinden en uygun olanı sınıfça seçiniz.

ç. Öğretmeninizin geri bildirimleriyle güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi sonraki etkinliklerde geliştirmeye çalışınız.

12. ETKİNLİK

a. Öfkelendiğiniz zaman vücudunuzda ne gibi değişimler gözlemliyorsunuz? Deneyimlerinizden hareketle açıklayınız.

b. Karekodu okutarak metni dinleyiniz.

c. Dinlediğiniz metnin anahtar kelimelerini belirleyerek örnekteki gibi yazınız.

öfke _____ _____ _____ _____

ç. Belirlediğiniz anahtar kelimeleri, bu kelimelerin varsa eş veya zıt anlamlarını ve aşağıda verilen atasözlerini de kullanarak bir paragraf yazınız.

Öfke baldan tatlıdır.

Öfke ile kalkan zararla oturur.

d. Dinlediğiniz metinde duygularla ilgili verilen bilgileri aşağıdaki yönergeler doğrultusunda sınıflandırıp örnekteki gibi tabloya yazınız.

- Dinlediğiniz metinde hangi bilgiler sınıflandırılabilir? Belirleyiniz.
- Bilgileri örnekteki gibi sınıflandırıp aşağıdaki tabloya yazınız.
- Yazdığınız bilgilerin başlıklarını örnekteki gibi tabloya yazınız.

.....	Duygunun Adı	
Olumlu duygular	.....	.....
.....	.....	.....

13. ETKİNLİK

a. Dinlediğiniz "Biraz Duygularımızdan Bahsedelim mi?" metninden alınan cümleleri uygun olan düşünceyi geliştirme yolları ile eşleştiriniz.

1 Tanımlama　2 Örnekleme　3 Karşılaştırma

- ☐ Duygular, yaşadığımız olaylar ve durumlar sonucunda vücudumuzda oluşan hislerdir.
- ☐ Duygularımız içinde bizi en zorlayan ve başımızı belaya sokan duygu galiba öfke duygusudur.
- ☐ Bazı duygular olumludur; mutluluk, merak gibi.
- ☐ Duyguları önlemek mümkün değildir.

b. Dinlediğiniz metinde geçen düşünceyi geliştirme yolları metne nasıl bir anlam katmıştır? Açıklayınız.

c. İstediğiniz bir duyguyu ve aşağıda yer alan düşünceyi geliştirme yollarından en az ikisini seçerek tanıtıcı bir yazı yazınız.

Tanımlama　Örnekleme　Karşılaştırma　Benzetme

YAZALIM

14. ETKİNLİK

a. Her duygu bir renkle simgelenseydi hangi renkle hangi duyguyu eşleştirirdiniz? Söyleyiniz.

b. Aşağıda verilen renklerle duyguları ilişkilendirerek yönergeler doğrultusunda bir hikâye yazınız.

MAVİ	KIRMIZI	SİYAH	YEŞİL	BEYAZ	LACİVERT
Şaşkınlık	Öfke	Üzüntü	Mutluluk	Korku	Tiksinti

- Yazınızın amacını, hedef kitlesini, yazma aracını ve ortamını belirleyiniz.
- Hikâyenizi farklı bir bakış açısıyla kurgulayınız.
- Hikâyenize yukarıdaki renklerden bir başkahraman belirleyiniz.
- Diğer renkleri de yardımcı kahramanlar olarak düşününüz.
- Deneyim ve gözlemlerinizi hayal gücünüzle birleştiriniz.
- İsimleri tür özelliklerine uygun olarak yazınızda kullanınız.
- Alışılmışın dışında bir tarzla yazmaya çalışınız.
- Hikâyenize bir başlık koymayı unutmayınız.
- Uygun yazma stratejilerini kullanmayı unutmayınız.

c. Yazma sürecinizi tema sonundaki "Yazma Becerisi Öz Değerlendirme Ölçeği"ni kullanarak değerlendiriniz.

Bu Görev Bizim

- Merhamet, vefa, yardımseverlikle ilgili erişim olanaklarınızı da göz önünde bulundurarak gelecek derse kadar uygun kaynaklardan belgesel, kısa film, çizgi film vb. materyallere yönelik bir araştırma yapınız. Araştırmaya başlamadan önce hangi bilgi kaynaklarını ve materyalleri kullanabileceğinizi ve bunlara nasıl ulaşabileceğinizi belirleyiniz.

- Belirlediğiniz materyal ve kaynakları; amaç, ilgi ve ihtiyaçlarınıza uygunluğu açısından değerlendiriniz. Gerekli durumda yeni kaynak ve materyallere ulaşabilirsiniz.
- Bu sürece yeniden başlayacak olsaydınız materyal ve kaynak seçimlerinize yönelik neleri değiştirip değiştirmeyeceğinizi söyleyiniz. Neden?
- Bu etkinlikte öğrendiklerinizden hareketle sonraki çalışma süreçlerine aktarmak istediklerinizi not alınız.

- Çevrenizde örgü ören, dikiş diken vb. büyüklerinizden bunları nasıl ve niçin yaptıklarıyla ilgili bilgi alınız.

Keşif Yolculuğu

- Uygun bilgi kaynakları ve materyallerden merhamet, vefa, yardımseverlik ile ilgili elde ettiğiniz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Örgü ve dikiş gibi el işi yapan büyüklerinizden de aldığınız bilgileri paylaşınız. Bunları nasıl ve niçin yaptıklarını da söyleyiniz.
- Siz hangi el işini yapmak isterdiniz? Niçin?

- ✓ Öğretmeniniz metni okurken onu dikkatlice dinleyiniz.
- ✓ Metni işitilebilir bir ses tonuyla anlamı yansıtacak şekilde vurgu ve tonlamaya dikkat ederek okuyunuz.

HER YÜREĞE NAKIŞ GEREK

Ayşenur'ların evlerinin bahçesinde bir ıhlamur ağacı vardı. Çok büyük bir ağaçtı. Öylesine büyük bir ağaçtı ki, babası ve hattâ dedesi bu ağacın ne zaman dikildiğini bilmediklerini söylerlerdi.

İlkbaharın ılık günleri yavaş yavaş geride kalıyor, yerini yazın sıcak günlerine bırakıyordu.

Sıcak günlerde ıhlamur ağacının serin gölgesinde oturmak çok hoş oluyordu. Hele bir de ıhlamur ağacının çiçek açtığı günlere denk gelirse bambaşka bir güzellik ortaya çıkıyordu. Ihlamur çiçeğinin güzel kokusuna doyum olmuyordu.

Böyle bir yaz günü küçük Ayşenur ıhlamur ağacının altındaki sandalyelerden birine oturmuştu. Elinde nakış işlenen bezin gerildiği bir kasnak vardı. Ayşenur beze nakış yapıyordu. Nakışta kullandığı iplikler çok canlı renklere sahipti. Kırmızı, mavi, sarı hepsi birbirinden güzel renklerdi.

Ayşenur dalmış nakış işlerken dedesi, sokak kapısından içeri girdi. Ayşenur'u ağacın altında oturuyor görünce, ona doğru yöneldi. Yanına kadar geldi. Onu, siyah saçlarından okşadı.

— Benim küçücük kızım... Ne yapıyorsun bakayım?

Bunu söylerken sandalyelerden birine de o oturdu. Ayşenur, bakışlarını elindeki bezden dedesinin yüzüne çevirdi. Ona bakmaya başladı. Dedesinin yüzünde o hiç eksilmeyen gülümsemesi vardı. Ayşenur da, dedesine gülümsedi. Cıvıl cıvıl sesiyle dedesine cevap verdi:

— Nakış işliyorum dedeciğim.

Dedesi de Ayşenur'a bakıyordu. Yaşına rağmen güçlü bakışları vardı. Siyah gözleri yuvasında ışıl ışıldı.

— (...) Nakış işlemeyi nereden öğrendin? Senin yapabileceğin bir iş değil ki bu!..

Ayşenur, dedesinin yüzüne bakmaya devam ediyordu.

— Ablam öğretti dedeciğim. Zor bir şey değil ki...

— Öyle mi?... Ben de zor bir şey olduğunu sanırdım.

Ayşenur, oturduğu sandalyeden ayağa kalktı. Dedesinin yanına geldi. Yaptığı nakışı dedesine göstermek istiyordu. Yüzünde bir iş yapmanın verdiği sevinç ve mutluluk okunuyordu.

— Bak dedeciğim!... Yaptığım nakışlar bunlar.

Ayşenur, işlemekte olduğu bezi dedesinin yanındaki sehpanın üzerine bıraktı. Dedesi, merakla onun yaptığı işlemeye bakıyordu.

— Nedir bu yaptığın Ayşenur? Bana anlat bakalım.

Ayşenur, beze işlemekte olduğu tomurcukları gösterdi:

— Bak bunlar gül tomurcukları dedeciğim!... Henüz daha açmamışlar!... Açacaklar!...

— (...) Kendin gibi gül tomurcuğu!...

Dedesi, Ayşenur'u saçlarından okşamaya devam ediyordu. Yanaklarından da öptü onu.

— Bu tomurcuklar büyüyüp açacaklar değil mi çocuğum?

— Evet dedeciğim. Tomurcuklar büyüyüp gonca olacaklar. Sonra da açıp gül olacaklar.

— İşle yavrum işle!... Bu boş bezin üstüne tomurcuk işle!... Biraz daha büyümüş goncaları işle!... Açılmış gülleri işle!...

Ayşenur, dedesinin anlattıklarını dinliyordu. Dedesinin sesi çok duygulu idi.

— Ama, daha başka güzel şeyler de işle!... Bugün insanoğlu güzel duygulara muhtaç... Güzel hasletlere muhtaç... Elindeki beze, bu tomurcukları, goncaları, gülleri işlerken o küçücük yüreğine de bazı güzel duygu ve hasletleri işle...

Ayşenur, dedesinin anlattıklarından etkilenmişti.

— Ne gibi dedeciğim?

— İnsanın muhtaç olduğu, hasret kaldığı pek çok güzel duygu ve haslet var kızım. Bunları da yüreğine işle. Her çocuk bunları yüreğine işlesin. Geleceğin toplumunu sizler oluşturacaksınız. İşlesin ki, sizlerin yürekleri, kalpleri, gönülleri bu güzel duygu ve hasletlerle bezenmiş olsun.

Dedesi konuşmasını yavaşlattı. Yüzündeki gülümseme gitmiş yerini derin bir düşünce almıştı. Ayşenur'un yüzüne daha bir yoğun baktı.

— O güzel duygu ve hasletlerin bazılarını söyleyeyim sana kızım. Sevgi onların en başta gelenidir. İnsanları sevmek çok büyük bir meziyettir. Hattâ hayvanları bile sevmek gerekir kızım. Bundan başka daha bir çok güzel duygu vardır. Saygı, vefa, merhamet, yardımseverlik, alçak gönüllülük, etrafına ikramda bulunmak, hediyeleşmek bunlardan sadece bir kaçıdır. Temizliği sevmek ve temiz olmak, çevrenin güzelliğini korumak duygusu da bunlar arasındadır. Bu duygularla bezenmiş yüreklere sahip bir toplum düşün çocuğum!...

Ayşenur'un yüzünde imrenme duyguları belirmişti.

— Böyle bir toplum ne kadar güzel olur değil mi dedeciğim?!...

— Elbette... (...) Birbirini seven insanlardan meydana gelmiş bir toplum düşün. Birbirlerine, bazılarını saydığım bu güzel duyguları besleyen insanlardan meydana gelmiş bir toplum hayal et. Bunun nasıl bir toplum olabileceğini tasavvur et kızım. İnsan olarak bu duygu ve davranışlara ne kadar muhtaç olduğumuz ortadadır!... Benim güzel kızım!... Onun için, bezine gül tomurcuğunu, gül goncasını, açılmış gülleri işlerken, yüreğine de bu duyguları işle. Her çocuk yüreğine bu duyguları işlemeli. Çünkü her yüreğe nakış gerek.

Mustafa AKGÜN

(Kısaltılmıştır.)

1. ETKİNLİK

Aşağıdaki adımları takip ederek metni değerlendiriniz.

Ölçütü Belirleyin

› Ayşenur ve dedesi arasındaki konuşma ile bize hangi değerler öğretilmeye çalışılıyor?

› Bu değerleri öğrenmek neden önemlidir?

› "Sevgi, saygı, merhamet gibi değerleri yeni nesillerin öğrenmesi gerekir." cümlesi toplumumuzun kabul ettiği bir ölçüt olabilir mi? Neden?

› Cevabınız "evet" ise bu cümleyi ölçüt olarak aşağıya yazınız. Cevabınız "hayır" ise metindeki bilgileri karşılaştıracağınız bir ölçüt belirleyiniz.

Ölçüt: _____

Metni İnceleyin

› Ayşenur'un dedesinin, Ayşenur'a verdiği öğütleri inceleyin. Bu öğütlerde hangi değerler vurgulanıyor? Yazınız.

_____

İncelemenizi Ölçütle Karşılaştırın

› Metinde anlatılan olaylar ve karakterlerin davranışları, belirlediğiniz ölçütle uyum sağlıyor mu? Örneklerle açıklayın.

_____

_____

_____

Ulaştığınız Sonucu Yazılı Olarak İfade Edin

› Metindeki olaylar ve karakterlerin davranışlarının ölçütle uyumlu olup olmadığı konusunda ulaştığınız sonucu yazılı olarak ifade edin. Bu sonucun toplumsal önemi hakkında düşüncelerinizi açıklayın.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

2. ETKİNLİK

a. Metnin ilk görselini ve metinden alınan aşağıdaki paragrafı inceleyiniz.

"Ayşenurların evlerinin bahçesinde bir ıhlamur ağacı vardı. Çok büyük bir ağaçtı. Öylesine büyük bir ağaçtı ki, babası ve hatta dedesi bu ağacın ne zaman dikildiğini bilmediklerini söylerlerdi."

b. Paragraftaki ıhlamur ağacı ile değerlerimiz arasında nasıl bir ilişki kurulabilir? Defterinize tahminlerinizi ifade ettiğiniz bir paragraf yazınız.

3. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruların cevaplarını metinden hareketle defterinize yazınız.

1. Ihlamur ağacı Ayşenur için ne ifade eder?
2. Ayşenur'un nakış işlemesine dedesi nasıl tepki vermiştir?
3. Dedesi, Ayşenur'a hangi güzel duygu ve hasletleri beze işlemesini önermiştir? Neden?
4. Ayşenur'un dedesi, Ayşenur'a hangi toplumsal sorumlulukları hatırlatmıştır?
5. Nakışla hangi duygular arasında ilişki kurulmuştur? Niçin?
6. Metinde söz edilen duyguların sizce insan ilişkilerine nasıl bir etkisi olur? Örneklerle açıklayınız.

4. ETKİNLİK

Aşağıdaki paragrafı okuyunuz. Verilen atasözlerinin ve kalıplaşmış sözlerin anlamına karşılık gelen kavramları paragraftan bularak örnekteki gibi yazınız.

"İnsanları sevmek çok büyük bir meziyettir. (...) Bundan başka daha bir çok güzel duygu vardır. Saygı, sevgi, vefa, merhamet, yardımseverlik, alçak gönüllülük, ikramda bulunmak, hediyeleşmek bunlardan sadece birkaçıdır. Temizliği sevmek ve temiz olmak, çevrenin güzelliğini korumak duygusu da bunlar arasındadır. Bu duygularla bezenmiş yüreklere sahip bir toplum düşün çocuğum!.."

Çam sakızı çoban armağanı.	hediyeleşmek
Su küçüğün, söz büyüğün.	
Bir el bir eli yıkar, iki el bir yüzü yıkar.	
Kalp kalbe karşıdır.	
Aslan yattığı yerden belli olur.	

5. ETKİNLİK

a. Okuduğunuz metinde torununu nakış işlerken gören dedenin yüz ifadesi aşağıdakilerden hangisi olabilir? İşaretleyiniz.

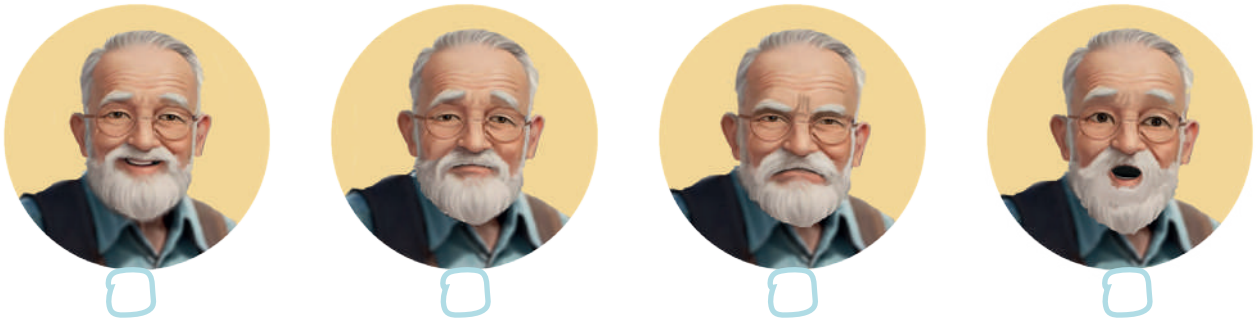

b. Konuşmamızda duygularımızın yüz ifademize yansıması karşımızdakini nasıl etkiler? Açıklayınız.

6. ETKİNLİK

a. Aşağıda istenenleri okuduğunuz metinden edindiğiniz bilgiler doğrultusunda yazınız.

Yaşanan olay nedir?

Olayı yaşayanlar kimlerdir?

Olay ne zaman yaşanmıştır?

Olay nerede geçmektedir?

b. Okuduğunuz hikâyede olayla kahramanların etkileşimi okuyucuya iletilmek istenen mesajı güçlendirmiş midir? Neden?

c. Karekodu okutarak "Yazı Sandığı" adlı etkileşimli içeriği yönergeler doğrultusunda tamamlayınız.

7. ETKİNLİK

a. "Her Yüreğe Nakış Gerek" metninin serim, düğüm, çözüm bölümlerini belirleyiniz. Bu bölümlerde neler anlatılmaktadır? Yazınız.

Serim, düğüm, çözüm bölümlerini belirlerken nelere dikkat ettiniz? Söyleyiniz.

HER YÜREĞE NAKIŞ GEREK

SERİM

DÜĞÜM

ÇÖZÜM

b. Metinde bölümler arası geçişler sizce uygun bir şekilde yapılmış mıdır? Bölümler arasındaki olay akışı tutarlı mıdır? Söyleyiniz.

YAZALIM

8. ETKİNLİK

a. Aşağıda verilen "kavramlar" ve "kişilik özellikleri" tablolarını inceleyiniz.

KAVRAMLAR

- Sevgi
- Merhamet
- Şefkat
- Mutluluk
- Alçak gönüllülük
- Dürüstlük

KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ

- Cesur
- Çekingen
- Merhametli
- Dürüst
- Yardımsever
- Vefalı

YAZALIM

b. Aşağıdaki yönergeleri dikkate alarak bir hikâye yazınız.

- Kavramlar tablosundan bir kavram seçiniz.
- Ana karakteriniz için bir kişilik özelliği seçiniz. Bu özelliği ana karakterin belirli bir olay veya durumda nasıl göstereceğini düşününüz.
- Seçtiğiniz kavram ve kişilik özellikleriyle uyumlu bir olay örgüsü tasarlayınız.
- Serim, düğüm ve çözüm bölümleri arasındaki geçişleri ön bilgilerinizden de yararlanarak uygun bir şekilde yapınız.
- Duygu ve düşüncelerinizi hayal gücünüzle birleştirerek yazınızı zenginleştiriniz.
- Ana karakterin diğer karakterlerle diyaloglarına yer veriniz.

c. Hikâyenizi hem içerik hem de yazım ve noktalama yönünden gözden geçiriniz.

ç. Öğretmeninizin geri bildirimiyle güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi belirleyiniz. Bu yönlerinizi sonraki etkinliklerde geliştirmeye çalışınız.

d. Hikâyenizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

9. ETKİNLİK

a. "Dostluk" sizin için ne ifade eder? "Kusursuz dost arayan dostsuz kalır." atasözüyle ilgili düşüncelerinizi söyleyiniz.

b. Metni dinlemek için karekodu okutunuz.

c. Dinlediğiniz metinde iki arkadaşın duygularını ifade ediş biçiminde ne gibi farklılıklar vardır? Söyleyiniz.

ç. İki arkadaşın dostluğunun devam etmesinin nedenleri nelerdir? Siz dostluğunuzu devam ettirmek için neler yapıyorsunuz? Söyleyiniz.

KONUŞALIM

10. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki paragrafı okuyunuz.

Rengârenk çiçekler, yemyeşil ağaçlarla dolu harika bir resim çizmeye başladınız. Resmi tamamlayıp resim defterinizi kapatırken çizdiğiniz ağacın üzerinde şöyle bir not belirdi: "Çizdiğin dünyayı daha yakından görmek ister misin? En yakın arkadaşınla birlikte bu dünyaya davetlisin!" Hemen en yakın arkadaşını aradın ve evine davet ettin. Bu renkli dünyada arkadaşınızla bir maceraya atıldınız.

b. Paragraftan hareketle arkadaşınızla yaşadığınız maceraları hayal gücünüzle birleştirerek anlatmaya çalışınız. Konuşmanızı yaparken aşağıdaki yönergeleri dikkate alınız.

- Kısa süreli zihinsel ön hazırlık yapınız.
- Anlatacağınız olayla ilgili deneyimlerinizi hayal gücünüzden yararlanarak zenginleştiriniz.
- Anlatımınızı alışılmışın dışında bir tarzla yapmaya çalışınız.
- Sesinizi duyguyu yansıtacak biçimde ayarlayınız.
- Konuşmanızı beden dilini ve mekânı etkili kullanarak yapınız.

c. Konuşmanızı tema sonundaki "Konuşma Becerisi Öz Değerlendirme Ölçeği"ni kullanarak değerlendiriniz.

11. ETKİNLİK

a. Okuduğunuz metinden alınan aşağıdaki cümlede altı çizili kelimelerin karşıladığı anlamları belirleyiniz.

Ayşenur, oturduğu sandalyeden ayağa kalktı.

b. Altı çizili kelimelerden hangisi aynı cinsten varlıkları karşılamak için kullanılmıştır? Söyleyiniz.

c. Altı çizili kelimelerden hangisi eşi olmayan varlıkları karşılamak için kullanılmıştır? Söyleyiniz.

ç. Okuduğunuz metinden aynı cinsten varlıkları karşılayan kelimeler bularak yazınız.

_____ _____ _____

_____ _____ _____

12. ETKİNLİK

a. Sayı vermeden ismin birden fazla olduğunu nasıl ifade ederiz? Söyleyiniz.

b. Aşağıdaki paragrafta altı çizili kelimelerin sayıları ifade etme yönünden aralarındaki farkı söyleyiniz.

Yumuşak yünleri ve sakin bakışlarıyla içimi ısıtan hayvanlardır koyunlar. Köydeki günlerimde belki de en çok özlediğim şey doğada onların sakin hâllerini izlemekti. Koyun sürüsünün arasında dolaşırken dedemle geçirdiğim günleri hiç unutamam. Fakat içlerinde bir tanesi vardı ki her zaman benim için özeldi. Koyunum Pamuk, sürmeli gözleriyle etrafı süzerken hep beni takip ederdi. Onu ellerimle beslerdim. Keşke o günlere tekrar dönebilsem...

c. Siz de isimleri farklı sayılar ifade edecek şekilde cümlelerde kullanınız. Cümlelerinizi kurarken gereksiz kelimelere yer vermeyiniz.

Keşif Yolculuğu

- Şiir okumayı sever misiniz? Neden?
- İnsanlar, duygularını ifade etmek için neden şiiri seçiyor olabilir? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

- ✓ Öğretmeniniz şiiri okurken siz de onu kitabınızdan takip ediniz.
- ✓ Şiiri tür özelliklerini de dikkate alarak işitilebilir bir ses tonuyla anlamı yansıtacak şekilde vurgu ve tonlamaya dikkat ederek okuyunuz. Okumanız sırasında metin üzerindeki renklendirmeleri dikkate alınız.
- ✓ Arkadaşınız şiiri okurken anlamadığınız ifadelerin altını çiziniz. Uygun zamanda bu ifadeleri öğretmeninize sorunuz.

TÜRKİYE

Âşık olmuşum taşına, toprağına,
Yerde gezen, gökte uçan kuşuna,
Baharına, yazına, kara kışına
Âşık olmuşum.
Eli kalem, eli kazma, eli kürek tutan,
Yüzü toprak kokan,
Sınırlarında omuz omuza yatan insanlarına...
(...)
Ekin biçtim tarlalarında demet demet,
Kaval çaldım, koyun güttüm yaylalarında,
Tuza bandım ekmeğimi,
Kolumu yastık yaptım düzünde bayırında;
Dizime, kuvvet, torbamda katık,
Damarlarımda dolaşan memleketim.

Gözlerin ne güzel deniz mavisi,
Ormanlar urban olmuş yeşil yeşil;
Uzanır kolların nehirler boyu,
Sıcak kucağında saadetim,
Nice türküler yakıldı senin için;
Destanlar düzüldü bayrak bayrak.
Davullar vuruldu, dize geldi zeybeklerin;
Kapında nöbet beklendi yıllar yılı.
Gençliğim, heyecanım, gayretim.
Göz nuru, içinde sevdam;
Elimde saz, dilimde türkü memleketim.
(...)

Adil TURAN
(Kısaltılmıştır.)

1. ETKİNLİK

Şiir üzerinde yapılmış renklendirme ile ilgili aşağıdaki cümleleri tamamlayınız.

Renklendirme, şiiri okumamı ve anlamamı sağladı çünkü _____

_____

Renklendirme, şiiri okumama ve anlamama yardımcı olmadı çünkü _____

_____

2. ETKİNLİK

Okuduğunuz şiirde geçen aşağıdaki kelimelerin anlamını tahmin ederek yazınız. Tahmininizin doğruluğunu TDK Güncel Türkçe Sözlük'ten kontrol ediniz. Doğru çıkan tahminlerinizin karşısındaki kutuyu işaretleyiniz.

ekin　　gütmek　　bayır　　katık

urba　　banmak　　saz　　saadet

KELİME	TAHMİNİM	
_____	_____	☐
_____	_____	☐
_____	_____	☐
_____	_____	☐
_____	_____	☐
_____	_____	☐
_____	_____	☐
_____	_____	☐

3. ETKİNLİK Aşağıdaki soruları okuduğunuz şiirden hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

1. Birinci bölümde şair, memleketine duyduğu derin sevgiyi hangi ifadeyle dile getirmiştir?
2. Şair, şiirin ikinci bölümünde hangi ifadeleri kullanarak Türkiye'ye duyduğu sevgiyi anlatmıştır?
3. Vatanı için bu şiiri yazan birinin mutlu olduğu söylenebilir mi? Neden?
4. Şair ülkemizin hangi kültürel özelliklerinden söz etmiştir?
5. Şiire bir bölüm ekleyecek olsanız bu bölümde ülkemizin hangi özelliğini ön plana çıkarırdınız? Neden?

4. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki şiiri bir görsele dönüştürmek isteseniz görsellerden hangisini seçerdiniz?

HALAY

"Ulu çamlar gibi işte beşiniz,
Sıra dağlar mıdır yoksa eşiniz?
El ele tutuşun, hep birleşiniz
Sizinle öğünür elbet bu vatan"

Ahmet Kutsi TECER

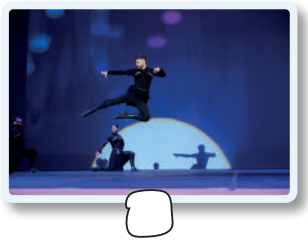

b. Şiirdeki hangi kelime veya kelime grupları ilgili görseli seçmenizi sağladı? Arkadaşlarınızla paylaşınız.

c. Yukarıdaki dörtlükte "beşiniz" ile kastedilen beş kişiyi şair ulu çamlara benzetmiştir. Bu kişilerin benzetildiği diğer unsuru da siz bulup yazınız.

ç. Okuduğunuz Türkiye şiirinde "Elimde saz, dilimde türkü memleketim." dizesinde benzetme yapılmıştır. Bu benzetmede benzeyen ve benzetilenin ne olduğunu belirleyiniz.

BENZEYEN	BENZETİLEN

5. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki şiiri okuyunuz.

UÇAN BALON

"Ben bir uçan balondum
Minik bir çocuğun sıcacık ellerinde,
Kaçıverdim fırsatını bulup
Uçtum göklerin maviliklerine, özgürlüğe.
Bir başımayım şimdi
Bulutların arasında
Hoplayıp zıplayacak
Dostum yok söyleşecek"

Necdet NEYDİM

b. Okuduğunuz şiirden hareketle soruları cevaplayınız.

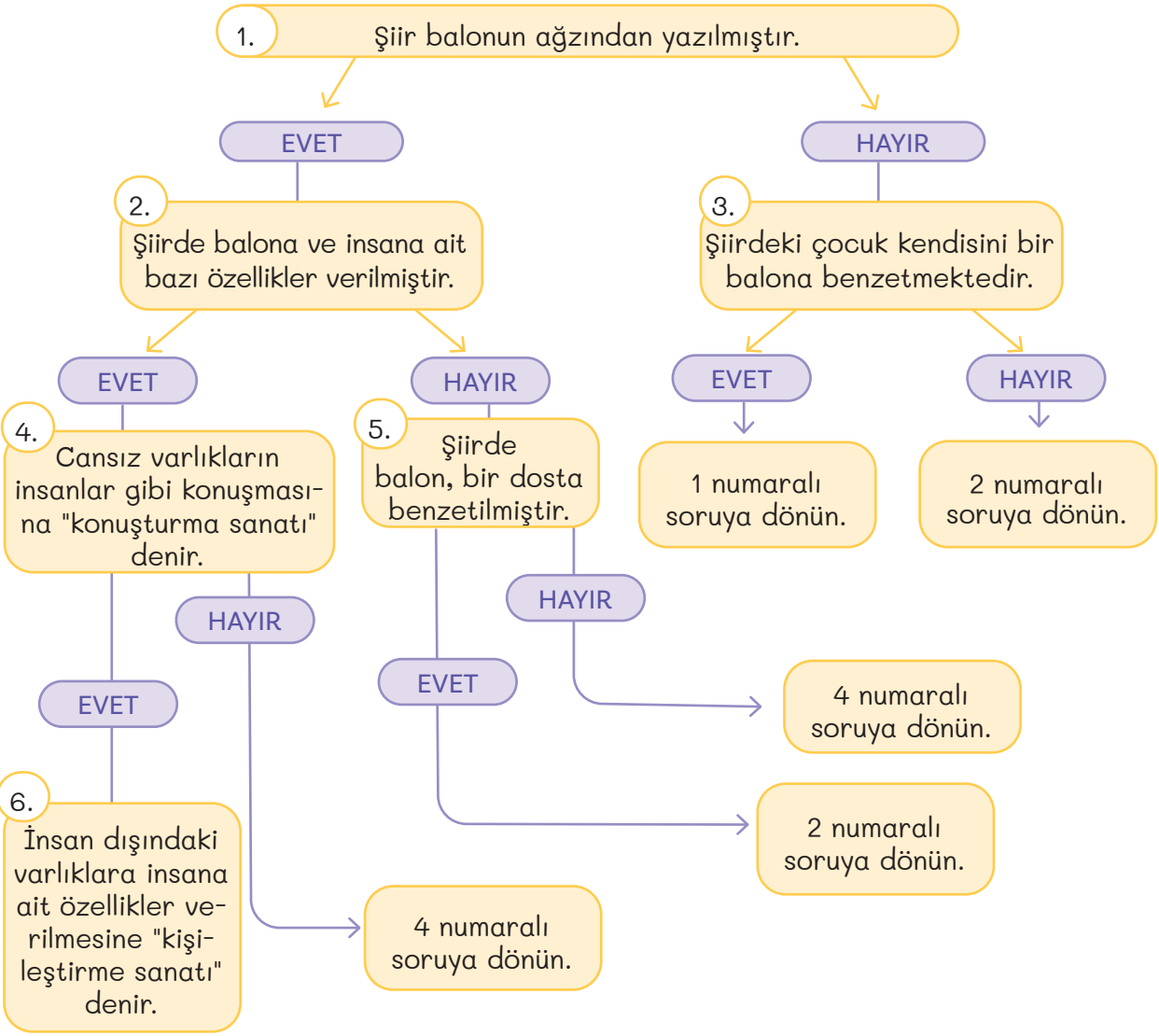

6. ETKİNLİK Şiirden aşağıdaki sevgi türlerine yönelik ifadeler bulup karşılarına yazınız.

Vatan Sevgisi

Doğa Sevgisi

İnsan Sevgisi

7. ETKİNLİK

a. Okuduğunuz şiiri düzyazıdan ayıran özellikleri yazınız.

b. Belirlediğiniz özelliklerin şiire katkısını yazınız.

8. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki paragrafta cümle içinde kullanılan büyük harflerin hangi amaçla kullanıldığını söyleyiniz.

Berkay o gece heyecandan uyuyamadı. Yarın okulunda Dünya Çocuk Hakları Günü için arkadaşlarıyla hazırladığı etkinliği sunacaktı. Bunun için hazırladığı afişi gururla inceledi. Masasının üstünde kütüphaneden aldığı "Çocuk Olmak" kitabı vardı, onu da gözden geçirdi. Sonra pencereden gökyüzünü izlemeye başladı. Bütün heybetiyle ışıldayan Ay'a baktı. Dünyadaki çocuklar tıpkı onun gibi ışıl ışıl parlamalı, özgür ve mutlu olmalı diye düşündü. Keşke bütün çocuklar sağlıklı beslenip aileleriyle huzurlu bir yuvada yaşayabilseler, dedi kendi kendine. Çocukluğunu hak ettiği gibi yaşadığı için şükrederken uykuya daldı.

b. Paragraftaki büyük harflerin kullanımını inceleyiniz. Bunlardan hareketle büyük harflerin kullanımıyla ilgili kurallar oluşturarak defterinize yazınız.

c. Aşağıya belirlediğiniz kurallara uygun örnek cümleleri defterinize yazınız.

KONUŞALIM

9. ETKİNLİK

a. En mutlu olduğunuz yer neresidir? Neden? Düşününüz.

b. En mutlu olduğunuz yeri ve orada mutlu olmanızın nedenlerini aşağıdaki yönergeler doğrultusunda anlatınız.

- Konuşmanıza selam ve hitap cümleleriyle başlayınız.
- Öğretmeninizin verdiği süre içinde konuyla ilgili hazırlıklarınızı yapınız.
- Konuşmanızda gözlem ve deneyimlerinizden de yararlanınız.
- Yeni öğrendiğiniz kelime ve kelime gruplarını kullanmaya özen gösteriniz.
- Sesinizi tüm arkadaşlarınızın duyacağı şekilde ayarlayınız.
- Beden dilinizi etkili bir şekilde kullanınız.
- Konuşmanızı konuya uygun sonlandırma ifadeleriyle bitiriniz.

c. Arkadaşlarınızdan birinin konuşmasını aşağıdaki "Akran Değerlendirme Ölçeği"nde verilen ölçütlere göre değerlendiriniz.

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Konuşmasına selam ve hitap cümleleriyle başladı.			
Konuşmasında temayla ilgili kelime ve kelime gruplarına yer verdi.			
Ses tonunu herkesin duyabileceği şekilde ayarladı.			
Konuşmasında gözlem ve deneyimlerine yer verdi.			
Konuşması ve yüz ifadeleri (şaşırma, kızgınlık, mutluluk vb.) birbirleriyle uyumluydu.			
Konuşmasının içeriğiyle baş, el, kol ve bacaklarının hareketleri uyumluydu.			
Konuşmasını uygun sonlandırma ifadeleriyle bitirdi.			

10. ETKİNLİK

Uzun süredir ülkemizden ayrı kalmış, Türkiye'ye özlem duyan bir çocuk olduğunuzu düşünün. Duygularınızı ifade eden bir konuşma yapınız.

- Anlatmak istediklerinizi açık ve anlaşılır biçimde ifade ediniz.
- Konuşmanızda öğrendiğiniz söz sanatları, atasözü, deyim vb. söz varlıklarını kullanmaya özen gösteriniz.

11. ETKİNLİK

a. Benzetme, kişileştirme ve konuşturma sanatlarına yönelik aşağıda verilen yönergeleri uygulayınız.

"Vatan, bir ana kucağı gibi sıcak ve güvenliydi." cümlesinde "vatan", "ana kucağı"na benzetilmiştir. Böylece cümlede "benzetme sanatı" yapılmıştır. Siz de benzetme sanatının kullanıldığı bir cümle yazınız.

"Kollarını açarak bize gülümsedi yurdumuz." cümlesinde insana ait özelliklerden "kollarını açmak" ve "gülümsemek" eylemleri cansız bir varlık olan "yurt" için kullanılmıştır. Böylece "yurt" kişileştirilerek "kişileştirme sanatı" yapılmıştır. Siz de kişileştirme sanatının kullanıldığı bir cümle yazınız.

"Vatan toprağı 'Gururla taşıyın bayrağımı, asla bırakmayın!' diye fısıldıyordu." cümlesinde insan dışı bir varlık olan "vatan toprağı" konuşturulmuştur. Böylece cümlede "konuşturma sanatı" yapılmıştır. Siz de konuşturma sanatının kullanıldığı bir cümle yazınız.

b. Karekodu okutarak metni dikkatlice dinleyiniz. Metni dinlerken söz sanatlarından benzetme, kişileştirme ve konuşturmanın geçtiği cümleleri belirleyerek aşağıdaki alanlara yazınız.

Kişileştirme

Konuşturma

Benzetme

12. ETKİNLİK

Bu topraklarda yaşayan bin yıllık bir çınar ağacı olduğunuzu hayal edin. Vatan toprağı üzerinde yaşanan her olaya şahit oldunuz. Söz sanatlarından ve temada öğrendiğiniz söz varlıklarından yararlanarak çınar ağacının bu konuyla ilgili duygularını aşağıdaki cümleden hareketle defterinize yazınız.

Merhaba arkadaşlar, ben Bursa'da bin yıldır yaşayan bir çınarım...

YAZALIM

13. ETKİNLİK

a. Metinden hareketle Alper Gezeravcı'ya ait tanıtım kartını doldurunuz.

Alper Gezeravcı 1979'da Mersin'in Silifke ilçesinde dünyaya geldi. 2001'de İstanbul Hava Harp Okulunda Elektronik Mühendisliğinde lisans eğitimini tamamladıktan sonra Amerika'da Hava Kuvvetleri Teknoloji Enstitüsünde yüksek lisans yapmıştır. Gezeravcı, 2024 yılında uzaya giden ilk Türk vatandaşı olarak tarihe geçmiştir. Uzay araştırmalarıyla ilgili olarak ülkemizin üniversite ve araştırma kurumlarının hazırlamış olduğu 13 farklı deneyi uzay ortamında gerçekleştirmiştir. Alper Gezeravcı'nın uzay ortamında gerçekleştirdiği deneylerin verileri ülkemiz ve dünyamızın geleceğine ışık tutacaktır.

Adı Soyadı: _____

Doğum Yeri: _____

Doğum Tarihi: _____

Eğitim Durumu: _____

Mesleği: _____

Gördüğü Yerler: _____

_____

b. Okuduğunuz Türkiye şiirinin şairi ile Alper Gezeravcı'nın ortak özelliklerini belirleyiniz.

_____

_____

_____

_____

c. Belirlediğiniz özelliklerden hareketle Atatürk'ün "Vatanını en çok seven görevini en iyi yapandır." sözünü açıklayan bir metni defterinize yazınız.

Bu Görev Bizim

› "Bir musibet bin nasihatten iyidir." ve "Öfkeyle kalkan zararla oturur." atasözlerinin anlamlarını araştırınız.

ÖĞREN UYGULA İZLE

METİN YAPILARININ ANALİZİ VE BİLGİLERİ ORGANİZE ETME STRATEJİSİ

Hikâye ya da masal dinlemeyi ve okumayı sever misiniz? Ya film izlemeyi? Bugün okumayı, dinlemeyi veya izlemeyi sevdiğimiz tüm bu hikâye, masal, fıkra, fabl gibi metinler ile film veya çizgi filmleri daha iyi anlamamızı, içerdikleri önemli bilgileri daha kolay bulmamızı sağlayacak bir strateji öğreneceğiz. Hazır mısınız?

Saydığımız metinlerin ve filmlerin hepsi öyküleyici metin yapısını kullanır. Öyküleyici metin yapısını kullanan metin ve filmlerde farklı kahramanların başından geçen olaylar anlatılır. Peki, bu tür metin ve filmlerde önemli bilgiler nelerdir ve bunları bulmak ne işe yarar?

Bu tür metinlerde önemli bilgiler; yaşanan olaylar, bu olayları yaşayan şahıs veya varlıklar, olayların yaşandığı yer ve zamandır. Bu bilgileri belirlediğimizde daha sonra hatırlamamız gereken kısımları sade bir şekilde ortaya çıkarmış oluruz. Ayrıca öyküleyici metinleri özetlerken bu önemli bilgileri kullanırız. Kendimiz bir öyküleyici metin yazmak istediğimizde planımızı bu yapıyı kullanarak hazırlayabiliriz.

Haydi başlayalım!

Öğretmenimizi İzliyoruz

Öğretmenimiz şimdi stratejinin nasıl kullanıldığını gösterecek. Metindeki olay akışını, şahıs/varlık kadrosunu, yer ve zamanı yazarken sesli düşünecek. Stratejiyi kullanırken nelere dikkat etmemiz gerektiğini bize öğretecek. Öğretmenimizin sunumunu dikkatle izlerken aşağıdaki noktalara dikkat edelim.

- *Öğretmenimiz öyküleyici metinlerdeki önemli bilgileri nasıl belirledi?*
- *Özellikle olay akışını yazarken yaşanan olayları kısa ve öz olarak nasıl ifade etti?*

Biz Uyguluyoruz

4-6 kişilik gruplar oluşturalım ve karekodu okutarak filmi izleyelim. İzleme sırasında öğretmenimizin rehberliğinde stratejiyi uygulayalım. Bu aşamada aşağıdakilere dikkat edelim.

- *Öğretmenimiz bize kendi uygulamasındaki sıraya uygun olarak ne yapacağımızı söyledikten sonra grup olarak söyleneni uygulayalım.*
- *Grup olarak çalışırken önce birlikte düşünüp tartışalım, ortak bir kara-ra varalım, sonra kararımızı çalışma kâğıdımıza yazalım.*
- *Çalışırken ihtiyaç duyarsak öğretmenimizden yardım alalım.*
- *Öğretmenimiz biz çalışırken bir eksiklik fark ederse onun uyarılarına uygun olarak çalışmamızı düzenleyelim.*

Şahıs/Varlık Kadrosu

Yer

Zaman

Olay Akışı

Yine Uyguluyoruz

Şimdi 2-3 kişilik küçük gruplar oluşturalım ve karekodu okutarak filmimizi izleyelim. Filmi izlerken stratejiyi kullanalım. Bu aşamada aşağıdakilere dikkat edelim.

- *Bu kez öğretmenimiz, gerekmedikçe bize müdahalede bulunmayacak.*
- *Önceki uygulamalardaki sırayı takip ederek stratejiyi kullanalım.*
- *Stratejiyi uygularken grup arkadaşlarımızla konuşup tartışalım, önceden bildiklerimizi ve yeni öğrendiklerimizi çalışma kâğıdımıza yazalım.*

Şahıs/Varlık Kadrosu

Yer

Zaman

Olay Akışı

Sıra Sende

Artık stratejiyi kullanmayı öğrendik. Şimdi kitabımızdaki "Altı Üstü Bir Yarış" adlı metni dinlerken stratejiyi kendimiz kullanabiliriz.

Keşif Yolculuğu

- "Bu Görev Bizim" bölümünde verilen atasözlerinin anlamını arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Daha önce hiç bir yarışa katıldınız mı? Katıldıysanız ne tür bir yarışa katıldığınızı söyleyiniz.
- Yarış öncesi, yarış sırası ve sonrasında neler hissettiğinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

- ✓ Metni dinlemeden önce 1. etkinliğin "a" bölümünü yapınız.
- ✓ Dinlemeye ayıracağınız süreyi ve dinleme şeklinizi belirledikten sonra dinleme esnasında kullanacağınız sözlük, çalışma kâğıdı vb. seçiniz.
- ✓ Karekodu okutarak metni dinleyiniz.
- ✓ Dikkat dağıtıcı hareketlerden kaçınarak metni dinleyiniz.
- ✓ Metni dinlerken metnin içeriğiyle ilgili kısa notlar alınız.
- ✓ Dinleme sürecinizi tema sonundaki "Dinleme/İzleme Becerisi Öz Değerlendirme Ölçeği"ni kullanarak değerlendiriniz.

ALTI ÜSTÜ BİR YARIŞ

1. ETKİNLİK

a. Metnin adından ve görselinden hareketle içeriğini tahmin ediniz. Tahminlerinizi ve gerekçelerinizi aşağıya yazınız.

b. Metnin içeriğiyle ilgili tahminleriniz doğru çıktı mı? Neden? Yazınız.

2. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruların cevaplarını dinlediğiniz metinden hareketle defterinize yazınız.

1. Yiğit'in yarış öncesi, sırası ve sonrasında hangi duyguları yaşadığını ayrı ayrı belirtiniz.
2. Arkadaşları yarış sonucunda Yiğit'e nasıl davranmışlar? Yiğit'in bir arkadaşı olsaydınız ona neler söylerdiniz?
3. Yiğit, bisikletine zarar verdikten sonra neler hissetmiştir?
4. Yiğit'in babaannesi, torununun yaşadıklarını öğrenince ne tepki vermiştir? Yiğit'e hangi nasihatlerde bulunmuştur?
5. Yiğit olanları anlattıktan sonra babası "İşte benim oğlum, bugün biraz daha büyüdü." demiştir. Bu sözüyle ne anlatmak istemiş olabilir?
6. Yiğit'in babaannesi ve babasının olaya verdikleri tepkiyi çevrenizdeki büyüklerin tepkileriyle karşılaştırınız. Bu tepkilerin doğruluğu ve yanlışlığı konusundaki görüşlerinizi söyleyiniz.

3. ETKİNLİK

Dinlediğiniz metinden hareketle aşağıda eksik bırakılan gerekçelendirme ifadelerini örnekteki gibi tamamlayınız.

Yiğit'in dürüst biri olduğunu babasına gerçekleri olduğu gibi anlatmasından anladım.

Yiğit'in hırslı davrandığını _____ anladım.

Yiğit'in arkadaşlarının onu sakinleştirmeye çalıştığını _____ anladım.

Babaannesinin Yiğit'e karşı hoşgörülü olduğunu _____ anladım.

Yiğit'in yaşadığı olaydan ders çıkardığını _____ anladım.

4. ETKİNLİK

Metnin başlığı niçin "Altı Üstü Bir Yarış" olarak belirlenmiş olabilir? Siz de metne farklı başlıklar belirleyip yazınız.

5. ETKİNLİK

3 ADIMDA ÖFKEYLE BAŞ EDELİM

1. Mola Verin!

Öfkelendiğinizi hissettiğinizde bir dakika durun ve derin nefes alın. Bu kısa kesinti, ani ve istenmeyen bir tepkinin önlenmesine yardımcı olabilir.

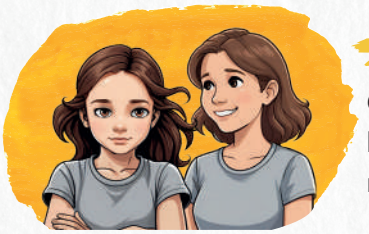

2. Hislerinizi İfade Edin!

Öfkenizi ifade etmenin sağlıklı yollarını bulun. Güvendiğiniz bir arkadaşınız veya aile üyenizle duygularınız hakkında konuşmak sizi rahatlatıp olaylara farklı bakış açısıyla bakmanızı sağlayabilir.

3. Hareket Edin!

Rahatlamanız ve gevşemenizi sağlayacak etkinliklere katılın. Egzersiz yapmak, müzik dinlemek veya bir hobi edinmek vb. öfkenin zamanla birikmesini önleyebilir.

a. Öfke kontrolünü sağlamak için yukarıdaki yöntemlere benzer birçok yöntem bulunmaktadır. Peki, siz öfkelendiğinizde neler yapıyorsunuz, öfkenizi kontrol etmek için hangi yöntemi kullanıyorsunuz? Söyleyiniz.

b. Çevremizle sağlıklı iletişim kurabilmek için öfkemizi kontrol altında tutmamız niçin önemlidir? Söyleyiniz.

6. ETKİNLİK

Yiğit'in öfkesini kontrol edemediği olayla ilgili aşağıdaki sorulara cevap veriniz.

a. Yiğit'in öfkesinin sonucunda neler olmuştur? Hatırlayıp yazınız.

b. Yiğit'in yarış sonucunda yaşadığı hayal kırıklığı ve öfkenin yoğunluğunun nedeni ne olabilir? Önceki bilgilerinizden de yararlanarak yazınız.

c. Siz bu metinden olumlu ya da olumsuz neler çıkardınız? Çıkarımlarınızı aşağıdaki tabloya örnekteki gibi yazınız.

Olumlu Çıkarımlarım	Olumsuz Çıkarımlarım
Babaannesi ve babasının anlayışlı yaklaşımları Yiğit'in bu olaydan ders almasını sağlamıştır.	Yiğit'in yarışa aşırı önem vermesi üzücü sonuçlar ortaya çıkarmıştır.

ç. Sizce Yiğit, yaşananlardan sonra benzer bir davranışı tekrar edebilir mi? Neden?

d. Yiğit'in hangi davranışını beğenmediniz? Siz olsaydınız nasıl davranırdınız? Neden?

7. ETKİNLİK

a. 1. temada dinlediğiniz "Oyun Durdu!" adlı metin ile dinlediğiniz metni ana karakterlerin özellikleri ve deneyimleri açısından aşağıdaki yönergeler doğrultusunda karşılaştırınız.

- Ana karakterlerin özelliklerini ve neler yaptıklarını belirleyiniz.
- İki ana karakterin benzerlik ve farklılıklarını defterinize listeleyiniz.

b. İki karakterin özellikleri ve deneyimleriyle ilgili hangi sonuçlara ulaştığınızı anlatan bir konuşma yapınız.

8. ETKİNLİK

Dinlediğiniz metnin serim, düğüm ve çözüm bölümlerinde neler yaşandığını yazınız.

ALTI ÜSTÜ BİR YARIŞ

SERİM

DÜĞÜM

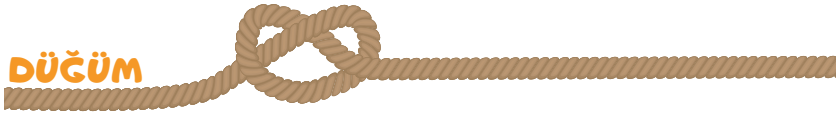

ÇÖZÜM

9. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki metinde "iki nokta, uzun çizgi ve üç nokta"nın hangi amaçla kullanıldıklarını belirleyiniz.

Gönül ve Gökçe, okulun düzenlediği sanat etkinliğine katılmak için sabırsızlanıyorlardı. İkisi de sanata büyük ilgi duyuyor ve bu tür etkinlikleri kaçırmamaya özen gösteriyorlardı. Bugün onlar için çok özeldi çünkü uzun zamandır bekledikleri resim sergisi açılıyordu. Sabah erkenden buluşup etkinlik alanına doğru yola çıktılar.

– Bugün ne kadar güzel bir gün, değil mi, diye sordu Gönül.

Gökçe gülümsedi:

– Evet, Gönül! Güneş parlıyor, kuşlar cıvıldıyor. Her şey harika görünüyor.

– Dün gece çok heyecanlıydım. Uyuyamadım bile, dedi Gönül.

Gökçe merakla sordu:

– Neden bu kadar heyecanlıydın ki?

Gönül'ün yüzünde büyük bir gülümseme vardı:

– Sergideki eserleri göreceğimi düşündükçe... Uzun zamandır böyle bir gün bekliyordum.

– Biliyor musun, Gönül, seninle vakit geçirmek her zaman çok eğlenceli, dedi Gökçe.

Gönül minnetle baktı:

– Teşekkür ederim, Gökçe. Seninle vakit geçirmek de... Bugün birlikte harika anılar biriktireceğiz.

Nihayet sergi alanına ulaştılar da bütün güzelliklere öylece... Çeşit çeşit tabloların büyüsü içinde... Sanki resimlerin her biri farklı bir hikâye...

b. Bu amaçlardan hareketle bu noktalama işaretlerinin kullanım kurallarını oluşturunuz.

	Amacı	Kuralı
İki nokta		
Uzun çizgi		
Üç nokta		

c. Oluşturduğunuz her bir kural için birer örnek cümle yazınız.

İZLE UYGULA ÖĞREN

ÖZETLEME STRATEJİSİ

Öğretmenlerimiz bazen okuduklarımızı, dinleyip izlediklerimizi özetlememizi ister. Bu dersimizde okuduklarımızın, dinlediklerimizin veya izlediklerimizin nasıl özetleneceğini öğrenmeye ne dersiniz? Özetleme, okuma veya dinleme/izleme sonrasında metindeki önemli bilgileri bir araya getirip kendi cümlelerimizle bir paragraf hâlinde sunmaktır. Özetleme aynı zamanda bir stratejidir. Bu stratejiyi kullanırken önemli bilgileri veya olayları, diğer detaylardan ayırmamız ve bunları metinde verildiği şekliyle olay sırasına veya kavramlar arası bağlantılara dikkat ederek sunmamız gerekir. Ayrıca özetimizde metinde verilen mesaj net olarak görülebilmelidir.

Okuduklarımızda veya dinlediklerimizde/izlediklerimizde önemli bilgilerin metin yapısına bağlı olarak farklılaşabildiğini öğrenmiştik. Bu nedenle farklı metin yapılarını öğrendikçe her birinin özetinde yer alması gereken bilgilerin de farklılaştığını göreceğiz. Bu dersimizde öyküleyici metin yapısına sahip metinlerin özetlenmesini öğreneceğiz. Bunun için öyküleyici metin yapısına göre bilgileri organize etmeyi öğrendiğimiz filmleri tekrar izleyelim.

Haydi başlayalım!

Öğretmenimizi İzliyoruz

Öğretmenimiz şimdi stratejinin nasıl kullanıldığını gösterecek. Metindeki önemli bilgi ve olayları seçecek, önemsiz detayları ayıracak. Bu sırada sesli düşünecek ve neyin önemli neyin detay bilgi olduğunu bize söyleyecek. Stratejiyi kullanırken nelere dikkat etmemiz gerektiğini bize öğretecek. Öyküleyici metinlerde önemli bilgilerin olay akışı, şahıs/varlık kadrosu, yer ve zaman olduğunu öğrenmiştik. Bu bilgileri öğrendiğimiz filmi tekrar izleyelim ve öğretmenimiz stratejiyi uygularken aşağıdaki noktalara dikkat edelim.

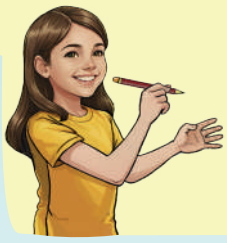

- *Öğretmenimiz öyküleyici metinlerdeki önemli bilgiler ile detay bilgileri nasıl ayırt etti?*
- *Özellikle olay akışını yazarken yaşanan olaylardan önemli olanlarını nasıl seçti?*
- *Belirlediği bilgi ve olayları özete dönüştürürken olay akışını paragrafına nasıl yansıttı?*
- *Filmi kendi cümleleri ile ifade ederken nelere dikkat etti?*

Biz Uyguluyoruz

4-6 kişilik gruplar oluşturalım ve karekodu okutarak filmi izleyelim. İzleme sırasında öğretmenimizin rehberliğinde stratejiyi uygulayalım. Bu aşamada aşağıdakilere dikkat edelim.

- *Öğretmenimiz bize kendi uygulamasındaki sıraya uygun olarak ne yapacağımızı söyledikten sonra grup olarak söyleneni uygulayalım.*
- *Grup olarak birlikte düşünüp tartışalım, ortak bir karara varalım, sonra kararımızı bir kâğıda yazalım.*
- *Çalışırken ihtiyaç duyarsak öğretmenimizden yardım alalım.*
- *Öğretmenimiz biz çalışırken bir eksiklik fark ederse onun uyarılarına uygun olarak çalışmamızı düzenleyelim.*

Yine Uyguluyoruz

Şimdi 2-3 kişilik küçük gruplar oluşturalım ve karekodu okutarak filmi izleyelim. Filmi izlerken stratejiyi kullanalım. Bu aşamada aşağıdakilere dikkat edelim.

- *Bu kez gerekmedikçe öğretmenimiz bize müdahale etmeyecek.*
- *Önceki uygulamalardaki sırayı takip ederek stratejiyi kullanalım.*
- *Stratejiyi uygularken grup arkadaşlarımızla konuşup tartışalım, önceden bildiklerimizi ve yeni öğrendiklerimizi defterimize yazalım.*

Sıra Sende

Artık stratejiyi kullanmayı öğrendik. Bundan sonra okuduğun, dinlediğin veya izlediğin öyküleyici metin yapısına sahip metin ve filmleri özetleyebilirsin.

10. ETKİNLİK

a. Okuduğunuz metinden hareketle metin yapılarının analizi, bilgileri organize etme ve özetleme stratejilerini kullanarak aşağıdaki bölümleri doldurunuz.

ÜÇ KARDEŞ

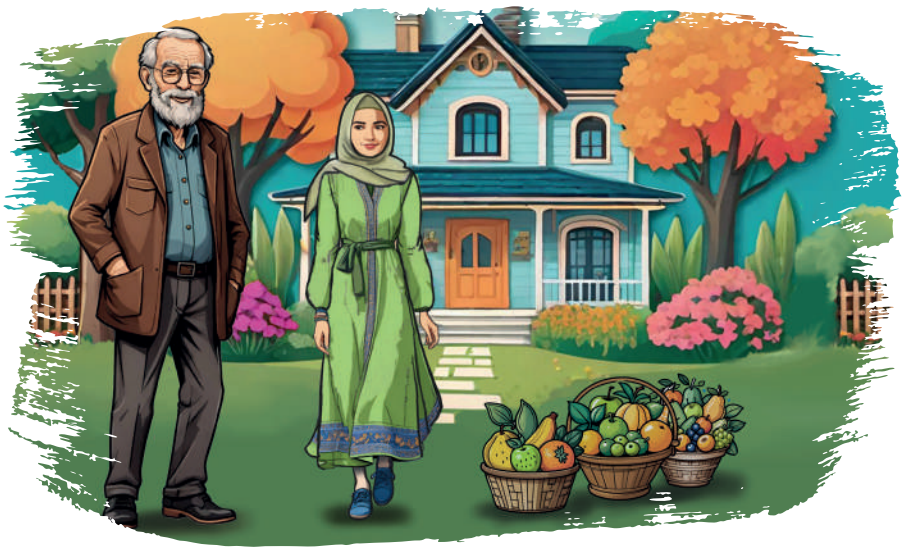

Zamanın birinde zengin mi zengin, yaşlı mı yaşlı bir adam yaşarmış. Malı mülkü çokmuş çok olmasına, ama ona sorsanız en değerli hazinen nedir diye, size üç kızını gösterirmiş. Üç kızını da çok ama çok severmiş.

İhtiyar baba, tüm hazinesini üç kızına bırakacakmış. Ama nasıl pay edeceğini bir türlü bilemiyormuş. En küçüğe en azı, en büyüğe en çoğu mu versin? Kura mı çeksin? Hepsini toplasın üç parçaya mı bölsün?

Baba bunları düşünedursun, bir gece rüyasında yaşlı bir adam görmüş. İhtiyar adam, bu kadar yaşlı birini ilk defa görüyormuş. Yaşlı adam, ona şöyle demiş:

— Kızlarına sor, seni ne kadar seviyorlarsa o kadar mal ver onlara.

O sabah uyandığında ihtiyar baba artık ne yapacağını biliyormuş. Önce en büyük kızını yanına çağırmış, sormuş:

— Kızım, beni ne kadar seviyorsun?

Büyük kız cevap vermiş:

— Babacığım, hazinenizdeki altınlar ne kadar çoksa seni o kadar çok seviyorum!

Çok beğenmiş bu cevabı ihtiyar baba, sıra ortanca kıza gelmiş. Ablasının cevabını duyan ortanca kız da şöyle bir cevap vermiş soruya:

— Babacığım, seni bu konak kadar çok seviyorum!

Pek memnunmuş ihtiyar baba aldığı cevaplardan. Sıra gelmiş küçük kıza. Laf aramızda, babacığını bu küçük kız bir başka severmiş. Beklenen soru gelmiş:

— Söyle bakalım küçük kızım, sen beni ne kadar seviyorsun?

Küçük kız ne diyeceğini bilememiş. Un değil çuvala girsin, yol değil arşınla gidilsin, sevgi bu, nasıl ölçsün? Gözüne pencereden gördüğü bahçe ilişmiş. Koşmuş bir avuç toprak alıp gelmiş, gözleri ışıl ışıl,

— İşte, demiş. Tam bu kadar seviyorum!

İhtiyar baba bu cevaba çok öfkelenmiş. Öyle ya, bir tarafta altınlar, konaklar kadar sevgi, bir tarafta bir avuç çamurlu toprak. Hemen oracıkta pay edivermiş malını. Büyük kıza altınlarını, ortancaya konaklarını. Küçük kızı da unutmamış elbet:

— Gönlüm seni de boş göndermeye razı değil. Madem toprak kadar seviyorsun, al sana bir avuç toprak, demiş ve ona da bir çorak tarla vermiş.

Gel zaman git zaman, baba kızlarını ziyarete gitmiş. Ziyarete önce en büyük kızından başlamış. Gidince bir de ne görsün! Kızı bir küçük kulübenin önünde düşünceli düşünceli oturuyor. Altınlardan, gümüşlerden eser yok, ara ki bulasın!

— Bu ne hâl kızım, ne oldu o kadar altına, diye sormuş.

— Sorma babacığım sorma. Ben o altınlar hiç bitmez sandım, hiç çalışmadım, hepsini bozdurdum, parayı da harcadım, hepsi bitti...

İhtiyar baba çok üzülmüş. Büyük kızını da yanına alıp ortanca kızına doğru yola koyulmuş. Kızına verdiği konağa varmışlar. Neyse ki konak sapasağlam yerinde duruyormuş. Ama bir bakmışlar ki içinde başkaları oturuyor!

Ortanca kız babasının kendini ziyarete geldiğini duyup gelmiş. İhtiyar baba sormuş:

— Beni konaklar, saraylar kadar seven kızım, neden konakta başkaları oturuyor?

— Sorma babacığım sorma, har vurdum harman savurdum, hepsini sattım harcadım. Hiçbir şeyim kalmadı.

İhtiyar baba hem şaşkın hem üzgünmüş. Küçük kızına hâlâ biraz kırgınmış ama bu kadar yol gelmişken bir de küçük kızını görmek istemiş. İki kızını alarak küçük kızına doğru yola koyulmuş. Kıza verdiği çorak toprağa varmışlar. Ama üçü de gözlerine inanamamış. O çorak tarlanın yerinde bir büyük konak, konağın etrafında da bir sürü meyve ağacı. Kayısılar, şeftaliler, vişneler, elmalar... Küçük kız, babasını ve kardeşlerini görür görmez koşarak yanlarına varmış. Babası sormuş küçük kıza,

— Kızım ben sana bir çorak tarla vermiştim, nasıl bu hâle geldi?

Kız cevap vermiş:

— Sorma babacığım sorma! Bir avuç toprağı aldım, işledim, fidan diktim, gözüm gibi baktım. O da bana ağaç verdi, meyve verdi. Onları sattım, zengin oldum. İşte ben seni bu toprak kadar çok seviyorum. Yıllar önce de bunu söylemek istemiştim, demiş.

Sonra yanındaki elma ağacından üç elma koparmış. Birini babasına vermiş. Birini kardeşlerine pay etmiş. Birini de bu masalı okuyan çocuklara göndermiş.

Genel ağdan alınmıştır.

Şahıs/Varlık Kadrosu

Yer

Zaman

Olay Akışı

b. Özetleme stratejisini kullanarak yukarıdaki masalın özetini defterinize yazınız.

YAZALIM

11. ETKİNLİK

a. Dinlediğiniz "Altı Üstü Bir Yarış" adlı metni öğrendiğiniz strateji ve aşağıdaki yönergeler doğrultusunda defterinize özetleyiniz.

- Yiğit'in hangi olaylar karşısında hangi duyguları yaşadığını belirleyiniz.
- Dinlediğiniz metindeki önemli gördüğünüz bilgileri alt alta yazınız.
- Önemli gördüğünüz bilgileri kendi cümlelerinizle olay sırasına uygun biçimde ifade ediniz.

b. Öğretmeninizin geri bildirimleriyle güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi belirleyiniz. Bu yönlerinizi sonraki etkinliklerde geliştirmeye çalışınız.

KONUŞALIM

12. ETKİNLİK

a. Aşağıda verilen örnek olayı inceleyiniz.

"Okullar arası yapılacak bilgi yarışmaları için takım oluşturma görevi size verilmiştir. Sınıfta içine kapanık bir arkadaşınız vardır. Onun da bilgi yarışmasına katılmasını istiyorsunuz. Arkadaşınızı ikna etmek için onunla konuşmanız gerekiyor."

b. Bir arkadaşınızla yukarıdaki olaydan hareketle doğaçlama bir konuşma yapınız. Konuşmanızda aşağıdaki yönergeleri dikkate alınız.

- Konuyla ilgili önceki deneyimlerinizden de yararlanarak kısa süreli bir ön hazırlık yapınız.
- Sesinizi tüm arkadaşlarınızın duyacağı şekilde ayarlayınız.
- Konuşmanızı duygu ve düşüncelerinizi yansıtacak şekilde sonlandırınız.

c. Öğretmeninizin geri bildirimleriyle güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi sonraki etkinliklerde geliştirmeye çalışınız.

Bu Görev Bizim

› Aşağıdaki yönergeler doğrultusunda Nasrettin Hoca hakkında bir araştırma yapınız. Sınıfta anlatmak üzere bir de Nasrettin Hoca fıkrası öğreniniz.

› Araştırmanızın amacını, neye ihtiyacınız olduğunu ve bilgiye nasıl erişeceğinizi düşünerek bir görüş oluşturunuz.

› Araştırmanızda kullanacağınız metin, sözlük ve diğer kaynakları seçiniz.

› Amacınıza ulaşıncaya kadar seçtikleriniz üzerinde değiştirme ve düzenlemeler yapınız.

Okuma Keyfi

› Metni noktalama işaretlerine dikkat ederek okuyunuz.

DİLEK KUŞU

Bir varmış, bir yokmuş. Mutluluğun tarifi pek çokmuş ama tadını alabilen pek azmış. Fakirlik mutluluğun sadakası, zenginlik mutluluğun imtihanıymış. Ermek istersen mutluluğun sırrına, kulak ver hikmeti bol bu masala.

Zamanın birinde çok yoksul bir karı koca varmış. Bu çiftin başlarını sokacakları ne bir evleri ne damları ne bağları ne de bahçeleri varmış. Yazları açıkta dururlarmış, kışları da yağan yağmurun, karın soğuğundan korunmak için kendilerine yaptıkları bir ağaç kovuğunun içinde yaşarlarmış. Yaşarlarmış yaşamasına da öyle mutlu, öyle mutlularmış ki hayatlarında hiçbir şeyin eksik olduğunu düşünmezlermiş.

Günlerden bir gün gökyüzü kararmış. Ağaç kovuğunu çalı çırpı ile kapattıkları giriş fırtınayla açılıvermiş. Karı koca birbirine sarılıp korkuyla fırtınanın dinmesini beklemişler.

Derken fırtınanın dinmesi ile birlikte ağaç kovuğunun tepesinde daha önce hiç görmedikleri bir kuş ötmeye başlamış. Şöyle başlarını çıkarıp bir bakmışlar ki rengârenk kanatlarla güzel mi güzel bir kuş onlara bakıyormuş. Yağmurda ıslanmış ama tüylerindeki su damlaları kanatlarındaki renk ile parlıyormuş âdeta. Kuşu o küçücük ağaç kovuğundaki yuvalarına almışlar. Yem vermişler, sevmişler, okşamışlar sonra salıvermişler. Meğer bu kuş bir dilek kuşuymuş. Kuş uzaklaşmadan karşı dala konup dile gelmiş:

– Siz bana çok büyük iyilik ettiniz. Eğer benden bir dileğimiz olursa elinizi üç defa birbirine vurun. Ben hemen yardımınıza koşar, ne muradınız varsa yerine getiririm, demiş. Ardından uçup gözden uzaklaşıvermiş.

O güne kadar bir ihtiyaçları olduğunu hiç düşünmemiş olan karı koca acaba ne istesek diye düşünmeye başlamışlar. Sonra bakımlı bahçesi ve yiyeceklerle dolup taşan kileriyle çok güzel bir ev istemeye karar vermişler. Ellerini üç defa birbirine vurmuşlar ve rengârenk kanatlarını çırpa çırpa gelivermiş kuş:

— İsteğiniz gerçekleşecek, deyip oradan kaybolmuş.

Gerçekten de kısacık bir zamanda hayallerindeki her şeye kavuşmuşlar. Hatta hayallerindekinden bile güzeline... Yoksul karı koca çok mutlu olmuş. Ama gel zaman git zaman bu güzel evden sıkılmaya başlamışlar. Kadın kocasına:

— Şöyle güzel bir sarayımız olsa, hizmetkârlarımız olsa, bir isteğimiz var mı diye gözümüzün içine baksa, ipek elbiselerim, mücevherlerim olsa, demiş.

Karısını çok seven adam onu mutlu etmek için ellerini üç kez birbirine vurmuş. Dilek kuşu hemen pencerede belirivermiş:

— Tamam dileğiniz olacak ama dileklerinizin ihtiyacınız mı yoksa arzunuz mu olduğuna doğru karar verin. Yoksa ihtiyacınız olana da muhtaç olursunuz, demiş ve ortadan kaybolmuş.

Gerçekten kısa bir süre sonra güzel ev kaybolmuş karı koca kendilerini içinde kaybolacakları kadar büyük bir sarayda bulmuşlar. Hizmetkârları ne isteseler yapıyor ne dileseler önlerine geliyormuş.

Aradan ne kadar zaman geçmiş bilinmez. Kadın her şeye sahip olmasına rağmen mutsuzmuş. Çünkü kocası o ağaç kovuğunda her gün ona sarılarak uyurmuş eskiden. Ama şimdi av için gezmeye gidip günlerce gelmiyormuş. Birbirlerinin yüzünü görmeden, tebessüm dahi etmeden günler geçiyormuş. Kocası da gezmediği şehir kalmamasına rağmen saraya mutsuz dönüyormuş.

Bir gün sarayın bahçesinde otururken dilek kuşu süzüle süzüle bizim karı kocanın yanına gelmiş. Şaşırmışlar önce:

— Biz ellerimizi çırpmadık ki... Neden geldin, demişler.

Kuş, karı kocanın yüzüne bakmış:

— Bir isteğiniz olmadığına emin misiniz, demiş.

Kadın ve adam göz göze geldikten sonra:

— Aslında evet bir isteğimiz var, biz eskisi kadar mutlu olmak istiyoruz, demişler.

Dilek kuşu:

— Peki, sizi nasıl mutlu edebilirim, diye sormuş.

Kadın ve adam kısık bir sesle:

— Bilmiyoruz, demişler.

Kuş ise güzel sesiyle ötüp:

— Arzular böyledir. İmkânları yokken insanlar her şeyle mutlu olabilir ama her şeye sahipken onları neyin mutlu edeceğini bilemezler. Peki, ben sizin dileğinizi biliyorum, onu yerine getireceğim demiş ve yine kaybolmuş.

Karı koca bir anda kendilerini ağaç kovuğunda bulmuşlar ama gözlerinin içi gülüyormuş. Birbirlerine eskisi gibi muhabbetle bakıyorlarmış. (...)

Gökten üç elma düşmüş biri anlatanın biri dinleyenin biri de mutluluğun kıymetini bilenlerin başına.

Uğur KILIÇ
(Kısaltılmıştır.)

ÜRETİM ZAMANI

Yazma

a. Sevinç, hüzün, öfke, korku, umut gibi duygulardan birini seçiniz. Seçtiğiniz duyguyla ilgili aşağıdaki yönergeler doğrultusunda bir şiir yazınız.

- Şiirin yapısıyla ilgili öğrendikleriniz doğrultusunda şiirinizi yapılandırınız.
- Tema boyunca duygularla ilgili öğrendiklerinizi şiirinize yansıtınız.
- Deneyim ve gözlemlerinizi hayal gücünüzle birleştirerek ifadelerinizi zenginleştiriniz.
- Coşkulu bir şiir yazmaya çalışınız.
- Şiirinizde söz sanatlarına yer vermeye çalışınız.
- Temanın anahtar kavramlarını, yeni öğrendiğiniz kelime ve kelime gruplarını, atasözü, deyim vb. söz varlıklarını şiirinizde kullanmaya çalışınız.
- Atölye çalışmanızı öğretmeninizin verdiği sürede tamamlamaya özen gösteriniz.

b. Yazdığınız şiiri aşağıdaki ölçekte verilen ölçütlere göre değerlendiriniz. Ölçeğin sonuçlarından hareketle güçlü yönlerinizi belirleyiniz. Geliştirilmesi gereken yönlerinizi öğretmeninizin geri bildirimleriyle sonraki yazma etkinliklerinde geliştirmeye çalışınız.

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Tema boyunca duygularla ilgili öğrendiklerimi şiirime yansıttım.			
Deneyim ve gözlemlerimi hayal gücümle birleştirerek ifadelerimi zenginleştirdim.			
Söz sanatlarını kullandım.			
Duygularımı yansıtan bir şiir yazdım.			
Temanın anahtar kavramlarını, yeni öğrendiğim kelime ve kelime gruplarını şiirimde kullandım.			
Atölye çalışmamı öğretmenimin verdiği süre içinde tamamladım.			

c. Yazdığınız şiiri sınıf panonuzda veya uygun dijital ortamda paylaşınız.

Konuşma

a. Mutlulukla ilgili düşüncelerinizi altı şapkalı düşünme tekniği ile aşağıdaki yönergeler doğrultusunda bir konuşma yapınız.

- Altı kişilik bir grup oluşturunuz.
- Hangi renk şapkaya göre düşüncelerinizi ifade edeceğinizi belirleyiniz.
- Kısa süreli bir zihinsel hazırlıkla şapkanın özelliğine ve şapkanın konusuna uygun biçimde söyleyeceklerinizi belirleyiniz.
- Temanın anahtar kelimelerini, yeni öğrendiğiniz kelime ve kelime gruplarını kullanmaya özen gösteriniz.
- Sesinizi tüm arkadaşlarınızın işiteceği biçimde ayarlayınız.
- Beden dilinizi etkili kullanınız.

Kırmızı şapka: Duygusal şapkadır. Konuyu duygusal bakış açısıyla anlatır.

Siyah şapka: Kötümser şapkadır. Konunun olumsuz yönlerine vurgu yapar.

Sarı şapka: İyimser şapkadır. Konunun olumlu yönlerini ele alır.

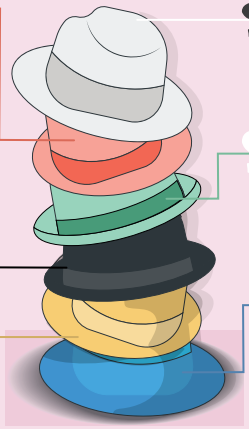

Beyaz şapka: Tarafsız şapkadır. Konuyu bilimsel açıdan değerlendirir.

Yeşil şapka: Yenilikçi şapkadır. Konuyla ilgili alternatifleri açıklama imkânı sağlar.

Mavi şapka: Yönetici şapkadır. Konuya genel bir bakış açısıyla bakarak konunun bütününü görür.

- **Beyaz Şapka:** Mutluluk hakkında bildiklerinizi ve bilmek istediklerinizi paylaşınız.
- **Kırmızı Şapka:** Mutluluk hakkında hissettiklerinizi paylaşınız.
- **Siyah Şapka:** Mutlulukla ilgili olumsuz düşünceleri söyleyiniz.
- **Sarı Şapka:** Mutluluğun faydalarını ve olumlu yönlerini ifade ediniz.
- **Yeşil Şapka:** Mutluluğun nasıl artırılabileceğiyle ilgili düşüncelerinizi söyleyiniz.
- **Mavi Şapka:** Tartışmayı özetleyin ve süreç hakkında geri bildirimde bulununuz.

b. Öğretmeninizin geri bildirimleriyle güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi belirleyiniz. Bu yönlerinizi sonraki etkinliklerde geliştirmeye çalışınız.

KONTROL NOKTASI

KENDİME GÜVENİYORUM

Sınıfta el kaldıracaksın veya bir sunum yapacaksın. Her şey için hazırsın. Tam o anda derinlerden gelen bir iç ses duyuyorsun. "Herkes seni eleştirecek, gülünç duruma düşeceksin, yetersizsin!" diyor. Peki ama kime ait o iç ses? Bu sesi duyduğunda ne hissediyorsun? Ellerin terliyor, kalp atışların hızlanıyor, dilin damağın birbirine geçiyor ve bayılacak gibi hissediyor musun kendini?

Bir bakalım, acaba sana neler oluyor?

"Özgüven" kelimesini daha önce pek çok kez duymuşsundur. Nedir ve ne işe yarar? Az evvel söylediklerimle bir ilgisi olabilir mi? Haydi, cevaplara geçelim.

Özgüven, insanın kendini olduğu gibi kabul edebilmesi ve çevresine bunu yansıtabilmesidir. Boyunla, kilonla, saçının ve gözünün rengiyle, sesinin inceliği kalınlığıyla, teninin rengi, burnunun şekliyle, aile yapın ve bütün sahip olduklarınla barışık olman, onları kabul etmen demektir. Bununla birlikte geliştirebileceğin bütün özelliklerini geliştirmen, kendini bilgi ve yetenek anlamında donatman, bunun farkında olman demektir.

O hâlde ne yapmalıyız ki özgüvenimiz gelişsin?

"Özgüven kazanılır mı, öğrenilir mi, yoksa doğuştan mıdır?" diye sorabilirsin. Hemen cevap vereyim. Özgüven doğuştan gelmez! Yavaş yavaş gelişen bir özelliktir. Tıpkı parçaları zamanla tamamlanan bir yap-boz gibi. İşte sana özgüven duygunu geliştirebileceğin bazı ipuçları:

Özgüvensizlik duygusu "yetersizlik" hissi yaşatır. Örneğin, Lionel Messi (Liyonel Mesi) kendisini futbolda değil de teniste geliştirmeye çalışsaydı acaba neler olurdu? Yeteneksiz olduğunu düşünebilirdi öyle değil mi? O zaman özgüven, kişinin yeteneklerini dış dünyaya yansıtmasının sonucudur, diyebiliriz. O hâlde önce kendi yeteneklerini keşfetmelisin.

Nelere ilgi duyuyorsun sor kendine. Yaparken zevk aldığın etkinlikler nelerdir? İstersen eline kâğıt kalem alarak bunları yazabilirsin. Günlük tutmak iyi fikir olabilir.

(...)

Düşüncelerimiz duygularımızı etkiler. "Ya olmazsa!" yerine "Doğrusu ne olabilir ya da mümkün olan en iyi sonuç nedir, ne yaparsam hedefime ulaşabilirim?" gibi sorulara yanıt vermelisin. Sorularını sorarken kendine iyimser davranman ve kendini haksızca yargılamaman çok önemli!

Nesrin ÖZARSLAN

(Kısaltılmıştır.)

1. Aşağıdaki soruların cevaplarını metinden hareketle defterinize yazınız.

   a) Yazar öz güveni nasıl tanımlamaktadır? Siz olsanız nasıl tanımlardınız?

   b) Yazara göre yeteneklerimizi keşfetmek için neler yapmalıyız?

   c) Öz güven duygusunun yetersiz olması insanın günlük yaşamını nasıl etkileyebilir? Örneklerle açıklayınız.

2. a) Okuduğunuz metnin bölümlerini belirleyerek cümlelerdeki boşlukları doldurunuz.

Okuduğunuz metinde giriş bölümünde _____ tanıtılmıştır.

Okuduğunuz metinde _____ paragrafları gelişme bölümüdür.

Okuduğunuz metinde sonuç bölümünde _____ öğüdü verilmiştir.

b) Metnin bölümleri arasındaki geçişler uygun bir şekilde yapılmış mıdır? Bölümler arasında düşünce akışı tutarlı mıdır? Söyleyiniz.

3. **Metinden alınan aşağıdaki cümlelerde yazar hangi düşünceyi geliştirme yollarından yararlanılmıştır? Boş bırakılan yerlere yazınız.**

"Örneğin Lionel Messi kendisini futbolda değil de teniste geliştirmeye çalışsaydı acaba neler olurdu?" cümlesinde _____ kullanılmıştır.

"Tıpkı parçaları zamanla tamamlanan bir yapboz gibi." cümlesinde _____ kullanılmıştır.

"Öz güven, insanın kendini olduğu gibi kabul edebilmesi ve çevresine bunu yansıtabilmesidir." cümlesinde _____ kullanılmıştır.

4. a) Metnin anahtar kelimelerini yazınız.

_____

b) Aşağıdaki görselin metnin anahtar kelimelerinden hangisini ifade ettiğini sebebiyle açıklayınız.

5. a) Bir okul programında şiir okuyacağınızı düşünün. Çok heyecanlandınız ve başaramayacağınızı hissettiniz. Öğretmeniniz de sizi yüreklendirmek için güzel bir konuşma yaptı. Öğretmeninizin sizinle konuşmasının ardından yaşanabilecekleri anlatan bir konuşma yapınız.

   b) Öğretmeninizin geri bildirimleriyle güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi belirleyiniz.

Karekodu okutarak metni dikkatlice dinleyiniz.

6. **Aşağıdaki soruları dinlediğiniz metinden hareketle sözlü olarak cevaplayınız.**

   a) Ebru, yolculuğa çıkarken ne tür bir sorunla karşılaştı?

   b) Negatif duygularını fark eden Ebru ne yaptı?

   c) Ebru'nun olumlu düşüncelerle dolu olmayı tercih etmesi, yolculuğunun geri kalanını nasıl etkiledi?

   ç) Ebru'nun yerinde siz olsaydınız uçağın rötar yaptığı süre boyunca nasıl hissederdiniz ve duygularınızla nasıl başa çıkardınız?

7. a) Duygularınızı nasıl yönetiyorsunuz?

   b) Aşağıdaki yönergeleri inceleyiniz. Yönergelerden hareketle oluşturduğunuz karakterin Duygu şehrinde geçirdiği bir günü anlatan bir hikâyeyi defterinize yazınız.

Öfke Mahallesi | Mutluluk Mahallesi | Korku Mahallesi

Şaşkınlık Mahallesi

Tiksinme Mahallesi | Üzüntü Mahallesi

- Olay, Duygu şehrinin mahallelerinde geçmelidir. Her mahalle farklı bir duyguyu temsil etmektedir.
- Her mahalleyi hayal ediniz. Bu mahallelerde neler yaşanmış olabilir? Düşününüz.
- Deneyim, duygu ve düşüncelerinizi hayal gücünüzle birleştirerek metni zenginleştirmeye çalışınız.
- Karakterinizin bir gün boyunca Duygu şehrinde yaşadığı macerayı planlayınız.

   c) Yazdığınız hikâyeyi içerik, yazım ve noktalama yönünden gözden geçiriniz.

Daha fazla soru için karekodu okutunuz.

OKUMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Sesimi mekâna ve dinleyiciye göre ayarladım.			
Duygularla ilgili önceki bilgilerimi hatırladım.			
Akıcı bir şekilde okudum.			
Vurgu ve tonlamaya dikkat ettim.			
Anlamını bilmediğim kelime ve kelime gruplarının anlamlarıyla ilgili tahminde bulundum.			

Geliştirmek istediğim becerilerim:

1. _____
2. _____
3. _____

YAZMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Hikâyeme uygun bir başlık belirledim.			
Yazımdaki başkahraman seçtiğim renge uygundu.			
Yazımda diğer renklere uygun yardımcı kahramanlar belirledim.			
Verilen renklerle duyguları ilişkilendirerek hikâyemi oluşturdum.			
Deneyim ve gözlemlerimi hayal gücümle birleştirerek ifadelerimi zenginleştirdim.			
Hikâyemdeki isimleri tür özelliklerine uygun olarak kullandım.			
Hikâyemde gereksiz kelimelere yer vermedim.			

Geliştirmek istediğim becerilerim:

1. _____
2. _____
3. _____

KONUŞMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Konuşmamdan önce zihinsel ön hazırlık yaptım.			
Konuşmamda sesimi duygularımı yansıtacak şekilde kullandım.			
Konuşmamla beden dilimin uyumlu olmasına dikkat ettim.			
Gereksiz sesler (şey, ıii, eee vb.) çıkarmaktan kaçındım.			
Sesimi herkesin duyabileceği şekilde kullandım.			
Konuşmamda yararlanacağım deneyimlerimi hayal gücümden hareketle zenginleştirdim.			
Ön bilgilerimden yararlandım.			
Kendime has bir konuşma biçimi geliştirdim.			

Geliştirmek istediğim becerilerim:

1. _____
2. _____
3. _____

DİNLEME/İZLEME BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Dinlemede materyal seçimini uyguladım.			
Dikkat dağıtıcı davranışlardan kaçındım.			
Metnin adından ve görselinden hareketle içeriğini tahmin ettim.			
Tahminlerimin doğruluğunu kontrol ettim.			

Geliştirmek istediğim becerilerim:

1. _____
2. _____
3. _____

METİN KAYNAKÇASI

AK, B. (2023). *Postayla Gelen Deniz Kabuğu*, İstanbul, Günışığı Kitaplığı Yayıncılık.

AKGÜN, M. (2007). *Her Yüreğe Nakış Gerek*, Ankara, Akgün Yayıncılık.

ARIK, M. (2023). *Çantamdan Fil Çıktı*, İstanbul, Timaş Yayınları.

BİLGİN, İ. (2004). *Kurtuluşa Koşanlar*, İstanbul, Erdem Yayınları.

BULUT, S. (2022). *Büyük Atatürk'ten Küçük Öyküler 1,* İstanbul, Can Çocuk Yayınları.

DAĞ, S. A. (2021). Kangurunun Parmak Uçlarındaki Dünya, *Özel Eğitim Çocuk*, S. 3 ss. 32,33.

KANBER, İ. K. (2017). *Cepheden Mektuplar,* İstanbul, Doğu Kitabevi.

KILIÇ, U. (2020). *Hayat Bir Masal*, İstanbul, Martı Yayıncılık.

KÖKNEL, G. (1995). Öğretmenin Sevinci, İstanbul, *Kırmızıfare Çocuklar İçin Edebiyat Dergisi*, S. 41 ss.26-30.

KUZUCU, E. (2021). Beştaş ve İki Ceviz Bileti, *Özel Eğitim Çocuk*, S. 3 ss. 47.

KÜLEBİ, C. (2023). *Bütün Şiirleri*, Bilgi Yayınevi.

Millî Eğitim Bakanlığı. Talim ve Terbiye Kurulu (2024). Türkçe Dersi Öğretim Programı (5, 6, 7 ve 8 Sınıflar). Ankara.

Millî Eğitim Bakanlığı. *Talim ve Terbiye Kurulu (2024). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni*. Ankara.

NEYDİM, N. (2022). *Sen Islık Çalmayı Bilir misin?,* İstanbul, Günışığı Kitaplığı.

OĞUZKAN, A. F. (1998). *Anılarda Atatürk*, İstanbul, Bu Yayınları.

ÖZARSLAN, N. (2022). Kendime Güveniyorum, Ankara, *TSE Öncü Çocuk Dergisi,* S.101 ss. 8.

SAYIN Ö. (2023). *Hikâye Kumbaram*, Ankara, Diyanet Yayınları.

SÜPHANDAĞI, L. (2019). *Dostluk ve Arkadaşlık*, İstanbul, Selen Çocuk Yayınları.

ŞİRİN, M. R. (2006). *Aşk Olsun Çocuğum Aşk Olsun*, Ankara, Kök Yayıncılık.

TECER L. (2009). *Ahmet Kutsi TECER Bütün Şiirleri*, İstanbul, Bilge Kültür Sanat.

TEKER, M. (2021). Bülbül ile Bezirgân, *Özel Eğitim Çocuk*, S. 3 ss. 39.

TEMİZ M. (2022). Baharda Çiçek Açar, 23 Nisan'da Çocuk, *Öncü Çocuk Dergisi,* S. 102 ss.10.

TURAN, A. *İnsanlarım Var*, Konya, Gençlik Kitabevi Yayınları.

ULUSOY. H. (2019). Atatürk Öyküleri, İstanbul, Kırmızı Kedi Yayınevi.

YÖNEY, D. (2019). Meclis'te Yankılanan Hatıralar, *Diyanet Çocuk Dergisi*, S. 464 ss.18-19.

(2022). Biraz Duygularımızdan Bahsedelim mi?, *Aile Çocuk Dergisi*, S. 2 ss. 16-17.

YILDIRIM S. (2010). *Ay Masalı Çocuk Şiirleri,* İstanbul, Nar Yayınları.

* Kaynakçada APA 6. sürüm atıf sistemi kullanılmıştır.

CEVAP ANAHTARI

Cevap anahtarı için karekodu okutunuz.

GENEL AĞ KAYNAKÇASI VE GÖRSEL KAYNAKÇA

Genel ağ kaynakçası ve görsel kaynakça için karekodu okutunuz.

TÜRKİYE'NİN MÜLKİ İDARE BÖLÜMLERİ İLE KARA VE DENİZ KOMŞULARI HARİTASI
BAŞKENT
Ankara
İL MERKEZİ
Elazığ
GÖL
ÜLKE SINIRI
ÖZERK BÖLGE SINIRI
AKARSU
0 50 100 200 300 400 Km
ROMANYA
UKRAYNA
RUSYA FEDERASYONU
HAZAR DENİZİ
BULGARİSTAN
KARADENİZ
GÜRCİSTAN
YUNANİSTAN
ERMENİSTAN
AZERBAYCAN
EGE DENİZİ
MARMARA DENİZİ
AKDENİZ
İRAN
SURİYE
IRAK
LİBYA
MISIR
LÜBNAN
İSRAİL
FİLİSTİN
Gazze Şeridi
Batı Şeria
Doğu Kudüs
Tel Aviv
Beyrut
Şam
Bağdat
Tiflis
Erivan
Bükreş
Sofya
Atina
Tuna N.
Meriç N.
Gökçeada
Bozcaada
Çanakkale
Edirne
Kırklareli
Tekirdağ
İstanbul
Kocaeli
Yalova
Sakarya
Düzce
Bolu
Bartın
Zonguldak
Karabük
Kastamonu
Sinop
Samsun
Amasya
Çankırı
Çorum
Tokat
Ordu
Giresun
Trabzon
Rize
Artvin
Ardahan
Kars
Iğdır
Ağrı
Erzurum
Gümüşhane
Bayburt
Erzincan
Tunceli
Bingöl
Muş
Van
Bitlis
Siirt
Batman
Şırnak
Hakkâri
Mardin
Diyarbakır
Elazığ
Malatya
Adıyaman
Şanlıurfa
Gaziantep
Kilis
Kahramanmaraş
Osmaniye
Adana
Hatay
Mersin
Karaman
Niğde
Aksaray
Nevşehir
Kayseri
Sivas
Yozgat
Kırıkkale
Kırşehir
Ankara
Eskişehir
Bilecik
Bursa
Balıkesir
Kütahya
Afyonkarahisar
Uşak
Manisa
İzmir
Aydın
Denizli
Burdur
Isparta
Konya
Antalya
Muğla
Atina
Tuz Gölü
Van Gölü
Uzumiye Gölü
Kızılırmak N.
Yeşilırmak N.
Çoruh N.
Kura N.
Aras N.
Fırat N.
Dicle N.
Ceyhan N.
Seyhan N.
Göksu N.
Sakarya N.
Gediz N.
Küçük Menderes N.
Büyük Menderes N.
Nil N.
Süveyş K.
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
Erenköy
Lefkoşa
GÜNEY KIBRIS RUM YÖNETİMİ
22° 24° 26° 28° 30° 32° 34° 36° 38° 40° 42° 44° 46° 48° 50°
44° 42° 40° 38° 36° 34° 32°

TÜRK DÜNYASI HARİTASI
Bağımsız Türk Devletleri
Türk Cumhuriyetleri, Türk Bölgeleri
Türk Toplulukları
0 250 500 1,000 1,500 2,000 Km
TÜRK CUMHURİYETLERİ, TÜRK BÖLGELERİ
1 GAGAVUZ YERİ
2 KARAÇAY-ÇERKESYA
3 KABARDİN-BALKARYA C.
4 DAĞISTAN C.
5 ÇUVAŞİSTAN C.
6 TATARİSTAN C.
7 BAŞKURT C.
8 KARAKALPAKİSTAN C.
9 ALTAY C.
10 HAKASYA C.
TÜRK TOPLULUKLARI
a Avrupa'daki Türkler
b Kosova Türkleri
c Yunanistan Türkleri
ç Bulgaristan Türkleri
d Romanya Türkleri
e Suriye Türkmenleri
f Irak Türkmenleri
g İran Türkleri
h Afganistan Türkmenleri
ı Pakistan Türkmenleri
i Hindistan Türkmenleri
j Çin H. C. Türkleri
k Moğolistan Türkleri
l Rusya Federasyonu Türkleri
ÜLKE KISALTMALARI
ARNAVUTLUK ARN
BELÇİKA BEL
BOSNA - HERSEK BH
GÜNEY KIBRIS RUM YÖNETİMİ GKRY
HIRVATİSTAN HRV
İSVİÇRE İS
KARADAĞ KD
KOSOVA KS
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ KKTC
KUZEY MAKEDONYA KMKD
LİHTENŞTAYN LİH
SIRBİSTAN SR
TÜRKİYE
KAZAKİSTAN
MOĞOLİSTAN
İRAN
AFGANİSTAN
PAKİSTAN
HİNDİSTAN
ÇİN HALK CUMHURİYETİ
SAHA (YAKUT) C.
TUVA C.
SİNCAN UYGUR ÖZERK BÖLGESİ
UKRAYNA
ÖZBEKİSTAN
TÜRKMENİSTAN
KIRGIZISTAN
TACİKİSTAN
IRAK
SURİYE
AZERBAYCAN
GÜRCİSTAN
Akdeniz
Karadeniz
Hazar Denizi
Kara Denizi
Barents Denizi
Norveç Denizi
Ohotsk Denizi
Bering Denizi
Umman Denizi
Yemen Denizi

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI | ORTAOKUL VE İMAM HATİP ORTAOKULU | DERS KİTABI

TÜRKÇE

5. SINIF

Yazarlar

Gülşen AKYURT
Leyla ANGIN
Ümit ARSLAN
Dr. Ali CİN
Dr. Sezgi DALİOĞLU
Alev DÖNMEZ
Pınar ERSAL
Ceyda HAN
Nuray HÜLÜR TAŞİN
Esra İLHAN
Arş. Gör. Mehmet KAVAS
Sinan SAYILIR
Tülin SAYILIR
Fatih ŞENER

2. KİTAP

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI.....: 2019
DERS KİTAPLARI DİZİSİ.....: 9598

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

Editör
Prof. Dr. Yusuf UYAR
Doç. Dr. İsmail Yavuz ÖZTÜRK
Doç. Dr. Bilal ŞİMŞEK
Dr. Gülbike YILDIRIM

Dil Uzmanı
Esen BAYRAM GENÇ

Program Geliştirme Uzmanı
Doç. Dr. İsa YILDIRIM

Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı
Prof. Dr. Gökhan ÇETİNKAYA
Erhan DÜZGÜN

Rehberlik Uzmanı
Dr. Özlem MENTEŞ YALÇIN

Görsel Tasarımcı
Derya AKIN
Mehmet ARI
Canan Özlem CANER
Batuhan ÇELİK
Olcay DOĞAN
Ozan ERTUĞRUL
Fatma GENÇ
Esra ŞENOCAK
Enver ÜLKER
Erman YILMAZ

ISBN 978-975-11-8008-7

Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulunun 17.07.2024 tarih ve 110460159 sayılı yazısı ile eğitim aracı olarak kabul edilmiştir.

Kurulca bu kitabın kabul edilmiş olması ders kitabından yayınevi ve yazarın sorumluluğunu kaldırmaz.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

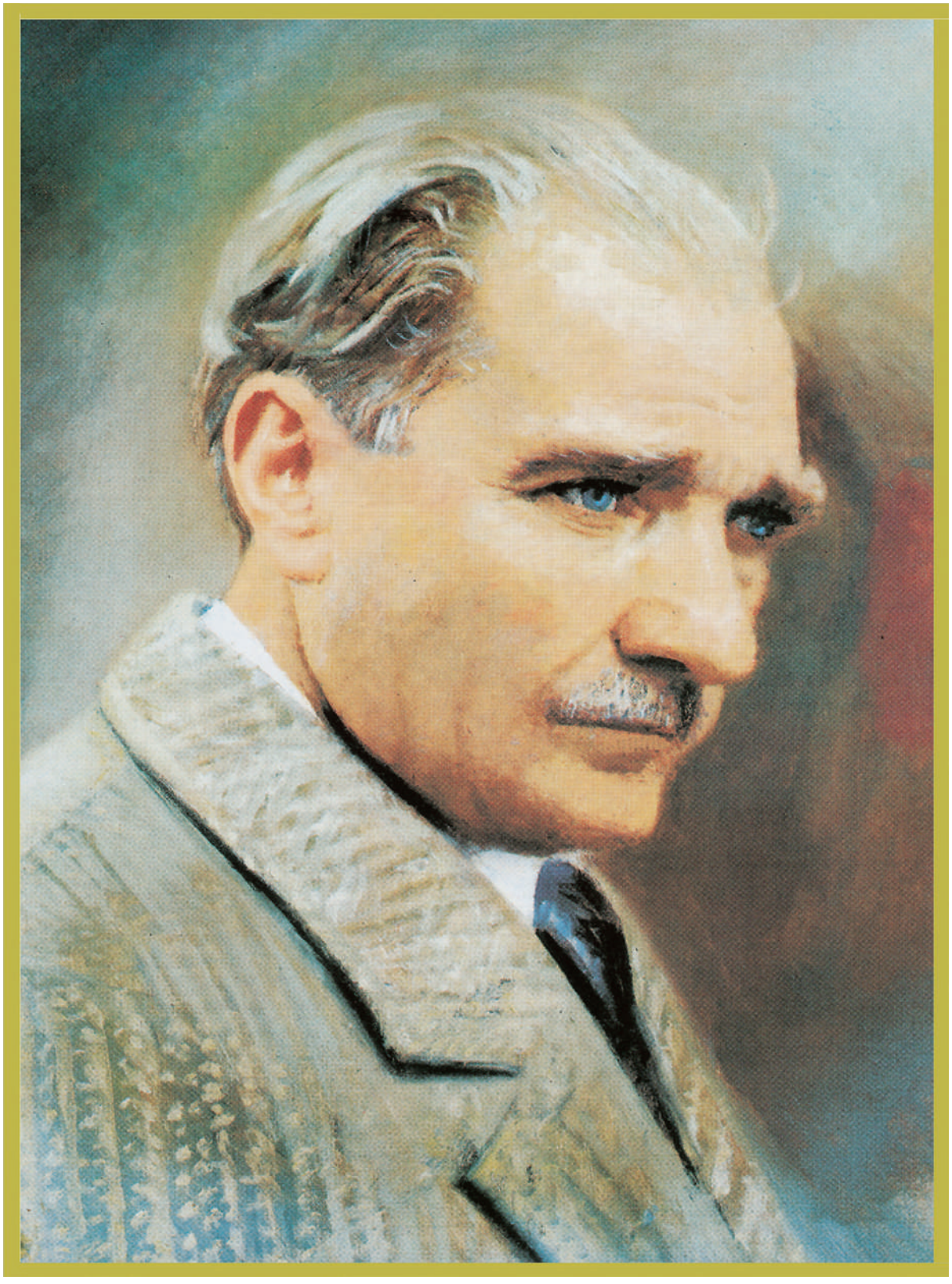

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

4. TEMA - GELENEKLERİMİZ

Nasreddin Hoca 12
Bugün Bayram (İzleme) 22
Misafir Odası 30
Çömlekçilik 44
Kırık At (Okuma Keyfi) 57
Üretim Zamanı 59
Kontrol Noktası 60

5. TEMA - İLETİŞİM VE SOSYAL İLİŞKİLER

Ev 68
Tatlı Günler 76
Gülü İncitme Gönül 82
Komşumuz Nergis Teyze "Çiçek Dayanışması" (Dinleme) 94
Herkes Önemli (Okuma Keyfi) 103
Üretim Zamanı 104
Kontrol Noktası 106

6. TEMA - SAĞLIKLI YAŞIYORUM

Haydi Doğa Yürüyüşüne! 114
Ne Olacak Bu Yemek Sorunu? 128
Benim Zamanım - Okçuluk (İzleme) 136
Obezite 140
Atlı Cirit (Okuma Keyfi) 150
Üretim Zamanı 152
Kontrol Noktası 153

Kaynakça 158
Cevap Anahtarı 158
Genel Ağ Kaynakçası ve Görsel Kaynakça 158
Türkiye'nin Mülki İdare Bölümleri ile Kara ve Deniz Komşuları Haritası 159
Türk Dünyası Haritası 160

ORGANİZASYON ŞEMASI

Tema Adı

Karekod

İşlenecek Metinler ve Serbest Okuma Metni

Derse Hazırlık

Okuma, Dinleme/ İzleme Yönergesi

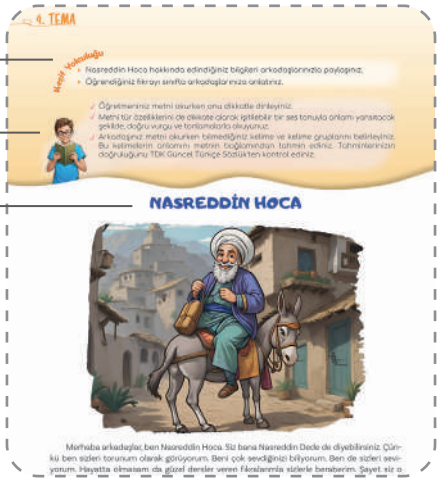

Metnin Adı

Metin Etkinlikleri

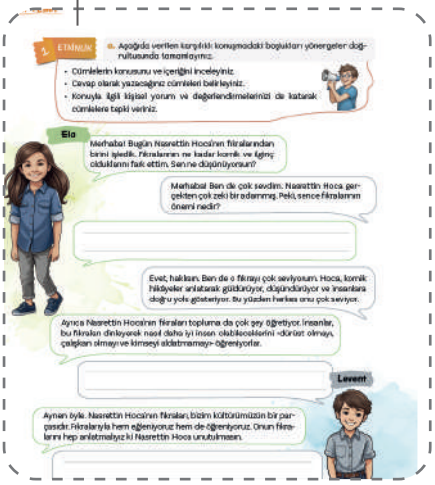

Gelecek Derse Hazırlık

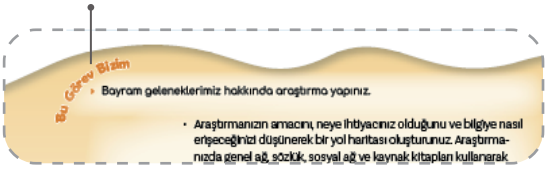

Ölçme Değerlendirme Soruları

İkonlar

Okuma | Yazma | Dinleme İzleme | Konuşma | Üretim Zamanı | Geliştirilen Beceriler

Dinleme/İzleme

Yazma

Konuşma

Etkileşimli İçerik

Etkinlik İçi Yönerge

Başta konuşma ve yazma becerileri olmak üzere etkinliklerle ilgili yapacaklarınız konusunda sizi bu karakterler yönlendirecek.

Okuma

Okuma becerisiyle ilgili yapacaklarınız konusunda sizi bu karakterler yönlendirecek.

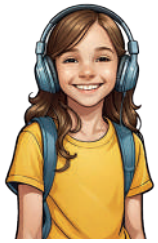

Dinleme/İzleme

Dinleme veya izleme becerisiyle ilgili yapacaklarınız konusunda sizi bu karakterler yönlendirecek.

Strateji Yönergesi

Strateji öğrenim sürecinde uygulama sırasının sizde olduğunu bu karakterler bildirecek.

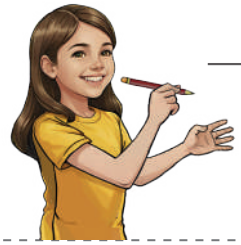

Strateji Yönergesi

Strateji öğrenme aşamalarının tamamlanma durumunu bu karakterler bildirecek.

Kitaptaki metinler; yazım, noktalama ve dönemin söyleyiş özellikleri açısından eserin orijinaline bağlı kalınarak alınmıştır.

4. TEMA
GELENEKLERİMİZ

Nasreddin Hoca

Bugün Bayram (İzleme)

Misafir Odası

Çömlekçilik

Kırık At (Okuma Keyfi)

Temadaki metinler; yazım, noktalama ve dönemin söyleyiş özellikleri açısından eserin orijinaline bağlı kalınarak alınmıştır.

ANAHTAR KAVRAMLAR

- Duyarlılık
- Kültür
- Vatanseverlik
- Saygı
- Sevgi
- Bayram
- Selamlaşma
- Giyim Kuşam
- Komşuluk
- Kutlama
- Akrabalık
- Somut Olmayan Kültürel Miras
- Zanaat
- Kaybolmaya Yüz Tutan Meslekler
- Sınıflandırma
- Karşılaştırma
- Özetleme
- Görsel Okuma

Tema

Özet E-İçerik

Keşif Yolculuğu

- Nasrettin Hoca hakkında edindiğiniz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Öğrendiğiniz fıkrayı sınıfta arkadaşlarınıza anlatınız.

- ✓ Öğretmeniniz metni okurken onu dikkatle dinleyiniz.
- ✓ Metni tür özelliklerini de dikkate alarak işitilebilir bir ses tonuyla anlamı yansıtacak şekilde doğru vurgu ve tonlamayla okuyunuz.
- ✓ Arkadaşınız metni okurken bilmediğiniz kelime ve kelime gruplarını belirleyiniz. Bu kelimelerin anlamını metnin bağlamından tahmin ediniz. Tahminlerinizin doğruluğunu TDK Güncel Türkçe Sözlük'ten kontrol ediniz.

NASREDDİN HOCA

Merhaba arkadaşlar, ben Nasreddin Hoca. Siz bana Nasreddin Dede de diyebilirsiniz. Çünkü ben sizleri torunum olarak görüyorum. Beni çok sevdiğinizi biliyorum. Ben de sizleri seviyorum. Hayatta olmasam da güzel dersler veren fıkralarımla sizlerle beraberim. Şayet siz o fıkraları okur, hayata gülümseyerek bakar, çalışkan, başarılı, ahlaklı çocuklar olursanız ben de çok mutlu olacağım.

Ben gülerek doğmuşum!

1208 yılında Eskişehir'in Sivrihisar ilçesinin Hortu köyünde doğdum. Sonradan bu köye benim adımı verdiler. Annemin adı Sıdıka, babamın adı Abdullah'tır. Her çocuk ağlayarak doğarmış ya, bu benim için öyle olmamış. Ben ağlayarak değil gülerek doğmuşum. Hem de ne gülüş... Annem babam buna çok şaşırmışlar ama çok da sevinmişler.

İlk mektebi tamamladıktan sonra Sivrihisar'daki medreseye yazıldım. Ardından Konya'da eğitim gördüm. Babamın ölümünden sonra ise köyümde imamlık, Sivrihisar medresesinde

hocalık yaptım. Sonra evlendim, çocuklarım oldu. Ardından Akşehir'e yerleştim. Orada da hocalık ve kadılık yaptım. 1284'te Akşehir'de vefat ettim. Türbem de oradadır. Hepinizi ziyaretime bekliyorum.

Neler mi söyledim?

Yaşadığım zaman çok sıkıntılı bir zamandı. Savaşlar, işgaller, ekonomik sıkıntılar vardı. İnsanlar hayata küsmüş gibiydiler. Geleceğe dair umutları kaybolmuştu.

İşte bir hoca olarak bunları değiştirmek istedim. Halkın ve sosyal yaşamın içinde bulunduğum için sorunları biliyordum. Tembellik ve bilgisizlik vardı mesela. Hırsızlık, dilencilik, dedikodu çok artmıştı.

İnsanlara doğrudan şöyle yapın, böyle yapmayın, demek olmazdı. Eğitici bir yol bulmalıydım.

Fıkralar anlatmam böyle başladı. Nerede içinde yanlışlık olan bir olay görsem hemen bunu fıkra hâline getirip anlatıyordum. Bunlar, ilk bakışta komik sözlerdi. Bu yüzden dinleyenler kahkahalarla gülüyorlardı. Ama çok geçmeden "Hocamız bunu niye anlattı?" diye düşünmeye başlıyorlar ve bir ders çıkarıyorlardı.

Mesela Akşehir Gölü'ne yoğurt mayası dökerken beni görenler ne yaptığımı sorduklarında onlara "Göle maya çalıyorum." demiştim. Tabii bu olacak bir şey değildi. Bu yüzden "Hocam, göl maya tutar mı?" diye sormuşlardı. İşte tam sırasıydı ders vermek. Hemen "Ya tutarsa!" demiştim.

Bunun anlamı "Hiçbir şartta umutsuz olmayın. Başarmak için her yolu deneyin." demekti.

İşte her fıkramın böyle bir mesajı vardır. Sonra fıkralarım dünyanın dört bir yanına yayıldı. Bütün bir dünyanın 'Nasreddin Hoca'sı oldum. Hâlâ da bu fıkralarla yaşamaya devam ediyorum.

Sizden beklentim şudur:

Bu fıkraları yaşatın. Hem okuyun hem de başkalarına anlatın ki hep sizlerle beraber olayım. Hem de herkes bunlardan bir ders çıkarsın. Anlayacağınız, gülerek düşünelim ve öğrenelim. Hepinizi çok seviyorum, hoşça kalın.

Mustafa ÖZÇELİK

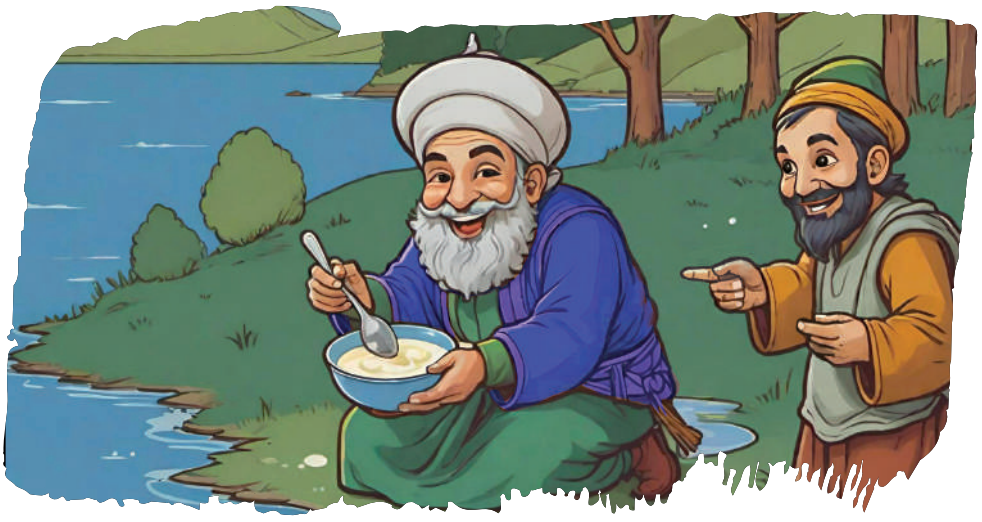

Okuma sürecinizi tema sonundaki "Okuma Becerisi Öz Değerlendirme Ölçeği"ni kullanarak değerlendiriniz.

1. ETKİNLİK

Aşağıda verilen karşılıklı konuşmadaki boşlukları yönergeler doğrultusunda tamamlayınız.

- Cümlelerin konusunu ve içeriğini inceleyiniz.
- Cevap olarak yazacağınız cümleleri belirleyiniz.
- Konuyla ilgili yorum ve değerlendirmelerinizi de katarak karşılıklı konuşmayı tamamlayınız.

Ela

Merhaba! Bugün Nasrettin Hoca'nın fıkralarından birini işledik. Fıkralarının ne kadar komik ve ilginç olduklarını fark ettim. Sen ne düşünüyorsun?

Merhaba! Ben de çok sevdim. Nasrettin Hoca gerçekten çok zeki bir adammış. Peki, sence fıkralarının önemi nedir?

Evet, haklısın. Ben de o fıkrayı çok seviyorum. Hoca, komik hikâyeler anlatarak güldürüyor, düşündürüyor ve insanlara doğru yolu gösteriyor. Bu yüzden herkes onu çok seviyor.

Ayrıca Nasrettin Hoca'nın fıkraları topluma da çok şey öğretiyor. İnsanlar, bu fıkraları dinleyerek nasıl daha iyi insan olabileceklerini -dürüst olmayı, çalışkan olmayı ve kimseyi aldatmamayı- öğreniyorlar.

Levent

Aynen öyle. Nasrettin Hoca'nın fıkraları, bizim kültürümüzün bir parçasıdır. Fıkralarıyla hem eğleniyoruz hem de öğreniyoruz. Onun fıkralarını hep anlatmalıyız ki Nasrettin Hoca unutulmasın.

Kesinlikle! Nasrettin Hoca'nın fıkralarıyla gülmek, düşünmek ve öğrenmek çok güzel!
Onun öğrettiklerini hep hatırlamalıyız.

2. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruların cevaplarını metinden hareketle defterinize yazınız.

1. Mutlu olmak için Nasrettin Hoca çocuklardan neler yapmalarını istemektedir?
2. Nasrettin Hoca'nın yaşadığı dönemde hangi sorunlar vardı?
3. Bu sorunların çözümü için Nasrettin Hoca nasıl bir yol bulmuştur? Bu çözüm yoluyla ilgili ne düşünüyorsunuz?
4. Nasrettin Hoca fıkralarının dünyaya yayılmasının sebebi ne olabilir? Söyleyiniz.
5. Nasrettin Hoca'ya bir soru sorma imkânınız olsaydı ne sorardınız?

3. ETKİNLİK

Aşağıda verilen durumlarda yaşananları metinden ve önceki bilgilerinizden yola çıkarak ilgili yerlere yazınız.

Fıkralarını İlk Anlattığında Yaşanan Durum	**Fıkralarını Anlattıktan Sonra Yaşanan Durum**

4. ETKİNLİK

a. Okuduğunuz metnin içeriğini en iyi yansıtan kelime ve kelime grupları hangileridir? Aşağıya yazınız.

b. Sadece yazdığınız kelimelerden hareketle metnin içeriği tahmin edilebilir mi? Nedenleriyle söyleyiniz.

5. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki paragrafı koyu harflerle yazılan kelime gruplarına dikkat ederek okuyunuz.

Nasrettin Hoca, Türk halk kültürünün en **renkli karakterlerinden** biridir. Yaşadığı dönemin sorunlarını **nükteli hikâyecikler** aracılığıyla aktararak insanlara yol göstermiştir. Fıkraları içinde **derin bir mesaj** barındırırken aynı zamanda **hazırcevap kişiliğiyle** bizleri gülümsetir. O, **bilgelik dolu öğütleriyle** insanların kalbinde taht kurmuştur.

b. Bu kelime gruplarının sadece son kelimesini kullanarak paragrafı örnekteki gibi tekrar yazınız.

Nasrettin Hoca, Türk halk kültürünün **karakterlerinden** biridir.

c. Paragrafı tekrar yazdığınızda paragrafta anlam olarak nasıl bir değişim oldu? Açıklayınız.

6. ETKİNLİK

Metinden alınan aşağıdaki cümleleri ilgili kavramlarla eşleştiriniz. Boşta kalan seçenekte Nasrettin Hoca sizden ne yapmanızı beklemektedir? Söyleyiniz.

1 ÇÖZÜM ODAKLILIK

2 DUYARLILIK

3 AZİM VE KARARLILIK

4 BAĞIMSIZLIK

_____ Nerede içinde yanlışlık olan bir durum görsem hemen bunu fıkra hâline getirip anlatıyordum.

_____ İnsanlara doğrudan şöyle yapın, böyle yapmayın, demek olmazdı. Eğitici bir yol bulmalıydım.

_____ Bunun anlamı "Hiçbir şartta umutsuz olmayın. Başarmak için her yolu deneyin." demekti.

7. ETKİNLİK

a. Aşağıda "İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi"nden alınmış bazı unsurlar verilmiştir. Listedeki bu unsurlarla ilgili verilen bilgilerden doğru olanların başına (D), yanlış olanların başına (Y) yazınız.

UNESCO SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRAS LİSTESİ

1. Meddahlık Geleneği (2008)
2. Mevlevi Sema Törenleri (2008)
3. Karagöz (2009)
4. Türk Kahvesi ve Geleneği (2013)
5. Ebru: Türk Kâğıt Süsleme Sanatı (2014)
6. Geleneksel Çini Sanatı (2016)
7. Geleneksel Türk Okçuluğu (2019)
8. Minyatür Sanatı (Azerbaycan, İran ve Özbekistan ile Ortak Dosya) (2020)
9. Dede Korkut-Korkut Ata Mirası: Kültürü, Efsaneleri ve Müziği (Azerbaycan ve Kazakistan ile Ortak Dosya, 2018)
10. Nasrettin Hoca/Molla Nesreddin/Molla Ependi/Apendi/Afendi Kozhanasyr Fıkra Anlatma Geleneği (Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Türkmenistan, Özbekistan ile ortak dosya, 2022)

Genel ağdan alınmıştır.

"Meddahlık Geleneği" ve "Mevlevi Sema Törenleri" aynı yılda listeye girmiştir.

"Türk Kahvesi ve Geleneği", "Geleneksel Çini Sanatı"ndan sonra listeye girmiştir.

"Minyatür Sanatı" Azerbaycan, İran ve Özbekistan'ın somut olmayan ortak kültürel miras ögesidir.

"Nasreddin Hoca Fıkra Anlatma Geleneği" altı ülkenin somut olmayan kültürel miras ögesidir.

"Türk Kahvesi Geleneği" ve "Dede Korkut- Korkut Ata Mirası" birkaç ülkenin ortak miras unsurudur.

"Geleneksel Türk Okçuluğu" 2016 yılında listeye girmiştir.

"Ebru: Türk Kâğıt Süsleme Sanatı", "Karagöz"den sonra "Geleneksel Türk Okçuluğu"ndan önce listeye girmiştir.

b. "İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi"ndeki "Nasreddin Hoca Fıkra Anlatma Geleneği"nin farklı adlarla ifade edilmesinin sebebi nedir? Listedeki farklı ülkelerde "Nasreddin Hoca Fıkra Anlatma Geleneği"nin aynı içerikte olmasının sebebi nedir? Düşüncelerinizi gerekçelendirerek söyleyiniz.

8. ETKİNLİK Aşağıda verilen cümleleri inceleyiniz. Karşılaştırılanlar ile karşılaştırma yönünü örnekteki gibi yazınız.

Cümleler	Karşılaştırılanlar	Karşılaştırma Yönü
Beni ondan çok seviyor.	ben ve o	sevmek
Nasrettin Hoca fıkralarını daha çok severim.		
Çay içmeyi severim fakat kahveden de vazgeçemem.		
Türkiye, geleneklerine en bağlı ülkelerdendir.		
Ebru sanatı yaptım ama çömlek yapmak daha eğlenceli.		
Sergide çini sanatı, minyatür kadar ilgi görmedi.		

KONUŞALIM

9. ETKİNLİK

a. "Odasını toplamak istemediği için ipe un serip annesini oyalıyordu." cümlesindeki "ipe un sermek" deyimi hangi anlamı vermek için kullanılmıştır? Arkadaşlarınızla tartışınız.

b. Aşağıdaki Nasrettin Hoca fıkrasını okuyunuz.

HANIM İPE UN SERMİŞ

Günün birinde komşularından biri Nasreddin Hoca'dan çamaşır ipini ister. Komşunun tavrı Nasreddin Hoca'nın hiç hoşuna gitmez, çünkü komşu aldığı emaneti geri vermeyen biridir.
Hoca;
"Komşucuğum, biraz bekle; ben ipi bulayım." der.
Bir süre sonra Hoca kapıda görünür.
"Vallahi komşum, bizim hanım ipe un sermiş."
Bu cevaba şaşıran komşu kızgınlığını gizleyemez ve;
"Yahu Hoca Efendi; alay mı ediyorsun sen, hiç ipe un serilir mi?" der.
Hoca adamı umursamayan bir tavırla cevap verir:
"Ee!.. İnsanın canı vermek istemeyince ipine un da serer, buğday da..."

Genel ağdan alınmıştır.

c. Okuduğunuz fıkradaki sorunun çözümüne yönelik aşağıdaki yönergeler doğrultusunda bir konuşma yapınız.

- Okuduğunuz fıkradaki sorunu belirleyiniz.
- Sorunu kendi cümlelerinizle özetleyiniz.
- Hangi renk şapkaya göre düşüncelerinizi ifade edeceğinizi seçiniz.
- Gözlem, anı, deneyimlerinizden de yararlanarak soruna Nasrettin Hoca'nın çözümünden farklı çözümler üretiniz.
- Ürettiğiniz çözümlerden en uygun olanını akıl yürüterek belirleyiniz.
- Çözüm sonrası değerlendirmenizi sözlü olarak ifade ediniz.

Kırmızı şapka: Duygusal şapkadır. Konuyu duygusal bakış açısıyla anlatır.

Siyah şapka: Kötümser şapkadır. Konunun olumsuz yönlerine vurgu yapar.

Sarı şapka: İyimser şapkadır. Konunun olumlu yönlerini ele alır.

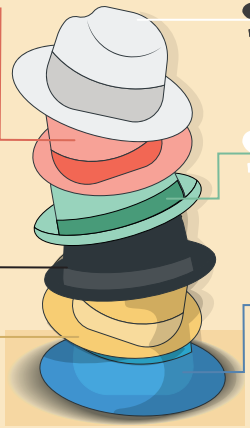

Beyaz şapka: Tarafsız şapkadır. Konuyu bilimsel açıdan değerlendirir.

Yeşil şapka: Yenilikçi şapkadır. Konuyla ilgili alternatifleri açıklama imkânı sağlar.

Mavi şapka: Yönetici şapkadır. Konuya genel bir bakış açısıyla bakarak konunun bütününü görür.

ç. Arkadaşlarınızdan birinin konuşmasını aşağıdaki "Akran Değerlendirme Ölçeği"nde verilen ölçütlere göre değerlendiriniz.

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Selam ve hitap cümleleriyle konuşmasına başladı.			
Konuşmasında belirlediği soruna yer verdi.			
Seçtiği şapkanın bakış açısına göre düşüncelerini ifade etti.			
Ses tonunu herkesin işitebileceği şekilde ayarladı.			
Gözlem, anı ve deneyimlerinden yararlanarak farklı çözümler üretti.			
Ürettiği çözümlerden kendisine en mantıklı geleni konuşmasında ifade etti.			

10. ETKİNLİK

a. Karekodu okutarak çoklu ortamı izleyiniz.

b. İzlediğinizi değerlendirmek üzere aşağıdaki ölçütlerden birini belirleyiniz.

› Toplumsal Değerler Ölçütü: Hikâyede vurgulanan toplumsal değerler
› Kahramanlık Ölçütü: Hikâyedeki kahramanlık ögeleri

c. Belirlediğiniz ölçütle ilgili bilgileri bulmak için metni inceleyiniz. İnceleme yaparken aşağıdaki sorulara cevap arayınız.

› Hangi olaylar ve karakterler belirlediğiniz ölçütle ilgilidir?
› Bu olaylar ve karakterler ölçütü nasıl yansıtmaktadır?

ç. Yaptığınız inceleme sonucunda ulaştığınız bilgileri belirlediğiniz ölçütle karşılaştırınız. Karşılaştırma yaparken aşağıdaki adımları izleyiniz.

› Hikâyedeki olayları ve karakterleri belirlediğiniz ölçüt açısından değerlendiriniz.
› Ölçütünüzü yansıtan ve yansıtmayan yönleri belirleyiniz.

d. Karşılaştırma sonucunda elde ettiğiniz bilgilerden hareketle bir sonuca ulaşınız. Ulaştığınız sonuca göre aşağıdaki sorular çerçevesinde bir konuşma yapınız.

› Hikâye belirlediğiniz ölçüte uygun mu?
› Hikâye, ölçütünüzün önemini ve doğruluğunu destekliyor mu?
› Ölçütünüz hikâyeyi daha iyi anlamanızı sağladı mı?

YAZALIM

11. ETKİNLİK

a. Dede Korkut'la ilgili aşağıdaki paragrafı okuyunuz.

DEDE KORKUT

Dede Korkut, Türk edebiyatının en önemli ve eski eserlerinden biri olan "Dede Korkut Hikâyeleri"nin bilge anlatıcısıdır. Oğuz Türklerinin destansı kahramanlık hikâyelerini anlatan Dede Korkut, aynı zamanda Türk kültürünün, geleneklerinin ve değerlerinin de taşıyıcısıdır. Dede Korkut, hikâyelerinde cesaret, sadakat, aile bağları ve adalet gibi evrensel temaları işlerken aynı zamanda Türk milletinin tarihsel yaşam biçimini, inançlarını ve sosyal yapısını da yansıtır. Hikâyelerdeki kahramanlar, zorluklar karşısında gösterdikleri dirayet ve erdemleriyle okuyuculara ilham verir. "Dede Korkut Hikâyeleri", günümüzde de Türk kültürünün ve edebiyatının temel taşlarından biri olarak değerini korumakta ve nesilden nesile aktarılmaya devam etmektedir.

b. Okuduğunuz "Nasreddin Hoca" metni ile "Dede Korkut"la ilgili paragraftaki bilgilerden hareketle Türk kültürünün iki önemli ismini aşağıdaki yönergeler doğrultusunda karşılaştırdığınız bir yazı yazınız.

- Yazınızın amacı, hedef kitlesi, yazma aracı ve ortamını belirleyiniz.
- Nasrettin Hoca ve Dede Korkut'un özelliklerini belirleyiniz.
- Bunların benzerlik ve farklılıklarına yazınızda yer veriniz.
- Benzerlik ve farklılıklardan hareketle yorum, değerlendirme ve düşüncelere yazınızda yer veriniz.
- Yazınızda yazım ve noktalama kurallarını uygulayınız.
- Yazınıza başlık koymayı unutmayınız.

c. Yazma sürecinizi tema sonundaki "Yazma Becerisi Öz Değerlendirme Ölçeği"ni kullanarak değerlendiriniz.

Bu Görev Bizim

› Bayram geleneklerimiz hakkında araştırma yapınız.

› Araştırmanızın amacını, neye ihtiyacınız olduğunu ve bilgiye nasıl erişeceğinizi düşünerek bir yol haritası oluşturunuz. Araştırmanızda genel ağ, sözlük, sosyal ağ ve kaynak kitapları kullanarak konuyla ilgili metin, belgesel, kısa film, çizgi film vb. okuma ve dinleme-izlemeye uygun kaynaklar belirleyiniz.

› Amacınıza ulaşıncaya kadar seçtikleriniz üzerinde değişim ve düzenlemeler yapınız.

› Belirlediğiniz kaynakları amaç, ilgi ve ihtiyaçlarınıza uygun luğu açısından değerlendiriniz. Gerekli durumda yeni kay nak ve materyallere ulaşabilirsiniz.

› Bu etkinlikte öğrendiklerinizden hareketle sonraki çalışma süreçlerine aktarmak istediklerinizi not alınız.

Keşif Yolculuğu

- Ülkemizde kutlanan dinî bayramları söyleyiniz.
- Dinî bayramlarda büyüklerinizi ziyaret eder misiniz? Ziyaret ettiğinizde büyükleriniz sizi nasıl karşılarlar?

- İzleme dosyasına ulaşmak için karekodu okutunuz.
- Filmi dikkat dağıtıcı hareketlerden kaçınarak nezaket kuralları içerisinde izleyiniz.
- Anlamadığınız bölümleri uygun zamanda öğretmeninize sormak üzere defterinize not ediniz.
- Filmi izlerken metnin anahtar kelimelerini belirleyip 1. etkinliğe yazınız.
- İzleme sürecinizi tema sonundaki "Dinleme/İzleme Becerisi Öz Değerlendirme Ölçeği"ni kullanarak değerlendiriniz.

1. ETKİNLİK

a. "Bugün Bayram" adlı çizgi filmin anahtar kelimelerini belirleyerek aşağıya yazınız.

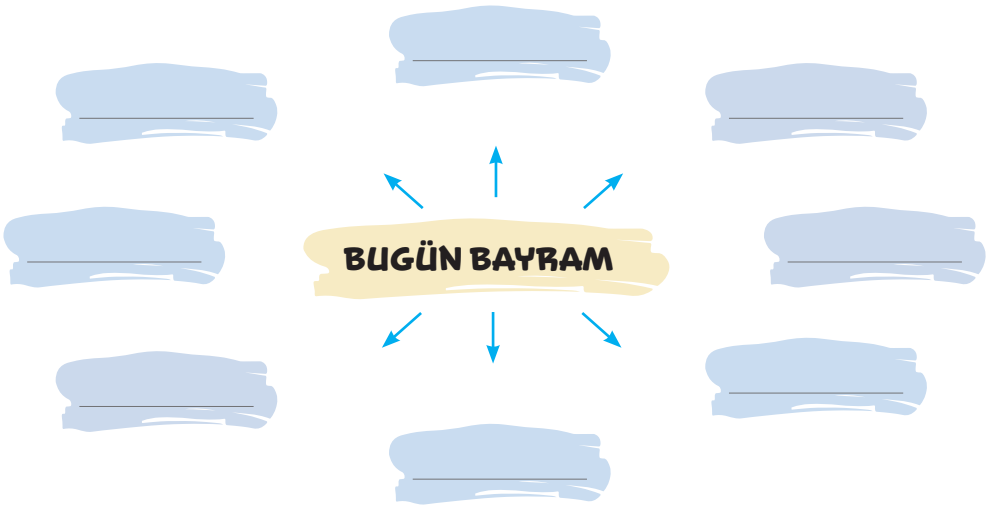

b. Belirlediğiniz anahtar kelimelerin size çağrıştırdığı kelimeleri aşağıya yazınız.

Anahtar Kelime	Çağrıştırdığı Kelimeler

2. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruları izlediğiniz filmden hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

1. Mahalledeki çocuklar bayramlıklarını görünce ne yapmışlardır?
2. Kâmil'in, kıyafetleri değiştirme fikri neden kabul edilmemiştir?
3. Çocuklar Basri amcadan neden kaçmaktadır?
4. Hayri, Sadettin Usta'ya şeker ikramını hatırlatmak için neler söylemektedir?
5. Çocuklar Basri amcaya yakalanınca yüzlerinde nasıl bir ifade belirmiştir? Bu durumda neler hissetmiş olabilirler?
6. Bayramlar, insanlar arası ilişkileri nasıl güçlendirir? Örneklerle açıklayınız.

3. ETKİNLİK

a. İzlediğiniz filmde geçen kalıplaşmış ifadelerden biri ve bunun hangi durumlarda kullanıldığı aşağıda verilmiştir. Siz de benzer ifadeleri izlediğiniz filmden bularak örnekteki gibi yazınız. Gerekirse öğretmeninizden filmi tekrar izletmesini isteyiniz.

Ayağınıza sağlık. Eve gelen misafiri karşılarken veya uğurlarken kullanılır.

b. Aşağıda verilen diyalogları uygun kalıplaşmış ifadelerle örnekteki gibi tamamlayınız. Boşta kalan kalıplaşmış ifade için bir diyalog yazınız.

Sevda: Söyle bakalım bize iletmek istedikleri neymiş?
Kübra: Elçiye zeval olmaz. Ben anlatılanları aktarayım.

Ayşe: Seni arayamadım çünkü iki gündür gripten yatıyorum.
Beyza: _____

Hakan: Biraz soluklan dedeciğim, su getirdim sana.
Veysel: _____

Sultan: Yemekleri beğendin mi yavrum? Karnını iyice doyur.
Levent: _____

Murat: Çok şükür, yıllardır yaptığımız birikimlerle bir ev alabildik.
Sabri: _____

Cem: _____
Veli: _____

Elçiye zeval olmaz.

Güle güle oturun.

Geçmiş olsun.

Su gibi aziz ol.

Gözünüz aydın.

Eline sağlık.

4. ETKİNLİK

a. "Bu Görev Bizim" bölümünde bayram gelenekleriyle ilgili araştırmanızı arkadaşlarınızla paylaşınız. Araştırmanıza yeniden başlayacak olsaydınız kaynak seçimlerinize yönelik neleri değiştirmek ya da korumak isterdiniz? Söyleyiniz.

b. İzlediğiniz filmden alınan aşağıdaki görselleri inceleyiniz. Görsellerde bayram geleneklerinden hangilerine yer verilmiştir? Görsellerin altına yazınız.

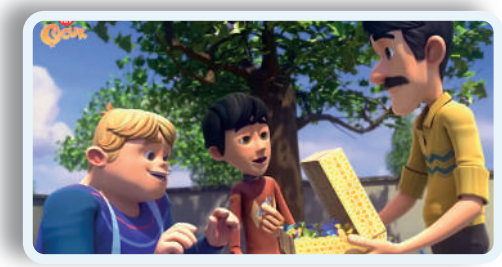

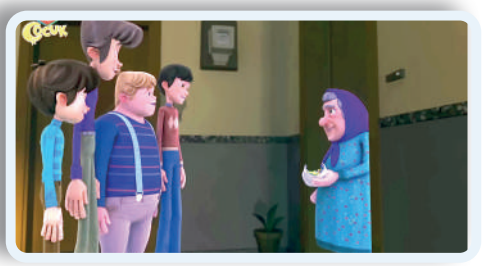

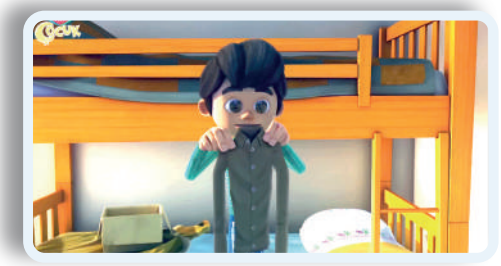

5. ETKİNLİK

a. İzlediğiniz filmdeki karşılaştırılabilir unsurlar aşağıda verilmiştir. Karşılaştırma yapacağınız unsurlardan birini seçerek işaretleyiniz.

- ☐ Mahalledeki çocukların kendi aralarındaki ve büyükleriyle olan iletişimleri
- ☐ Çocukların Basri amcayla karşılaşmadan önceki ve karşılaştıktan sonraki duyguları
- ☐ Mahalledeki büyüklerin kullandıkları dil ile çocukların kullandıkları dil

b. İşaretlediğiniz seçenekteki durumları benzerlik ve farklılık yönünden karşılaştırınız.

Benzerlikler	Farklılıklar

6. ETKİNLİK

a. Filmi tekrar izleyiniz. İzleme sırasında filmde geçen olayları önemli ve önemsiz olarak sınıflandırıp aşağıdaki alanlara yazınız.

Önemli Olaylar

Önemsiz Olaylar

b. İzlediğiniz filmi olay akışına göre kendi cümlelerinizle özetleyiniz.

c. Karekodu okutarak "Karagöz ve Hacivat" adlı etkileşimli içeriği yönergeler doğrultusunda tamamlayınız.

7. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki paragrafı okuyunuz.

Hayri: Bayramlar artık eskisi gibi kutlanmıyor. Teknolojik gelişmelerle birlikte bayramlar da eski önemini kaybetti. İnsanların farklı şehirlerde yaşayan akrabalarını ziyaret etmeleri günler, aylar sürüyor. Eskiden çocuklar kapı kapı dolaşıp şeker toplardı. Şimdi ise bu gelenekler yavaş yavaş kayboluyor.

b. Okuduğunuz paragrafla ilgili aşağıdaki soruları cevaplayınız.

- Hayri'nin günümüzdeki bayramlarla ilgili görüşü nedir? Söyleyiniz.
- Hayri bu görüşünü desteklemek için hangi açıklamaları yapmıştır? Söyleyiniz.
- Hayri'nin bu görüşüne katılıp katılmadığınıza karar veriniz. Kendi görüşünüzü nedenleriyle yazınız.

8. ETKİNLİK

a. Bir betimleme yaparken sadece isimleri kullanmak bizim için yeterli olur mu? Niçin?

b. Farklı çiçeklerle dolu bir bahçeye girdiğinizi düşünün. Bahçedeki çiçeklerin birbirinden farkını nasıl ifade edersiniz?

c. Yukarıdaki görselde yer alan varlıkların isimlerini yazınız.

ç. Yazdığınız isimlere niteleyici kelimeler ekleyerek betimleyici bir paragraf yazınız.

d. Karekodu okutarak "Doğrusunu Yakala" adlı etkileşimli içeriği yönergeler doğrultusunda tamamlayınız.

YAZALIM

9. ETKİNLİK

a. Dinî bayramlarımızla "istasyon tekniği" ve yönergeler doğrultusunda aşağıdaki etkinliği yapınız.

- Sınıfınızda beş ayrı istasyon oluşturunuz.
- Her istasyon için bir gözlemci seçiniz.
- İstasyonlara yapılacak çalışma için kâğıt, kalem, boya kalemleri, resim kâğıdı gibi malzemeler koyunuz.
- Öğretmeninizin belirleyeceği süre zarfında istasyonlarda yapılan çalışmaya katkıda bulununuz. Süreniz bittiğinde diğer istasyona geçiniz.
- Çalışmalara katkıda bulunurken anı, gözlem ve deneyimlerinizden de yararlanınız.
- Çalışmalar sona erdiğinde her istasyonda yapılan çalışmaların sunumunu izleyiniz.

Şiir İstasyonu → Hikâye İstasyonu → Slogan İstasyonu → Resim İstasyonu → Bilgi İstasyonu → Şiir İstasyonu

İstasyonlarda ne yapacaksınız?

- "Bilgi İstasyonu"nda dinî bayramlarla ilgili bildiklerinizi yazınız.
- "Şiir İstasyonu"nda kâğıda bir dörtlük de siz ekleyiniz.
- "Hikâye İstasyonu"nda bir önceki arkadaşınızın bıraktığı yerden hikâyeyi devam ettiriniz.
- "Slogan İstasyonu"nda dinî bayramlarımızla ilgili çarpıcı, kısa sloganlar yazınız.
- "Resim İstasyonu"nda yapılan resme siz de eklemeler yapınız.

b. Çalışmanızı aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz. Güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi sonraki etkinliklerde öğretmeninizin geri bildirimleriyle geliştirmeye çalışınız.

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Her istasyonda çalışmalara katkıda bulundum.			
İstasyonlarda ön bilgilerimden yararlandım.			
Çalışmalara katkıda bulunurken anı, gözlem ve deneyimlerimden yararlandım.			
Verilen süre zarfında çalışmaları bitirebildim.			
Noktalama ve yazım kurallarına dikkat ederek yazdım.			
Yazma sürecimde gelişmeye açık yönlerimi sebepleriyle birlikte değerlendirdim.			

c. Yaptığınız çalışmaları arkadaşlarınızla paylaşınız.

KONUŞALIM

10. ETKİNLİK

a. Karşılaştırma yapmak üzere izlediğiniz videodaki çocuk kahramanların isimlerini belirleyiniz.

b. Çocuk kahramanların benzer kişilik özelliklerini tabloya yazınız.

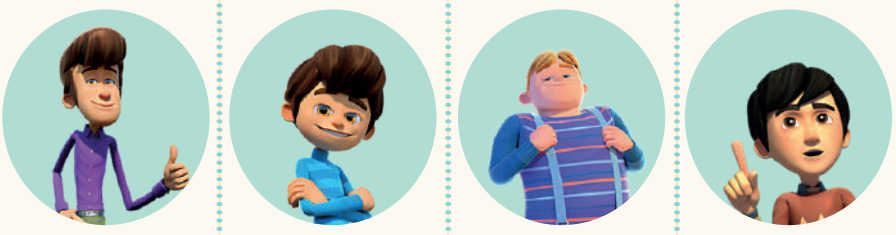

1.				
2.				
3.				
Diğer				

c. Çocuk kahramanları birbirinden ayıran fiziksel özellikleri tabloya yazınız.

1.				
2.				
3.				
Diğer				

ç. Çocuk kahramanların benzerlik ve farklılıklarından hareketle bir konuşma hazırlayınız.

Bu Görev Bizim

› "Türk kültüründe misafirliğin yeri ve önemi" hakkında bir araştırma yapınız. Edindiğiniz bilgilerle sınıfta arkadaşlarınıza sunmak üzere bir konuşma planlayınız. Planınıza uygun konuşma metni hazırlayınız. Konuyu daha anlaşılır kılmak için çeşitli görsellerle konuşmanızın içeriğini zenginleştiriniz. Bu tür konuşmaları insanların nasıl yaptığına dair genel ağdan örnekler izleyiniz. Hazırladığınız konuşmayı anne, baba, kardeş gibi aile bireylerinizin karşısında prova ediniz.

Keşif Yolculuğu

- Ailenizle arkadaş ve akraba ziyaretleri yapar mısınız? Bu tür ziyaretlerde neler sizi mutlu eder?
- Evinize gelen misafirleri nasıl ağırlıyorsunuz?
- Kimlere "misafirperver" denir? Örneklerle açıklayınız.

- ✓ Metnin başlığından ve görselinden hareketle metnin konusu hakkındaki tahminlerinizi söyleyiniz. Tahmininizin doğruluğunu metni dinledikten sonra kontrol ediniz.
- ✓ Öğretmeniniz metni okurken onu dikkatlice dinleyiniz.
- ✓ Metni işitilebilir bir ses tonuyla anlamı yansıtacak şekilde, doğru vurgu ve tonlamalarla okuyunuz.

MİSAFİR ODASI

Bendim evin gözbebeği
Canım sıkılmazdı hiç
Çaylar kahveler içilirdi
Eksilmezdi yüzlerde sevinç.

Bir kanepe, en az üç koltuk
Perdelerim kadife kumaştan
Ortada bir halı yumuşak tüylü
Misafirlerim olurdu her yaştan.

Bir büfem vardı köşede
İçinde siyah beyaz fotoğraflar
Aile bireylerinin mahzun bakışları
Dedeler, nineler ve torunlar.

Duvarda bir saat, içinde guguk kuşu
Dantelâlarla süslü orta sehpası
Bir vazo daima üstünde konsolun
Hoş geldiniz derdi, misafir kolonyası.
(...)

Gökhan AKÇİÇEK
(Kısaltılmıştır.)

1. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki kelimeler ve kelime grubunun şiirde geçtiği dizeleri tekrar okuyunuz. Bunların şiirdeki anlamlarını tahmin edip defterinize yazınız.

göz bebeği | kadife | büfe | konsol

b. Tahminlerinizin doğruluğunu TDK Güncel Türkçe Sözlük'ten kontrol ediniz.

c. Anlamını sözlükten doğruladığınız kelimeler ve kelime grubunun farklı anlamlarda kullanıldığı cümleler aşağıda verilmiştir. Kelimeler ve kelime grubunun şiirdeki anlamıyla kullanıldığı cümleleri işaretleyiniz.

göz bebeği

- ○ Bilge, çalışkanlığı ve yardımseverliği ile kısa zamanda herkesin göz bebeği olmuştu.
- ○ Görme gerçekleşirken göz bebekleri ışığa bağlı olarak büyüyüp küçülür.

kadife

- ○ Sanatçı kadife sesiyle dinleyenleri büyüledi.
- ○ Yeni aldığı kırmızı kadife elbiseyi herkes çok beğendi.

büfe

- ○ Anneannem büfedeki fincanlara dokunmamıza asla izin vermezdi.
- ○ Köşedeki büfeden her sabah ekmek ve gazete alırdı.

konsol

- ○ Babası doğum gününde Metin'e oyun konsolu hediye etti.
- ○ Çerçevelettiği aile fotoğraflarını konsolun üstüne koymuştu.

2. ETKİNLİK

Okuduğunuz şiirden hareketle aşağıdaki soruları sözlü olarak cevaplayınız.

1. Şiir hangi varlığın dilinden yazılmıştır?
2. Şiirde anlatılan odanın özellikleri nelerdir?
3. Misafir odasının canı neden hiç sıkılmamaktadır?
4. "Bendim evin göz bebeği" dizesiyle şair ne demek istemiştir?
5. Şair hangi duygular içinde bu şiiri yazmıştır? Bunu nereden anlıyorsunuz?

3. ETKİNLİK

a. Aşağıda "misafirlik"le ilgili deyim ve kalıplaşmış sözler ile bunların anlamları verilmiştir. Deyim ve kalıplaşmış sözleri anlamlarıyla eşleştiriniz. Boşta kalan deyimin anlamını siz tahmin ederek yazınız.

Deyim ve kalıplaşmış sözler		Anlamları
a	misafir ağırlamak	Bir yerde konuk olarak karşılanıp gerekli ilgiyi, izzet ve ikramı görmek.
b	misafir gibi oturmak	Konuğa gerekli ilgiyi göstermek, ikramda bulunmak.
c	misafir kalmak	Bulunduğu yerden her an ayrılacakmış gibi eğreti, üstünkörü oturmak.
ç	misafir olmak	_____

b. Anlamını eşleştirdiğiniz ve tahmin ettiğiniz deyim ve kalıplaşmış sözleri gereksiz kelimelere yer vermeden cümle içinde kullanınız.

_____

_____

_____

_____

4. ETKİNLİK

Okuduğunuz şiirden alınan aşağıdaki bilgilerden ve önceki bilgilerinizden yararlanarak milletimizin hangi değerlere sahip olduğu söylenebilir? Yazınız.

Büfelerin üzerinde siyah beyaz fotoğrafların bulundurulması

_____

_____

_____

Dedeler, nineler ve torunlar gibi her yaştan misafirlerin olması

_____

_____

_____

Misafirlere ikramlarda bulunulması

_____

_____

_____

5. ETKİNLİK

a. Okuduğunuz şiirde hangi söz sanatları vardır? Söz sanatlarını ve bunların kullanıldığı dizeleri yazınız.

Söz Sanatı	Kullanıldığı Dize

b. Günlük hayatta en çok karşılaştığınız bir hayvan, bitki ve nesneyi seçiniz. Bunları kişileştirdiğiniz cümleler yazınız.

c. Defterinize masadaki kitap ve kalemi konuşturduğunuz bir diyalog yazınız. Diyalog yazarken aşağıdaki yönergeleri dikkate alınız.

- Kitap ve kalemi yazınızın ana karakteri olarak belirleyiniz.
- Söz sanatlarıyla ilgili öğrendiklerinizi hayal gücünüzle birleştirerek farklı bir yazı yazmaya çalışınız.
- Türkçenin doğru, güzel ve etkili kullanıldığı cümleler kurunuz.
- Kendinize has diyaloglar yazınız.

6. ETKİNLİK

Aşağıda iki ayrı metin verilmiştir. Bunları inceleyiniz. Tabloda verilen özelliklerin bunlardan hangisine ait olduğunu örnekteki gibi işaretleyiniz.

1

Bendim evin gözbebeği
Canım sıkılmazdı hiç
Çaylar kahveler içilirdi
Eksilmezdi yüzlerde sevinç.

2

Eskiden evlerin en özen gösterilen bölümü misafir odasıydı. İnsanlar bu odaları sadece eve misafir geldiği zaman kullanırdı. Toplumumuzda misafirlere çok değer verilir, türlü türlü ikramlarda bulunulur, her zaman güler yüz gösterilirdi. Bu durum misafirleri de çok mutlu ederdi.

	1	2
Dizelerden oluşur.	✓	
Anlam bütünlüğü oluşturan cümleler art arda sıralanır.		
Ana duygusu misafir odasının önemidir.		
Konusu misafir odasının önemidir.		
Dizeler bir araya gelerek dörtlük oluşturmuştur.		
Okunurken içerdiği duyguya uygun vurgu ve tonlama yapılır.		

KONUŞALIM

7. ETKİNLİK

a. Kültürümüzde misafirlere hangi ikramlarda bulunulmaktadır? Örnekler veriniz.

b. "Bu Görev Bizim" bölümünde planlayıp hazırladığınız, prova ettiğiniz "Türk kültüründe misafirperverliğin yeri ve önemi" konulu konuşmayı arkadaşlarınıza sununuz. Konuşmanız sırasında aşağıdaki yönergeleri dikkate alınız.

- Uygun selam ve hitap ifadelerini kullanınız.
- Konuşmanızda uygun zamanda söz alıp vermeye özen gösteriniz.
- Arkadaşlarınızın konuyla ilgili soru sormasına izin veriniz.
- Size sorulan soruları uygun biçimde cevaplayınız.
- Hazırladığınız görsellerle konuşmanızı destekleyiniz.
- Konuşmanızın güçlü ve gelişmeye açık bulduğunuz yönlerini belirleyiniz.
- Gelişmeye açık yönlerinizi desteklemek için ne gibi önlemler alabileceğinizi ifade ediniz.

c. Arkadaşlarınızdan birinin konuşmasını aşağıdaki "Akran Değerlendirme Ölçeği"nde verilen ölçütlere göre değerlendiriniz.

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Konuşmasında uygun selam ve hitap ifadeleri kullandı.			
Konuşmasını, kültürümüzdeki misafirperverlik anlayışıyla ilgili görsellerle destekledi.			
Konuşmasının sonunda soru cevap bölümüne yer verdi.			
Sorulan soruları nezaketle cevapladı.			
Sunumu boyunca nezaket kurallarına uydu.			

ç. Karekodu okutarak "Hazırlıklı Konuşma Yapalım" adlı etkileşimli içeriği yönergeler doğrultusunda tamamlayınız.

8. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki paragrafı okuyunuz. Bir ismi sayı veya işaret yoluyla belirten kelimelerin altını çiziniz.

Bilgehan ve ailesi her bayram olduğu gibi bu bayram da dedelerine gitmek için yola çıktılar. Üç saat süren yolculuğun ardından köye varmışlardı. Köyün girişinde sağdaki beşinci ev dedesinin eviydi. Bu ev ona göre köyün en güzel eviydi. Dedesi onları kapıda sevinçle karşıladı ve hemen "Şu odaya geçelim de biraz dinlenin." dedi. Biraz sohbet ettikten sonra annesi Bilgehan'a arabadan "Deden için aldığımız o hediyeleri getirir misin?" dedi. Bilgehan hemen arabaya giderek hediyeleri alıp geldi. Dedesi hediyeleri çok beğendi ve hediyeler için teşekkür etti. Biraz sohbet ettikten sonra onlara fındıklı kurabiyelerden ikram etti. Çocuklar hemen ikişer kurabiye yemişlerdi bile. Üç günlük bayram tatili hızla geçmişti ve dönme vakti gelip çatmıştı.

b. Paragrafta sayı anlamı taşıyan kelimeleri ve bunların önündeki isimleri örnekteki gibi yazınız.

üç	saat

c. Paragrafta işaret anlamı taşıyan kelimeleri ve bunların önündeki isimleri örnekteki gibi yazınız.

bu	yolculuk

ç. Yazdığınız kelimelerden sadece soldakileri kullanarak örnekteki gibi cümleleri defterinize yazınız.

Bu bayramda üç teyzemi de ziyaret ederek ellerini öptüm.

9. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki metinde "kesme işareti" ve "kısa çizgi"nin hangi işlevlerde kullanıldıklarını belirleyiniz.

Bakırcılıkla ilgili araştırma için Erzincan'a vardığımda Mustafa Bey'e ulaştım. Önce bana Hasan Usta'yı anlatmaya başladı: "Şehrimizin en iyi ustalarından biri Hasan Usta'dır. Hasan Usta'nın yaptığı bakır kaplar, o kapların üstündeki işlemeler eşsizdir. O sadece Erzincan'ımız için değil kültürümüz için çok kıymetlidir. Erzincan'da kime sorsanız onu tanır. İlerlemiş yaşına rağmen yanına giden herkesle ilgilenir, anılarını anlatır. Geçmişin taşıyıcısı olan atölyesi Yadigâr'da onu işini yaparken izlemek ayrı bir keyiftir." Şimdi dinlediklerimden hareketle onunla tanışmaya can atıyorum.

b. Belirlediğiniz işlevlerden hareketle bu noktalama işaretlerinin kullanım kurallarını oluşturunuz. Oluşturduğunuz kuralları defterinize yazınız.

c. "Ba-kır-cı-lık kelimesinde kısa çizginin hangi işlevde kullanıldığını aşağıya yazınız.

10. ETKİNLİK

a. Karekodu okutarak metni dinleyiniz.

b. Metnin konusu nedir? Metinde hangi olaylar dikkatinizi çekti? Yazınız.

c. Metindeki olayları aşağıdaki kişilerin bakış açısına göre örnekteki gibi yazınız.

Aile üyesinin bakış açısı: Aile üyesi, bu sohbetlerin aileyi daha da yakınlaştırdığını ve yapılan yardımların komşuluk ilişkilerini güçlendirdiğini düşünebilir.

Komşuların bakış açısı:

Yazarın bakış açısı:

ç. Metni yazarın ve ailesinin yardıma gittiği komşularının bakış açısıyla yeniden düzenleyip kısaca anlatınız.

11. ETKİNLİK

a. Metni serim, düğüm ve çözüm bölümleri olacak biçimde üç bölüme ayırınız. Bu bölümlerde hangi konunun ele alındığını yazınız.

Serim

Düğüm

Çözüm

b. Düğüm bölümünde anlatılan olaylar, aile içi sohbetler ve komşulara yardım etme faaliyetleri çözüm bölümünde nasıl sonuçlanmıştır? Defterinize yazınız.

YAZALIM

12. ETKİNLİK

a. "Sevgili Günlük" metnindeki gibi yakınları yanında olmayan bir komşunuzun hastalanmasına benzer bir durumla karşılaştınız mı? Karşılaştıysanız ailece neler yaptınız?

b. Aşağıdaki sorular ve yönergeler doğrultusunda metinle ilgili tahminlerde bulunduğunuz bir yazı yazınız.

- Günlük yazan kişinin babası, aile toplantılarında başka hangi önerilerde bulunabilir?
- Komşularının arayıp sormaması hâlinde Davut amca ve Selma teyze ile ilgili başka hangi durumlar yaşanabilir?
- Paylaşma ve yardım etme ile ilgili düşüncelerinizi bu sorularla ilgili cevaplarınızı içerecek biçimde yazınız.
- Yazınızda isimleri niteleyen ve belirten kelimeleri de kullanmaya özen gösteriniz.

c. Öğretmeninizin geri bildirimleriyle güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi belirleyiniz. Bu yönlerinizi sonraki etkinliklerde geliştirmeye çalışınız.

Bu Görev Bizim

› "UNESCO [YUNESKO (Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu)] Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi" ve "zanaat ve sanat"la ilgili araştırma yapınız. Araştırma yapmadan önce hangi bilgi kaynaklarını kullanabileceğinizi ve bunlara nasıl ulaşabileceğinizi listeleyiniz. Yaptığınız listeden size en uygun araştırma kaynağını seçiniz.

İZLE UYGULA ÖĞREN

METİN YAPILARININ ANALİZİ VE BİLGİLERİ ORGANİZE ETME STRATEJİSİ

Bir önceki temada öyküleyici metin yapısını öğrenmiştik. Geleneklerimiz temasında da sevdiğimiz kahramanların yaşam öyküleri, bir uygulamanın işlem basamakları, bir olayın kronolojik akışı gibi içeriklerin anlatıldığı sıralı-kronolojik metin yapısını öğreneceğiz. Bu yapı, genellikle bir varlığın (kişi, bitki, hayvan, nesne vb.) yaşam öyküsünün işlendiği eserlerde bir şeyin nasıl yapıldığını anlatan metin veya belgesellerde, düğün veya bayram gibi merasimlerin aşamalarının anlatıldığı kaynaklarda sıkça karşımıza çıkar. Bu metinlerde, doğrudan zaman ifadeleri veya "ilk olarak, önce, sonra, daha sonra, ardından, aynı anda, o esnada, nihayetinde, en son" gibi öncelik sonralık belirten ifadeler sıklıkla kullanılır. Önemli olaylar ve bilgiler genellikle doğrudan zaman ifadeleri veya öncelik-sonralık bildiren ifadelerin bulunduğu cümlelerde yer alır. Bu tür metinlere konuyla ilgili kısa ve dikkat çekici bir giriş yapılarak başlanır, ardından olaylar ve bilgiler uygun sıraya konularak verilir. Son aşamada, girişteki ifadelerle bağlantı kurularak metin tamamlanır. Aynı yapı, paragraf düzeyinde de görülür. Paragraf konuyla ilgili giriş cümlesiyle başlar, ardından olaylar ve bilgiler uygun sıraya konularak verilir, girişle bağlantılı bir cümleyle sonlandırılır. Örnek:

> "Türk düğünlerinin ilk adımı kız isteme merasimidir. Öncelikle erkek tarafı, ailesi ve yakın akrabalarıyla birlikte kız evine gider. Bu ziyaret sırasında erkeğin ailesi, kızın ailesinden kızlarını oğullarına istemek için geleneklere uygun bir şekilde dileklerini iletir. Devamında kız tarafı olumlu yanıt verirse kahveler içilir. Ardından aileler arasında tatlı bir sohbet başlar. Böylece evliliğe giden ilk adım bu merasimle atılmış olur."

Paragraf örneğinde olduğu gibi sıralı-kronolojik metin yapısını öğrendiğimizde bu metinlerdeki önemli olayları ve bilgileri belirleyebilir, daha kolay hatırlayabiliriz. Sıraya konularak sunulan olayları ve bilgileri zaman çizelgesi, akış şeması, merdiven gibi grafik düzenleyicilere yerleştirmeniz, anlamanızı kolaylaştıracak ve daha iyi hatırlamanızı sağlayacaktır. Şimdi, öğretmenimiz bize sıralı-kronolojik metin yapısını anlatacak.

Haydi başlayalım!

Öğretmenimizi İzliyoruz

Öğretmenimiz şimdi bize stratejinin nasıl kullanıldığını gösterecek. Metinde giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinin nasıl oluşturulduğunu, düğün merasimiyle ilgili aşamaların nasıl sıralandığını göstermek için sesli düşünecek. Stratejiyi kullanırken nelere dikkat etmemiz gerektiğini bize öğretecek. Öğretmenimizin sunumunu dikkatle izlerken aşağıdaki noktalara odaklanalım.

- *Öğretmenimiz metnin konusunu nasıl belirledi? Bunu yaparken altını çizdiği kelime veya kelime gruplarının ne gibi katkısı oldu?*
- *Giriş bölümündeki ifadelerin hangi yönlerine dikkat etti?*
- *Metindeki önemli bilgilerin ve olayların belirli bir sırayla verildiğini nasıl fark etti? Bunu yaparken yuvarlak içine aldığı kelime veya kelime gruplarının ne gibi katkısı oldu?*
- *Aşamaları anlatan paragraflardan hareketle düğün merasiminin aşamalarını zaman çizelgesine nasıl yerleştirdi?*
- *Sonuç bölümüne geldiğinde buradaki ifadelerin hangi yönlerine dikkat etti?*

TÜRKLERDE EVLİLİK MERASİMLERİ

Türk düğünleri köklü geleneklerle dolu, akıllarda yer edici birbirinden renkli ve coşkulu etkinlikler zinciridir. Ülkemizde kimi zaman bölgelere özgü farklılıklar gösterse de genel olarak benzer aşamalar takip edilir.

Türk düğünlerinin ilk adımı kız isteme merasimidir. Öncelikle erkek tarafı, ailesi ve yakın akrabalarıyla birlikte kız evine gider. Bu ziyaret sırasında erkeğin ailesi, kızın ailesine kızlarını oğullarına istemek için geleneklere uygun bir şekilde dileklerini iletir. Devamında kız tarafı olumlu yanıt verirse kahveler içilir. Ardından aileler arasında tatlı bir sohbet başlar. Böylece evliliğe giden ilk adım bu merasimle atılmış olur.

Kız isteme merasiminin ardından nişan törenine sıra gelir. Nişan töreni, çiftin birbirine olan bağlılığını resmiyete dökme amacı taşır. Aileler, yakın akrabalar ve arkadaşlar bu özel günde bir araya gelir. Önce nişan yüzükleri takılır, sonra yüzüklerin kurdeleleri aile büyüklerinden biri tarafından kesilir. Daha sonra konuklara nişan pastası ikram edilir ve herkes eğlenceli vakit geçirir. Gelin ve damadın birbirine bağlılığının ilan edildiği bu süreç tamamlanır.

Nişandan sonra kına gecesi adı verilen etkinlik genellikle gelinin yakın çevresiyle yapılır. Kına gecesi hem hüzün hem mutluluk içeren duygusal bir törendir. Törende öncelikle gelinin avucuna kına yakılır, daha sonra duygusal şarkılar eşliğinde eğlenceler düzenlenir. Kına yakma âdetinin geline uğur getireceğine inanılır. Yakın çevreyle gerçekleştirilen bu etkinliğin ardından daha büyük katılımın olacağı düğün törenine sıra gelir.

Geleneksel Türk düğünlerinin son aşaması düğün törenidir. Düğün günü, sabah erkenden gelin ve damat hazırlanır. Sonra gelin, baba evinden alınarak düğünün yapılacağı yere gidilir. Bu esnada gelin ve damadın yakınları, onları düğünün yapılacağı yerde bekler. Ardından düğün töreni başlar. Törende çiftin nikâhı kıyıldıktan sonra düğün yemeği yenir ve oyunlar oynanır. Misafirlerin uğurlanmasıyla düğün tamamlanır.

Geleneksel Türk düğünleri sadece çiftler için değil aynı zamanda aileler ve dostlar için de unutulmaz anılarla dolu, kendine özgü adımları olan bir etkinliktir.

"Türklerde Evlilik Merasimleri" Metni Çalışma Kâğıdı

Konu: _____

Konuyu belirten kanıt ifadeler: _____

_____

_____

_____

Metinde konuyla ilgili kısa ve dikkat çekici bir giriş yapılmıştır.

Evet ☐ Hayır ☐

Belirlenen kanıt ifadeler: _____

_____

_____

Doğrudan Zaman veya Öncelik-Sonralık Bildiren Kelime/Kelime Grupları

Zaman Çizelgesi:

1. Aşama	2. Aşama	3. Aşama	4. Aşama

Sonuç bölümündeki ifadeler girişte konuyu belirten ifadelerle bağlantılıdır.

Evet ☐ Hayır ☐

Belirlenen kanıt ifadeler:

Biz Uyguluyoruz

Şimdi, 4-6 kişilik gruplar oluşturalım ve aşağıdaki metni okuyalım. Metni okuduktan sonra öğretmenimizin rehberliğinde stratejiyi uygulayalım ve metnin devamındaki çalışma kâğıdını dolduralım. Çalışmamızı yaparken aşağıdakilere dikkat edelim.

- *Öğretmenimiz bize kendi uygulamasındaki sıraya uygun olarak ne yapacağımızı söyledikten sonra grup olarak söyleneni uygulayalım.*
- *Grup olarak çalışırken önce birlikte düşünüp tartışalım, ortak bir karara varalım; sonra çalışma kâğıdımızı dolduralım.*
- *Çalışırken ihtiyaç duyarsak öğretmenimizden yardım alalım ve öğretmenimiz biz çalışırken bir eksiklik fark ederse onun uyarılarına uygun olarak çalışmamızı düzenleyelim.*

KEÇE USTASI AHMET YAŞAR KOCATAŞ

Keçecilik, hayvan tüylerinin özel bir teknikle sıkıştırılarak keçeye dönüştürülmesi işlemidir. Geleneksel Türk el sanatları arasında önemli bir yere sahiptir ve tarih boyunca çeşitli kültürlerde kullanılmıştır. Giysiler, çadırlar, süs eşyaları ve zemin kaplamaları keçenin kullanıldığı bazı örneklerdir. Günümüzde keçecilik zanaatının yaşayan önemli temsilcilerinden biri, keçe ustası Ahmet Yaşar Kocataş'tır.

Ahmet Yaşar Kocataş 1950 yılında Afyonkarahisar'da dünyaya gelmiştir. Keçeciliğe olan ilgisi henüz altı yaşında babasının dükkânında çalışmaya başlamasıyla filizlenmiştir. 1961'de ilkokulu tamamladıktan sonra tamamen keçeciliğe yönelmeyi seçmiştir. Çocukluk yılları boyunca babasının yanında bu zanaatı öğrenmiş ve keçeciliğe dair tüm incelikleri kavramıştır.

1970-1972 yılları arasında askerlik hizmetini Ankara ve İzmir'de tamamlamıştır. Bu iki yılın ardından tekrar mesleğinin başına geçmiştir. Babasının sağlığında ondan öğrendikleriyle mesleğinde hızla ilerlemiş ve ustalık seviyesine ulaşmıştır. 1996'da babasının vefatından sonra tek başına keçecilik sanatını icraya devam etmiştir.

Ustalığı süresince yaptığı eserleri yurt içinde ve yurt dışında müze ve sergilerde sergilenmiştir. Ayrıca hakkında birçok belgesel çekilmiş ve Kültür Bakanlığı tarafından envantere alınmıştır. 2015 yılında UNESCO tarafından "Yaşayan İnsan Hazineleri" listesine alınarak onurlandırılmıştır. Bu ünvan, onun mesleğine olan katkılarını ve kültürel mirası yaşatma konusundaki kararlılığını simgelemektedir.

Ahmet Yaşar Kocataş, geleneksel Türk el sanatlarından biri olan keçeciliği büyük bir ustalıkla sürdürmekte ve bu zanaatın gelecek nesillere aktarılmasında önemli bir rol oynamaya devam etmektedir. Mesleğinin örnek ustalarından biri olan Kocataş, hâlen Afyonkarahisar Keçeciler Çarşısı'nda mesleğini icra etmektedir.

"Keçe Ustası Ahmet Yaşar Kocataş" Metni Çalışma Kâğıdı

Konu: _____

Konuyu belirten kanıt ifadeler: _____

_____

_____

Metinde konuyla ilgili kısa ve dikkat çekici bir giriş yapılmıştır.

Evet ☐ Hayır ☐

Belirlenen kanıt ifadeler: _____

_____

_____

Doğrudan Zaman veya Öncelik–Sonralık Bildiren Kelime/Kelime Grupları

_____

_____

_____

Akış Şeması

1950

1956

İlkokulu tamamladıktan sonra

Babasının vefatından sonra

1972

1970

2015

Sonuç bölümündeki ifadeler girişte konuyu belirten ifadelerle bağlantılıdır.

Evet ☐ Hayır ☐

Belirlenen kanıt ifadeler:_____

Yine Uyguluyoruz

Şimdi, 2-3 kişilik gruplar oluşturalım ve aşağıdaki metni okuyalım. Metni okuduktan sonra stratejiyi uygulayalım ve metnin devamındaki çalışma kâğıdını dolduralım. Çalışmamızı yaparken aşağıdakilere dikkat edelim.

- *Bu kez öğretmenimiz, gerekmedikçe bize müdahale etmeyecek.*
- *Önceki uygulamalardaki sırayı takip ederek stratejiyi kullanalım.*
- *Stratejiyi uygularken grup arkadaşlarımızla konuşup tartışalım.*

DÖŞEMEALTI HALISI

Döşemealtı halıları Antalya'nın Döşemealtı ilçesinde üretilen, özgün desenleri, estetik yapısı ve yüksek kaliteli işçiliği ile tanınan geleneksel Türk halılarıdır. El emeği göz nuru bu halıların belli yapım aşamaları bulunmaktadır.

Döşemealtı halısı yapımının ilk adımını halının desen ve renklerinin belirlendiği taslak hazırlığı oluşturmaktadır. Geleneksel Döşemealtı motifleri genellikle doğadan ve yerel kültürden ilham alır. Tasarımcılar bu motifleri önce kâğıda döker, sonra halının genel görünümünü planlarlar. Planlamanın ardından halı yapımında kullanılacak olan ipler seçilir. İpler, genellikle koyun yünü, pamuk veya ipekten elde edilir. Seçilen ipler, doğal bitki ve köklerden elde edilen boyalarla istenen renklere boyanır ve kurutulur. Bu süreçle halının kendisine bakıldığında aşağı yukarı nasıl görüneceği ortaya koyulur.

Taslak hazırlanıp gerekli ipler elde edildikten sonra ikinci adım, dokumanın yapılabilmesi için tezgâhın kurulumudur. İlk başta tezgâhın parçaları birbirleriyle uyumlu olacak şekilde takılır. Daha sonra çözgü ipleri tezgâh üzerindeki yerlerine gerilir. Bu süreç dikkat ve titizlik gerektirir. Artık tezgâh, dokuma işlemi için hazır durumdadır.

Üçüncü adımda halının esas yapım aşaması olan dokuma işlemine geçilir. Bu aşamada usta dokumacılar, çözgü ipliklerine ilmik atarak desenleri oluşturur. Her bir ilmik, halının sağlamlığını artırır ve desenin netliğini sağlar. Dokuma sırasında belirli desen ve renk düzenine sadık kalınır. Halının desenlerine kavuşmasıyla üretim sürecinin ana aşaması da tamamlanır.

Halının dokuma işlemi tamamlandıktan sonra dördüncü adıma yani bitirme aşamasına geçilir. Bu aşamada halının kenarları düzeltilir, genel görünümü ve sağlamlığı kontrol edilir. Ardından kesim ve düğümleme işlemleri ile halıya son hâli verilir. Kalite kontrolünden geçirilmeden önce dokuma işlemi tamamlanan halı açık havaya bırakılır. Bu işlem, halının rengini ve parlaklığını ortaya çıkarır. Böylece meşhur Döşemealtı halılarının yeni üyesinin üretiminde sona gelinir.

Döşemealtı halıları, geleneksel yöntemlerle ve büyük bir özenle üretilir. Her bir halı, ustaların el emeği ve sanat anlayışı ile benzersiz bir sanat eserine dönüşür ve dünya çapında değer görür.

"Döşemealtı Halısı" Metni Çalışma Kâğıdı

Konu: _____

Konuyu belirten kanıt ifadeler: _____

_____

Metinde konuyla ilgili kısa ve dikkat çekici bir giriş yapılmıştır.

Evet ☐ Hayır ☐

Belirlenen kanıt ifadeler: _____

_____

Doğrudan Zaman veya Öncelik-Sonralık Bildiren Kelime/Kelime Grupları

_____

Merdiven:

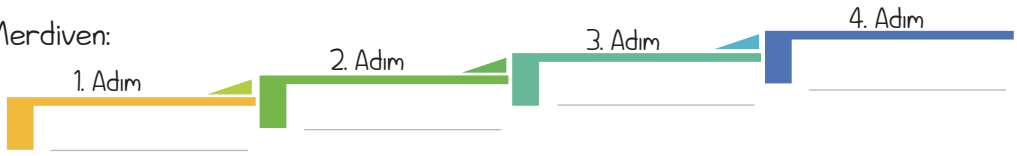

Sonuç bölümündeki ifadeler girişte konuyu belirten ifadelerle bağlantılıdır.

Evet ☐ Hayır ☐

Belirlenen kanıt ifadeler: _____

Sıra Sende

Artık sıralı-kronolojik metin yapısını öğrendik. Şimdi kitabımızdaki "Çömlekçilik" metninde stratejiyi kendimiz kullanabiliriz.

Keşif Yolculuğu

- "Zanaat ve sanat" ile ilgili araştırma sonuçlarınızı ve bilgiye nasıl ulaştığınızı, hangi materyallerden yararlandığınızı arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Çevrenizde topraktan yapılmış eşyaları kullanan var mı? Bu eşyalar nelerdir ve hangi amaçla kullanılmaktadır?

- ✓ Ders saati içinde okumaya ayıracağınız süreyi öğretmeninizle belirleyiniz.
- ✓ Belirlediğiniz süreye göre sesli mi yoksa sessiz mi okuyacağınıza karar veriniz.
- ✓ Okumanız bittiğinde seçtiğiniz okuma yönteminin metni anlamanız için yeterli olup olmadığını kontrol ediniz.
- ✓ Eğer seçtiğiniz yöntemle anlamakta zorlandıysanız bir sonraki okumada farklı bir yöntem deneyiniz.

ÇÖMLEKÇİLİK

Kil ve Topraktan Doğan Güzellik

İnsanoğlunun en eski mesleklerindendir. Kazılarda çıkarılan eski eserler içerisinde çömlekler çoğunluktadır. Doğanın yıpratıcı etkisine en iyi dayanan yine topraktan yapılan ve ateşte pişirilerek sağlamlaştırılan kaplardır. Yemek kapları, su testileri, kışlık yiyecek saklamak için küpler, su küpleri bilinen çanak çömlek ürünleridir.

Kil ve toprak karışımından yapılmış pişirilebilir her türlü kaba çömlek denmektedir. Bu işi yapan kişiye de çömlekçi denir.

Çömlek, genellikle çark adı verilen ve ayakla döndürülen tezgâh üzerindeki çamurun maharetle şekillendirilmesiyle yapılır. İşlik denilen atölyelerde üretilen çömlekler önce güneşte, daha sonra da gölgede kurutulduktan sonra, saman ve talaşla yakılan fırınlarda 800 dereceden başlayıp 1200 derece sıcaklık arasında özenle pişirilir.

Çömlekçilik bir zamanlar ülkemizdeki en revaçta olan zanatlardan biriydi. Daha çeyrek asır öncesine kadar mutfağında su küpü, turşu küpü, yağ küpü olmayan ev yoktu. Yemekler dahi topraktan yapılmış kaplarda pişerdi.

Çömlek Çarkı Nedir

Bir mile takılmış iki yatay tekerlekten meydana gelir. Alttaki tekerlek çömlekçinin düzenli bacak hareketi ile döndürülür. Aynı mile bağlı olan üst tekerlek de dönmüş olur. Böylece üst tekerleğin üzerindeki çömlek hamuru da döner. Bundan sonra bütün iş çömlekçi ustasının maharetli ellerine kalmıştır.

Çömlek Yapımı

Çömlek nasıl yapılıyor? Sanırım önce bu konuda kısa da olsa bir bilgi vermek gerekir. Pişirilecek olan karışımın çömleğe dönüşme safhasına gelmeden önce geçirdiği bir hazırlık dönemi vardır. Çömlek çamuru, ait olduğu yatağa göre silisli, killi, yumuşak, yağlı, sert veya gevşek olabilir. Çamur cinsi yapılacak kabın türünü de belirler. Çamur teknelerinde içine bazı organik maddeler ilave edilmiş hamur kıvamını bulması için belli bir süre bekletildikten sonra ustalar çıkrık adı verilen tezgâhlarda hamuru şekillendirirler. Hamurun içine katılan organik karışım yandığı zaman çömleklerdeki gözenekli yapıyı oluşturur. Böylece eşya hem hafifler hem de sağlıklı bir hale gelir.

Çömlek hamurunda kullanılan kilin yağı da kum kullanmak suretiyle alınır. İlkel çömlekçilikte hazırlanan hamur elle ya da tokmakla yoğrulurdu. Günümüzde ise bu işlemler için makineler kullanılmaktadır.

Çömlek hamuruna üç şekilde biçim verilir. Birincisi, çömlek hamuru topağının oyularak el veya tokaçla istenilen biçimin verilmesidir. İkincisi ise "kalıplama" tekniğidir. Kalıplama tekniğinin uygulamasına en güzel ve en bilinen örnek kiremittir. Üçüncü teknik "çekme" tekniğidir. Bu teknikte şekil verilecek olan çömlek hamuru dönen bir çarkın üzerine yerleştirilerek el ve çeşitli aletler yardımıyla şekillendirilir.

(...)

Fırınlarda Pişirilen Çömlekler

Şekil verilen hamur kendi halinde güneşsiz ortamda kurumaya bırakılır. Kuruyan çömlekler fırınlara istiflenir, odun, talaş veya çalı çırpı yakılarak pişirilir. İlkel fırınlarda pişirme işlemi yüksek sıcaklıklarda yapılamadığından bu fırınlarda pişen malzemeler yeterince sert ve dayanıklı olamazlar. Bu fırınlarda sıcaklık ayarı da yapılamaz. Bu şekilde fırınlanmış çömlekler gözenekli ve mat olmalarının yanı sıra kolaylıkla çizilebilirler. Bu bağlamda "yumuşak çömlekçilik" en eski çömlekçilik türüdür ve kullanılan malzeme yüksek sıcaklıkta pişirilmeye dayanıksızdır.

Cilalı çömlekler ise hem ateşe dayanıklı hem de su geçirmezler. Bunun için kil, kireç, kurşun, çakmaktaşı, boraks, emaye tozu, reçine gibi maddeler karıştırılır, pişmiş bir çömleğin üzerine sulandırılmış karışım sürülür. Çömlek üzerine bir tabaka oluşturan bu sır kurumaya bırakılır. Tekrar fırınlandığında bu maddeler eriyerek ince cam gibi bir yüzey meydana getirir.

Çömlekçilikte 7000 Yıl

Arkeolojik çalışmalar çömlekçiliğin geçmişinin Anadolu'da M.Ö. 7000 yıllarına kadar uzandığını göstermektedir. Hititler'den beri çarkla çanak-çömlek yapıldığı biliniyor. Örneğin Çatalhöyük kazılarının alt katmanlarında dahi çeşitli çanak ve çömleğe rastlanmaktadır. Süslemeleri basit olmakla birlikte teknikleri dikkat çekici düzeydedir. Bodrum müzesinde sergilenen dünyanın en zengin amfora koleksiyonundaki çeşitlilik de toprak kap işçiliğinin ne kadar eski ve gelişmiş bir uğraş olduğuna kanıttır.

(...)

Toprak Kaplardan Madeni Kaplara

Günümüzde çömlekçilik mesleği Kütahya, İzmir, Gaziantep, Diyarbakır, Erzurum, Nevşehir, illerimiz ve bu illere bağlı ilçelerde dar bir kapsamda dahi olsa devam etmektedir. Bununla birlikte hayatımıza giren çelik, emaye vb. malzemelerden yapılan tencere, saklama kabı gibi eşyalar doğal olarak toprak kaplara olan talebi düşürmüştür. Mesleğin günümüzde ürün verdiği eşya tiplerine örnek olarak çömlekler, çanaklar, dolma kapakları, ibrikler, güveçler, toprak tencere ve kâseler, su testileri, saksılar ve vazolar gösterilebilir. Bu ürünler kullanımlarına göre sırlı ya da sırsız yapılırlar ve üretildikleri yöreye göre farklı isimler alırlar.

Termosun ve buzdolabının yaygınlaşması testilerin de küplerin de pabucunu dama attı.

(...)

Dördüncü kuşağa ulaşamadan ömrünü dolduran çömlekçilik... Bu işi yapan ustalar, üzülmeyin... Yalnız değilsiniz. Sizinle birlikte kaybolan o kadar çok meslek var ki daha...

M. Ali DİYARBAKIRLIOĞLU

(Kısaltılmıştır.)

1. ETKİNLİK

Öğrendiğiniz metin yapılarının analizi ve bilgileri organize etme stratejisini "Çömlekçilik" metni çalışma kâğıdına uygulayınız.

Çalışma Kâğıdı

Konu: _____

Konuyu belirten kanıt ifadeler: _____

_____

Metinde konuyla ilgili kısa ve dikkat çekici bir giriş yapılmıştır.

Evet ☐ Hayır ☐

Belirlenen kanıt ifadeler: _____

_____

Doğrudan Zaman veya Öncelik-Sonralık Bildiren Kelime/Kelime Grupları

_____

Merdiven:

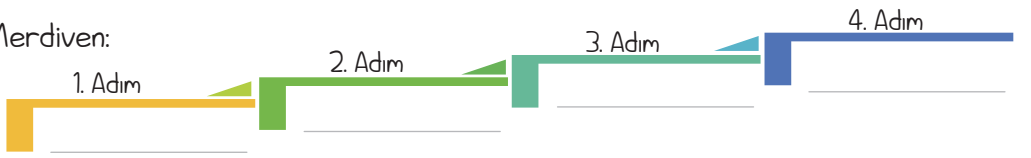

Sonuç bölümündeki ifadeler girişte konuyu belirten ifadelerle bağlantılıdır.

Evet ☐ Hayır ☐

Belirlenen kanıt ifadeler: _____

2. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki görselleri inceleyiniz. Bu görsellerden hareketle atalarımızın sanat eserlerinde ne tür desenler kullandığını söyleyebilirsiniz?

Tezhip

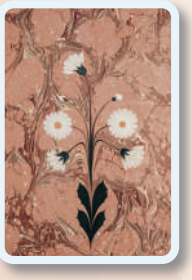

Ebru

Çini

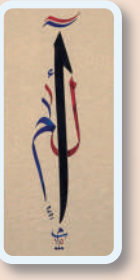

Hat

b. Yukarıda görselleri verilenlerin dışında hangi geleneksel sanatları biliyorsunuz? Söyleyiniz.

3. ETKİNLİK Okuduğunuz metinden hareketle aşağıdaki soruları sözlü olarak cevaplayınız.

1. Çömlekçiliğin çok eskilere dayandığını metindeki hangi cümlelerden anlıyorsunuz?
2. Çömlekler nasıl dayanıklı hâle getirilmektedir?
3. İlkel fırınlarda pişirilen çömlekler neden yeterince sert ve dayanıklı olamaz? Söyleyiniz.
4. Modern malzemelerden yapılan eşyalar, çömlekçilik mesleğini nasıl etkilemiştir? Açıklayınız.
5. Metne göre çömlekçilik mesleğinin geleceği hakkında ne söylenebilir?

4. ETKİNLİK

a. Metindeki çömlek yapımı ile ilgili bölümü tekrar okuyunuz. Okurken önemli gördüğünüz bilgileri belirleyiniz.

b. Çömlek yapım aşamalarına ait önemli bilgileri ilgili yerlere yazınız.

Çömlek yapım süreci

Şekil verme teknikleri

Çömleklerin kurutulması ve pişirilmesi

c. Belirlediğiniz önemli bilgilerden hareketle çömlek yapımını işlem sırasına göre kendi cümlelerinizle defterinize özetleyiniz.

5. ETKİNLİK

a. Okuduğunuz metinle ilgili özellikler ve bu özelliklerle ilgili sorular verilmiştir. Bu soruları sözlü olarak cevaplayınız.

Anlaşılırlık: Metin yeteri kadar anlaşılıyor mu?

Tarafsızlık: Yazar, çömlekçilikle ilgili kendi kişisel düşüncelerine yer veriyor mu?

b. Yukarıda cevapladığınız sorulardan metinle ilgili hangi sonuçlara ulaştınız? Cevap verdiğiniz özelliklerle ilgili olumlu ya da olumsuz fikirlerinizi yazınız.

Anlaşılırlık: _____

_____

Tarafsızlık: _____

_____

c. Ulaştığınız olumsuz sonuçların çözümü konusunda neler yapılabilir? Defterinize yazınız.

6. ETKİNLİK

a. Okuduğunuz metinde aşağıda verilen özellikleri inceleyiniz ve sınıflandırma yapmak üzere bu özelliklerden birini seçiniz.

Çömlek yapım şekilleri

Kapların yapıldığı malzemeler

Çömlekten yapılan malzemelerin zamana göre değişimi

b. Seçtiğiniz özelliğe göre aşağıdaki tablolara sınıflandırmanızı yapınız. Ardından tablolarınızı seçtiğiniz özelliğe göre adlandırınız.

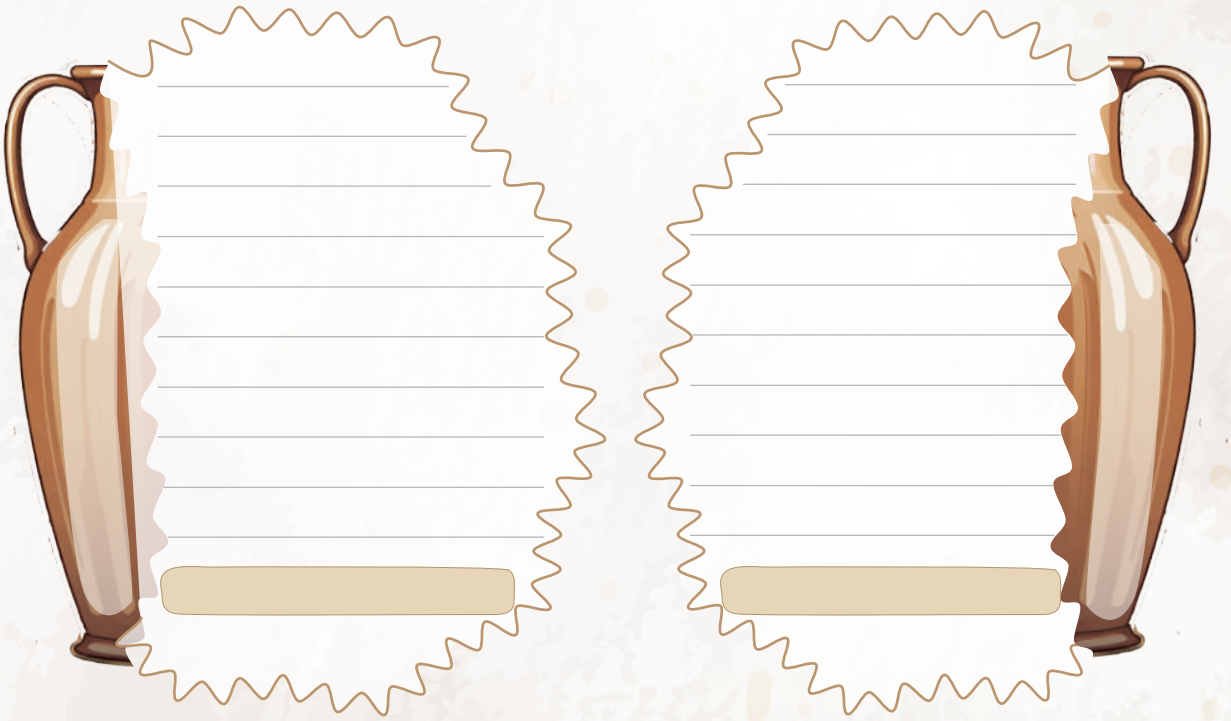

KONUŞALIM

7. ETKİNLİK

a. Teknolojik gelişmeler üretimle ilgili hangi kolaylıkları sağlamıştır? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

b. Öğretmeninizin geri bildirimleriyle arkadaşınızla ikili grup oluşturunuz. Teknolojik gelişmelerin geleneksel sanatların sonunu getireceği ya da getirmeyeceği görüşlerini aranızda paylaşınız. Sınıfta konuyu tartışarak arkadaşlarınıza sununuz. Yapacağınız etkileşimli konuşmada aşağıdaki yönergeleri dikkate alınız.

- Etkileşimli konuşmanızı yapmadan önce kısa süreli bir zihinsel hazırlık yapınız.
- Konuşmanızı yaparken konuyla ilgili mantıklı gerekçeler sununuz.
- Arkadaşınızın öne sürdüğü görüşleri çürütmeye, varsa tutarsızlıkları ortaya koymaya çalışınız.
- Etkileşimli konuşma sırasında nezaket kurallarına uyunuz.

c. Arkadaşlarınızdan birini aşağıdaki "Akran Değerlendirme Ölçeği"nde verilen ölçütlere göre değerlendiriniz. Kendi konuşmanızı tema sonunda yer alan "Konuşma Becerisi Öz Değerlendirme Ölçeği"nde verilen ölçütlere göre değerlendiriniz.

Ölçütler

	Evet	Kısmen	Hayır
Konuşmasında teknolojik gelişmelerin geleneksel sanatlara etkisine yer verdi.			
Konuşmasında konuyla ilgili mantıklı gerekçelere yer verdi.			
Arkadaşının öne sürdüğü görüşleri çürütmeye çalıştı.			
Arkadaşının görüşlerindeki tutarsızlıkları ortaya koymaya çalıştı.			
Konuşması ile beden dili uyumluydu.			
Tartışma sırasında nezaket kurallarına uydu.			

8. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki paragrafı okuyunuz. Paragrafta büyük harflerin kullanımını inceleyiniz. Büyük harflerin yanlış kullanıldığı kelimelerin altını çiziniz.

Sevgili Kardeşim,

Hamza Dayının küçük oğlunu askere yolladık. Onunla beraber köyümüzden üç kişi daha askere gitti. Herkes okulun Batısındaki meydanda toplandı. Yüksekçe Köyünden davul zurna ekibi geldi. Bütün köy tek yürek olmuş, gururla köyün gençlerini uğurlamak için toplanmıştı. Annelerin gözyaşı mutlulukla nasıl birleşmişti. Bir yandan kazanlarda yemekler pişti. Canım Kardeşim, Batı'da bu güzelliklerden mahrum kaldığın için üzgünüm.

Hasretle gözlerinden öper, bir an önce gelmeni dilerim.

Ağabeyin Murat

b. Metinden büyük harflerin kullanımıyla ilgili kurallar oluşturunuz, defterinize bu kuralları uyguladığınız bir paragraf yazınız.

9. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki cümlelerde renklendirilmiş kelimeleri inceleyiniz. Bu kelimeleri kendinden sonra gelen isimlere kattığı anlamlarına göre gruplandırınız. Gruplarınızı oluşturan cümlelerin numaralarını ve kelimelerin isimlere kattığı anlamı yazınız.

1. Bazı geleneksel sanatlar varlığını korumaya devam ediyor.
2. Gencin bu davranışı mahalledeki herkesi memnun etti.
3. Sergiye gitmek için birkaç arkadaş bir araya geldik.
4. Ramazan Bayramı'nda öteki elbisemi giymiştim.
5. Her insanın içinde bir sanatçı vardır.
6. Şu vazo anneannemin yadigârıydı.
7. O yemekler bayram sofralarının vazgeçilmezidir.

1. Grup
Kattığı anlam:

2. Grup
Kattığı anlam:

b. Belirlediğiniz her grup için defterinize ikişer örnek cümle yazınız.

10. ETKİNLİK

a. Okuduğunuz metinden karşılaştırılabilir bir unsur belirleyiniz.

b. Belirlediğiniz unsura göre metindeki benzerlik ve farklılıkları aşağıdaki tablolara listeleyiniz.

Benzerlikler	Farklılıklar

11. ETKİNLİK

a. Karekodu okutarak çoklu ortamı izleyiniz. İzlerken hangi kültürel unsurlardan bahsedildiğini ön bilgilerinizden de yararlanarak defterinize yazınız.

b. İzlediğiniz çoklu ortam dosyasında geçen somut olmayan kültürel miras ürünlerini belirleyiniz. Belirlediğiniz kültürel miras ürünlerinin aşağıdaki başlıklardan hangilerine ait olabileceğine karar veriniz. Belirlediğiniz başlıklarla o başlığa ait olabileceğini düşündüğünüz kültürel miras ürünlerinin adlarını uygun kutucuklara yazınız.

El Sanatları

Toplumsal Etkinlikler (Törenler, Festivaller)

Gösteri Sanatları

Sözlü Anlatımlar

Mutfak Kültürü

Toplumsal Etkinlikler (Törenler, Festivaller)

1. Mevlevi Sema Törenleri
2. _____
3. _____

1. _____
2. _____
3. _____

1. _____
2. _____
3. _____

1. _____
2. _____
3. _____

1. _____
2. _____
3. _____

c. Somut olmayan kültürel miras ürünlerini neden bu şekilde sınıflandırdığınızı arkadaşlarınıza açıklayınız ve sınıflandırmalarınızı da kullanarak somut olmayan kültürel miras ürünlerinin çeşitliliği hakkında bir konuşma yapınız.

12. ETKİNLİK

a. İzlediğiniz metnin içeriğini en iyi yansıtan, üzerinde durulan kelime ve kelime grupları hangileridir? Aşağıya yazınız.

b. Sadece yazdığınız kelimelerden hareketle metnin içeriği tahmin edilebilir mi? Nedenini söyleyiniz.

İZLE UYGULA ÖĞREN

TANITMA PARAGRAFI YAZMA

Tanıtma paragrafları bir kavramın tanımlanması veya kişi ve nesnelerin tanıtılması amacıyla yazılır. Bu paragraflar tek başına kullanılabildikleri gibi bilgilendirici metinlerde de karşımıza çıkabilirler. Eğer bir kavram tanımlanacak ise paragraf onun sözlük tanımıyla başlar. Sonrasında tanıma uygun bir örnekle devam edilir. Ardından tanıma uymayan, tanımlanan kavramla karıştırılabilecek durumların bir örneği verilir. Son olarak paragraf tanımlanan kavramın ayırt edici özelliği vurgulanarak bitirilir.

Eğer bir kişi veya nesne tanıtılacaksa paragrafa tanıtılan kişi veya nesne hakkındaki temel bilgilerle başlanır. Ardından kişi veya nesnenin ayırt edici ve ön plana çıkan özellikleri verilir. Son olarak da tanıtılan kişi veya nesnenin önem ve değerinden bahsedilerek paragraf sonlandırılır.

Kavramın Tanımlandığı Paragraf Örneği

Gelenekler bir toplumda, eskiden kalmış olmaları dolayısıyla saygın tutulup kuşaktan kuşağa iletilen, kültürel kalıntılar, alışkanlıklar, bilgi, töre ve davranışlardır. Bu köklü uygulamalar, geçmişle günümüz arasında bir köprü kurarak toplumsal bağları güçlendirir ve bireylerin ortak bir aidiyet duygusu geliştirmesine katkı sağlar. Örneğin dinî bayramlarda küçüklerin büyüklerinin elini öpmesi ve büyüklerin de onlara hediye vermesi Türk toplumunda bir gelenektir. Buna karşın her bayramın bayram namazının kılınmasıyla başlaması ise bir gelenek değil, dinî bir gerekliliktir. Sonuç olarak gelenek, kaynağını çoğunlukla yazılı kurallardan almayan ancak tüm toplumun benimseyip yaşatmaya devam ettiği uygulamalardır.

Kişi veya Nesnenin Tanıtıldığı Paragraf Örneği

Bindallı genellikle Anadolu kadınlarının düğün merasimlerinde giydikleri özel bir kıyafettir. Çoğunlukla koyu kırmızı, lacivert veya mor üzerine sırma ve sim ile kabartma dal, yaprak ve çiçek işlenmiş; uzun kollu, boyu yere kadar uzanan bir giysidir. Genellikle kadife ipek gibi yumuşak ve gösterişli kumaşlardan yapılır ve el işlemeleriyle süslenir. Bindallılar geleneksel giyim kültürünün bir parçası olarak günümüzde hâlâ değerini korumakta ve özel günlerde Türk kadınları tarafından tercih edilmektedir. Her bir bindallı, el işçiliği ve detaylarıyla zengin kültürel geçmişimizi yansıtan bir sembolüdür.

Haydi başlayalım!

Öğretmenimizi İzliyoruz

Öğretmenimiz şimdi "akraba" kavramını tanımlamaya yönelik bir paragraf yazacak. Paragrafını planlarken, taslağını yazarken, yazdığı paragrafı gözden geçirip düzenlerken ve paylaşmak üzere hazırlarken sesli düşünecek. Tanıtma paragrafını yazarken nelere dikkat etmemiz gerektiğini bize öğretecek. Öğretmenimizi izlerken aşağıdaki noktalara odaklanalım.

- *Öğretmeniniz paragrafı planlarken neler söyledi?*
- *Paragrafın ilk cümlesini yazarken hangi kaynaklardan faydalandı?*
- *Öğretmenimiz verdiği tanımı, tanıma uyan ve uymayan örneklerle nasıl ilişkilendirdi? Bunları yazarken neler söyledi?*
- *Paragrafı sonlandırırken kavramın ayırt edici özelliğini nasıl belirledi? Bunu cümlesinde nasıl ifade etti?*

Biz Uyguluyoruz

4-6 kişilik gruplar oluşturalım ve öğretmenimizin rehberliğinde "yöremize özgü bir kıyafeti" ele alan tanıtma paragrafı yazalım. Çalışmamızı yaparken aşağıdakilere dikkat edelim.

- *Öğretmenimiz, bize kendi uygulamasındaki sıraya uygun olarak adım adım ne yapacağımızı söyledikten sonra biz de uygulayalım.*
- *Grup olarak çalışırken önce birlikte düşünüp tartışalım, ortak bir karara varalım; sonra kararımızı ortak çalışma kâğıdımıza aktaralım.*
- *İhtiyaç duyarsak öğretmenimizden yardım alalım.*
- *Öğretmenimiz biz çalışırken bir eksiklik fark ederse onun uyarılarını dikkate alalım.*

Plan	Taslak Metin
Giriş Cümlesi	
Örnekler	
Sonuç Cümlesi	

Yine Uyguluyoruz

Şimdi daha küçük, 2-3 kişilik, gruplar oluşturalım ve "millî bayram" kavramını ele alan bir tanıtma paragrafı yazalım. Çalışmamızı yaparken aşağıdakilere dikkat edelim.

- *Önceki uygulamalardaki aşamaları hatırlayarak paragrafımızı yazalım.*
- *Öğretmenimiz gerekmedikçe bize müdahale etmeyecek ama ihtiyaç duyarsak öğretmenimizden yardım isteyelim.*
- *Paragraf yazma sürecinde grup arkadaşlarımızla konuşup tartışalım ama bu kez her birimiz kendi çalışma kâğıdımızı kullanalım.*

Plan	Taslak Metin
Giriş Cümlesi	
Örnekler	
Sonuç Cümlesi	

Sıra Sende

Artık tanıtma paragrafı yazmayı öğrendik. Şimdi "Karagöz ve Hacivat"ı tanıtan bir paragraf yazalım.

YAZALIM

13. ETKİNLİK

a. Önceki bilgilerinizden hareketle somut olmayan kültürel miraslarımızdan olan Karagöz veya Hacivat'ı tanıtan bir paragrafı defterinize yazınız.

b. Yazdığınız tanıtma paragrafını öğretmeninizle yazım, noktalama ve içerik yönlerinden gözden geçiriniz. Güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi öğretmeninizin geri bildirimleriyle sonraki yazma etkinliklerinde geliştirmeye çalışınız.

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Yazımda Karagöz veya Hacivat'ı tanıttım.			
Konuya uygun paragraf türünü seçerek yazdım.			
Paragrafımı tanıtma stratejisine uygun yazdım.			
Noktalama ve yazım kurallarına dikkat ederek yazdım.			

c. Yazınızı arkadaşlarınızla paylaşınız.

14. ETKİNLİK

Karekodu okutarak çoklu ortamı dinleyiniz. Öğrendiğiniz metin yapılarının analizi ve bilgileri organize etme stratejisini kullanarak bu çoklu ortama ait aşağıdaki çalışma kâğıdını doldurunuz.

Çalışma Kâğıdı

Konu: _____

Konuyu belirten kanıt ifadeler: _____

_____

Metinde konuyla ilgili kısa ve dikkat çekici bir giriş yapılmıştır.

Evet ☐ Hayır ☐

Belirlenen kanıt ifadeler: _____

_____

Doğrudan Zaman veya Öncelik-Sonralık Bildiren Kelime/Kelime Grupları

_____

Merdiven:

Sonuç bölümündeki ifadeler girişte konuyu belirten ifadelerle bağlantılıdır.

Evet ☐ Hayır ☐

Belirlenen kanıt ifadeler: _____

Okuma Keyfi

› Metni noktalama işaretlerine dikkat ederek okuyunuz.

KIRIK AT

Geçen hafta bayramdı ya,
Bir at verdi büyükbaba
Bayram armağanı bana;
Hem at o, hem araba.
Biniyorum itiyorum,
Tıkır mıkır gidiyorum.
Dün benim at hastalandı,
At mı, araba mı? Neyse!
Evde laf lafa uzandı:
Nalbanta, yok Avadis'e...
Avadis, köy demircisi,
Herkes tanır Avadis'i
Önce nalbanta götürdüm,
Dedi: "Götür demirciye."
Demirciyi gidip gördüm;
Onu çok ustadır diye
Pek överler, işitmiştim.
Dükkânına da gitmiştim.
Sürdü iş bir saat kadar,
Ben de ordan ayrılmadım;
Boş durmadım ama, ne var
Ne yok, hep gördüm, anladım.
Dükkân epey geniş bir yer;
Kömür, demir bütün yerler.

Kocaman, siyah bir ocak,
Siyah, kocaman bir körük.
Demir dolu köşe bucak,
Kimi sağlam, kimi çürük.
Uzun, yassı... Birçok demir.
Ocağın yanı başında
İki ucu sivriltilmiş,
Yere mıhlanmış bir koskoca
Çekiç gördüm: Bu örs imiş
Yanında bir kucak eğe,
Çekiç, kıskaç vesaire.
Usta ilk önce ocağın
Ateşini körükledi;
Sonra kırılan ayağın
Demirlerini ekledi.
Ve benim at öncekinden
Sağlam oldu gerçekten.
Bu küçük bir birçok zahmet,
Birçok çabaya mâl oldu;
Adamcağız tam bir saat
Ateş başında yoruldu...
Demek, biraz iyi işler
Birçok alın teri ister!

Tevfik Fikret

Bu Görev Bizim

- Empati ile ilgili çoklu ortam içerikleri izleyerek bilgi edineceğiniz bir araştırma yapınız.

- Araştırmanızın amacını, neye ihtiyacınız olduğunu ve bilgiye nasıl erişeceğinizi düşünerek izleyeceğiniz içerikleri seçiniz.
- Amacınıza ulaşıncaya kadar seçtikleriniz üzerinde değişim ve düzenlemeler yapınız.
- Temanın "Üretim Zamanı" kısmındaki yazma ve konuşma yönergeleri doğrultusunda selamlaşmadan vedalaşmaya kadar bir misafirin ağırlanma aşamalarını araştırınız.

ÜRETİM ZAMANI

Yazma

a. Selamlaşmadan vedalaşmaya kadar bir misafirin ağırlanma aşamalarını anlattığınız bir sunu hazırlayınız. Sununuzu hazırlarken aşağıdaki yönergeleri dikkate alınız.

- Aile büyüklerinizden misafirin ağırlanma aşamalarıyla ilgili bilgi toplayınız.
- Bir misafirin ağırlanma aşamalarına uygun görseller bulunuz.
- Görsel ve açıklamayı her sayfaya bir aşama gelecek biçimde yerleştiriniz.
- Sununuzu daha etkili kılmak için konuya uygun çoklu ortam(ses, müzik, geçiş efektleri vb.) kullanınız.
- Temanın anahtar kavramları, yeni öğrendiğiniz kelime ve kelime gruplarını, atasözü, deyim vb. söz varlıklarını sununuzda kullanmaya çalışınız.
- Atölye çalışmanızı öğretmeninizin verdiği sürede tamamlamaya özen gösteriniz.

b. Öğretmeninizin geri bildirimleriyle gelişmeye açık yönlerinizi sonraki etkinliklerde geliştirmeye çalışınız.

c. Hazırladığınız sunuyu uygun bir dijital ortamda paylaşınız.

Konuşma

a. Bir arkadaşınızla hazırladığınız sunudan da yararlanarak selamlaşmadan vedalaşmaya kadar misafir ağırlamanın aşamalarını sınıfta canlandırınız.

- Misafirliğin aşamalarına uygun bir canlandırma senaryosu yazınız.
- Bir ya da birkaç arkadaşınızla rol paylaşımı yapınız.
- Sınıfınızdaki imkânlardan yararlanarak kostüm, dekor vb. unsurları kullanınız.
- Canlandırmanızı arkadaşlarınıza sununuz.
- Sesinizi tüm arkadaşlarınızın işiteceği biçimde ayarlayınız.
- Beden dilinizi etkili kullanınız.

b. Arkadaşlarınızdan birini aşağıdaki "Akran Değerlendirme Ölçeği"nde verilen ölçütlere göre değerlendiriniz.

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Senaryosu misafirliğin aşamalarına uygundu.			
Senaryodaki rolüne hâkimdi.			
Dekor ve kostüm gibi unsurlar senaryo içeriği ile uyumluydu.			
Ses tonunu herkesin işitebileceği şekilde ayarladı.			
Konuşması, beden dili ile uyumluydu.			

KONTROL NOKTASI

OYALAR

Geleneksel Türk el sanatlarının renkli ve zengin örneklerinin belki en küçük, ama en anlamlısının "oya" olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Anadolu kadınının ve genç kızının duygu, düşünce ve hayal dünyasının bütün kıvrımlarını, (...) zekâsını, el ve göz zevkinin yüce noktalara ulaşmasını sadece oyalarda bulmaktayız. Yüzlerce yıllık bir geleneği ısrarla, inatla günümüzde de sürdüren genç kızlarımızın el emeği göz nuru dökerek ortaya çıkardığı oyalar, estetik bir (...) sanat eseri olduğu kadar, aynı zamanda, yapıldıkları yörenin doğasını, iklimini, ürünlerini, bitkilerinin özelliklerini, o yörede kullanılan araç gereci ve hatta aile içinde veya dışındaki sosyal hayatı kanıtlayan eserlerdir. Aynı motifin farklı bölgelerde değişik adlarla tanınması, yöredeki egemen duyguyu, inancı ve düşünceyi de ortaya koyması bakımından ilginçtir. Söz gelimi, Artvin'de "subay sırması" adı verilen oyanın Konya'daki adı "yılan kemiği", Balıkesir'deki adı ise "tren yolu"dur.

Daha çok işleme tekniği, kullanılan araç-gereç ve malzemeler oya türlerinin belirlenmesinde ayrımcı bir rol oynarlar. Bunlar; iğne, tığ, firkete, mekik, boncuk oyaları ile yün, koza, mum ve dokuma oyalarıyla birlikte dikişli, kumaş ve iplik artığı oyalar biçiminde ana gruplar içinde toplanırlar.

(...)

Genç kızın yakın çevresindeki çiçekler, hayvanlar, ev içi araçlar, organlarımız, gökyüzü yapılan oyalara ad olarak verilir. Gül, menekşe, papatya, karanfil, sümbül, çiğdem, küpe çiçeklerinin yanı sıra birçok sebze ve meyve, evcil hayvanlar bu renkli dünyanın zenginliklerini oluşturur. Bütün bunlar stilize ve sembolize edilerek ortaya çıkarılır.

Genel ağdan alınmıştır.

(Kısaltılmıştır.)

1. **Aşağıdaki soruları metinden hareketle cevaplayınız.**

   a) Anadolu kadınının duygu ve düşünce dünyasını oyalarda bulmamızın sebebi nedir?

   b) Kültürel mirasımızın gelecek nesillere aktarılmasında oyaların katkısı nedir?

2. a) Metinden konuyu belirten ipuçları bulunuz. Bu ipuçlarını metinle ilgili ön bilgilerinizle ilişkilendirerek metnin konusunu yazınız.

b) Metinde açık olarak verilen düşünceleri yazınız.

c) Yörenizdeki bitkilerin hangilerini oyalarda görmektesiniz? Söyleyiniz.

3. a) Okuduğunuz metinden karşılaştırılabilir özellikler belirleyiniz.

b) Belirlediğiniz özelliklerden hareketle karşılaştırma yaparak benzerlik ve farklılıkları aşağıdaki tabloya listeleyiniz.

Benzerlikler	Farklılıklar

c) Karşılaştırma sonuçlarınızı anlatan bir konuşma yapınız.

- Konuşmanıza hitap sözcüğüyle başlayınız.
- Sesinizi herkesin duyabileceği şekilde ayarlayınız.
- Beden dilinizi etkili bir şekilde kullanınız.
- Konuşmanızı uygun sonlandırma ifadeleri ile bitiriniz.

4. a) Metnin anahtar kelimelerini yazınız.

b) Belirlediğiniz anahtar kelimelerin metnin içeriğiyle ilişkisini yazınız.

Karekodu okutarak metni dikkatlice dinleyiniz.

5. Aşağıdaki soruların cevaplarını dinlediğiniz metinden hareketle defterinize yazınız.

   a) Gölge oyunundaki figürlerin yapımında neler kullanılır?

   b) Hayalî'nin çok yönlü bir sanatçı olması hakkında ne düşünüyorsunuz?

   c) "Sonuçta hayal perdesinde gerçeğe dair çok şey bulursunuz." cümlesi ile anlatılmak istenen nedir?

6. Dinleme sırasında metinde geçen bilgileri önemli ve önemsiz olarak sınıflandırıp aşağıdaki alanlara yazınız.

Önemli Bilgiler	Önemsiz Bilgiler

b) Düşünce akışına uygun olarak metni kendi cümlelerinizle özetleyiniz.

7. a) Dinlediğiniz metinden hareketle Karagöz ve Hacivat'ın özelliklerini aşağıdaki tabloya yazınız.

Özellik	Karagöz	Hacivat
Eğitim Durumu		
Davranış		
Mizah Anlayışı		
Tepkileri		

b) Belirlediğiniz özelliklerden hareketle Karagöz ve Hacivat'ın benzerlik ve farklılıklarını aşağıdaki görselde uygun yerlere yazınız.

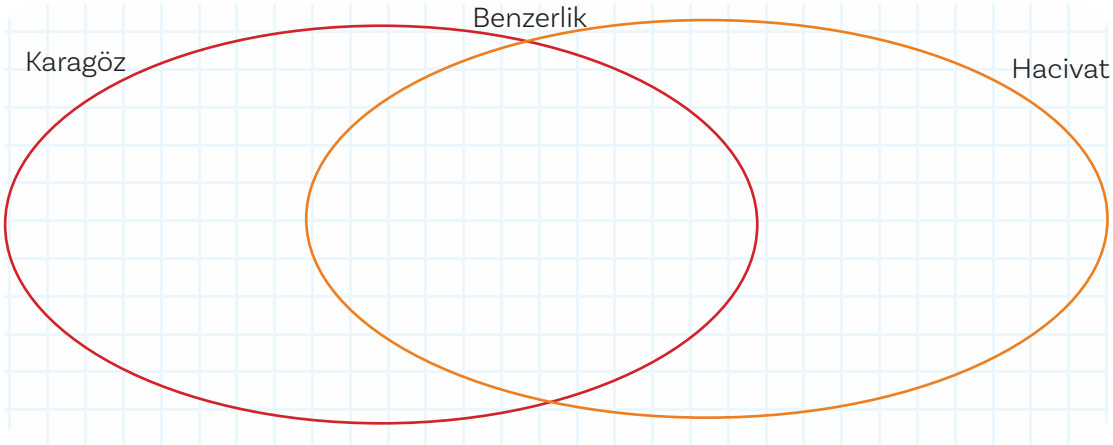

c) Yaptığınız karşılaştırmadan ulaştığınız sonuçları bir paragraf hâlinde yazınız. Yazınızda Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanmaya özen gösteriniz.

ç) Yazınızı öğretmeninizle değerlendiriniz.

Daha fazla soru için karekodu okutunuz.

OKUMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Sesimi mekâna ve dinleyiciye göre ayarladım.			
Nasrettin Hoca ile ilgili önceki bilgilerimi hatırladım.			
Akıcı bir şekilde okudum.			
Vurgu ve tonlamaya dikkat ettim.			
Metindeki anlamını bilmediğim kelime ve kelime gruplarının anlamlarıyla ilgili tahminde bulundum.			

Geliştirmek istediğim becerilerim:

1. _____
2. _____
3. _____

YAZMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Temada öğrendiğim kelime ve kelime gruplarını yazımın bağlamına uygun şekilde kullandım.			
Nasrettin Hoca ve Dede Korkut'un benzer ve farklı yönlerine yazımda yer verdim.			
Karşılaştırmayla ulaştığım sonuca yazımda yer verdim.			
Yazım ve noktalama kurallarına uyarak yazdım.			
Yazıma uygun bir başlık belirledim.			

Geliştirmek istediğim becerilerim:

1. _____
2. _____
3. _____

KONUŞMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Konuşmamda teknolojik gelişmelerin geleneksel sanatlara etkisine yer verdim.			
Konuşmamda konuyla ilgili mantıklı gerekçelere yer verdim.			
Arkadaşımın öne sürdüğü görüşleri çürütmeye çalıştım.			
Arkadaşımın görüşlerindeki tutarsızlıkları ortaya koymaya çalıştım.			
Konuşmam ile beden dilim uyumluydu.			
Tartışma sırasında nezaket kurallarına uydum.			

Geliştirmek istediğim becerilerim:

1. _____
2. _____
3. _____

DİNLEME/İZLEME BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Dikkat dağıtıcı davranışlardan kaçındım.			
Anlamını bilmediğim kelime ve kelime gruplarını not aldım.			
Anlamını bilmediğim kelime ve kelime gruplarının anlamlarıyla ilgili tahminde bulundum.			
Dinleme/izleme sırasında anahtar kelimeleri belirledim.			

Geliştirmek istediğim becerilerim:

1. _____
2. _____
3. _____

5. TEMA
İLETİŞİM VE SOSYAL İLİŞKİLER

Ev

Tatlı Günler

Gülü İncitme Gönül

Komşumuz Nergis Teyze

"Çiçek Dayanışması" (Dinleme)

Herkes Önemli (Okuma Keyfi)

Temadaki metinler; yazım, noktalama ve dönemin söyleyiş özellikleri açısından eserin orijinaline bağlı kalınarak alınmıştır.

ANAHTAR KAVRAMLAR

- İletişim
- Özet
- Çözümleme
- Sınıflandırma
- Karşılaştırma
- Çıkarım Yapma
- Karar Verme
- Problem Çözme
- Empati
- Sorumluluk
- İçerik Oluşturma
- Güven
- Dostluk
- Dürüstlük
- Mahremiyet
- Sevgi
- Saygı
- Merhamet
- Aile Bütünlüğü
- Sosyal Çevre
- Dezavantajlı Gruplar
- Derin Anlam
- Yorumlama

Tema

Özet E-İçerik

Keşif Yolculuğu

- Evde mi dışarıda mı vakit geçirmekten hoşlanırsınız? Neden?
- Evde vakit geçirdiğinizde neler yaparsınız?

- ✓ Öğretmeninizi izlerken dikkatinizi dağıtacak hareketlerden kaçınınız.
- ✓ Metni işitilebilir bir ses tonuyla anlamı yansıtacak şekilde vurgu ve tonlamalara dikkat ederek okuyunuz.
- ✓ Arkadaşınız metni okurken anlamadığınız kelime, kelime grubu ve cümlelerin altını çiziniz. Anlamadığınız bölümleri uygun zamanda öğretmeninize sorunuz.

EV

Çocukken izlediğim bütün mutlu filmlerde ortak bir detay vardı: mutfaktaki kurabiye kutusu... O filmlerde çocuklar sokakta oynar, koşarak eve gelir, öylece mutfağa dalıp kutudan bir kurabiye alıp kaçarlar, anneleri arkalarından gülerek bakardı. Kadın mutfakta arkadaşıyla sohbet eder, masanın üzerinde o kurabiye kutusu dururdu. Kadın akşam yemeğini hazırlarken baba mutfağa girer, önce karısını öper, sonra ağzına bir bütün kurabiye atardı. Bana göre o kurabiyeler mutluluğun sembolüydü. Gelecekteki mutlu evimin en önemli detayıydı.

Aslında hepimizin hayalinde bir ev vardı. İçinde kahkahaların yükseldiği, masanın üzerinde kurabiyelerin ya da canlı çiçeklerin durduğu, bazılarımızda şömine, bazılarımızda soba, bazılarımızda kalorifer peteği önünde kahvelerin yudumlandığı, pencere önünde begonyaların, sardunyaların olduğu, mum ışığında sevgi dolu yemeklerin yendiği, ışıklı, ferah, tarçın kokulu bir ev... Hepimizin hayali buna benzer şeylerdi.

Peki, ne oldu da "dört duvara" dönüştü bu evler? Sığındığımız, sarıldığımız evler ne oldu da kaçtığımız, içine girmek istemediğimiz mekanlara dönüştü? Kim yaptı bunu?

Söylemek ağır ama cevabı şu: Biz...

Hayalindeki begonyolar, sardunyalar yoksa eğer evinde, sen dikmediğin için. Latif müzik sesleri yükselmiyorsa eğer bir odadan, sen açmadığın için. Kurabiye kokmuyorsa eğer mutfak, sen yapmadığın için.

"Ev" içi doldurulması gereken bir kelime. Biz onu sadece mekân olarak algıladık. İçini sonradan hepimize yük olacak eşyalarla doldurduk. Kıymet verdiğimiz şey, insan değil eşya oldu. Değerli bir vazonun kırılması mesele haline gelirken, insanın kırılmasını sıradan görür olduk. Eşya, duygunun, ruhun önüne geçti. Televizyon dizileri bize büyük, heybetli evleri gösterdi. Uzun yemek masasının bir ucunda bir kişinin, diğer ucunda bir kişinin oturduğu, şaşaalı sofralara özendik. Sandık ki güzellik orada, zenginlik masadaki portakal suyunda, mutluluk uzun ve görkemli yemek masasında...

Acilen eşyanın hâkimiyetinden kurtulup insana dokunmak lazım. Evimi seviyorum. Emlak ilanlarında gördüğüm "ultra lüks, işçiliği sağlam, modern ev" olduğu için değil, o eve sahip olduğum, bana ait olduğu için değil; "benim yuvam" olduğu için seviyorum. Her pazar kurabiye yapıp koyuyorum kurabiye kutumuza, kalp şeklinde kurabiyeler yapıyorum. Mutlu muyum? Çok şükür. Bunda kurabiyelerin payı var mı? Bilmem. Yine de o kutu dolu olunca, içinde bana bakan kalp şeklinde kurabiyeleri görünce, o koku mutfağa yayılınca, çocuklar koşup birer tane alıp kaçınca ben de o kadınlar gibi gülümsüyorum.

Şermin YAŞAR

1. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruların cevaplarını okuduğunuz metinden hareketle defterinize yazınız.

1. Yazara göre mutluluğun simgesi nedir? Neden?
2. Metinde herkesin hayalindeki ev ortamı nasıl betimlenmiştir?
3. "Eşya duygunun, ruhun önüne geçti." ifadesinden ne anlıyorsunuz? Açıklayınız.
4. Size göre mutlu bir ev ortamı nasıl olur? Anlatınız.
5. Yazarın evle ilgili düşüncelerini doğru buluyor musunuz? Neden?

2. ETKİNLİK

Aşağıdaki yönergeler doğrultusunda bir anınızı anlatacağınız hazırlıksız konuşma yapınız.

- Okuduğunuz metinde yazarın çocukluğuna dair unutamadığı detay bir kurabiye kutusudur. Sizin hayatınızda büyüyünce bile unutamayacağınız anılarınız var mı? Düşününüz.
- Konuşmanızı hazırlamak için 1-2 dakika zihinsel bir hazırlık yapınız.
- Konuşmanızda anınızın detaylarını ve bu anının sizin için neden önemli olduğunu açıklayınız.
- Konuşmanızı konu dışına çıkmadan sonlandırınız.

3. ETKİNLİK

a. Yazarın çocukken televizyonda izledikleri ile büyüdüğünde izlediklerini ilgili yerlere yazınız.

Yazarın Çocukluğunda İzledikleri	Yazarın Büyüdüğünde İzledikleri

b. İki durum arasında zaman içinde nasıl bir değişim olmuştur? Söyleyiniz.

c. Bu değişimin nedenleriyle igili tahminlerinizi gerekçeleriyle açıklayınız.

4. ETKİNLİK

a. Okuduğunuz metinden sizi ana fikre ulaştıracak kanıtlar toplayınız.

b. Topladığınız kanıtları ev kavramıyla ilgili önceden bildiklerinizle ilişkilendirerek ana fikri belirleyip defterinize yazınız.

c. Ulaştığınız ana fikrin gerekçesini söyleyiniz.

5. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki metni okuyunuz.

Utku, okuldan eve döndüğünde heyecanla annesine seslendi. "Anne, bugün öğretmenim resmimi çok beğendi!" dedi. Annesi ise mutfakta yemek hazırlamakla meşguldü ve Utku'ya dönmeden "Tamam, canım." diye yanıt verdi. Utku babasına anlatmak istedi fakat babası da bilgisayarda çalışıyordu. "Baba! Bak, bu resmi ben yaptım." dedi. Babası ise gözlerini ekrandan ayırmadan "Güzel olmuş," dedi. Utku kimsenin onu dinlemediğini hissedip odasına çekildi.

b. Metinde yer alan problemi belirleyip kendi bakış açınızla sözlü olarak ifade ediniz.

c. Problem için çözüm önerilerinizi ilgili alanlara yazınız.

1. _____
2. _____
3. _____

ç. Yazdığınız çözüm önerilerinden en uygun olanı belirleyerek söyleyiniz.

d. Karekodu okutarak "Yaşamın Yankısı" adlı etkileşimli içeriği yönergeler doğrultusunda tamamlayınız.

6. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki paragrafta cümlelere benzerlik anlamı katan kelimeleri belirleyerek bu kelimelerin altını çiziniz.

Sabah uyandığımda dışarıda her yer bembeyaz karlarla kaplıydı. Karlar tıpkı pamuk gibi yumuşacıktı. Güneş gökyüzünde parlıyor ve ışıkları aynen bir lamba gibi etrafı aydınlatıyordu. Ağaçlar, karla kaplanmış dallarıyla sanki beyaz şemsiyelerdi. Sokakta oynayan çocuklar, tıpkı cıvıldayan kuşlar gibi neşeliydiler. Her şey masal diyarındaymış gibi güzeldi.

b. Aşağıda verilen kelimelerin her biriyle ilgili benzerlik anlamı veren kelimelerden de yararlanarak defterinize birer cümle yazınız.

salon | ev | baca | çatı

7. ETKİNLİK

a. Metinden alınan aşağıdaki cümleleri önemli veya önemsiz olma durumlarına göre işaretleyiniz?

Önemli Önemsiz

Eşyanın hâkimiyetinden kurtulup insana dokunmak lazım.

Önemli Önemsiz

Aslında hepimizin hayatında bir ev vardı.

Önemli Önemsiz

Ev, içi doldurulması gereken bir kelime. Biz onu sadece mekân olarak algıladık.

Önemli Önemsiz

Televizyon dizileri bize büyük ve heybetli evleri gösterdi.

Önemli Önemsiz

Kadın mutfakta arkadaşlarıyla sohbet eder.

b. Önemli olarak işaretlediğiniz bilgiler arasındaki ilişkiyi söyleyiniz.

8. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki krokiyi inceleyiniz. Ön bilgilerinizden hareketle Bu krokiyle ilgili neler söyleyebilirsiniz?

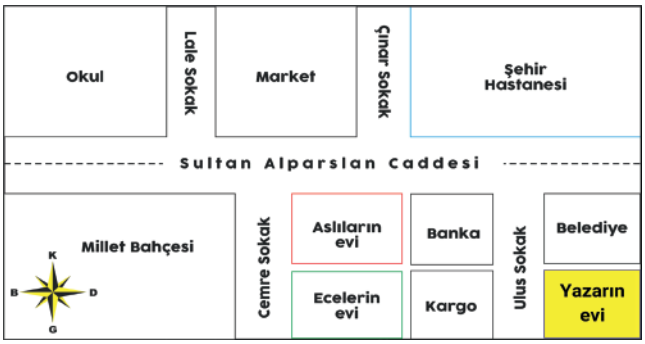

b. Krokiyle ilgili verilen bilgilerden doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazınız.

_____ Okul ile market arasında Lale Sokak bulunmaktadır.

_____ Millet Bahçesi krokinin doğusunda yer almaktadır.

_____ Aslı ve Ecelerin evleri Millet Bahçesi'nin doğusunda bulunmaktadır.

_____ Krokideki evlerden Şehir Hastanesine gitmek için caddeyi geçmek gerekmektedir.

_____ Yazarın Millet Bahçesi'ne gitmesi Aslı'nın gitmesinden daha kısa sürer.

_____ Millet Bahçesi belediyeden iki sokak ötededir.

_____ Market ve okul krokinin kuzeyindedir.

_____ Yazarın evi krokinin en doğusunda yer almaktadır.

9. ETKİNLİK Aşağıdaki paragrafı noktalama ve yazım kurallarına göre düzenleyerek defterinize yeniden yazınız.

Huzur veren su sesine çocuk seslerinin de eşlik ettiği Köy Meydanı'nda kurulurdu samimi dostluklar. bugün de çamiçi köyünde asker uğurlaması ile bu dostluklar pekişecekti. Yürekleri vatan aşkıyla çarpan Ahmet Mehmet ve Serhat; Âkif'in safahat adlı eserinde işaret ettiği gibi vatani görevlerini yapmak için 23 04 2024 tarihinde askere gideceklerdi. Köy meydanında davullar çalıyor analar yiğit evlatlarının ellerine kına yakıyordu. Ay yıldızlı şanlı bayrağımızın gölgesinde omuz omuza çekilen halaylarla birlik ve beraberlik duygusu pekişiyordu. Saat 09 15'te kalkacak trene yetişmek için gençler el sallayarak köylerine veda ettiler.

YAZALIM

10. ETKİNLİK

a. Pahalı oyuncak, kıyafet, ayakkabı vb. şeylere sahip olmak sizi mutlu etmeye yeter mi? Neden?

b. Aşağıdaki örnek olayı okuyunuz.

"Bugün Gamze'nin en yakın arkadaşı Zeynep'in doğum günü var. Gamze, doğum gününe giderken herkesin çok beğendiği popüler bir markanın logosu olan bir tişört giymek ister. Ancak annesi ona markanın ürünlerinin çok pahalı olduğunu ve bütçelerine uygun olmadığını söyler. Gamze bu duruma çok üzülür ve annesine ısrar eder. Annesi Gamze'ye önemli olanın kıyafetlerin markasının değil, onun kendine olan güveni olduğunu anlatmaya çalışır. Ancak Gamze'nin aklında hep o markanın tişörtü vardır çünkü arkadaş grubunda kabul görmek ve popüler olmak için o tişörtü giymesi gerektiğini düşünmektedir."

c. Sorunun çözümüne yönelik bir yazıyı aşağıdaki yönergeye göre planlayınız ve yazınız.

- Paragraftaki sorunu tanımlayıp kendi cümlelerinizle özetleyiniz.
- Çözümünüze ilişkin yazacağınız yazının hedef kitlesini ve yazma araçlarını belirleyiniz.
- Önceki bilgilerinizi de kullanarak sorunun çözümüne yönelik öneriler oluşturunuz.
- Bu önerilerden en uygununu belirleyip bunlara yazınızda yer veriniz.
- Çözümle ilgili değerlendirmenize yazınızda yer veriniz.
- Yazarken içeriğe ve sürece yönelik seçimlerinizi kontrol edip gerektiğinde düzenleyebilir ve değiştirebilirsiniz.

Yazı Planım

ç. Taslak yazınızı planlamanıza uygun olarak aşağıya yazınız.

d. Yazma sürecinizi tema sonundaki "Yazma Becerisi Öz Değerlendirme Ölçeği"ni kullanarak değerlendiriniz.

11. ETKİNLİK

- ✓ Aşağıdaki karekod bağlantısında empati konulu bilgilendirici bir metin bulunmaktadır.
- ✓ Amacınızı belirleyerek uygun bir dinleme stratejisi ve yöntemi seçiniz.
- ✓ Karekodu okutarak metni dinleyiniz.
- ✓ Dinlerken önemli noktaları not ediniz.

- ✓ Dinleme bittikten sonra seçtiğiniz strateji ve yöntemin işe yarayıp yaramadığını değerlendiriniz.
- ✓ Gerekirse metni tekrar dinleyip farklı bir strateji ve yöntem seçebilirsiniz.
- ✓ Son olarak öğrendiklerinizi ve düşüncelerinizi arkadaşlarınızla tartışınız.

a. Dinlediğiniz metinde ileri sürülen düşünceleri Aylin'in bakış açısıyla inceleyiniz.

b. Aylin'in söylemek istediklerini kendi cümlelerinizle defterinize yazınız.

c. Aylin'in düşüncelerini yorumlayarak aşağıdaki cümleyi tamamlayınız.

Aylin bunları söylerken aslında

12. ETKİNLİK

a. Dinlediğiniz metinden alınan aşağıdaki cümleyi inceleyiniz. Cümledeki altı çizili kelime hangi ismin yerine kullanılmıştır? Söyleyiniz.

"İnsanların duygularını anlamak ve onlara destek olmak, dünyayı daha iyi bir yer hâline getirir."

b. Aşağıda verilen cümlelerde bir ismin yerine tercih edilen kelimelerin altını çiziniz.

> Bugün sizinle üzerinde düşünmeye değer bir konuyu paylaşmak istiyorum: Empati.
> Örneğin okulda bir arkadaşınız üzgün olduğunda ona sarılıp "Sorun ne? Nasıl yardımcı olabilirim?" demek onun için çok önemlidir.

c. Aşağıdaki cümlede altı çizili isimlerin yerine tercih edilen bir kelime bularak cümleyi tekrar yazınız.

Aslı ile Ceren yeni tanışmalarına rağmen sıkı dost oldular.

KONUŞALIM

13. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki paragrafı okuyunuz.

"Deniz, yaz tatilinden sonra okula döndüğünde sınıfına yeni gelen Kerem'i fark etti. Kerem çok sessizdi ve kimseyle konuşmuyordu. Öğretmen, Kerem'in başka bir şehirden taşındığını ve henüz kimseyi tanımadığını söyledi. Deniz, Kerem'in yalnız olduğunu hissetti ve onunla arkadaş olmak istedi. Birkaç kez onunla iletişim kurmayı denedi ama Kerem'in çekingen tavrı nedeniyle başarılı olamadı."

b. Paragraftaki sorunun çözümüne yönelik aşağıdaki yönergeler doğrultusunda bir konuşma yapınız.

- Sorunu tanımlayıp kendi cümlelerinizle özetleyiniz.
- Deneyimlerinizi de kullanarak sorunun çözümüne yönelik önerilere konuşmanızda yer veriniz.
- Önerilerinizden en uygun olanı değerlendirip konuşmanızı sonlandırınız.
- Konuşma sürecine uygun selam ve hitap ifadelerini kullanınız.
- Size sorulan soruları uygun biçimde cevaplayınız.

İZLE ÖĞREN UYGULA

ÇIKARIM YAPMA STRATEJİSİ

Çıkarım yapma; bir metni dinleyip/izledikten veya okuduktan sonra metindeki ipuçlarını ve ön bilgilerimizi kullanarak metinde doğrudan ifade edilmeyen bilgileri belirlemektir. Çıkarımlarda mutlaka metinden bir dayanak bulmamız ve bununla metin dışı bilgileri ilişkilendirmemiz gerekmektedir. Bu ilişkilendirme için mantıklı ve kabul edilebilir bir gerekçe sunmaya da dikkat etmeliyiz.

Metinlerde anlatılmak istenenler bazen doğrudan ifade edilmez ve onları keşfetmemiz istenir. Bir karakterin özelliklerini tespit etme, ana fikir ve yardımcı fikir bulma gibi metinde doğrudan ifade edilmeyen unsurları belirlemek buna örnek olabilir. Şimdi, aşağıdaki örneği öğretmenimizle beraber inceleyelim sonra da çıkarım yapma stratejisini uygulayarak öğrenelim.

Haydi başlayalım!

Öğretmenimizi İzliyoruz

Öğretmenimiz şimdi metni okuyacak ve metinde açıkça ifade edilmeyen bilgileri, ipuçlarından ve ön bilgilerinden hareketle belirleyecek. Çıkarım yapma stratejisini kullanırken nelere dikkat etmemiz gerektiğini bize öğretecek. Öğretmenimizi dikkatle izlerken aşağıdaki noktalara odaklanalım.

- *Öğretmenimiz metindeki hangi ipuçlarından hareketle çıkarım yaptı? Buna ilişkin neler söyledi?*
- *Öğretmenimiz belirlediği ipuçlarıyla kendi deneyimlerini nasıl ilişkilendirdi?*
- *Öğretmenimiz çıkarım yapma stratejisi ile metinde doğrudan yer almayan hangi bilgilere ulaştı?*

SİMYACI

(...) Bir tüccar Mutluluğun Gizi'ni öğrenmesi için oğlunu insanların en bilgesinin yanına yollamış. Delikanlı bir çölde kırk gün yürüdükten sonra, sonunda bir tepenin üzerinde bulunan güzel bir şatoya varmış. Söz konusu bilge burada yaşıyormuş.

Bir ermişle karşılaşmayı bekleyen bizim kahraman, girdiği salonda hummalı bir manzarayla karşılaşmış. Tüccarlar girip çıkıyor, insanlar bir köşede sohbet ediyor, bir orkestra tatlı ezgiler çalıyormuş; dünyanın dört bir yanından gelmiş lezzetli yiyeceklerle dolu bir masa da varmış. Bilge sırayla bu insanlarla konuşuyormuş. Bizim delikanlı kendi sırasının gelmesi için iki saat beklemek zorunda kalmış.

Delikanlının ziyaret nedenini açıklamasını dikkatle dinlemiş bilge, ama Mutluluğun Gizi'ni açıklayacak zamanı olmadığını söylemiş ona. Gidip sarayda dolaşmasını, kendisini iki saat sonra görmeye gelmesini salık vermiş.

'Ama sizden bir ricada bulunacağım,' diye eklemiş bilge, delikanlının eline bir kaşık verip sonra bu kaşığa iki damla sıvı yağ koymuş. "Sarayı dolaşırken bu kaşığı elinizde tutacak ve yağı dökmeyeceksiniz."

Delikanlı sarayın merdivenlerini inip çıkmaya başlamış, gözünü kaşıktan ayırmıyormuş. İki saat sonra bilgenin huzuruna çıkmış.

'Güzel', demiş bilge, "peki yemek salonumdaki Acem halılarını gördünüz mü? Bahçıvan başının yaratmak için on yıl çalıştığı bahçeyi gördünüz mü? Kütüphanemdeki güzel parşömenleri fark ettiniz mi?"

Utanan delikanlı hiçbir şey göremediğini itiraf etmek zorunda kalmış. Çünkü bilgenin kendisine verdiği iki damla yağı dökmemeye çabaladığından, başka bir şeye dikkat edememiş.

'Öyleyse git, Evrenimin harikalarını tanı,' demiş ona bilge. 'Oturduğu evi tanımadan bir insana güvenemezsin.'

İçi rahatlayan delikanlı kaşığı alıp sarayı gezmeye çıkmış. Bu kez, duvarlara asılmış, tavanları süsleyen sanat yapıtlarına dikkat ediyormuş. Bahçeleri, çevredeki dağları, çiçeklerin güzelliğini, bulundukları yerlere yakışan sanat yapıtlarının zarafetini görmüş. Bilgenin yanına dönünce, gördüklerini bütün ayrıntılarıyla anlatmış.

'Peki sana emanet ettiğim iki damla yağ nerede?' diye sormuş bilge.

Kaşığa bakan delikanlı, iki damla yağın dökülmüş olduğunu görmüş.

'Peki,' demiş bunun üzerine bilgeler bilgesi, 'sana verebileceğim tek bir öğüt var: Mutluluğun Gizi dünyanın bütün harikalarını görmektir, ama kaşıktaki iki damla yağı unutmadan.' (...)

Paulo COELHO
(Paulo Kolho)
Çevirmen: Özdemir İNCE
(Kısaltılmıştır.)

Metindeki İpuçlarını ve Ön Bilgilerinizi Kullanarak Cevaplayacağınız Sorular

1. Metnin ana fikri nedir?
2. Metnin yardımcı fikirleri nelerdir?
3. Tüccarın oğlunun karakter özellikleri nelerdir?
4. Bilge'nin karakter özellikleri nelerdir?
5. Tüccarın oğlu kaşıktaki sıvı yağı niçin dökmüş olabilir?
6. Tüccarın oğlu kaşığındaki sıvı yağın döküldüğünü gördüğü zaman neler hissetmiş olabilir?

Biz Uyguluyoruz

Şimdi 4-6 kişilik gruplar oluşturalım ve okuduğunuz metinde anlatılanlardan hareketle çıkarım yapalım. Çalışmamızı yaparken aşağıdakilere dikkat edelim.

- *Öğretmenimiz bize kendi uygulamasındaki sıraya uygun olarak ne yapacağımızı söylediken sonra grup olarak söyleneni uygulayalım.*
- *Grup olarak çalışırken önce birlikte düşünüp tartışalım, ortak bir karara varalım; sonra çıkarımımızı çalışma kâğıdımıza aktaralım.*
- *Çalışırken ihtiyaç duyarsak öğretmenimizden yardım alalım.*
- *Öğretmenimiz biz çalışırken bir eksiklik fark ederse onun uyarılarına uygun olarak çalışmamızı düzenleyelim.*

KENDİNE DEĞER VERMEK

Kendinize değer vermek, kendinizi sevmek ve kendinize iyi bakmak demektir. Bu, kendinizi olduğunuz gibi kabul etmeniz ve her zaman en iyisini yapmaya çalışmanız anlamına gelir. Herkesin güçlü ve zayıf yönleri vardır. Önemli olan, kendi güçlü yanlarınızı keşfetmeniz ve zayıf yanlarınızla barışık olmanızdır. Kendinize değer verdiğinizde, başkalarının olumsuz sözlerinden daha az etkilenir ve kendi yolunuzda kararlı bir şekilde ilerlersiniz.

Kendinize değer vermenin bir diğer önemli kısmı, kendi ihtiyaçlarınıza ve isteklerinize önem vermenizdir. Kendinize zaman ayırmak, dinlenmek ve sevdiğiniz şeyleri yapmak, kendinize değer vermenin bir parçasıdır. Örneğin çok yorulduğunuzda ara vermek, resim çizmek veya müzik dinlemek gibi sevdiğiniz şeylerle ilgilenmeniz, sizi mutlu eder ve enerjinizi geri kazanmanıza yardımcı olur. Kendi ihtiyaçlarınızı gözetmeniz, sizi daha mutlu ve dengeli biri yapar.

Son olarak kendinize değer vermeniz, kendinizi sürekli olarak geliştirmenizi ve yeni şeyler öğrenmenizi de içerir. Dil öğrenmek, spor yapmak veya yeni hobiler edinmek, kendinize olan saygınızı artırır. Kendinize daha çok güvenmenizi sağlar ve hayatta daha başarılı olmanızı destekler. Kendinize değer verdiğinizde hem kendiniz hem de çevrenizdekiler için daha olumlu ve güçlü bir örnek olursunuz. Unutmayın, siz çok değerlisiniz ve kendinize iyi baktığınızda her şey daha güzel olur!

Metindeki İpuçlarını ve Ön Bilgilerinizi Kullanarak Cevaplayacağınız Sorular

1. Metnin ana fikri nedir?
2. Metnin yardımcı fikirleri nelerdir?
3. Kendinize değer vermeniz, hayatınızı nasıl daha güzel hâle getirir?
4. Başkalarının size karşı olumsuz sözlerinden daha az etkilenmek için neler yapabilirsiniz?

Yine Uyguluyoruz

Şimdi 2-3 kişilik gruplar oluşturalım ve okuduğunuz metinde anlatılanlardan hareketle çıkarım yapalım. Çalışmamızı yaparken aşağıdakilere dikkat edelim.

- *Bu sefer öğretmenimiz, gerekmedikçe bize müdahalede bulunmayacak.*
- *Önceki uygulamalardaki sırayı takip ederek stratejiyi kullanalım.*
- *Stratejiyi uygularken grup arkadaşlarımızla konuşup tartışalım, metinden hareketle yaptığımız çıkarımları çalışma kâğıdımıza aktaralım.*

ZİYARETÇİ

Şehrin kapısında yaşlı bir çoban yanındaki genç çırağıyla bir kayanın üzerine oturur, bir yandan büyük koyun sürüsünü gözler bir yandan da mekanik el hareketleriyle pazarda sattığı süveter ve çorapları örermiş. Bir gün bir ziyaretçi gelmiş, şehrin kapısında içeri alınmayı bekleyen erkeklerin yanında sıraya girmiş ama adam tereddütte görünüyormuş. Çobana yaklaşıp sormuş: "Söyle bana yaşlı adam, bu şehri tavsiye eder misin? Buraya yerleşip küçük bir iş kurmayı düşünüyorum ama amacıma bu kadar yaklaşınca kalbime bir korku doldu. Bu şehrin insanları nasıldır? Onlara güvenebilir miyim?"

"Geldiğin şehirdeki insanlar nasıldı?" diye sormuş çoban. "Ah!" demiş adam, (...) "Beni sürekli hayal kırıklığına uğratmalarından bıktım."

"Ne yazık ki yabancı, bu şehrin insanları da aynı. En iyisi sen yoluna devam et" demiş yaşlı çoban.

Yaklaşık bir hafta sonra başka bir ziyaretçi şehir kapısındaki kabul sırasından çıkıp yaşlı çobanın yanına gitmiş.

"Söyle bana yaşlı adam, bu şehri tavsiye eder misin? Yerleşip küçük bir iş kurmayı düşünüyorum ama amacıma bu kadar yaklaşınca kalbime bir korku doldu. Bu şehrin insanları nasıldır? Onlara güvenebilir miyim?"

"Geldiğin şehirdeki insanlar nasıldı?" diye sormuş çoban.

"Buna çok üzülüyorum işte" demiş adam, "dünyanın hiçbir yerinde o kadar sevgi dolu, güvenilir ve cömert bir çevre bulamam. Bir hafta önce komşularımdan zor ayrıldım ve onları şimdiden özledim."

"Eh, şanslısın yabancı; bu şehrin insanları da aynı" demiş yaşlı çoban.

İki konuşmayı da duyan çırağı yaşlı adama sormuş: "Neden bu adamlara farklı cevaplar verdin? Şehrin insanlarıyla ilgili fikrin bir hafta içinde tamamen değişmiş olamaz."

"Hayır oğlum, bu adamların her birine kendilerinin yaşayacakları gerçeği söyledim. Dünya içimizde taşıdığımız korkuların aynasıdır."

Judith Malika LIBERMAN
(Cudit Malika Libermın)
Çeviren: İstem ERDENER
(Kısaltılmıştır.)

Metindeki İpuçlarını ve Ön Bilgilerinizi Kullanarak Cevaplayacağınız Sorular

1. Metnin ana fikri nedir?
2. Metnin yardımcı fikirleri nelerdir?
3. İlk ziyaretçinin eski şehri hakkındaki düşünceleri, çobanın ona verdiği cevabı nasıl etkilemiştir?
4. İkinci ziyaretçinin eski şehri hakkındaki düşünceleri, çobanın ona verdiği cevabı nasıl etkilemiştir?
5. Çırak, çobanın iki farklı ziyaretçiye farklı cevaplar vermesini nasıl yorumlamıştır?
6. Çoban, "Dünya içimizde taşıdığımız korkuların aynasıdır." sözüyle neyi kastetmiştir?

Sıra Sende

Artık çıkarım yapma stratejisini kullanmayı öğrendik. Şimdi "Tatlı Günler" metninde stratejiyi kendimiz kullanabiliriz.

Keşif Yolculuğu

- Yaşadığınız yerde yaz ve kış mevsimleri nasıl geçiyor? Söyleyiniz.
- Köy hayatı ve şehir hayatı arasındaki farklar nelerdir? Söyleyiniz.

- ✓ Metnin başlığından ve görsellerinden hareketle içeriğini tahmin ediniz. Tahminlerinizi 1. etkinliğin "a" bölümüne yazınız.
- ✓ Okumaya başlamadan önce metnin konusunu ve uzunluğunu gözden geçiriniz. Okuma amacını düşününüz ve kendinize "Bu metni neden okuyorum?" diye sorunuz. Okurken önemli yerlerin (şahıs kadrosu, yer, zaman, olaylar vb.) altını çiziniz. Çıkarım yapma stratejisini kullanarak doğrudan ifade edilmeyen bilgilere ulaşmaya çalışınız. Anlamadığınız yerler olursa geri dönüp tekrar okuyunuz.

TATLI GÜNLER

Ben, Doğu Anadolu'nun bir dağ köyünde doğdum. Köyümüz başı karlı ve dumanlı bir dağın eteklerindedir. Kışlarımız hep karlı geçer, kısa süren yazımıza da doyum olmaz. Bizler yazı sabırsızlıkla bekleriz çünkü hepimiz yaza, o tatlı sıcağa, hasretiz. Hele biz çocuklar! (...)

Kırlara ve oyunlara doyamaz, akşamları sofra başında yorgunluktan uyuyakalır, genellikle kucakta yatağa taşındığımızın farkına bile varmayız. Toprak ve hayvancılık işlerinde ailelerimize yardımcı olduğumuz zamanların dışında doyamadığımız yaz günlerimiz hep böyle geçer.

Babam inşaat işçisidir. Yazları ilçeye giderek çalışır, kışın iş olmadığı için evde oturur, genellikle yazın kazandığı para ile geçiniriz. O iri yarı, bıyıklı, yiğit bir adamdır. Herkesin yardımına koşan, çok ama çok iyi bir insandır. Köyümüzde onu sevmeyen bir tek kişi bile yoktur. İlçeden eve gelirken bize şekerler, helvalar, köyümüzde olmayan yiyecekler getirir. Onun gelmesini sabırsızlıkla beklerim. Tabii yalnız getirdiği yiyecekler için değil, onu çok sevip özlediğimden...

Anam da çok iyi kalpli, şefkatli, güler yüzlü ve tatlı sözlüdür. Yalnız bize karşı değil, herkese karşı böyledir. Bir komşumuzu hasta görmesin. Hemen eve koşar, alelacele duvardaki çividen indirdiği tavayı ocağın üzerine yerleştirir, bol yağlı bir çorba hazırlar. Bunu bakır tasa doldurarak sıcak sıcak hasta komşumuza yollar.

Anamın elinden her iş gelir. (...) Anam ineklerimizi sağar; peynirimizi, yağımızı ve yoğurdumuzu yapar. Tavuklarımızı kuluçkaya yatırır.

Babamın kerpiçten yaptığı, üç göz odalı bir evde otururuz. İki ineğimiz ve on beş yirmi tavuğumuz var. Tavuklarımız evimizin bitişiğindeki ahırın etrafında dolaşır, yem ararlar. Bahçe-

mizin ortasında şirin kuyumuz, neşeli çıkrık sesleriyle çevresine hayat saçar.

Baharda civcivler bahçemize başka bir hava getirir. Öteye beriye koşuşan sarı, beyaz ve kara civcivleri kardeşim Hatice ile pay ederiz:

— Şu beyaz ile şu kınalı benim!

— Hayııııy! Benim!

Üç yaşındaki kardeşim, henüz bazı harfleri söyleyemez. Bu yüzden bazen ne söylediğini anlayamayız. Böyle durumlarda anlaşmamıza onun her söylediğini hemen anlayan annem yardımcı olur.

Sahi söylemeyi unuttum, benim adım Mehmet. (...) On bir yaşındayım. Dördüncü sınıfa gidiyorum. Okumayı çok severim. (...) Babam, akşamları kar yağarken "Haydi bakalım Mehmet! Oku kaldığımız yerden!" deyince bir gece evvel bıraktığımız yerden kitaba devam ederiz. Dışarıda rüzgâr uğuldayarak ve küçük evimizi sarsarak eserken köpek ulumaları duyulur, ocağın üstündeki çaydanlık fokurdarken ben okurum. Onlar da bütün dikkatleriyle beni dinlerler. Bazen babam kitaplardaki kötü kişilere kızar, söylenir.

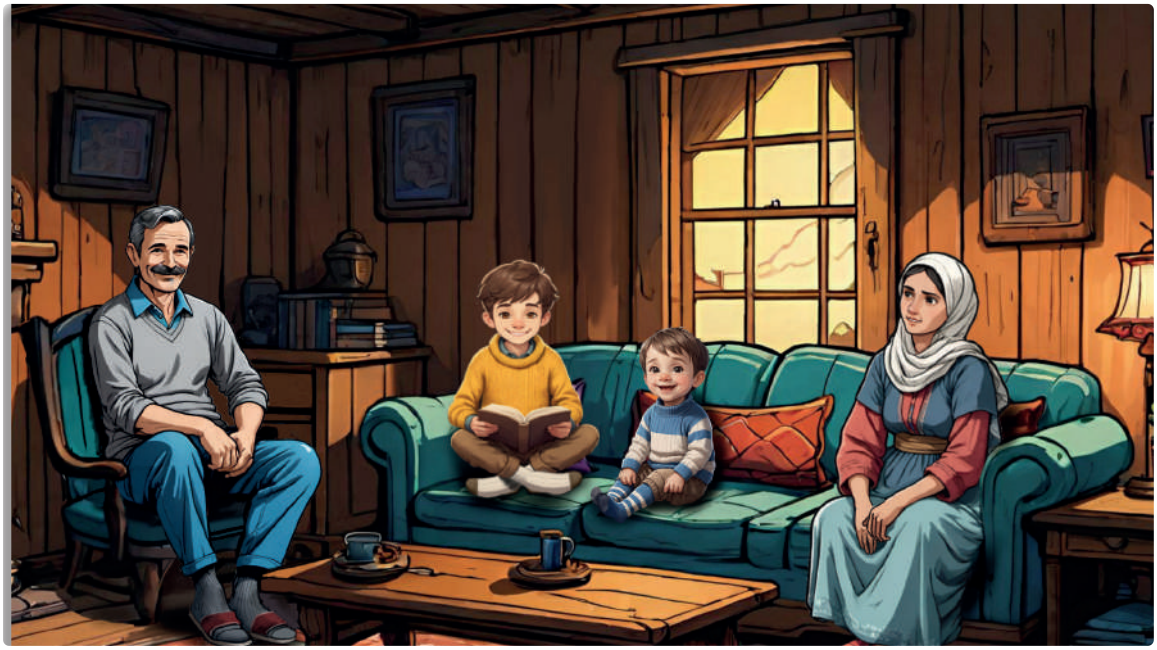

Anam da acıklı yerlerde ağlar ama bize belli etmek istemez. Başörtüsünün ucuyla gizlice gözyaşlarını siler. Ördüğü kazaktan başını kaldırmaz. Babam kitabı uzandığı sedirde dinler. Kitabımız güzel bir şekilde bitince rahat bir nefes alırlar.

Sanki olay kendi başlarından geçmiş gibi sevinirler. Anam çok güzel bazlama açar. Babam doyamaz onun yaptığı bazlamalara. Neşe içinde karnımızı doyururken yoksulları da aç bırakmaması için yüce Allah'a dua ederiz hep birlikte.

(...)

Ahmet Yılmaz BOYUNAĞA
(Kısaltılmıştır.)

Okuma bittikten sonra metni anlamanızı kolaylaştıran ya da zorlaştıran uygulamalarınızı belirleyerek strateji ve yöntemin işe yarayıp yaramadığını değerlendiriniz. Gerekirse farklı bir strateji ve yöntem deneyiniz. Son olarak metinle ilgili öğrendiklerinizi ve düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

1. ETKİNLİK

a. Metnin başlığından ve görsellerinden hareketle konusu hakkındaki tahminlerinizi defterinize yazınız.

b. Tahminlerinizin doğruluğunu değerlendiriniz.

2. ETKİNLİK

Aşağıda metinden alınan cümlelerdeki altı çizili kelime ve kelime gruplarının anlamlarını içinde yer aldıkları cümlelerin bağlamlarından hareketle tahmin ederek yazınız. Bu tahminlerinizi defterinize yazınız. Tahminlerinizin doğruluğunu TDK Güncel Türkçe Sözlük'ten kontrol ediniz.

Kışlarımız hep karlı geçer, kısa süren yazımıza da doyum olmaz.

Bahçemizin ortasında şirin kuyumuz, neşeli çıkrık sesleriyle çevresine hayat saçar.

Tavuklarımızı kuluçkaya yatırır.

3. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruları okuduğunuz metinden hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

1. Çocuklar için köyde yaz günleri nasıl geçmektedir?
2. Mehmet'in anne ve babasının ortak kişilik özellikleri nelerdir?
3. Mehmet kitap okurken anne ve babası nasıl tepkiler veriyor?
4. Mehmet'in okuma sevgisi ve ailesinin bu duruma verdiği destek hakkında ne düşünüyorsunuz? Aileniz sizi hangi durumlarda destekliyor? Örneklerle açıklayınız.
5. Sizin de gerçekleşmesini sabırsızlıkla beklediğiniz neler var? Neden?

4. ETKİNLİK

a. Metinde anlatılanları yansıtması açısından aşağıdaki cümleleri önemli ve önemsiz olarak sınıflandırınız.

1. Doğu Anadolu'nun bir dağ köyünde doğmuştur.
2. Kışları hep karlı geçer.
3. Çocuklar tarım ve hayvancılık konusunda ailelerine yardım etmektedir.
4. Babası yardımsever, iyi bir insandır.
5. Babasının getirdiği yiyeceklere değil, onun gelmesine sevinmektedir.
6. Ailesi kerpiçten yapılmış üç göz odalı bir evde oturmaktadır.
7. Tavukları evin bitişiğindeki ahırın etrafında dolaşmaktadır.
8. On bir yaşında ve dördüncü sınıf öğrencisidir.
9. Okumayı çok sevmektedir.
10. Kitap okurken ocağın üstünde çaydanlık fokurdamaktadır.
11. Annesi acıklı yerlerde ağlar ama belli etmek istemez.
12. Bütün aile yemeklerini bitirince yoksullar için dua etmektedir.

b. Önemli olarak belirlediğiniz bilgilerden hareketle metinde anlatılanları akışa uygun bir şekilde defterinize kendi cümlelerinizle yazınız.

5. ETKİNLİK

"Neşe içinde karnımızı doyururken yoksulları da aç bırakmaması için yüce Allah'a dua ederiz hep birlikte." cümlesinden çıkarılan aşağıdaki yargıları, kavramlarla örnekteki gibi eşleştiriniz. Boşta kalan cümleyle ilişkili kavramı siz yazınız.

( ) inanç (1) merhamet ( ) mutluluk ( )

(1) Bir kimsenin veya bir başka canlının karşılaştığı kötü durumdan dolayı duyulan üzüntü, acıma.

(2) Allah'a inanma, iman.

(3) Anlık bir duruma bağlı olarak duyulan sevinç veya alınan zevk.

(4) Bir topluluğu oluşturanların duygu, düşünce ve ortak çıkarlarda birbirlerine bağlanması.

6. ETKİNLİK

a. Aşağıda verilen paragraftaki söz sanatlarını belirleyiniz. Bu söz sanatlarının geçtiği cümleleri ve söz sanatlarını aşağıya yazınız.

Asel, kısa bir yürüyüşün ardından ağacın altındaki banka oturup kitabını okumaya başladı. Birden yanında beliren Bilge Kağan, "Merhaba Asel, yine kitaplarınla mı sohbet ediyorsun?" dedi. Asel gülerek "Evet, onlar karanlık gecelerde parlayan ay gibidirler, her zaman yolumu aydınlatırlar." dedi. Bilge Kağan elindeki ayranı Asel'e uzatarak "Ama gerçek dostlarla yapılan sohbetin yerini hiçbir şey tutamaz." dedi. Bir yandan ayranlarını içerken bir yandan da ağaçtaki serçeleri izlemeye başladılar. Bilge Kağan "Serçeler bugün çok neşeli görünüyor. Sanki bize 'Merhaba!' diyorlar." dedi. Asel belki onlar da bizim gibi çok iyi iki dosttur, dedi.

Söz Sanatının Bulunduğu Cümle	Söz Sanatı

b. Aşağıdakilerden hangileri söz sanatlarının metnin anlamına olan katkılarındandır? İşaretleyiniz.

( ) Metni daha akılda kalıcı ve etkileyici hâle getirmiştir.

( ) Anlatımı sadeleştirmiştir.

( ) Metnin daha keyifli ve akıcı bir şekilde okunmasını sağlamıştır.

( ) Metnin belirli bölümlerine vurgu yaparak ifade gücünü artırmıştır.

c. Karekodu okutarak "Bilgi Yarışı" adlı etkileşimli içeriği yönergeler doğrultusunda tamamlayınız.

7. ETKİNLİK

a. Dördüncü temada yer alan "Nasreddin Hoca" metnini tekrar okuyunuz. "Nasreddin Hoca" metni ile "Tatlı Günler" metninin karşılaştırılabilir unsurlarından (olaylar, kahramanlar, kahramanların davranış ve karakter özellikleri) birini belirleyiniz.

b. Belirlediğiniz unsurun metindeki benzerlik ve farklılıklarını söyleyiniz.

KONUŞALIM

8. ETKİNLİK

a. Mehmet, babasının yaz mevsiminde çalışmasını nasıl anlatmaktadır?

b. Babasının yazları çalışmasını ve yanlarında olmamasını Mehmet'in annesi ya da kardeşi anlatmış olsaydı sizce nasıl anlatırdı? Düşününüz.

c. Anne ya da kardeşten birinin bakış açısıyla duygu ve düşüncelerinize de yer verdiğiniz bir konuşma yapınız.

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Mehmet'in konuyu nasıl anlattığını inceledim.			
Yorumlayacağım konuyu yazarın bakış açısıyla inceledim.			
Seçtiğim kişinin bakış açısıyla duygu ve düşüncelerime de yer vererek konuşmamı yaptım.			
Belirlediğim bakış açısı doğrultusunda konuşmamı yaptım.			
Konu dışına çıkmadan konuşmamı tamamladım.			

9. ETKİNLİK

a. Karekodu okutarak metni dikkatle dinleyiniz.

b. Dinlediğiniz metnin içeriğini en iyi yansıtan kelimeleri belirleyiniz.

c. Belirlediğiniz kelimelerin metnin içeriğiyle ilişkisini açıklayınız.

ç. Aşağıdaki soruları dinlediğiniz metinden hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

"Mırnav Dostları" lakabını çocuklara kim, niçin takmıştır?

"Yaşadığımız zamanda süper güç, merhamet ve iyilik yapmaktır evlatlarım." sözüyle Muhtar amca ne demek istemiştir?

d. Dinlediğiniz metinden alınan aşağıdaki cümlede altı çizili kelime grubu "özetleme işlevi" görmektedir. Siz de verilen cümlelerdeki özetleme işlevi gören kelime ya da kelime gruplarının altını örnekteki gibi çiziniz.

Uzun lafın kısası kedicik çok zayıf ve hastaydı.

İnsan sosyal bir varlıktır yani sürekli iletişim hâlindedir.

Çocukların komşuluk ve akrabalık ilişkilerinin sağlıklı olduğu bir ortamda büyümesi gerekir. Özetle çocuklarınızın insanlarla ilişkilerine önem veriniz.

Çevremizdeki yardıma muhtaç kişilere, hayvanlara, bitkilere kısacası bütün canlılara karşı duyarlı olmalıyız.

Ailede sorumlulukları yerine getirmek, iletişime dikkat etmek, aile bireylerine sevgi ve saygıyla yaklaşmak, onlarla dayanışma içinde olmak çok önemlidir. Sonuç olarak bunlar aile bütünlüğünü sağlayan temel unsurlardır.

e. Altını çizdiğiniz özetleme işlevi gören ifadelerinden iki tanesini seçerek birer cümlede kullanarak defterinize yazınız.

10. ETKİNLİK

Dinlediğiniz "Mırnav Dostları" adlı metinde çocuklar hangi probleme yönelik çözüm önerisi getirmişlerdir? Siz olsaydınız bu probleme nasıl çözüm üretirdiniz? Çözüm önerilerinizi tahtaya yazınız. Bunların içinden en uygulanabilir olanı belirleyiniz.

YAZALIM

11. ETKİNLİK

a. Dinlediğiniz "Mırnav Dostları" metnini olay, konu, durum bakımından inceleyiniz. Ardından metindeki önemli ve önemsiz olayları defterinize listeleyiniz.

b. Metni yazılı olarak defterinize özetleyiniz. Özetinizi yazarken aşağıdaki yönergelere dikkat ediniz.

- Metindeki olayları oluş sırasına göre anlatınız.
- Kendi cümlelerinizle metni özetleyiniz.
- Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanmaya özen gösteriniz.
- Özetleme işlevli söz varlığını/dil yapılarını (açıkçası, yani, özetle, kısacası, özet olarak, uzun lafın kısası, sonuç olarak vb.) kullanınız.

c. Yazdığınız özeti öğretmeninizle değerlendiriniz.

Keşif Yolculuğu

- İnsanlar arası ilişkilerde kullandığımız dil neden önemlidir? Açıklayınız.
- "Gönül bir sırça saraydır, kırılırsa yapılmaz." atasözünden ne anlıyorsunuz? Söyleyiniz.

- ✓ Şiiri önce sessiz okuyunuz.
- ✓ Anlamadığınız cümleleri uygun zamanda öğretmeninize sormak üzere defterinize not ediniz.
- ✓ Öğretmeniniz şiiri okurken onu dikkat dağıtıcı hareketlerden kaçınarak dinleyiniz.
- ✓ Metni tür özelliklerini de dikkate alarak işitilebilir bir ses tonuyla anlamı yansıtacak şekilde, doğru vurgu ve tonlamalarla okuyunuz.

GÜLÜ İNCİTME GÖNÜL

Çiçeklerle hoş geçin,
Balı incitme gönül.
Bir küçük meyve için
Dalı incitme gönül.

Konuşmak bize mahsus,
Olsa da bir güzel süs,
'Ya hayır de, yahut sus.'
Dili incitme gönül.

Sevmekten geri kalma,
Yapan ol, yıkan olma,
Sevene diken olma,
Gülü incitme gönül.

Başın olsa da yüksek,
Gözün enginde gerek,
Kibirle yürüyerek
Yolu incitme gönül.

(...)

Bestami YAZGAN
(Kısaltılmıştır.)

Bir arkadaşınızın okuma sürecini tema sonundaki "Okuma Becerisi Akran Değerlendirme Ölçeği"ni kullanarak değerlendiriniz.

1. ETKİNLİK

Aşağıdaki kelimelerin şiirde hangi anlamda kullanıldığını tahmin ederek işaretleyiniz. Tahmininizi öğretmeninizle doğrulayınız.

geçinmek
- ○ Yaşamak için gerekeni sağlamak.
- ○ Uzlaşmak, anlaşmak.
- ○ Kendi gereksinimlerini başkalarından sağlamak.

mahsus
- ○ Bilerek, isteyerek, kasten.
- ○ Birine, bir şeye ait olan; öze, has.
- ○ Biri veya bir şey için ayrılmış.

hayır
- ○ "Yok, öyle değil, olmaz" anlamlarında onamama, inkâr bildiren bir söz.
- ○ İyilik, karşılık beklenmeden yapılan yardım.
- ○ İyi, hayırlı, yararlı olan.

engin
- ○ Ucu bucağı görünmeyecek kadar geniş, çok geniş.
- ○ Yüksekte olmayan, alçak yer.
- ○ Değer ve fiyatı düşük olan.

2. ETKİNLİK

a. "Gönül" kelimesi şiirin anahtar kelimelerinden biri olabilir mi? Neden? Söyleyiniz.

b. "Gönül" kelimesinin TDK Güncel Türkçe Sözlük'teki anlamları ile bu kelimenin içinde geçtiği atasözleri aşağıda verilmiştir. Atasözlerinde "gönül" kelimesinin aşağıdaki iki anlamdan hangisini taşıdığını ★ ve ▲ şekillerini kullanarak belirtiniz.

Gönül

★ Sevgi, istek, düşünüş, anma, hatır vb. duyguların kaynağı; içeri, yürek, dil, kalp.

▲ Bir şeye karşı içten gelen yönelme duygusu, arzu, istek.

- ☐ Gözden ırak olan gönülden de ırak olur.
- ☐ Gönülsüz yenen aş ya karın ağrıtır ya baş.
- ☐ Çobanın gönlü olursa tekeden yağ çıkarır.
- ☐ Göz görmeyince gönül katlanır.

c. "Gönül" kelimesiyle ilgili aşağıdaki deyimleri, verilen anlamına uygun olarak birer cümlede kullanınız.

Gönül kırmak: Birini çok üzecek bir davranışta bulunmak, gücendirmek.
Cümlem: _____

_____

Gönlünde kalmak: Çok istediği hâlde ulaşamamak, elde edememek.
Cümlem: _____

_____

Gönlünden geçirmek: Bir şeyin olmasını veya bir şey yapmayı istemek.
Cümlem: _____

_____

Gönül almak: Kırılan bir kimseyi güzel bir davranışla hoşnut etmek.
Cümlem: _____

_____

ç. "Gönül" kelimesinin geçtiği deyimlerden hangileri insanlar arası ilişkileri koparan veya düzelten davranışları ifade etmektedir? Söyleyiniz.

d. Arkadaşınızın gönlünü aldığınız bir olayı kısaca anlatınız.

3. ETKİNLİK

a. Okuduğunuz metnin özelliklerini yansıtan cümleleri işaretleyiniz.

- ◯ Metin dizelerden oluşmuştur.
- ◯ Metin dört dizelik bölümlerden (dörtlük) oluşmuştur.
- ◯ Metin anlamsal bütünlüğe sahip paragraflardan oluşmuştur.
- ◯ Metin düzyazı biçiminde yazılmıştır.
- ◯ Metin; giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinden oluşmuştur.

b. Belirlediğiniz özelliklerden yola çıkarak metnin türünü yazınız.

_____

c. Okuduğunuz metinden alınan aşağıdaki bölümü düzyazı şeklinde yeniden yazınız.

Sevmekten geri kalma,
Yapan ol, yıkan olma,
Sevene diken olma,
Gülü incitme gönül.

ç. "Gülü İncitme Gönül" metni ile düzyazıya çevirdiğiniz metin arasındaki farkları belirleyiniz. Hangi anlatım türünü daha çok beğendiğinizi nedenleriyle yazınız.

4. ETKİNLİK

a. Şairin şiirde vermek istediği öğütler aşağıda listelenmiştir. Hangi öğüt şiirin hangi bölümünde verilmiştir? Örnekteki gibi eşleştiriniz. Boşta kalan dizelerin vermek istediği öğüdü de siz yazınız.

a Çiçeklerle hoş geçin,
Balı incitme gönül.

b Bir küçük meyve için
Dalı incitme gönül.

c Konuşmak bize mahsus,
Olsa da bir güzel süs,
'Ya hayır de, yahut sus.'
Dili incitme gönül.

ç Sevmekten geri kalma,
Yapan ol, yıkan olma,
Sevene diken olma,
Gülü incitme gönül.

d Başın olsa da yüksek,
Gözün enginde gerek,
Kibirle yürüyerek
Yolu incitme gönül.

(**a**) İnsanların birbirleriyle ilişkilerinde nazik olmaları gerekir. Karşılıklı ilişkiler nazik ve anlayışlı olunursa sürdürülebilir.

( ) Ne kadar makam ve mevki sahibi olsak da bizler, kibirli olmamalı, böbürlenme, büyüklenme gibi hoş olmayan davranışlardan kaçınıp insanlara karşı alçak gönüllü olmalıyız.

( ) İnsanları sevmeli, onlarla kurduğumuz iletişimlerde incitici davranış ve sözler yerine yapıcı ifadeler kullanmalıyız. Bizleri seven insanları kırarak onları kendimizden uzaklaştırmamalıyız.

( ) İnsanlar sözlerine dikkat etmelidir. İnsanları sözlerimizle incitmek yerine nazik ve yapıcı bir iletişim dili tercih etmeliyiz.

( ) _____

b. Şiirde verilmek istenen ileti nedir? Yazınız.

KONUŞALIM

5. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki görseli inceleyiniz. Görseldeki çocukların hangisi ya da hangilerinin "Gülü İncitme Gönül" şiirinde verilen öğütlere uygun davrandığı söylenebilir? Neden?

b. Sizce görseldeki sorun nedir? Bu sorunu kendi cümlelerinizle özetleyiniz.

c. Görseldeki çocukların arkadaşı olsaydınız sorunu çözmek için arkadaşlarınıza neler söylerdiniz? Aşağıdaki yönergeleri dikkate alarak sorunu çözmeye yönelik bir konuşma yapınız.

- Konuşmanızı yaparken duygularınızı iletmek için beden dilinizi kullanınız.
- Konuşmanızı yapılandırırken deneyimlerinizden de yararlanınız.
- Sesinizi tüm arkadaşlarınızın işitebileceği şekilde ayarlayınız.
- Soruna yönelik alternatif çözümler üretmeye çalışınız.
- Bu çözümlerden en uygun olanını detaylıca anlatınız.
- Çözüm önerinizin sorunun çözümüne katkıda bulunup bulunmayacağını ifade ediniz.

ç. Aşağıdaki ölçütler doğrultusunda bir arkadaşınızın yaptığı konuşmayı değerlendiriniz.

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Duygularını ifade ederken beden dilinden yararlandı.			
Ses tonunu herkesin duyabileceği şekilde ayarladı.			
Sorunun çözümüne yönelik daha önce yaşadığı olaylardan örnekler verdi.			
Sorunun çözümüyle ilgili görüşünü mantıklı gerekçelerle açıkladı.			

6. ETKİNLİK

a. Karekodu okutarak metni dikkatlice dinleyiniz.

b. Metni dinlerken "Çıkarım Yapma Stratejisi"ni kullanınız. Aşağıdaki soruları dinlediğiniz metinden hareketle yanıtlayınız.

1. Metnin ana fikri nedir?

2. Metin, beden dilimizi daha bebekken öğrenmeye başladığımızı belirtiyor. Bu erken öğrenmenin sosyal hayattaki iletişimimizin üzerindeki etkileri neler olabilir?

c. Dinlediğiniz metinle ilgili cümlelerden doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazınız.

_____ Beden dili, yalnızca bilinçli olarak kullandığımız bir iletişim biçimidir.

_____ İnsanlar, bebeklikten itibaren çevrelerindeki beden dilini öğrenmeye başlar.

_____ Beden dili, iletişimde kelimelerden daha az önemlidir.

_____ Konuşma sırasında beden dili, ses tonundan daha az bilgi verir.

7. ETKİNLİK

Aşağıdaki olayı arkadaşlarınızın karşısında sözlü olarak canlandırdığınızı düşününüz. Canlandırmanızı daha etkili kılmak için beden dilinizi kullanmanız gerekmektedir. Buna göre aşağıda verilen görsellerden hangisi bu canlandırmada yer almaz? İşaretleyiniz.

"Emre, kapıdan girdiğinde çok kızgındı. Böyle bir şey nasıl olabilirdi? Şaşkınlığı her hâline yansımıştı. Sonra sakince düşünmeye karar verdi. Uzun uzun düşündü. Sonra "Buldum!" diyerek sevinçten havalara uçtu. Sorun her neyse kafasında bir çözüm bulmuştu kendince. "Bu çözüm kesinlikle işe yarar." diye düşünmüş olacak ki göz kırparak "Tamam" dedi. Sanki az önce sinirli bir şekilde içeri giren kendisi değildi. Şimdi yüzü gülüyor, neşeli görünüyordu. Hemen telefona sarılarak birilerini aradı ve konuşmaya başladı."

YAZALIM

8. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ediniz.

- Arkadaşınızla 2 kişilik bir grup oluşturunuz.
- Her biriniz aşağıda yer alan cümlelerden birini seçiniz.
- Seçtiğiniz cümleye yönelik düşüncelerinizi yazınız.
- Ardından arkadaşınızla kitabınızı değiştiriniz.
- Şimdi de arkadaşınızın düşüncesine cevap yazınız.
- Yazarken önceki bilgilerinizden yararlanınız.
- Yazım ve noktalama işaretlerine dikkat ederek yazınız.
- Temanın anahtar kelimelerini, yeni öğrendiğiniz kelime ve kelime gruplarını cümlelerinizde kullanınız.

Köyde yaşayan çocukların arkadaşlık ilişkileri daha gelişmiştir. Çünkü...

Kentte yaşayan çocukların arkadaşlık ilişkileri daha gelişmiştir. Çünkü...

b. Aşağıdaki ölçütler doğrultusunda güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi belirleyiniz. Sonraki konuşma etkinliklerinde geliştirmeye çalışınız.

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Bir önceki cümleye uygun olarak cümlemi yazdım.			
Önceki bilgilerimden yararlandım.			
Yazım ve noktalama işaretlerine dikkat ederek yazdım.			
Temada öğrendiğim yeni kelime ve kelime gruplarını kullandım.			

9. ETKİNLİK

Aşağıdaki cümlelerde sayıların yazımını inceleyiniz. Sayıların yazımı ile ilgili kuralları öğretmeninizle birlikte belirleyerek örnekteki gibi yazınız.

Sokak hayvanlarına mama almak için 15.500 lira toplandı.

✓ *Dört veya daha çok basamaklı sayılar sondan sayılmak üzere üçlü gruplara ayrılarak yazılır ve aralarına nokta konur.*

Altışar kişi toplanıp öğretmenimizi ziyarete gittik.

✓ _____

On iki kişinin katılımıyla işlerimizi kolaylıkla hallettik.

✓ _____

İletişimde birinci önceliğim sevgi dilidir.

✓ _____

Bu Görev Bizim

- Türk kültüründe komşulukla ilgili bir araştırma yapınız.
- Araştırmanızın amacını, neye ihtiyacınız olduğunu ve bilgiye nasıl erişeceğinizi düşünerek bir yol haritası belirleyiniz. Araştırmanızda genel ağ, sözlük, sosyal ağlar ve kaynak kitapları kullanınız. Konuyla ilgili metin, belgesel, kısa film, çizgi film vb. okuma ve dinleme-izlemeye uygun kaynak ve materyaller belirleyiniz. Amacınıza ulaşıncaya kadar araştırmaya devam ediniz.
- Belirlediğiniz materyal ve kaynakları; amaç, ilgi ve ihtiyaçlarınıza uygunluğu açısından değerlendiriniz. Gerekli durumda yeni kaynak ve materyallere ulaşabilirsiniz.

- Bu sürece yeniden başlayacak olsaydınız materyal ve kaynak seçimlerinize yönelik neleri değiştirmek veya korumak isterdiniz. Neden?
- Bu etkinlikte öğrendiklerinizden hareketle sonraki çalışma süreçlerine aktarmak istediklerinizi not alınız.

Keşif Yolculuğu

- "Türk kültüründe komşuluk" hakkında yaptığınız araştırma sonucunda edindiğiniz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız. Araştırmanıza yeniden başlayacak olsaydınız kaynak seçimlerinize yönelik neleri değiştirmek ya da korumak isterdiniz? Söyleyiniz.
- Yaşadığınız yerdeki komşuluk ilişkileri nasıldır? Anlatınız.

- ✓ Dinleme dosyasına ulaşmak için karekodu okutunuz.
- ✓ Metni, dikkat dağıtıcı hareketlerden kaçınarak nezaketle dinleyiniz.
- ✓ Dinleme esnasında size söylenen zamanda metni durdurunuz ve birinci etkinliğin "a" bölümünü yapınız.
- ✓ Gerekli gördüğünüz takdirde metnin bir bölümünü veya tamamını tekrar dinleyiniz.
- ✓ Dinleme sürecinizi tema sonundaki "Dinleme/İzleme Becerisi Öz Değerlendirme Ölçeği"ni kullanarak değerlendiriniz.

KOMŞUMUZ NERGİS TEYZE "ÇİÇEK DAYANIŞMASI"

1. ETKİNLİK

a. Dinlediğiniz metnin devamında neler yaşanmış olabilir? Tahminlerinizi ve gerekçelerinizi yazınız.

b. Metnin devamında tahminleriniz doğru çıktı mı? Tahminlerinizle ilgili gerekçeleriniz uygun muydu?

2. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruları dinlediğiniz metinden hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

1. Ardıç Sokağı sakinleri mahallelerine yeni taşınanları nasıl karşılamaktadır?
2. Yazar, "Bir top hepimizi eğlendirir, ceplerimizdeki yemişler herkese yeterdi." cümlesiyle ne demek istemiştir?
3. Bahri amcanın küçücük bahçesinde yetiştirdiği ürünleri herkesle paylaşması hakkında ne düşünüyorsunuz?
4. İhsan ağabey mahallede çocuklar arasında nasıl bir rol üstlenmiştir?
5. Nergis teyze mahalleden taşınırken çocuklar ne hissetmiş, ne yaşamışlardır?
6. Siz olsaydınız ayrılacağınız bir arkadaşınıza sizi hatırlaması için nasıl bir hediye verirdiniz? Neden?

3. ETKİNLİK

Dinlediğiniz metindeki kişilerin özelliklerini tespit ederek yazınız. Gerekirse dinleme metnini tekrar dinleyiniz.

Nergis teyze	Yardımsever, düzenli ve titiz.
Bahri amca	
İhsan ağabey	
Anne	

4. ETKİNLİK

a. Dinlediğiniz metinde sizi ana düşünceye ulaştıracak hangi bilgiler bulunmaktadır? Yazarın aslında ne anlatmak istediğini, bu metni yazma amacının ne olabileceğini düşününüz.

b. Edindiğiniz bilgilerden hareketle dinlediğiniz metnin ana düşüncesini yazınız.

5. ETKİNLİK

a. Dinlediğiniz metindeki İhsan ağabeyin küsen çocukları barıştırması doğru bir davranış mıdır? Değerlendiriniz.

Değerlendirmenizi yaparken aşağıdaki açıklamayı dikkate alınız.

- İnsanların tutum ve davranışlarının doğru mu yoksa yanlış mı olduğuna karar verirken kişisel görüşlerimizi değil, toplumun kabul edip onayladığı kurallardan uygun olan birini esas almalıyız. Örneğin kanunlar, okul kuralları, evrensel kabuller, gelenek ve görenekler, toplumsal ahlak kuralları ve dinî kurallar toplumun kabul ettiği, benimsediği kurallardan bazılarıdır.
- Evrensel kabullere göre çocuklar arkadaşlarıyla sorun yaşadıklarında yetişkinler zorunlu olmadıkça müdahale etmemeli, sorunlarını kendileri çözmelidir. Dolayısıyla İhsan ağabeyin yaptığı şey doğru değildir.
- Türk gelenek ve göreneklerine göre yaşça küçük olanlar kendi aralarında problem yaşadığında büyükler onlara yol göstermeli, sorunlarını çözmelerine yardım etmelidir. Buna göre de İhsan ağabeyin davranışı doğrudur.

b. Siz de örneklerde verilenler dışında duruma uygun olan bir toplumsal kuralı esas alarak İhsan ağabeyin davranışı hakkındaki değerlendirmenizi yazınız.

c. Değerlendirmenizin sonucunu ve gerekçenizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

6. ETKİNLİK

a. Daha önce dinlediğiniz Sevgili Günlük adlı hikâyeyi tekrar dinleyiniz. Sevgili Günlük ile Komşumuz Nergis Teyze "Çiçek Dayanışması" dinleme metninin karşılaştırılabilir unsurlarından (olaylar, kahramanlar, kahramanların davranış ve karakter özellikleri) birini belirleyiniz.

b. Belirlediğiniz unsurun benzerlik ve farklılıklarını söyleyiniz.

Benzerlikler	Farklılıklar

7. ETKİNLİK

a. Komuşumuz Nergis Teyze "Çiçek Dayanışması" metnini tekrar dinleyiniz. Dinlerken metnin serim, düğüm ve çözüm bölümlerini belirleyiniz ve her bölümünde ne anlatıldığını aşağıya yazınız.

Serim

Düğüm

Çözüm

b. Bölümlerin birbirine nasıl bağlandığını ve aralarındaki geçişlerin uygun olup olmadığını değerlendiriniz. Bölümler arasında düşünce ve olay akışının tutarlı olup olmadığını kontrol ederek bu bölümlerin nasıl bir bütün oluşturduğunu arkadaşlarınızla tartışınız.

8. ETKİNLİK

Aşağıdaki paragrafı okuyunuz. Furkan'ın paragrafta ifade edilen davranışları dijital ortamda bilgi güvenliğiyle ilgili hangi sorunlara yol açabilir? Yazınız.

Furkan, dijital ortamda hesaplarının gizlilik ayarlarına dikkat etmeden pek çok kişisel bilgisini paylaşıyor. Telefon numarası, e-posta adresi ve okul bilgileri gibi kişisel bilgilerinin yanı sıra günlük hayatına dair birçok detayı da herkese açık bir şekilde paylaşıyor.

9. ETKİNLİK

a. İletişim sürecinde mesajı veren ve alan kişileri nasıl ifade ederiz?

b. Doğru ve etkili bir iletişim kurmak için dinleyici ve konuşmacı neye dikkat etmelidir? Aşağıdaki kutulara yazınız. Sınıflandırmanızın ardından kutuları adlandırınız.

c. Yukarıda belirlediğiniz maddeleri en önemliden daha az önemliye göre sıralayınız.

ç. Okul kantininde alışveriş esnasında konuşmacı ve dinleyici rollerindeki kantin görevlisi ve bir arkadaşınıza etkili, doğru iletişim kurabilmeleri için hangi tavsiyelerde bulunursunuz? Yukarıdaki sıraladığınız maddelerden yararlanarak buna yönelik bir konuşma yapınız.

10. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki tanılayıcı dallanmış ağacı inceleyiniz. Buradaki bilgilerin doğru ya da yanlış olduğuna karar vererek yönlendirici okları takip ediniz. Ardından ulaştığınız çıkışı işaretleyiniz.

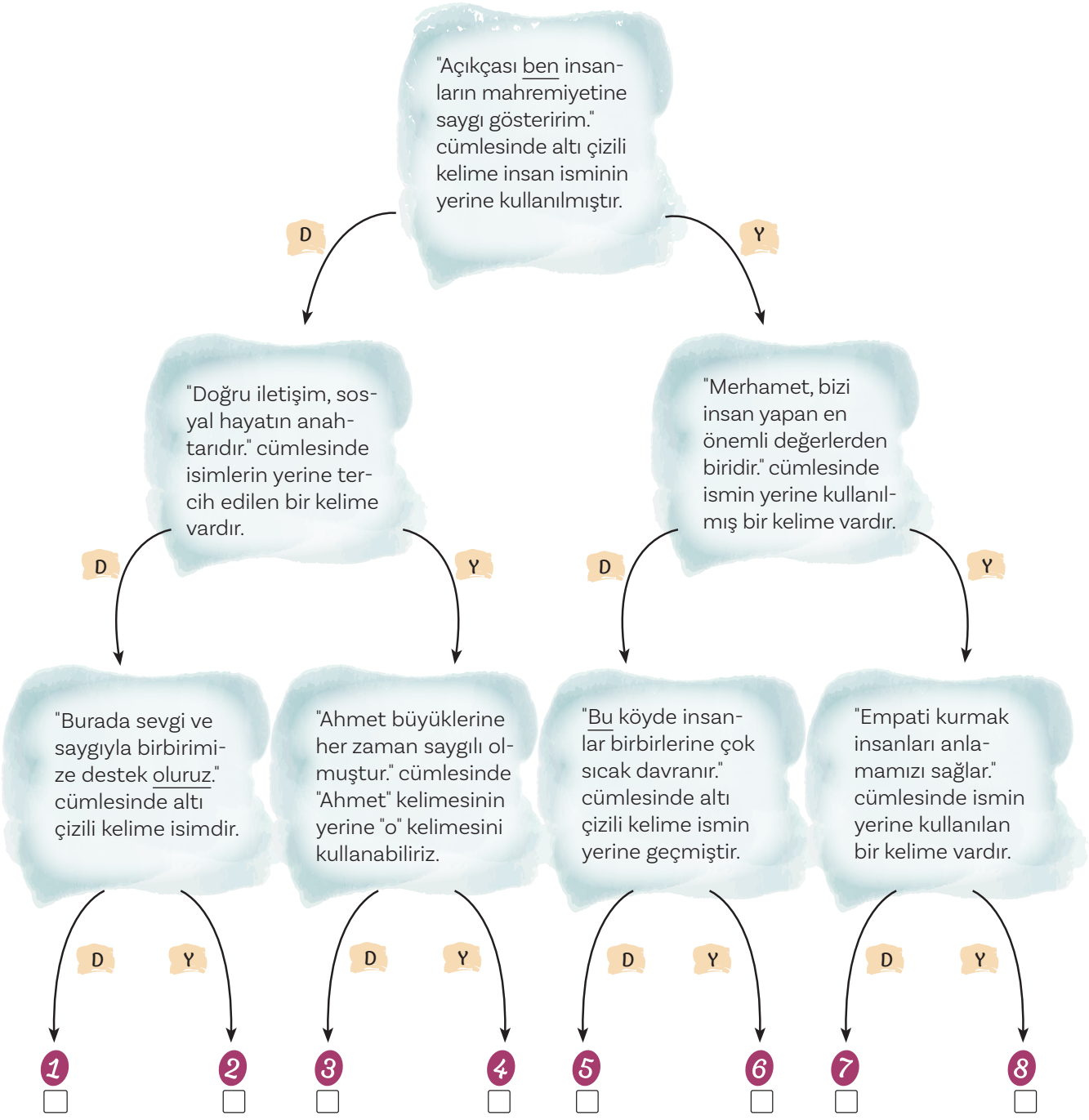

b. "Ben, sen, o, biz, siz, onlar" kelimelerini bir ismin yerine geçecek biçimde kullandığınız cümleler söyleyiniz.

KONUŞALIM

11. ETKİNLİK

a. Görselden hareketle iletişimle ilgili problemi belirleyiniz. Arkadaşlarınızla birlikte bu probleme yönelik çözümler üretiniz ve uygun çözüme karar veriniz. Neden uygun çözüm olduğunu gerekçeleriyle açıklayınız.

b. İkinci görseldeki genç, ailesinin yanına gelerek "Bu akşam televizyonu kapatmaya ne dersiniz?" diyerek onlarla konuşmaya başlamıştır. Genç bu ifadesiyle anne ve babasına ne anlatmak istemiştir? Anne ve babası ona ne cevap vermiş olabilir? Söyleyiniz.

c. Konuşmanızı aşağıdaki "Öz Değerlendirme Ölçeği"nde verilen ölçütlere göre değerlendiriniz.

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Görsellerden hareketle problemi belirledim.			
Problemin ne olduğunu arkadaşlarıma ifade ettim.			
Probleme yönelik çözümü arkadaşlarımla birlikte belirledim.			
İki görselden hareketle ailenin iletişimle ilgili durumunu değerlendirdim.			
Gencin sorusunun amacını belirledim.			
Gencin sorusuna uygun tepkiyi belirleyerek ifade ettim.			

ç. Öz değerlendirme sonucunda belirlediğiniz güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi sonraki konuşma etkinliklerinde geliştirmeye çalışınız.

KONUŞALIM

12. ETKİNLİK

a. "Bu Görev Bizim" bölümünde "Türk kültüründe komşuluk" ile ilgili yaptığınız araştırmadan edindiğiniz bilgileri kullanarak aşağıdaki yönergeler doğrultusunda konuşma yapınız.

- Konuşmayı başlatma, sürdürme ve sonlandırmaya yönelik uygun selam, hitap ve bitirme ifadelerini kullanınız.
- Konuşmanızda uygun zamanda söz alıp vermeye özen gösteriniz.
- Konuşmanızda yabancı dillerden alınan ve dilimizde henüz yaygınlaşmamış kelimelerin yerine Türkçelerini kullanmaya özen gösteriniz.
- Konuşmanızın sonunda anlaşılmayan kısımları açıklığa kavuşturmak üzere bir soru cevap bölümüne yer veriniz.

b. Arkadaşlarınızdan birinin konuşmasını aşağıdaki "Akran Değerlendirme Ölçeği"nde verilen ölçütlere göre değerlendiriniz.

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Uygun selam, hitap ve bitirme ifadelerini kullandı.			
Sesini herkesin duyabileceği şekilde ayarladı.			
Kelime ve kelime gruplarına uygun bağlamlarda yer verdi.			
Dinleyicilerle göz teması kurdu.			
Konuşurken gereksiz sesler (şey, ıı, eee vb.) çıkarmadı.			
Konuşmasında anı, gözlem ve deneyimlerinden yararlandı.			
Kendisine yöneltilen soruları nezaketle cevapladı.			

c. Tema sonunda yer alan "Konuşma Becerisi Öz Değerlendirme Ölçeği"ni kullanarak konuşma sürecinizdeki güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi tespit ediniz. Sonraki etkinliklerde bu yönlerinizi geliştirmeye çalışınız.

ç. Konuşma sürecinize yönelik deneyiminizi (konuşmanın amaca, konuya, hedef kitleye uygunluğu; duygu ve düşünceleri aktarmada yeterliliği vb.) gözden geçiriniz. Konuşmanızda hangi aşamalarda zorluk çektiniz? Söyleyiniz.

YAZALIM

13. ETKİNLİK

a. Bir gün içinde ailenizle geçirdiğiniz ve kendinize ayırdığınız zamanlarda neler yaptığınızı listeleyiniz.

b. Yazdığınız listeyi kendi içinde sınıflandırınız. Sınıflandırmanızı aşağıdaki tablolara yazarak tablonuza isim veriniz.

c. Oluşturduğunuz tablolardan hareketle "aile içi iletişimin önemi" konulu bir paragraf yazınız.

ç. Öğretmeninizin yönlendirmesiyle güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi belirleyiniz. Sonraki yazma etkinliklerinde geliştirmeye çalışınız.

Bu Görev Bizim

- Doğa sporlarını araştırınız. Araştırmanızın sonucunda edindiğiniz bilgileri defterinize yazınız.
- Bir sonraki metnin konuşma etkinliğinde kullanmak üzere "Sağlıklı Hayatın Sırları" konulu bir konuşma için ses, video, grafik, resim, tablo vb. çoklu ortam ögeleri hazırlayıp sınıfa getiriniz.

Okuma Keyfi

› Metni noktalama işaretlerine dikkat ederek okuyunuz.

HERKES ÖNEMLİ

Çok uzun yıllar önceydi. Bir kasabadaki öğretmenler, doktorlar, fırıncılar, işçiler, çiftçiler, polisler, şoförler, kısacası bütün çalışanlar bir tepede toplandılar. Hepsinin derdi ortaktı. Hep aynı şeyi söylüyorlardı: "Kimse bizim değerimizi bilmiyor." diyorlardı. O gün aralarında bir anlaşma yaptılar ve artık çalışmamaya karar verdiler.

Çok geçmeden bir öğretmen hastalanıp doktora gitti. Doktor ona: "Senin adına üzgünüm ama sana yardımcı olamam, anlaşmayı unuttun herhâlde." dedi. O gece doktorun evine hırsız girdi. Doktor polisi aradı. Polis, doktora: "Üzgünüm dostum, kendi başının çaresine bakmalısın çünkü ben de çalışmıyorum." dedi. Tabi polis de sabahleyin ekmek almak için fırına gidince aynı cevabi aldı. Çiftçi buğday ekmedi, şoför çiftçiyi taşımadı, motor ustası, şoförün arabasını tamir etmedi. Aşçı da motor ustasına yemek yapmadı. Öğretmen ise kimsenin çocuğunu okutmadı. Günler böyle geçti.

Zamanla kasabada hayat çekilmez oldu. İnsanlar dayanışmanın ne büyük bir ihtiyaç olduğunun farkına vardılar. Bu toplumdaki bütün bireylerin ayrı bir yeri ve önemi olduğunu anladılar. Bu durumu düzeltmek isteyen kasabalılar tekrar aynı tepede toplandılar. Orada bulunan herkes birbirinden özür diledi. Sonra kasabalılar hep beraber o yüksek tepeye şu sözü yazdılar: "Birimiz hepimiz, hepimiz birimiz için."

Alper Tunga KUMTEPE

ÜRETİM ZAMANI

Yazma

a. Uluslararası kültürel bir projede Türkiye ve Azerbaycan ortaktır. İki ülkeden öğrenciler projenin dijital topluluğunda tanışmışlar ve görüşmeye başlamışlardır. Azerbaycanlı öğrencinin gönderdiği aşağıdaki iletiyi inceleyiniz. Yönergeler doğrultusunda iletiye yanıt veren bir yazı yazınız.

- Selam ve hitap cümlesi kullandıktan sonra kendinizi tanıtınız.
- Sofra adabımız; yemekten önce, yemek sırasında ve sonrasında nelerin yapılması gerektiğine dair bilgiler veriniz.
- Yanıtınızı nezaket kuralları çerçevesinde yazınız.
- Yanıtınızı uygun sonlandırma cümleleriyle bitiriniz.
- Atölye çalışmanızı öğretmeninizin verdiği sürede tamamlamaya özen gösteriniz.

Kimden aybala_az@e-postaci.net.tr
Kime alpayer552_@e-postaci.net.tr
Konu Cevap: Yemek Adabı

> Salam,

> Mən Aybala. Azərbaycan'dan sizə müraciət edirəm. Mən çox şadam ki, biz eyni layihədə tərəfdaş ölkələrik. Çünki biz Türkiyəni çox sevirik. Mədəniyyətlərimiz birbirinə çox yaxındır. Xüsusilə yemək etiketimizin nə qədər oxşar olduğunu bilmək istəyirəm. Masa ədəbiniz necədir? Hansı qaydalarınız var? Bu barədə mənə bir az məlumat verə bilərsiniz mi?

> Cavabınız üçün əvvəlcədən təşəkkür edirəm. Sonra görüşərik.

Kimden alpayer552_@e-postaci.net.tr
Kime aybala_az@e-postaci.net.tr
Konu Cevap: Yemek Adabı

b. Yazdığınız e-postayı aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz. Güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi belirleyiniz. Sonraki yazma etkinliklerinde güçlü yönlerinizi sürdürmeye, gelişmeye açık yönlerinizi de geliştirmeye çalışınız.

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Yanıtıma selam ve hitap cümlesiyle başlangıç yaptım.			
Sofra adabımıza göre dikkat edilmesi gereken davranışlarla ilgili bilgi verdim.			
Yanıtımı sofra adabı konusunun dışına çıkmadan oluşturdum.			
Yanıtımı nezaket kuralları çerçevesinde yazdım.			
Yanıtımı uygun sonlandırma cümleleriyle tamamladım.			
Atölye çalışmamı öğretmenimin verdiği süre içinde tamamladım.			

c. Yanıtınızı arkadaşlarınızla paylaşınız.

Konuşma

a. Aşağıdaki örnek olayı okuyunuz. Kendinizi Begüm'in yerine koyarak aşağıdaki yönergeler doğrultusunda olaydaki problemin çözümüne yönelik bir konuşma yapınız.

Begüm, sınav sonuçlarının açıklanmasıyla arkadaşı Mete'nin üzüntüsünü fark etti. Sınavdan istediği notu alamayan ve bu nedenle oldukça üzgün olan Mete'yi teselli etmeye çalışan Begüm, cana yakın ve yardımsever bir öğrencidir. Mete, genellikle derslerinde başarılı olan bir öğrencidir ancak bu sefer beklenmedik bir şekilde düşük bir not almıştır.

- Olaydaki problemi tespit ediniz.
- Olayı kendi bakış açınızla özetleyiniz.
- Problemin çözümüne yönelik konuşmanızı yapınız.
- Konuşmanız sırasında temanın anahtar kelimelerini, yeni öğrendiğiniz kelime ve kelime gruplarını kullanmaya özen gösteriniz.
- Sesinizi tüm arkadaşlarınızın işiteceği biçimde ayarlayınız.
- Beden dilinizi etkili kullanınız.
- Konuşmanızı video, ses kaydı, yazı dökümü vb. biçimde dijital ortamlarda paylaşınız.
- Dijital ortamlarda işlem yaparken bilgi güvenliği konusunda dikkatli olunuz.

b. Arkadaşlarınızdan birinin konuşmasını aşağıdaki "Akran Değerlendirme Ölçeği"nde verilen ölçütlere göre değerlendiriniz.

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Konuşmasında belirlediği probleme yer verdi.			
Konuşmasında problemi giderebilecek mantıklı çözümlere yer verdi.			
Ses tonunu herkesin işitebileceği şekilde ayarladı.			
Temadan öğrendiği yeni kelime ve kelime gruplarını kullandı.			

KONTROL NOKTASI

SİZ OLSAYDINIZ...

Bazen kendimizi diğer insanların yerine koyabilir, onların düşüncelerini ve duygularını anlayabiliriz. Mutlu olmalarının, sinirlenmelerinin, kıskançlık etmelerinin ya da bir resmi tutkuyla çizmelerinin nedenini onların bakış açılarından görebiliriz. Yani onlarla empati kurabiliriz!

Birileriyle empati kurmamız onlara her durumda hak vermemiz ya da tamamen onlara katılmamız anlamına gelmez. Onları anlamamız demektir. Ancak bunu başarabilmemiz bilişsel ve duygusal gelişimimize bağlıdır. Gelin nasıl empati kurabildiğimizi daha yakından inceleyelim.

Empati kurabilmemiz için öncelikle her insanın kendi düşüncesi ve duygusu olduğunu ve bunların her zaman bizimkilerle aynı olamayabileceğini bilmemiz gerekir. Yani kendimizi ve karşımızdakileri ayrı bireyler olarak değerlendirebilmeliyiz. Çünkü karakterlerimiz ve yaşadıklarımız birbirinden farklıdır.

Eğer empati becerimiz yüksekse başkalarının duygularını daha kolay fark edebilir ve hatta neden böyle hissettiklerini de anlayabiliriz.

(...)

Bebeklerin yüz ve el hareketlerimizi taklit etmeye çalıştıklarını görmüşsünüzdür. Örneğin dilimizi çıkarırsak onlar da çıkarmaya çalışır. Üstelik biraz daha büyüdüklerinde iletişim kurdukları kişinin stresli bir durumda olduğunu anlayıp onu çeşitli mimikler ve seslerle rahatlatabilirler. Yani taklit etmeyi öğrenmek empati kurmanın öncüsüdür.

(...)

Peki empati kurmak ne işimize yarar? Gün içinde sürekli diğer insanlarla etkileşim içinde oluruz. Bazen keyifle sohbet eder bazen kendimizi bir tartışmanın içinde buluruz. Her iki durumda da olaylara onların bakış açılarından bakabilirsek neşelendikleri ya da sinirlendikleri şeyleri, korkularını ve tutkularını daha iyi anlayıp uygun tepkiler verebiliriz. Böylece ilişkilerimiz kuvvetlenir.

(...)

Nihan YAPICI
(Kısaltılmıştır.)

1. Aşağıdaki soruları metinden hareketle yazılı olarak cevaplayınız.

a) Empati kurmak için öncelikle hangi farkındalığa sahip olmamız gerekir?

b) Bebeklerin taklit etme davranışı empatiyle nasıl ilişkilendirilebilir?

c) Sizce hangi durumlarda empati kurmak zor olabilir? Açıklayınız.

2. **Okuduğunuz metinden sizi ana fikre ulaştıracak ifadeleri belirleyiniz. Belirlediğiniz ifadelerden hareketle metnin ana fikrini yazınız.**

3. a) Metinde anlatılmak istenen düşünceleri inceleyiniz.
   b) Metinde anlatılanları kendi bakış açınızla yorumlayarak çıkardığınız sonucu yazınız.

4. a) Metnin içeriğini yansıtan anahtar kelimeleri belirleyiniz.
   b) Anahtar kelimelerin metinle olan ilişkisini yazınız.

5. a) Empati kuramamanın ne gibi olumsuz sonuçları olabilir?
   b) Aşağıdaki örnek olayı dikkatlice okuyunuz.

Örnek Olay

Nesrin ve Zeynep isimli iki arkadaş, bir proje üzerinde birlikte çalışmaktadırlar. Ancak son zamanlarda aralarında bir anlaşmazlık ve iletişim sorunu ortaya çıkmıştır. Nesrin, Zeynep'in fikirlerini dinlemediğini ve projede onun fikirlerine yer vermediğini düşünmektedir. Öte yandan Zeynep, Nesrin'in projeye katkıda bulunmadığını ve onun önerilerini dikkate almadığını düşünmektedir.

   c) Nesrin ve Zeynep arasında yaşanan sorun nedir? İki tarafın da bu durumu nasıl algıladığını düşününüz. Onların yerinde olsaydınız ne hissederdiniz?
   ç) Örnek olaydaki problemi empati kurarak nasıl çözersiniz? Çözüm önerilerinizi anlatan bir konuşma yapınız. Konuşmanızı yaparken aşağıdaki yönergeleri dikkate alınız.

- Sorunun çözümüne yönelik alternatif çözümler üretmeye çalışınız. Bu alternatiflerden en uygun olanını detaylıca anlatınız.
- Konuşmanızda Türkçeyi doğru ve düzgün kullanmaya özen gösteriniz.

   d) Konuşmanızı öğretmeninizle değerlendiriniz.

Karekodu okutarak içeriği dikkatle izleyiniz.

7. İzlediğiniz içerikten hareketle aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a) Adem amcayla Yaren Leylek'in tanışması ne zaman olmuştur?

b) Leyleğin köy halkı üzerindeki etkisini nasıl değerlendiriyorsunuz?

c) İnsanların canlılarla iletişimi niçin önemlidir?

8. a) Aşağıdaki görseli inceleyiniz.

b) İzlediklerinizden ve ön bilgilerinizden de hareketle görselle iletilen mesajı söyleyiniz.

9. Aşağıdaki yönergeler doğrultusunda etkinliği tamamlayınız.

a) İzlediğiniz haberdeki önemli ve önemsiz bilgileri belirleyiniz.

b) Belirlediğiniz bilgilerden hareketle izlediklerinizi kronolojik akışa uygun olarak kendi cümlelerinizle özetleyiniz.

- Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanmaya özen gösteriniz.
- Yazınızda (açıkçası, yani, özetle, kısacası, özet olarak, uzun lafın kısası, sonuç olarak vb.) kelime ve kelime gruplarını kullanınız.
- Noktalama ve yazım kurallarına dikkat ederek yazınız.

c) Yazınızı öğretmeninizle değerlendiriniz.

Daha fazla soru için karekodu okutunuz.

OKUMA BECERİSİ AKRAN DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Metni okurken sesimi ortama ve dinleyicilere göre ayarladım.			
Metni, arkadaşlarımın duyabileceği bir sesle okuyup anlamı yansıtmaya dikkat ettim.			
Metni okurken vurgu ve tonlamaya dikkat ettim.			
Metinde geçen anlamını bilmediğim kelime ve kelime gruplarının anlamlarıyla ilgili mantıklı tahminlerde bulundum.			

Geliştirmek istediğim becerilerim:

1. _____
2. _____
3. _____

YAZMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Paragraftaki sorunu tanımlayıp kendi cümlelerimle özetledim.			
Yazı planımı oluşturdum.			
Yazımda, belirlediğim sorunun çözümüne yönelik önerilerime yer verdim.			
Sorunun çözümüne yönelik değerlendirmelerime yer verdim.			
Temadan öğrendiğim yeni kelime ve kelime gruplarını yazımın içeriğine uygun bir şekilde kullandım.			
Yazım ve noktalama kurallarına uyarak yazdım.			

Geliştirmek istediğim becerilerim:

1. _____
2. _____
3. _____

DİNLEME/İZLEME BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Dikkat dağıtıcı davranışlardan kaçındım.			
Anlamını bilmediğim kelime ve kelime gruplarını not aldım.			
Anlamını bilmediğim kelime ve kelime gruplarının anlamlarıyla ilgili tahminde bulundum.			
Anlamını bilmediğim kelime ve kelime gruplarının anlamlarıyla iligli tahminlerimi güvenilir bir kaynaktan kontrol ettim.			

KONUŞMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Uygun selam, hitap ve bitirme ifadelerini kullandım.			
Sesimi herkesin duyabileceği şekilde ayarladım.			
Kelime ve kelime gruplarına uygun bağlamlarda yer verdim.			
Dinleyicilerle göz teması kurdum.			
Konuşurken gereksiz sesler (şey, ıı, eee vb.) çıkarmadım.			
Konuşmamda anı, gözlem ve deneyimlerimden yararlandım.			
Bana yöneltilen soruları nezaketle cevapladım.			

Geliştirmek istediğim becerilerim:

1. _____
2. _____
3. _____

6. TEMA

SAĞLIKLI YAŞIYORUM

Haydi Doğa Yürüyüşüne!

Ne Olacak Bu Yemek Sorunu?

Benim Zamanım - Okçuluk (İzleme)

Obezite

Atlı Cirit (Okuma Keyfi)

Temadaki metinler; yazım, noktalama ve dönemin söyleyiş özellikleri açısından eserin orijinaline bağlı kalınarak alınmıştır.

ANAHTAR KAVRAMLAR

- Yorumlama
- Eleştirme
- Değerlendirme
- Metin Yapısı
- Çoklu Ortam Ögesi
- Sözlü Sunum
- Bilgilendirici Metin
- Çözümleme
- Bedensel Sağlık
- Spor
- Sağlıklı Beslenme
- Hijyen Kuralları
- Düzenli Uyku
- Su Tüketimi
- İlk Yardım
- Obezite
- Esenlik
- Mutluluk
- Halk Sağlığı

Tema

Özet E-İçerik

Keşif Yolculuğu

- Sağlıklı bir yaşam sürdürmek için sizce neler yapmalıyız? Söyleyiniz.
- Doğada yapılacak sporlarla ilgili araştırmanızdan edindiğiniz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız.

- ✓ Öğretmeniniz metni okurken onu sessizce dinleyiniz.
- ✓ 1. etkinlikte verilen kelimelerin anlamını tahmin ediniz.
- ✓ Metni okurken metnin tür özellikleri ve içeriğini dikkate alınız. Okuma hızı, duraklama, vurgu, tonlama ve telaffuzu; anlamı yansıtacak biçimde düzenleyiniz.
- ✓ İşitilebilir bir ses tonuyla okuyunuz.

HAYDİ DOĞA YÜRÜYÜŞÜNE!

Yürümek başlı başına bir spor. Peki hem spor yapıp hem de doğadaki böcekleri, kuşları, ağaçları, çiçekleri ve pek çok canlıyı gözlemlemek daha eğlenceli olabilir mi, ne dersiniz? İşte, doğa yürüyüşü ya da hiking (hayking) adı verilen bu spor, uzun yürüyüşlerde sporla doğa gözlemini birleştirir. Doğa yürüyüşü nerelerde yapılır, bu yürüyüş için ne giyilir, nasıl hazırlanılır, yürüyüş sırasında nelere dikkat edilir hepsi bu yazımızda. İlginizi çektiyse haydi başlayın okumaya...

Doğa yürüyüşü yapmak için kentten biraz uzaklaşmak gerekir. Vadi, orman, dağ yamaçları gibi yerlerde ya da önceden belirlenmiş rotalarda yürünebilir. Bu sporu yaparken hem fiziksel bir etkinlik yapılır hem de aile ya da arkadaşlarla doğada güzel zaman geçirilir. Ancak elbette diğer sporlarda olduğu gibi doğa yürüyüşü öncesinde de dikkatli bir planlama ve bazı hazırlıklar yapmak gerekir. Gelin, şimdi bu hazırlıkların neler olabileceğine bakalım...

Doğa yürüyüşünü aşırı yağmur, rüzgâr, sis, tipi ya da yoğun kar yağışı gibi hava koşullarının olduğu zamanlar dışında her mevsimde yapmak mümkün. Yürüyüş boyunca giyilecek giysiler de dolayısıyla havaya uygun ve rahat seçilmeli. Yürüyüş rotasını önceden belirlemekse giysileri ve alınması gereken eşyaları doğru seçmeyi kolaylaştırır. Uzun bir yürüyüş için en önemlisi doğru ayakkabı seçimi. Bilekleri kapatan, ayaklara hava aldıran, su geçirmez ve kalın tabanlı ayakkabılar yürüyüş boyunca ayakları hem korur hem de rahat ettirir. Ayakkabı içine uzun çoraplar giymekse böcek ısırıklarına karşı alınan önlemlerdendir. Ayrıca yanınızda mevsime göre geniş kenarlı bir şapka, güneş kremi, güneş gözlüğü, yağmurluk, eldiven ve yedek giysiler bulundurmak hava koşullarına karşı sizi korur. Tabii ki bunları koymak için bir sırt çantası gerekli. Yürüyüş boyunca yetecek miktarda içme suyu, besin değeri yüksek, kolay taşınabilir ve az yer kaplayan kuruyemiş, kuru meyve ve sandviç gibi yiyecekler de unutulmamalı!

Yol boyunca geçirilecek güzel zamanların yanında bilek burkulması, düşme, küçük sıyrıklar, böcek ısırması ve alerji gibi bazı olumsuzluklar yaşanabilir. Bunun için bir ilk yardım çantasının yanınızda bulunması çok önemli!

Yürüyüş yaparken doğada gözlemlenebilecek ne kadar çok şey olduğunu fark ettiğinizde belki de şaşıracaksınız. Yanınızda fotoğraf makinesi, dürbün, büyüteç, gözlem defteri, bölgedeki bitki ve hayvanlarla ilgili bir kitapçık da olursa gördüklerinizin fotoğrafını çekebilir, onları inceleyebilir ya da onlarla ilgili bazı notlar alabilirsiniz.

Yürüyüşte daha rahat ve kontrollü bir biçimde ilerlemeye yardımcı olan yürüyüş batonu kullanılabilir. Tek ya da çift olarak batonları ellerinize alıp birer baston gibi yere koyarak yürümek hem dengenizi korumanıza yardım eder hem de taşlı ya da çamurlu yerlerde kaymanızı engeller.

(...)

Eğer doğa yürüyüşü konusunda çok deneyimli değilseniz ya da yürüyüş yolunu iyi bilmiyorsanız tek başınıza yürüyüşe çıkmak doğru değildir. Deneyimli bir rehberin eşliğinde grup olarak yürümek ve rotadan uzaklaşmamak güvenli bir yürüyüş yapmanızı sağlar.

(...)

Zeynep Betül KABATAŞ
(Kısaltılmıştır.)

1. ETKİNLİK

Okuduğunuz metindeki bazı kelimeler aşağıda verilmiştir. Bu kelimelerin anlamlarını metindeki bağlamından hareketle tahmin edip ilgili yerlere yazınız. Tahminlerinizin doğruluğunu TDK Güncel Türkçe Sözlük'ten kontrol ediniz.

vadi: _____

alerji: _____

dürbün: _____

yamaç: _____

rota: _____

baton: _____

2. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruları okuduğunuz metinden hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

1. Doğa yürüyüşü yapmanın temel amacı nedir?
2. Doğa yürüyüşü için neden kentten uzaklaşmak gerekir?
3. Yürüyüşler için dikkatli bir planlama ve hazırlık yapmak neden gerekli-dir?
4. Doğa yürüyüşü sırasında yaşanabilecek olumsuzluklar nelerdir ve böyle durumlara karşı ne tür tedbirler alınabilir?
5. Yürüyüş sırasında rotadan sapmamak neden önemlidir?
6. Tek başına yürüyüş yapmanın ne gibi tehlikeleri olabilir?

3. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki metni okuyunuz. Metnin giriş, gelişme ve sonuç bölümlerini belirleyiniz.

SAĞLIK VE SPOR ROTASI

Doğa yürüyüşü, doğal güzelliklerle dolu bir rotada yapılan keyifli bir aktivitedir. Bu tür etkinlikler genellikle sabahın erken saatlerinde başlar. Katılımcılar, rehberleri eşliğinde belirlenen rotanın başlangıç noktasında bir araya gelirler. Rotanın zorluk derecesi ve uzunluğuna göre yürüyüş öncesinde katılımcılara rotanın detayları ve güvenlik önlemleri hakkında bilgi verilir. Ardından grup yola çıkar ve doğanın içinde unutulmaz bir macera başlar.

Yürüyüş sırasında katılımcılar etraflarındaki doğal güzellikleri keşfederler. Yemyeşil ormanlar, serin akan nehirler ve eşsiz manzaralar, yürüyüş rotasının vazgeçilmez unsurlarıdır. Grup, birlikte zorlu patikalarda yürürken birbirlerine destek olurlar. Rotanın zorlu kısımlarında, rehberlerin liderliğinde engelleri aşarlar. Yolda karşılaştıkları bitki ve hayvan türleri hakkında bilgi alır ve doğanın sessizliğinde huzurlu anlar yaşarlar.

Yürüyüş sırasında doğa koruma bilinci tüm katılımcıların hassasiyet gösterdiği bir konudur. Bu bilinç, doğaya ve canlılara zarar vermemeyi gerektirir. Çöp atmamak, ateş yakmamak, bitkilere zarar vermemek, hayvanları ve diğer insanları rahatsız etmemek, doğa koruma bilincine sahip olan her katılımcının çevreye karşı en önemli sorumluluğudur.

Rotanın sonuna ulaşıldığında grup üyeleri birlikte başarılarını kutlarlar ve unutulmaz bir günün ardından buluşma noktasına dönerler.

b. Metnin bölümlerindeki önemli gördüğünüz bilgileri ilgili yerlere yazınız.

	Önemli Gördüğüm Bilgi	Önemli Görme Nedenim
Giriş	▸	▸
Gelişme	▸	▸
Sonuç	▸	▸

c. "Haydi Doğa Yürüyüşüne!" ve "Sağlık ve Spor Rotası" adlı metinler konu ve yapı olarak benzerlikler gösteriyor mu? Örneklerle açıklayınız.

4. ETKİNLİK

a. "Sağlık ve Spor Rotası" adlı metinden alınan aşağıdaki cümlelerde hangi düşünceyi geliştirme yollarına başvurulduğunu belirleyiz. Boşta kalan düşünceyi geliştirme yoluyla ilgili siz de metinden bir cümle yazınız.

tanımlama | karşılaştırma | örnekleme | benzetme

Doğa yürüyüşü, şehirde yapılan yürüyüşlerden farklı olarak katılımcılara doğal güzellikleri keşfetme ve temiz hava alma imkânı sunar. _____

Doğa yürüyüşü, doğal güzelliklerle dolu bir rotada yapılan keyifli bir aktivitedir. _____

Bu bilinç, doğaya ve canlılara zarar vermemeyi gerektirir. Çöp atmamak, ateş yakmamak, bitkilere zarar vermemek, hayvanları ve diğer insanları rahatsız etmemek, doğa koruma bilincine sahip olan her katılımcının çevreye karşı en önemli sorumluluğudur. _____

_____

_____

b. Karekodu okutarak "Düşünce Balonu" adlı etkileşimli içeriği yönergeler doğrultusunda tamamlayınız.

5. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki paragrafı okuyunuz.

Doğayla baş başa kalmak bana ne kadar iyi gelir bir bilseniz? Size de olur mu bilmiyorum? Bir ağacın altına uzanıp temiz havayı ciğerlerime çekmek benim için vazgeçilmez. Nihayet bu hafta sonu işim yok ve büyük bir hevesle kamp yapmaya karar verdim. Kamp alanına varınca bütün hayallerim suya düştü. Çadırı kuracak temiz bir yer bulmak ne mümkün? Nereye baksam çöp... Oflaya poflaya dolaşmaya başladım. O esnada baktım ki birkaç genç ellerinde poşetlerle çöp topluyor. "Haydi, Semih sızlanmanın zamanı değil." dedim kendi kendime. "Önce çadır kuracak alanı kendin oluştur, sonra doğanın tadını çıkar!"

b. Metindeki olumlu ve olumsuz davranışları tespit ediniz?

c. Yaptığınız tespitten çıkardığınız sonuçları anlatan bir konuşma yapınız.

6. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki rol kartlarından birini seçiniz.

Rol Kartı

11 yaşında bir çocuksunuz. Okulunuz tatile girince epey vaktiniz oldu fakat siz bu vaktinizin neredeyse tamamını tabletinizde oyun oynayarak geçiriyorsunuz. Hatta bazen gün boyu evden çıkmadığınız dahi oluyor. Bir haftadır sizde misafir olan dedenizi ancak yemek vaktinde görecek kadar tabletle vakit geçirmeyi seviyorsunuz. Yine bir gün koltuğunuzda tabletinizde vakit geçirirken dedenizin size şu cümleyi söylemesiyle konuşmanız başlıyor:

– Serdar bir haftadır seni gözlemliyorum, hiç dışarı çıkmıyorsun.

Rol Kartı

Serdar'ın dedesisiniz. Serdar'ı çok özlediğiniz için okulların tatile girmesini fırsat bilerek onlara gittiniz fakat Serdar tabletiyle o kadar meşgul ki değil sizinle vakit geçirmek dışarı bile çıkmıyor. Onun bu hâline çok üzülüyor ve sağlığı için endişeliniyorsunuz. Yine bir gün Serdar koltuğunda iki büklüm oturmuş, tabletiyle vakit geçirirken Serdar'a şöyle demenizle konuşmanız başlıyor:

– Serdar bir haftadır seni gözlemliyorum, hiç dışarı çıkmıyorsun.

b. Seçtiğiniz rol kartından hareketle konuşmayı arkadaşınızla devam ettiriniz.

c. Karşılıklı konuşmanız esnasında konuşma kurallarına uyunuz. Cevap vermek için uygun zamanı bekleyiniz.

7. ETKİNLİK

a. Okuduğunuz "Haydi Doğu Yürüyüşüne!" adlı metinden bir ismi niteleyen ya da belirten kelimelerin bulunduğu üç cümle yazınız. Bu kelimelerin altını çiziniz.

1 _____

2 _____

3 _____

b. Belirlediğiniz kelimeleri siz de bir ismi niteleyecek biçimde cümle içinde kullanınız.

1 _____

2 _____

3 _____

8. ETKİNLİK

a. Sağlıklı kalmak için neler yapıyorsunuz? Örnekler veriniz.

b. Karekodu okutarak çoklu ortam dosyasını izleyiniz.

c. İzlediğiniz çizgi filmin içeriğini en iyi yansıtan kelimeleri belirleyiniz.

ç. Belirlediğiniz kelimelerin metnin içeriğiyle ilişkisini açıklayınız.

d. İzlediğiniz çizgi filmin konusunu ve ana fikrini yazınız.

9. ETKİNLİK

Aşağıdaki paragrafı okuyunuz.

Her şey "Kaz Dağlarını Bizimle Gezmek İster misiniz?" yazısını görmemle başladı. Bu hafta sonu ne yapsam diye düşünürken genel ağda bu doğa yürüyüşü reklamını gördüm. Hemen iletişime geçerek listeye ismimi yazdırdım. Bilgisayar başında oturmaktan tutulan bacaklarım açılır derken başıma gelmeyen kalmadı. Cumartesi sabahı toplanma alanına gittiğimde baktım ki benden başka kimsede şort ve sandalet yok. "Bu sıcakta neden böyle giyindiler acaba?" diye sordum kendi kendime. Cevabı da yürüyüş esnasında kötü bir tecrübeyle öğrendim. Ormanda herkes rahat ederken benim sandaletlerim sürekli kaydı, neredeyse düşecektim. Ardından bacağımda bir kaşıntı hissettim sonra kaşıntı giderek yayıldı ve bacağım kıpkırmızı oldu. Üstüne bir de ben kaşıdıkça şişmeye başladı. Yolun yarısında hastaneye gitmek zorunda kaldım. Neyse ki ciddi bir şey değilmiş. İşte o günden sonra doğa yürüyüşüne uygun ekipmanla katılmanın önemini anlamış oldum.

a. Kahramanın davranışlarından hangilerinin olumlu, hangilerinin olumsuz olduğunu belirleyiniz.

b. Kahraman olumsuz bir durum yaşamamak için neler yapabilirdi?

YAZALIM

10. ETKİNLİK

a. Bilgilendirme amacınıza uygun olarak öncelikle aşağıdaki kutulardan bir hedef kitle ve konu belirleyiniz. Ardından yazacağınız metnin türüne karar veriniz.

Hedef Kitle

1. Çocuklar
2. Genç yetişkinler
3. Doktorlar
4. Veliler

Konu

1. Aşılar ve bağışıklık
2. Uyku düzeni
3. Stres yönetimi
4. Ruh sağlığı

Metin Türleri

1. Afiş
2. Haber yazısı
3. Broşür
4. Sosyal medya mesajı

b. Seçimlerinizden hareketle defterinize bir metin oluşturunuz. Metninizi oluşturur-ken türün özelliklerine uygun bölümlere yer vermeye dikkat ediniz.

c. Yazınızı kontrol ediniz, gerektiğinde öğretmeninizden yardım alarak düzenleyip değiştirebilirsiniz.

ç. Arkadaşlarınızdan birinin yazısını aşağıdaki "Yazma Becerisi Akran Değerlendirme Ölçeği"nde verilen ölçütlere göre değerlendiriniz.

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Yazısının amacı hedef kitleye uygundu.			
Konu dışına çıkmadan yazısını tamamladı.			
Yazısındaki metin yapısı yazma amacıyla ilişkiliydi.			
Seçtiği metin türünün özelliklerini yazısına yansıttı.			
Metninde yazım ve noktalama kurallarına dikkat etti.			

Tema sonunda yer alan "Yazma Becerisi Öz Değerlendirme Ölçeği"ni kullanarak yazma sürecinizdeki güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi tespit ediniz. Sonraki etkinliklerde bu yönlerinizi geliştirmeye çalışınız.

KONUŞALIM

11. ETKİNLİK

a. "Bu Görev Bizim" bölümünde verilen görevle ilgili hazırladığınız çoklu ortam ögeleriyle "Sağlıklı Hayatın Sırları"nı anlattığınız bir konuşma yapınız. Konuşmanızı yaparken aşağıdaki yönergelere dikkat ediniz.

- Konuşma amacınıza uygun çoklu ortam ögelerini kullanınız.
- Kendi belirlediğiniz çoklu ortam ögelerinin yanında izlediğiniz "Nasrettin Hoca ile Hayatın Sırları" ndaki çoklu ortam ögelerini de anlam oluşturmak için kullanınız.
- Belirlediğiniz çoklu ortam ögelerini tek başına anlam oluşturma, destekleme ya da eş anlam oluşturma amacıyla kullanınız.
  - ***Eş anlam oluşturma:*** *Bazı durumlarda çoklu ortamdaki ögelerden biri (örneğin görsel), başka bir öge (örneğin bir kelime) ile aynı anlama gelir. Böyle durumlarda görsel, eş anlam oluşturma görevindedir.*
  - ***Anlamı destekleme:*** *Bazen çoklu ortamdaki ögelerden birinin (örneğin görsel) anlamı, başka bir ögenin (örneğin bir paragraf) sahip olduğu anlamın bir bölümüyle aynıdır. Bu durumda görsel, paragrafın anlamını desteklemiş olur.*
  - ***Tek başına anlam oluşturma:*** *Kimi durumlarda ise çoklu ortamdaki ögelerden biri (örneğin görsel), diğer ögelerin hiçbirinin sahip olmadığı anlamı verir. Böylece görsel, tek başına anlam oluşturmuş olur.*
- Çoklu ortam ögelerinin birbiriyle uyumunu konuşma bütünlüğü içinde sağlayınız.
- Konuşmanızda düşünceyi geliştirme yollarını da kullanınız.

b. Arkadaşlarınızdan birinin konuşmasını aşağıdaki "Akran Değerlendirme Ölçeği"nde verilen ölçütlere göre değerlendiriniz.

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Konuşma amacına uygun çoklu ortam ögelerini (fotoğraf, video vb.) kullandı.			
Belirlediği çoklu ortam ögelerini, birbiriyle olan etkileşimini dikkate alarak konuşma içeriğinde kullandı.			
Karşısındakilerle göz teması kurdu.			
Temada yeni öğrendiği kelime ve kelime gruplarını kullandı.			
Ses tonunu herkesin duyabileceği şekilde ayarladı.			
Konuşmasında düşünceyi geliştirme yollarını (benzetme, karşılaştırma vb.) kullandı.			

YAZALIM

12. ETKİNLİK

a. "Futbol Maçında Nezaket" adlı metni okuyunuz.

FUTBOL MAÇINDA NEZAKET

Arda ve arkadaşları mahalledeki boş arsada futbol oynamayı çok severdi. Bir gün büyük bir maç düzenlemeye karar verdiler. Herkes çok heyecanlıydı çünkü bu maçın sonunda kazanan takım mahalle şampiyonu ilan edilecekti. Maç başladığında Arda'nın takımı çok iyi oynuyordu ve kısa sürede öne geçtiler. Ancak karşı takımın en iyi oyuncusu Ege, ikili mücadele anında yere düştü ve bileğini incitti.

Arda hemen Ege'nin yanına koştu ve ona yardım etti. Takım arkadaşları, Arda'ya "O bizim takımda değil, ona neden yardım ediyorsun?" diye sordu. Arda ise "Spor yaparken herkesin sağlığı ve mutluluğu önemlidir. Kazanmak kadar birbirimize saygı göstermek ve nazik davranmak da önemlidir." diye cevap verdi.

Ege, Arda'nın yardımına minnettar kaldı ve oyuna devam etti. Sonunda Arda'nın takımı kazandı ama herkes en çok Arda'nın gösterdiği nezaketi konuşuyordu. O günden sonra mahalledeki tüm çocuklar spor yaparken birbirlerine her zaman saygılı ve nazik davranmaya söz verdiler. Çünkü gerçek şampiyonlar, sadece maçın sonucunda değil; kalplerde de kazananlardır.

b. Spor yaparken önemli olduğunu düşündüğünüz bir değer belirleyiniz. Bu değer; adalet, saygı, nezaket gibi değerler olabilir. Belirlediğiniz değeri yazılı olarak aşağıya yazınız (Örneğin "Spor yaparken her zaman nezaket göstermeliyiz.").

c. Metindeki olayları hatırlayınız. Bu olayların belirlediğiniz değere uygun olup olmadığını nedenleriyle defterinize yazınız (Örneğin "Arda, Ege ve diğer çocukların davranışları belirlediğiniz değere uyuyor mu?").

Bu Görev Bizim

- Yeterli ve dengeli beslenmenin insan sağlığı üzerindeki etkileri ile ilgili sunu hazırlayınız.

- Konuyla ilgili araştırma yapınız.
- Amacınıza uygun olduğunu düşündüğünüz çoklu ortam ögelerini (fotoğraf, resim, tablo, grafik, harita, ses kaydı, müzik, video vb.) belirleyiniz.
- Araştırmalarınızdan hareketle konu ile ilgili bir metin yazınız.
- Belirlediğiniz çoklu ortam ögeleri ile yazdığınız metni bir araya getirerek bir sunu oluşturunuz.

ÖĞREN UYGULA İZLE

Görselleştirme Stratejisi

Bir kitabı okurken veya birinin anlattıklarını dinlerken bazen gözümüzün önünde bir resmin canlandığı olur. Bazen de biz okuduklarımızı veya dinlediklerimizi daha anlaşılır hâle getirmek için anlatılanlarla ilgili bir şeyler çizer, okuduklarımızı veya dinlediklerimizi daha sade ve somut olarak görmeye çalışırız. Bu dersimizde tam da bu amaçla kullanılan bir strateji olan görselleştirme stratejisini öğreneceğiz.

Görselleştirme stratejisi, metinlerde anlatılanlarla ilgili zihnimizde canlanan sahnelerin resmedilmesi veya okunan ve dinlenen bilgilerin somutlaştırılmasını gerektiren her türlü okuma, dinleme çalışmasında kullanılabilmektedir. Böylece metni daha iyi anlayabilir ve hatırlayabiliriz. Görselleştirmelerimiz metinlerde anlatılanların özelliğine göre bir kavramı, durumu veya olay akışını yansıtacak şekilde olabilir. Eğer okuduğumuz veya dinlediğimiz metinde bir olay anlatılıyorsa metnin serim, düğüm ve çözüm bölümlerini yansıtacak nitelikte birkaç görsel çizilmelidir. Eğer düşünce yazısı okunuyor ise kavramlar ve durumlar arasındaki ilişkileri (öncelik sonralık, birbirini kapsama, birbirini etkileme vb.) yansıtacak bir görsel çizilmelidir. Bu konuda öğretmenimiz bize yol gösterecek.

Haydi başlayalım!

Öğretmenimizi İzliyoruz

Öğretmenimiz şimdi stratejinin nasıl kullanıldığını gösterecek. Metindeki önemli bilgi, kavram ve durumlarla bunlar arasındaki ilişkileri görselleştirirken sesli düşünecek. Stratejiyi kullanırken nelere dikkat etmemiz gerektiğini bize öğretecek. Öğretmenimizin sunumunu dikkatle izlerken aşağıdaki noktalara odaklanalım.

- *Öğretmenimiz metindeki hangi bilgi, kavram ve durumları görselleştirdi?*
- *Seçtiği bilgi, kavram ya da durumlar arasındaki ilişkileri görsele nasıl yansıttı?*
- *Görselin metnin bütün içeriğini yansıtmasını nasıl sağladı?*

SU SPORLARI

Rafting yaparken bir şişme botun içinde, güçlü akan akarsuya karşı yol almaya çalışılır. Bu spor da kürek gibi bir ekip sporu olsa da, bir sarsıntıyla bot devrilecek olursa herkes kendi başının çaresine bakar. Raftinge başlamadan önce bot devrilince paniğe kapılmadan bota tekrar nasıl çıkılacağını, bir nehirde nasıl yüzüleceğini, küreğin nasıl kullanılacağını iyice öğrenmek gerekir. (...)

Rafting nehirlerde yapılan bir spordur. Güçlü akan nehirler tercih edildiği için kask ve can yeleği takmak gerekir. Nehir suyu soğuk olduğu için su geçirmeyen elbise giymek de iyi olabilir. (...)

Bilim ve Teknik

(Kısaltılmıştır.)

Biz Uyguluyoruz

Şimdi 4-6 kişilik gruplar oluşturalım ve bu kez bir öyküleyici metin okuyalım. Okuma sırasında öğretmenimizin rehberliğinde stratejiyi uygulayalım ve metnin serim, düğüm, çözüm bölümlerini gösteren en az 3 görsel çizerek anlatılanları görselleştirelim. Çalışmamızı yaparken aşağıdakilere dikkat edelim.

- *Öğretmenimiz bize kendi uygulamasındaki sıraya uygun olarak ne yapacağımızı söyledikten sonra grup olarak söyleneni uygulayalım.*
- *Grup olarak çalışırken önce birlikte düşünüp tartışalım, ortak bir karara varalım, sonra görselimizi çalışma kâğıdımıza çizelim.*
- *Çalışırken ihtiyaç duyarsak öğretmenimizden yardım alalım.*
- *Öğretmenimiz biz çalışırken bir eksiklik fark ederse onun uyarılarına uygun olarak çalışmamızı düzenleyelim.*

DOKTORA GİTMEK İSTEMİYORUM!

Annemin telefonu uzun uzun çaldı. Acaba bu kadar ısrarlı bir şekilde kim arıyordu? Neyse ki annem mutfaktan yetişip telefonu açtı. Bir süre dinledikten sonra "Tamam, saat 13.00 bize uygun. Çarşamba günü o saatte hastanede oluruz." diyerek telefonu kapattı.

Keşke annem telefona yetişemeseydi. "Kaç gün var acaba çarşambaya?" diye düşünürken bu sefer de kapı çaldı. Ne yoğun bir gün. Kafamın içinde birçok düşüncenin zili çalıyordu. Telefonun sesi, kapının zili derken tüm ziller birbirine karıştı.

Babam içeri girer girmez yüzümden bir şeylerin ters gittiğini anladı. "Ne oldu sana Ali? Yüzün bembeyaz olmuş, bir şeyden mi korktun?" diye merakla sordu. "Hiiiiiç, hiçbir şey yok." deyip durumu geçiştirdim. Öncelikle diş hekimi randevusundan nasıl kurtulacağımı planlamalıydım. Tüm akşam tek kelime bile etmeden öylece oturdum. Yemekte annem merakla sordu: "Bizim evde konuşkan bir kuş vardı. Hiç mola vermeden konuşurdu. Ona ne oldu acaba?" Annem tüm sevimliliğiyle beni konuşturmaya çalıştı. Ama cevap bile veremedim. O gece neredeyse hiç konuşmadan yatağıma gittim. Tüm gücüyle ağrıyan dişime rağmen planımı tamamlamıştım.

Çarşamba günü geldi çattı. Evde saklanabileceğim en güvenli yer olan gardrobun içine saklandım. Beklemeye başladım. Randevu saatimiz yaklaştığında annem beni aramaya başladı. "Ali! Ali!" diye bağırıyordu. Benden hiç ses yok tabii. "Diş hekimi ile randevumuza geç kalıyoruz canım. Lütfen çık artık." diye seslendi.

Birden aklıma kaç gündür çektiğim diş ağrısı ve şişen yanağım geldi. En sevdiğim meyveleri ısıramamak da benim için ayrıca üzüntü verici. Kara kara düşünmeye başladım. "Acımayacak değil mi?!" diye korkarak anneme seslendim. "Canının yanmaması için diş hekiminin gerekli tüm tedbirleri alacağından eminim. Hem gidince sen kendin de ona sorabilirsin." dedi. "Tamam." deyip saklandığım yerden çıktım. Biraz endişeyle de olsa diş hekimine doğru annemle yola çıktık.

Hastaneye gittiğimizde diş hekimim korktuğumu hemen anladı. Bana yapacağı tüm işlemleri anlattı. Dişimi tedavi etmeden önce uyuşturacağını, bu sayede hiç acı duymayacağımı söyledi. Korkumun bilmemekten kaynaklandığını anladım. Diş hekiminin dişimi nasıl tedavi edeceğini öğrendikten sonra korkum geçmişti. Tedavi bittikten sonra mutlu bir şekilde doktorumla vedalaşıp annemle oradan ayrıldık. Dişimdeki ağrı uçup gitmişti!

Banu YAŞAR

Sağlık Çocuk

GÖRSELİMİZ

SERİM	DÜĞÜM	ÇÖZÜM

Yine Uyguluyoruz

Şimdi 2-3 kişilik gruplar oluşturalım ve öğretmenimizin uygulamasındaki gibi bilgi vermeye yönelik bir metin okuyalım. Metinde anlatılanları görselleştirelim. Çalışmamızı yaparken aşağıdakilere dikkat edelim.

- *Bu sefer öğretmenimiz, gerekmedikçe bize müdahalede bulunmayacak.*
- *Önceki uygulamalardaki sırayı takip ederek stratejiyi kullanalım.*
- *Stratejiyi uygularken grup arkadaşlarımızla konuşup tartışalım; metindeki önemli bilgi, kavram ve durumlar ile bunlar arasındaki ilişkileri çizeceğimiz görsele yansıtalım.*

SAĞLIK ELLERDE BAŞLAR

Günlük hayatta elimizi çeşitli yüzeylere ve nesnelere temas ederiz, bu da mikropların elimize bulaşmasına yol açar. Elin hijyenik bir şekilde yıkanması, bu mikropların vücudumuza girmesini ve hastalıklara neden olmasını engeller. Bunun yanı sıra hijyenik el yıkama, bağışıklık sistemi zayıf olan kişileri korumak için de oldukça kritiktir. Ellerin düzenli ve doğru şekilde yıkanması, bu kişilerin sağlığını korumaya yardımcı olur. Toplum sağlığı açısından el yıkama alışkanlıklarının yaygınlaşması, salgın hastalıkların kontrol altına alınmasında ve genel sağlık düzeyinin yükseltilmesinde önemli bir rol oynar.

Elimizi hijyenik bir şekilde yıkamak, kişisel sağlığımızı korumak için hayati öneme sahiptir. Bu sebeple el yıkamanın adımlarını doğru takip etmek gerekir: İlk adım olarak ellerinizi akan su altında ıslatın ve yeterli miktarda sabun kullanın. Sabun köpürdükten sonra ellerinizin her yerini -avuç içi, elin üstü, parmak araları, tırnak altları ve bilekler dâhil- en az 20 saniye boyunca iyice ovalayın. Ellerinizi temiz su altında duruladıktan sonra temiz bir havlu veya tek kullanımlık kâğıt havlu ile kurulayın.

GÖRSELİM

Sıra Sende

Artık görselleştirme stratejisini kullanmayı öğrendik. Şimdi kitabımızdaki "Ne Olacak Bu Yemek Sorunu?" metninde anlatılanları metnin görsellerinden farklı biçimde defterimize görselleştirelim.

Keşif Yolculuğu

- Yeterli ve dengeli beslendiğinizi düşünüyor musunuz? Niçin?
- Tadına hiç bakmadığınız hâlde sevmediğiniz yiyecekler var mı? Varsa adlarını söyleyiniz.

- ✓ Öğretmeniniz metni okurken onu dikkatlice dinleyiniz.
- ✓ Metni tür özellikleri ve içeriğinden hareketle okuma hızı, duraklama, vurgu, tonlama ve telaffuzu, anlamı yansıtacak biçimde işitilebilir bir ses tonuyla sesli okuyunuz.

NE OLACAK BU YEMEK SORUNU?

Off, yine yemek zamanı!

Annem mutfaktan bana sesleniyor. Haydi oğlum, yesene oğlum, yemezsen büyüyemezsin oğlum, çok zayıfsın artık neredeyse iskeletin görünüyor oğlum.

İyi tamam da, annem masaya ekmek getirmek için mutfağa gittiğinde bir baktım, sofrada hiçbir şey yok. Yani hiçbir şey yok dediysem benim sevdiğim hiçbir şey yok. Makarna bile yok mesela...

(...)

İyi de benim sevdiğim yemeklerden yokmuş ki bugün; yoğurt çorbası varmış, ıspanak varmış. Keşke bir makarna olsaydı dedim içimden, makarnadan hiç bıkmam, her gün yerim valla...

Benim ıspanağı beğenmediğimi hemen anlayan annem anlatmaya başladı: Ispanak çok faydalıymış, içinde vitaminler varmış, bolca demir varmış, her gün makarna yenir miymiş, hep aynı şeyleri yemek istiyormuşum, böyle sağlıklı beslenemezmişim, ama böyle olmazmış ki... Haa, bu arada adımı söylemeyi unuttum değil mi? Benim adım Tolga, yemek yemeyi sevmeyenlere kocaman bir merhaba.

(...)

Annemin söylediklerinden anladığınız gibi yemek yemeyi pek sevmiyorum. Aslında annemi üzmek istemiyorum. Benim iyiliğim için böyle konuştuğunu, sağlıklı büyümemi istediğini biliyorum. Ama elimde değil ne yapayım?

(...)

Sofrada sevmediğim yemekler olduğu zaman içimden. "Off ya, nereden çıkmış bu yemek?" diyorum. Ne kadar oflasam da bazen açlıktan bazen annemin zorlamasından sevmediğim şeyleri yemek zorunda kalıyorum. Eminim sizin başınıza da benzer şeyler gelmiştir. Yani siz de sevmeden, hatta hiç istemeden bazı şeyleri yemek zorunda kalmışsınızdır, öyle değil mi? Yoksa bu bir tek bana mı oluyor? Hayır, yani merak ettim de ondan soruyorum.

(...)

Okulda da sürekli sağlıklı beslenme, büyüme, gelişme gibi konuları işleyip duruyoruz. Dersler iyi güzel de, bence bir haksızlık var. Bu haksızlık ne mi? Bakıyorum sevdiğim ne varsa ya zararlı yiyecekler kısmında ya da az tüketmemiz gereken yiyecekler arasında. Sevmediğim ne varsa sağlıklı yiyecekler arasında. Of, Allah'ım of!

(...)

Bir gün yine okulda sağlıklı beslenme konusunu işliyorduk. Dayanamayıp söz aldım. "Ama öğretmenim, ben bu saydığınız yiyecekleri hiç sevmiyorum, benim sevdiklerime de siz zararlı diyorsunuz. Ne yapayım şimdi ben, onları da mı yemeyeyim?" dedim. Tabii beni dinleyen bazı arkadaşlarım hemen destek verdi. Sınıfta bir kargaşadır başladı.

Öğretmenimiz "Olur mu hiç öyle şey?" dedi hemen. "Biliyorsunuz ki yemezsek yaşamımızı sürdüremeyiz. Canlıların en önemli ihtiyaçlarından biridir beslenme ihtiyacı... Eğer yemek yemezsek gelişimimizi sağlayıp sürdüremeyiz, güç kazanamayız. Soğuğa, sıcağa, hastalıklara karşı dirençli olamayız. Vücudumuz hayatımızı devam ettirmemiz için gerekli olan enerjiyi sağlayamaz ve benzini biten bir arabanın yolda kalması gibi çalışmasını durdurur. Vücudumuzun doğru ve düzenli çalışabilmesi için protein, vitamin, karbonhidrat ve minerallere ihtiyacı vardır. Bunları da sebzelerden, et, balık, süt ürünlerinden ve meyvelerden sağlarız. Dengeli beslenme her bir besin grubundan yeteri kadar yemektir. Nasıl sadece şeker yiyerek doğru beslenemiyorsak sadece et yiyerek de doğru beslenemeyiz. Hem sizlerin sevdiği şeyler de faydalı aslında ama doğru miktarda yediğinizde. "

"Biliyorum öğretmenim, ama annem yemeğe çağırdığında Bugün yemekte ne var? diye soruyorum, o da bana 'Patlıcan var, çorba var, türlü var.' filan diyor. Ben de annemi üzmek istemediğim için bir iki kaşık yedikten sonra doyduğumu söyleyip sofradan kalkıyorum. Ne yapayım? İçimden yemek gelmiyor onları... Hatta içimden 'Nereden çıkmış ki bu yemek, kimin aklına gelmiş bunu pişirmek?' diye sorup duruyorum."

"İlginç! Peki, gerçekten biliyor musun nerede, ne zaman, nasıl yapıldıklarını?"

"Efendim?"

"Yani 'Nereden çıkmış, kimin aklına gelmiş?' diye soruyormuşsun ya kendine, işte onu diyorum biliyor musun diye.

"Anladım öğretmenim ama bilmiyorum."

"Doğrusu ben de merak ettim bu sorunun cevabını. Bu ünitemizin konularından biri sağlıklı beslenme. Performans ödevleriniz için bu konuyu araştırırsanız cevabı da öğrenebiliriz ne dersiniz?"

"Olur."

"Önce sevdiğiniz ve sevmediğiniz yemekleri düşünün. Bir liste yapıp nereden, nasıl, ne zaman çıktığını araştırın. Etrafınızdakilere sorun, konuyla ilgili kitaplar okuyun. İnternetten araştırın mesela. Seçtiğiniz yiyeceklerle ilgili anılarınız, büyüklerinizin anlattığı bir efsane, duyduğunuz bir fıkra ya da okuduğunuz bir masal varsa onları da ekleyebilirsiniz.

Sevmediğiniz yemekleri de en azından bir kere yiyip neler düşündüğünüzü yazın. Yani neden sevmediğinizi, tadının size nasıl geldiğini, yemeğin hikâyesini öğrendikten sonra fikrinizin değişip değişmediğini yazabilirsiniz. En sonuna da bu çalışma sonucunda neler öğrendiğinizi belirten bir liste hazırlayın. Hep beraber okuyup görelim, anlaşıldı mı?

Size üç hafta süre veriyorum. Üç hafta sonra hem herkesin sevdiği ve sevmediği yemekleri öğrenip nasıl beslendiğini anlayacağız hem de bu yemeklerin nereden çıktığını öğreneceğiz, tamam mı?"

(...)

İşte, benim gibi yemek yemeyi sevmeyen bir çocuğun başına gelenler bunlar. Ben yemekten kaçarken yemeklerin içine düştüm, Türkçe kitabımızdan öğrendiğim gibi yağmurdan kaçarken doluya tutuldum yani...

İş derse gelince hemen işe koyuldum. Sevdiğim ve sevmediğim yemekleri listeledim. Sonra da listemdeki yiyecekleri sırasıyla araştırmaya başladım. Bir yandan da merak etmeye başladım. "Acaba sınıftaki kaç arkadaşımla aynı şeyleri seviyoruz?" Bence çoğumuzun listesi birbirine benzeyecek!

(...)

NE Mİ OLDU BU YEMEK SORUNU?

Annem bu çalışmayı okuduğunda çok memnun oldu. Bazı yerlerinde çok güldü, bazı yerlerinde "Senin iyiliğin için öyle söylüyorum." dedi.

Sonuçta, sevmediğim yiyecekleri tattığım ve artık hiçbir yemeğe ön yargılı davranmadığım için çok mutlu. Hatta bu gün gidip öğretmenime teşekkür edecekmiş. Fakat "Daha bir sürü sevmediğin yemek var, onları da bir araştır bakalım." diyor.

Evet var ama bu kadar kısa zamana ancak bunları sığdırabildim. Büyüyüp bilim adamı olunca ben de yiyeceklerin yarar ve zararlarıyla ilgili çalışmalar yapacağım.

Tolunay SANDIKÇIOĞLU

(Kısaltılmıştır.)

Okuma sürecinizi tema sonundaki "Okuma Becerisi Öz Değerlendirme Ölçeği"ni kullanarak değerlendiriniz.

1. ETKİNLİK Aşağıdaki soruların cevaplarını metinden hareketle defterinize yazınız.

1. Tolga'nın beslenme alışkanlığı nasıldır?
2. Ispanağı beğenmeyen Tolga'ya annesi neler söylemiştir?
3. Proje görevi Tolga'nın yemek hakkındaki fikirlerini nasıl etkilemiştir?
4. Tolga'nın sevmediği yemekleri yememek için annesine "Doydum." demesi onun kişiliği ve annesiyle olan ilişkisi hakkında ne tür ipuçları vermektedir?
5. Tolga'nın sevdiği yemekler olmayınca "Sofrada hiçbir şey yok." demesini nasıl değerlendiriyorsunuz?
6. Yeme alışkanlıklarınızı Tolga'nın yemek alışkanlıklarıyla karşılaştırdığınızda neler söylersiniz?

2. ETKİNLİK

a. Okuduğunuz metni inceleyip metindeki Tolga ve annesinin beslenme konusundaki bakış açılarını inceleyiniz.

Annesinin Bakış Açısı

1. **Sağlık Odaklılık:** Tolga'nın annesi, sağlıklı beslenmenin önemini vurgular. O, besinlerin vitaminler, mineraller ve diğer besleyici ögeler açısından zengin olmasını önemser.

2. **Koruyuculuk:** Annesi, Tolga'nın sağlıklı büyümesi ve gelişmesi için gerekli besinleri tüketmesini ister. Bu, onun koruyucu ve destekleyici bir tutum sergilediğini gösterir.

3. **Eğitici Rol:** Annesi, Tolga'ya sağlıklı beslenme konusunda bilgi vermeye çalışır. Onun sağlıklı alışkanlıklar kazanmasını amaçlar.

Tolga'nın Bakış Açısı

1. **Lezzet Odaklılık:** Tolga, daha çok sevdiği yiyecekleri yemeyi tercih eder. Onun için yemeklerin lezzeti ve yemekten zevk almak daha önemlidir.

2. **Direnç Gösterme:** Tolga, annesinin sürekli sağlıklı yemekleri dayatmasından rahatsızlık duyar ve buna karşı direnç gösterir.

3. **Eğlence ve Rutin Karşıtlığı:** Tolga, sürekli aynı tür sağlıklı yemeklerin yapılmasından sıkılır ve çeşitlilik arar. O, makarna gibi sevdiği yemekleri daha sık yemek ister.

b. İncelediğiniz bakış açılarından birini seçerek konuyu onun bakış açısıyla ifade ediniz.

3. ETKİNLİK

a. Okuduğunuz metinden karşılaştırma işlevli söz varlıklarının (ama, fakat, daha, en, kadar, -dan çok, -dan az vb.) kullanıldığı cümleler belirleyip aşağıya yazınız.

b. Karşılaştırma işlevli söz varlıklarını kullandığınız cümleler yazınız.

4. ETKİNLİK

a. Hacivat ve Karagöz, Nasrettin Hoca, İbn-i Sina ile ilgili bildiklerinizi gözden geçiriniz. Ardından aşağıdaki tablodan bir durum seçiniz. Seçtiğiniz durumdaki problemi belirleyiniz. Probleme yönelik çözüm önerilerinizi yazınız.

1. DURUM		2. DURUM	
1. kişi Hacivat 2. kişi Nasrettin Hoca 3. kişi Pazarcı Yer Semt pazarı	Hacivat ve Nasrettin Hoca sağlıklı beslenmek amacıyla sebze ve meyve almak için pazara gitmiştir. Hacivat kendisine ikram edilen karpuz dilimini yanlışlıkla yere düşürmüştür. Nasrettin Hoca, karpuz dilimini fark edemeyip üzerine basınca ayağı kaymış ve meyve tezgâhını devirmiştir.	1. kişi Karagöz 2. kişi İbn-i Sina 3. kişi Eczacı Yer Eczane	İbn-i Sina tıp doktorudur. Karagöz hastalandığı için İbn-i Sina'ya gitmiştir. İbn-i Sina Karagöz'ü muayene etmiş ve ilaç tedavisine başlamıştır. İbn-i Sina ve Karagöz ilaç almak için eczaneye gitmiştir. Karagöz yanlışlıkla ilaç şişesini düşürüp kırmıştır. Ne yazık ki bu ilacın tekrar hazırlanması çok zordur.

Problem

Çözüm Önerileri

b. Belirlediğiniz probleme yönelik çözüm önerilerinizden birini de içerecek şekilde seçtiğiniz durumda yer alan hikâye unsurlarını kullanarak öyküleyici bir metni defterinize yazınız. Metni oluştururken daha önce edindiğiniz bilgilerden hareketle Karagöz ve Hacivat, Nasrettin Hoca ve İbn-i Sina'nın kişilik özelliklerinden faydalanınız.

YAZALIM

5. ETKİNLİK

a. Tolga'nın sevdiği ve sevmediği yemekler nelerdir? Sizce Tolga neden bazı yemekleri severken bazılarını sevmemektedir?

b. Tolga'nın yemek seçme davranışı ile ilgili olumlu ya da olumsuz görüşünüzü yazınız.

c. Siz olsaydınız Tolga'nın yemek seçme alışkanlığından vazgeçmesi için ona hangi önerilerde bulunurdunuz? Gerekçeleriyle yazınız.

KONUŞALIM

6. ETKİNLİK

a. "Bu Görev Bizim" bölümünde, yeterli ve dengeli beslenmenin insan sağlığı üzerindeki etkileri ile ilgili hazırladıklarınızı arkadaşlarınıza sununuz. Sunumunuz sırasında aşağıdaki yönergelere dikkat ediniz.

- Konuşma sürecine uygun selam ve hitap ifadelerini kullanınız.
- Konuşmanızın sonunda anlaşılmayan kısımları açıklığa kavuşturmak için soru-cevap bölümüne yer veriniz.
- Konuşmanızda uygun zamanda söz alıp vermeye özen gösteriniz.

b. Konuşmanızı yeniden yapacak olsaydınız bu sürece yönelik neleri değiştirmek ve korumak isterdiniz? Neden?

7. ETKİNLİK

a. Karekodu okutarak filmi izleyiniz.

b. Aşağıdaki soruları izlediğiniz filmden hareketle cevaplayınız.

Çocukların ortak özellikleri nelerdir? Söyleyiniz.

Kuşun kurtarılması ile çocukların sağlıklı yaşamaları arasındaki ilgiyi açıklayınız.

8. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki paragrafı okuyunuz. Yazım yanlışı olan kelimelerin altını çiziniz.

Sokağın başında durmuş, top oynayan çocukları izliyordum, ne kadar da sağlıklı görünüyorlardı. Takımlar 5'er kişiden oluşuyordu. maçı izlerken bisikletli bir adam bana yaklaştı. Elindeki kâğıdı uzatıp "şu spor salonunun adresine bakar mısın? bir türlü bulamadım." dedi. "tabii amcacığım." diyerek kâğıdı aldım. kâğıtta "çiçek mahallesi güneş sokak yıldız apartmanı birinci kat" yazıyordu. "Amcacığım, yirmibeş metre ileride Atatürk bulvarı var, karşıya geçince kurtuluş ortaokulunu göreceksin. Aradığın apartman okulun arkasında, doğa eczanesinin yanında. istersen seni götüreyim." dedim ama teşekkür ederek ağır adımlarla ilerledi.

b. Yazımı yanlış olan kelimeleri düzelterek aşağıya yeniden yazınız.

9. ETKİNLİK

a. Aşağıda, metinden alınan bölümde isimleri, ismi niteleyen ve belirten kelimeleri, ismin yerini tutan kelimeleri ve fiilleri belirleyerek altını çiziniz.

"Benim ıspanağı beğenmediğimi hemen anlayan annem anlatmaya başladı: Ispanak çok faydalıymış, içinde vitaminler varmış, bolca demir varmış, her gün makarna yenir miymiş, hep aynı şeyleri yemek istiyormuşum, böyle sağlıklı beslenemezmişim ama böyle olmazmış ki... Haa, bu arada adımı söylemeyi unuttum değil mi? Benim adım Tolga, yemek yemeyi sevmeyenlere kocaman bir merhaba."

"Size üç hafta süre veriyorum. Üç hafta sonra hem herkesin sevdiği ve sevmediği yemekleri öğrenip nasıl beslendiğini anlayacağız hem de bu yemeklerin nereden çıktığını öğreneceğiz, tamam mı?"

b. Altını çizdiğiniz kelimeleri tabloda ait oldukları alana yazınız.

İsimler	İsmi Niteleyen ya da Belirten Kelimeler	İsmin Yerini Tutan Kelimeler	Fiiller

KONUŞALIM

10. ETKİNLİK

a. "Beslenme açlık duygusunu bastırmak, karın doyurmak ya da canının çektiği şeyleri yemek içmek değildir." sözünden ne anlıyorsunuz?

b. Bu sözün ilettiği mesaja katılıyor musunuz? Niçin?

c. Kendinizi beslenme uzmanı yerine koyarak sağlıksız beslenen bir kişiye önerilerinizi anlatan bir konuşma yapınız.

- Konuşma sürecinde uygun selam ve hitap ifadelerini kullanınız.
- Konuşmanızın sonunda anlaşılmayan kısımları açıklığa kavuşturmak için soru-cevap bölümüne yer veriniz.
- Konuşmanızda uygun zamanda söz alıp vermeye özen gösteriniz.

ç. Konuşmanızı yeniden yapacak olsaydınız bu sürece yönelik neleri değiştirmek ve korumak isterdiniz? Neden?

Bu Görev Bizim

› Ata sporlarımızdan olan okçuluk ile ilgili araştırma yapınız.

› Araştırmanızın amacını, neye ihtiyacınız olduğunu ve bilgiye nasıl erişeceğinizi düşünerek izleyeceğiniz içerikleri seçiniz.

› Amacınıza ulaşıncaya kadar seçtikleriniz üzerinde değişim ve düzenlemeler yapınız.

› Hazırlıklı konuşma etkinliğiniz için sporun insan sağlığı üzerindeki etkilerini araştırınız. Konuşmanızda kullanmak üzere fotoğraf, resim, tablo, grafik, harita, sanal gezi uygulamaları, ses kaydı, müzik, video vb. çoklu ortam ögeleri hazırlayınız.

Keşif Yolculuğu

- Okçuluk ile ilgili yaptığınız araştırmayı arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Boş zamanlarınızda ilgilendiğiniz bir hobiniz var mı? Bu hobiyle ilgilenmeye nasıl başladınız?
- Farklı ilgi alanlarına sahip olmanın yaşamınıza nasıl bir katkısı olur?

- ✓ İzleyeceğiniz çoklu ortam metni okçulukla ilgili bilgilendirici bir metindir.
- ✓ Çoklu ortam ögesine ulaşmak için karekodu okutunuz.
- ✓ İzleme sırasında dikkat dağıtıcı hareketlerden kaçınınız.
- ✓ Anlamını bilmediğiniz kelimeleri not alınız.
- ✓ İhtiyaç duymanız hâlinde çoklu ortam ögesini tekrar izleyiniz.
- ✓ İzleme sürecinizi tema sonundaki "Dinleme/İzleme Becerisi Öz Değerlendirme Ölçeği" ni kullanarak değerlendiriniz.

1. ETKİNLİK

a. Sizce izlediğiniz çoklu ortam ögesinin başlığı içeriğiyle uyumlu mu? Niçin? Yazınız.

b. İzlediğiniz çoklu ortam ögesine siz hangi başlıkları önerirsiniz? Önerilerinizi gerekçeleriyle yazınız.

Başlığım

Gerekçem

Başlığım

Gerekçem

2. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruların cevaplarını izlediğiniz çoklu ortam ögesinden hareketle defterinize yazınız.

1. Ender'in okçuluğa merakı nasıl başlamıştır?
2. Okçuluk için kullanılan malzemeler nelerdir?
3. İyi bir atış için nasıl bir hazırlık gerekmektedir?
4. Eski zamanlarda insanlar okçuluğu hangi amaçlarla kullanmışlardır?
5. Düzenli spor yapmanın Ender'e katkıları neler olmuştur?
6. Sizin de eğlenirken kendinizi geliştirdiğiniz zamanlar oluyor mu? Neden?
7. Siz düzenli spor yapıyor musunuz? Neden?
8. "Farklı ilgi alanlarına sahip olmak içimizdeki mutluluğu keşfetmenin yeni yollarını bulmamızı sağlar." ifadesiyle anlatıcı ne demek istemiştir?

3. ETKİNLİK

İzlediğiniz çoklu ortamdan hareketle "görselleştirme stratejisi"nde öğrendiğiniz bilgileri kullanarak ok atma aşamalarını uygun bir kâğıda en az 3 görsel çizerek anlatınız.

4. ETKİNLİK

a. İzlediğiniz çoklu ortam ögesini olay, konu, durum bakımından inceleyerek çözümleyiniz. Ardından içerikteki önemli ve önemsiz bilgileri sınıflandırıp aşağıdaki alanlara yazınız. İhtiyaç duymanız hâlinde çoklu ortam ögesini tekrar izleyiniz.

Önemli Bilgiler	Önemsiz Bilgiler
▸	▸
▸	▸
▸	▸
▸	▸
▸	▸

b. Yukarıdaki tabloya yazdığınız önemli bilgileri metinde geçtiği sıraya göre aşağıya yazınız.

1
2
3
4
5

c. Sıraladığınız bilgileri de kullanarak "Okçuluk" metninin içeriğini kendi cümlelerinizle defterinize özetleyiniz.

5. ETKİNLİK

a. Çoklu ortam ögesini tekrar izleyiniz. İzleme esnasında içerikte geçen "öncelikle, ilk sırada, en önemli, ondan sonra" ifadelerine odaklanınız. Bu ifadelerin hangi amaçla kullanıldığını açıklayınız.

b. Çoklu ortam ögesinde "öncelikle, ilk sırada, en önemli, ondan sonra" ifadelerinin geçtiği bölümler arasındaki ilişkiyi açıklayınız.

6. ETKİNLİK

Aşağıda çoklu ortam ögesinden alınan görsellere yer verilmiştir. Daha önce okçuluk ile ilgili yaptığınız araştırmayı da göz önünde bulundurarak bu iki görsel arasındaki bağlantıyı açıklayınız.

7. ETKİNLİK

a. Çoklu ortam ögesinde yer alan Ender'in davranışlarını "sağlıklı yaşam" veya "hobi edinme" açılarından inceleyiniz.

b. Ulaştığınız sonuçları değerlendirerek arkadaşlarınızla paylaşınız.

8. ETKİNLİK

a. Karekodu okutarak "Çoklu Ortam Ögeleri" adlı etkileşimli içeriği yönergeler doğrultusunda tamamlayınız.

b. İzlediğiniz içerikte ses kullanılmasının sebebi nedir? Eğer ses olmasaydı ne olurdu?

c. Ses ya da görselden birini çıkardığınızda içerikte nasıl bir değişim olur?

KONUŞALIM

9. ETKİNLİK

a. "Bu Görev Bizim" bölümü için yaptığınız araştırmadan hareketle sporun insan sağlığı üzerindeki etkileri hakkında konuşma yapınız. Konuşmanızı yaparken hazırladığınız çoklu ortam ögelerinden yararlanınız.

- Konuşma sürecine uygun selam ve hitap ifadelerini kullanınız.
- Konuşmanızın sonunda anlaşılmayan kısımları açıklığa kavuşturmak için soru-cevap bölümüne yer veriniz.
- Konuşurken uygun zamanda söz alıp vermeye özen gösteriniz.

b. Çoklu ortam ögelerinin anlatımınıza nasıl bir katkıda bulunduğunu öğretmeninizle değerlendiriniz.

c. Konuşmanızı yeniden yapacak olsaydınız bu süreci nasıl yönetirdiniz? Nedenini söyleyiniz.

Bu Görev Bizim

- Aşağıdaki yönergeler doğrultusunda "bağışıklık sistemini güçlendirmek için yapılması gerekenler" ile ilgili bir konuşma hazırlayınız.
- Fotoğraf, resim, tablo, grafik, harita, sanal gezi uygulaması, ses kaydı, müzik, video vb. çoklu ortam ögelerinden uygun olanları konuşmanızda kullanmak üzere hazırlayınız.
- Konuşmanız için defterinize bir plan oluşturunuz.
- Oluşturduğunuz plan doğrultusunda prova yaparak sunuma hazırlanınız.

Keşif Yolculuğu

- Sağlıklı bir yaşam sürdürmek için sizce yeme içme dengeniz nasıl olmalıdır?
- Spor yapmanın obeziteyi önlemedeki rolü nedir? Düzenli spor yapmanın sağlığa faydalarını açıklayınız.

- ✓ Metni önce sessiz okuyunuz.
- ✓ Anlamadığınız bölümlerin altını çiziniz. Okumayı bitirdikten sonra anlamadığınız bölümleri öğretmeninize sorunuz.
- ✓ Öğretmeniniz metni okurken onu dikkat dağıtıcı hareketlerden kaçınarak dinleyiniz.
- ✓ Metni işitilebilir bir ses tonuyla anlamı yansıtacak şekilde doğru vurgu ve tonlamalara dikkat ederek okuyunuz.

OBEZİTE

"Obez", "aşırı kilolu", "fazla kilolu" gibi türlü tanımlamalar son zamanlarda daha sık duymaya başladığımız sözcükler arasına girdiler. Son zamanlarda üç katına çıktığı, kontrol altına alınması hatta önlenmesi gerektiği söylenen bu obezite de nedir? Vücudumuzun devamlılığı ve işle-yişi, metabolik bir denge üzerine kuruludur. Farkında olmadığımız tüm yaşamsal fonksiyonların yanı sıra günlük aktivitelerimiz için gerekli enerjiyi beslenme yoluyla elde ederiz. Edindiğimiz enerji ile harcadığımız enerji arasında bir denge vardır. Matematiksel olarak düşünecek olursak, aldığımız enerji, harcadığımızdan fazla olursa arta kalan enerji, vücudumuzda yağ olarak depolanır ve kilo almaya başlarız. İşte bu dengenin ileri derecede bozulduğu durum obezite olarak tanımlanır. Obezite, masum bir yağ depolanmasının çok ötesinde, hastalık olarak tanımlanabilecek düzeyde önemli bir sağlık sorunudur. Çoğu toplumlarda olduğu gibi ülkemizde de obezite oranı giderek artış göstermekte olup Türkiye'de obezite sıklığı % 30,3 olarak bildirilmiştir. Yani kabaca her 3 kişiden biri bu sorunla karşı karşıyadır. Peki Obeziteye yol açan nedir? Arada sırada yemeğin ölçüsünü kaçırmak bizleri obez kılmaz. Genetik olarak bazı insanların daha kolay kilo alması söz konusu olabilir. Fakat temel sorun, sağlıksız beslenme ve yetersiz aktivite durumudur. Sağlıksız yiyecekleri (başta fast food diye tanımladığımız grup) tüketmenin yanı sıra sağlıklı bile olsa aşırı miktarda gıda tüketimi obeziteye giden yolu açar. Uzun süre bilgisayar ve televizyon karşısında veya masa başında zaman geçirmek

vücudun enerji tüketimini azaltacağından obezite olasılığını artırır. Fazla kilolu olmak günlük yaşamımızı nasıl etkiliyor olabilir? Çabuk yorulmak ya da yorgun ve huzursuz hissetmek fazla kilolardan kaynaklanabilir. Vü- cudun genç yapısına göre yükünü artıran fazla kilolar, eklemleri ve kemikleri zor durumda bırakır, ağrı problemlerine yol açabilir. Astım gibi solunum problemlerinin obez çocuklarda daha sık görüldüğü ve günlük yaşam kalitesini önemli ölçüde azalttığı bilinmektedir. Obezite birden bire oluşmaz. Azar azar kilo almaya başlamak, obezite ile sonuçlanabilecek bir sürecin habercisi olabilir. Çünkü kilo aldık- ça vücut sağlığı da adım adım bozulmaya başlar ve isteme-yeceğimiz bir yapılanmaya girmiş olur. Obeziteyi engellemenin genel enerji dengemizi korumanın başlıca yollarını bilmeli ve dikkat etmeliyiz. Günlük yiyeceklerimizi doğru seçmek: Bu konuda büyüklerimizden yardım alarak karbonhidrat (şeker), yağ ve protein açısından dengeli içerikli bir öğün düzenimiz olmalıdır. Özellikle doymuş yağdan üretilen, dışarıdan satın aldığımız hazır yiyeceklerden mümkün olduğunca uzak durmalıyız. Gün içerisinde yeterince su içmeye dikkat etmeliyiz. Mümkün olduğunca ana ve ara öğünlerde lifli sebze ve meyve tüketimine özen göstermeliyiz. TV izlerken ya da ders çalışırken masamızda yiyecek bulundurmaktan ve atıştırmaktan kaçınmalıyız. Gün içerisinde daha çok egzersiz yapmanın, 1-2 saat, mümkünse açık havada hareketli olmanın yollarını aramalıyız.

Jandarma Çocuk

"Obezite" adlı metinde ilginizi çeken bir noktayı belirleyiniz ve bunu neden seçtiğinizi açıklayınız. Beslenme ile ilgili buna benzer metinler bulmak amacıyla bir araştırma yapınız. Araştırmanızda kullanabileceğiniz kaynakları ve imkânları belirleyiniz. Ulaştığınız metin ve kaynakları göz önüne aldığınızda araştırma sürecinizi bilgiye ulaşım, konuya ve amaca uygunluk açısından değerlendiriniz.

Yararlandığınız kaynakların konuyu anlamanıza katkısını ve ek kaynaklara ihtiyaç duyup duymadığınızı değerlendiriniz.

1. ETKİNLİK

a. "Obezite" kelimesi metnin anahtar kelimelerinden olabilir mi? Nedenleriyle açıklayınız.

b. "Obezite" kelimesinin çağrıştırdıklarını yazınız.

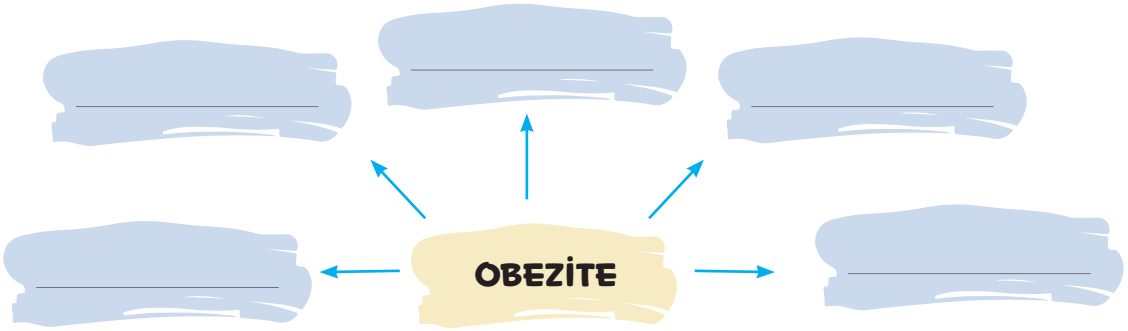

c. Yazdıklarınızın insan sağlığına etkileri hakkında bildiklerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

2. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki görselleri inceleyiniz. İpuçlarından yararlanarak örnekteki gibi görselleri karşılayan isimleri yazınız.

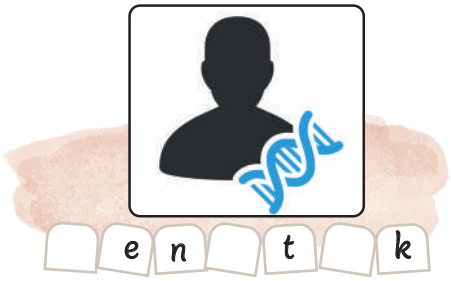

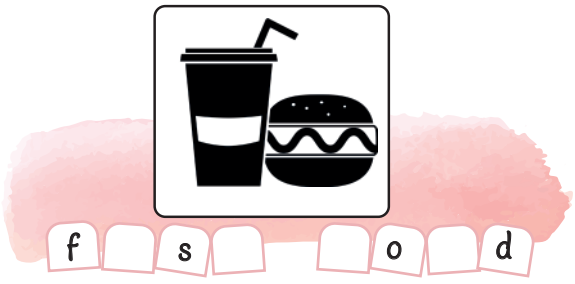

b. Şimdi de bu isimlerin Türkçe karşılıklarını TDK Güncel Türkçe Sözlük'ten bularak örnekteki gibi karşısına yazınız.

kontrol: denetleme

c. Görsellerden hareketle bulduğunuz kelimelerin Türkçe karşılıklarını cümle içinde kullanınız.

1

2

3

4

5

3. ETKİNLİK Aşağıdaki soruları metinden hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

1. Metne göre obezite nedir?
2. Obeziteye neden olan temel etkenler nelerdir?
3. Sağlıksız yiyecekler neler olabilir? Bu yiyeceklere alternatif olabilecek sağlıklı yiyecek önerilerinde bulununuz.
4. Obeziteyi engellemenin ve genel enerji dengemizi korumanın yolları nelerdir?
5. Metindeki bilgilerle yeme alışkanlıklarınızı karşılaştırdığınızda neler söylersiniz?

4. ETKİNLİK

a. Okuduğunuz metinden hareketle aşağıdaki boşlukları doldurunuz.

- Yazar, Türkiye'de obezite sıklığının arttığını söyleyerek aslında bizim _____ dikkat etmemizi istiyor.
- Bu metinden hareketle obez olmamak için _____ gerektiğini anlıyorum.
- Yazar, uzun süre bilgisayar ve televizyon karşısında zaman geçirmenin obeziteyi artıracağını söyleyerek aslında bizden _____ yapmamızı istiyor.
- Bu durumda obez olmamak için sadece _____ değil aynı zamanda _____ da gerektiğini anlıyorum.

b. Okuduğunuz metni kendi bakış açınızla yorumlayan bir paragraf yazınız. Paragrafı yazarken yukarıda tamamladığınız cümlelerden de faydalanınız.

5. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki paragrafı okuyunuz.

35 yaşında olan Cemil Bey, çocukluğundan beri aşırı kilo sorunu yaşamaktadır. Aşırı kilolu olduğu için hayatı boyunca çeşitli sağlık problemleriyle mücadele eder. Özellikle son yıllarda yüksek tansiyon, şeker hastalığı ve eklem ağrıları gibi ciddi sağlık sorunları Cemil Bey'in peşini bırakmaz. Hareket etmekte ve günlük hayatını sürdürmekte zorlanmaya başlar. Bu durum onun duygu dünyasını da olumsuz etkiler, genellikle mutsuzdur. Artık bu gidişe bir son vermek istede ne yapacağını bilemez.

b. Metinde Cemil Bey'in yaşadığı temel problem nedir? Yazınız.

c. Cemil Bey'in yaşadığı problemin neden olduğu sonuçları kendi cümlelerinizle kısaca ifade ediniz.

ç. Tema boyunca öğrendiğiniz bilgileri kullanarak Cemil Bey'in yaşadığı problemlere çözümler üretiniz. Ürettiğiniz çözümler arasından en uygun olanını belirleyiniz. Çözümünüze ilişkin değerlendirmenizi yapınız.

d. Sunduğunuz bu alternatif çözümler arasından en uygun olan çözümü belirleyiniz.

e. Ürettiğiniz çözüme ilişkin değerlendirmelerinizi yapınız.

6. ETKİNLİK

Yandaki afişten hareketle defterinize "obeziteye karşı farkındalık" konulu afiş tasarlayınız. Bunun için metindeki önemli bilgilerden yararlanabilirsiniz. Afişinize bu önemli bilgilerin birbirleriyle olan ilişkisini ortaya koyacak birkaç cümle de yazabilirsiniz. Afişinize başlık koymayı unutmayınız.

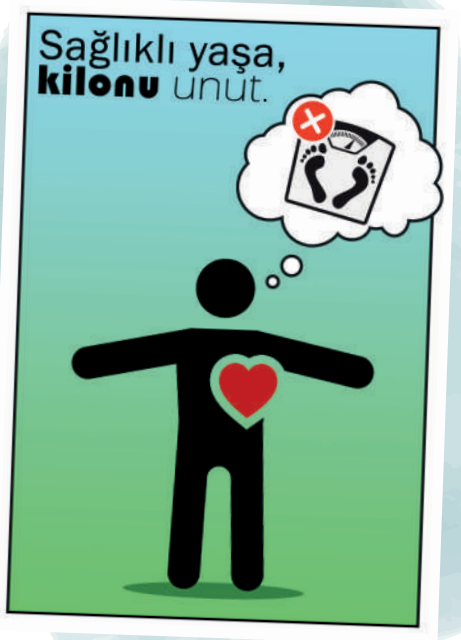

7. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki görseli inceleyiniz.

b. İncelediğiniz görselden hareketle siz de sırasıyla aynı adımları takip ederek el yıkama uygulaması yapınız.

c. Şimdi karekodu okutarak bilgi görselini inceleyiniz. Ardından buradaki aşamalara dikkat ederek el yıkama uygulamasını tekrarlayınız.

ç. Yazı ve görseller bilgi görselinde birbirini nasıl tamamlamıştır? Görsellere yazının eklenmesi el yıkama uygulamanızda nasıl bir fark oluşturmuştur?

8. ETKİNLİK

a. Aşağıda verilen paragraftaki yay ayraçların içine uygun noktalama işaretlerini yazınız. Yaptığınız noktalamalara ve büyük harflerin kullanımına dikkat ederek metni defterinize yazınız.

sağlıklı yaşam için dengeli beslenmenin ne kadar önemli olduğunu biliyor musunuz ( ) "günde en az birkaç porsiyon sebze ve meyve tüketmelisin( )" diyor doktorum( ) peki( ) neden mi( ) çünkü sebzeler ve meyveler vitamin( ) mineral ve lif açısından zengindir( ) üstelik bağışıklık sistemini güçlendirirler ( ) sağlıklı beslenmenin yanı sıra düzenli egzersiz( ) sadece fiziksel değil zihinsel sağlığın için de gereklidir( ) "sağlık her şeyin başıdır( )" demiş büyüklerimiz( ) gerçekten de öyle değil mi( ) sağlığınızı korumak için bugünden itibaren haydi siz de bir adım atın( )

b. Karekodu okutarak "Noktalama Denetimi" adlı etkileşimli içeriği yönergeler doğrultusunda tamamlayınız.

9. ETKİNLİK

a. "Ülkemizde Bireylerin Beden Kitle İndeksi Dağılımı" adlı grafiği inceleyiniz. Grafikten hareketle doğru olan ifadelerin başına (D), yanlış olanların başına (Y) yazınız.

Ülkemizde Bireylerin Beden Kitle İndeksi Dağılımı

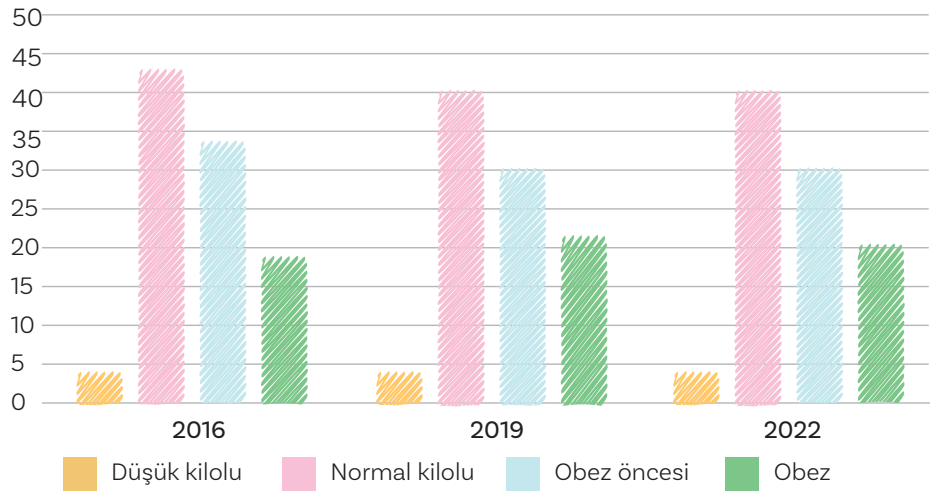

TÜİK 2023

Beden kitle indeksi nedir?
Yetişkin bir insanın kilosunun boyuna göre normal olup olmadığını gösteren bir değişkendir.

- 2016 yılında normal kilolu olanların sayısı diğer yıllara göre daha fazladır.
- Obez birey sayısının en fazla olduğu yıl 2022 yılıdır.
- Obez öncesi birey sayısı her geçen yıl azalmıştır.
- 2019 yılında obez sayısı en yüksek seviyeye ulaşmıştır.
- Düşük kilolu birey sayısında yıllara göre önemli bir değişim olmuştur.
- 2016 yılında obez ve düşük kilolu birey sayısının toplamı normal kilolulardan fazladır.
- Toplumumuzdaki 100 kişiden yaklaşık 20'si obez birey durumundadır.

b. Grafikten hareketle 3 yıl sonra yapılacak araştırmada ne gibi bir sonuç ortaya çıkabilir? Tahminlerinizi söyleyiniz.

KONUŞALIM

10. ETKİNLİK

a. "Bu Görev Bizim" kısmında bağışıklık sisteminin güçlendirilmesi için yapılması gerekenler ile ilgili hazırladığınız konuşmayı aşağıdaki yönergeler doğrultusunda arkadaşlarınıza sununuz.

- Hazırladığınız çoklu ortam ögelerinin hangi görevi yerine getireceğini belirleyiniz.
- Çoklu ortam ögelerini birbiriyle uyumlu olabilecek biçimde konuşmanızda kullanınız.

b. Arkadaşlarınızdan birinin sunumunu aşağıdaki "Akran Değerlendirme Ölçeği"nde verilen ölçütlere göre değerlendiriniz.

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Konuşması kullandığı çoklu ortam ögeleriyle (fotoğraf, video vb.) uyumluydu.			
Ses tonunu herkesin işitebileceği şekilde ayarladı.			
Konuşması sırasında beden dilini etkili kullandı.			
Arkadaşlarının sorularını nezaketle cevapladı.			

c. Konuşmanızı tema sonundaki "Konuşma Becerisi Öz Değerlendirme Ölçeği"ni kullanarak değerlendiriniz.

11. ETKİNLİK

a. Karekodu okutarak çoklu ortam ögesini izleyiniz.

b. Kültürümüzde yer alan "Uyuyanın üstüne kar yağar." ve "Uyusun da büyüsün." sözleri metinde nasıl yer almaktadır? Uykuyla ilgili bildiğiniz başka atasözleri veya deyimler hangileridir?

c. Daha önce izlediğiniz "Okçuluk" ile "Uyku Ne İşe Yarar?" adlı çoklu ortam unsurlarını karşılaştırınız.

	Uyku Ne İşe Yarar?	Okçuluk
Konu		
Ana fikir		

ç. "Okçuluk" adlı çoklu ortamdaki kahramanın sağlıklı bir uyku uyuduğu söylenebilir mi? "Uyku Ne İşe Yarar?"adlı metinden hareketle yorumlayınız.

d. Ata sporlarımızdan hangilerini biliyorsunuz? Sağlıklı yaşayabilmek için hangisini yapmak istersiniz?

12. ETKİNLİK

a. Çoklu ortamdan hareketle uykusunu alan ve alamayan bir insan arasındaki karşılaştırılabilir unsurları örnekteki gibi belirleyerek defterinize yazınız.

Hafıza

b. Çoklu ortamdan hareketle uykusunu alan ve alamayanların benzerliklerini listeleyiniz.

Uykusunu Alan İnsanların Ortak Özellikleri	Uykusunu Alamayan İnsanların Ortak Özellikleri

c. Belirlediğiniz özelliklerden hareketle bu karşılaştırmayı gösteren cümleleri örnekteki gibi defterinize yazınız.

Uykusunu alan insanların hafızaları uykusunu alamayan insanlara göre daha güçlüdür.

YAZALIM

13. ETKİNLİK

a. Temizlik ve sağlık arasındaki ilişkiyi açıklayınız.

b. Kendinizi virüs olarak tanıtan bir yazı yazınız. Yazınızda öğrencilere bulaşıp nasıl yayıldığınızdan bahsediniz. Aynı zamanda öğrencilerin sizden korunmak için hangi temizlik kurallarına dikkat etmeleri gerektiğine ve bu kuralların sizi nasıl engellediğine yer veriniz. Yazınızı defterinize yazarak öğretmeninizle paylaşınız.

c. Yazınızda daha önce öğrendiğiniz noktalama işaretleri ve yazım kurallarını uygulayınız.

Okuma Keyfi

› Metni noktalama işaretlerine dikkat ederek okuyunuz.

ATLI CİRİT

(...)

Cirit, at üzerindeki binicinin mızrağını daha iyi ve isabetli kullanabilmesine dayanan bir oyun. Savaş gücünü geliştirmek için at üzerinde eğitim amacıyla oynanan bu oyun zaman içerisinde kurallı bir takım oyunu halini aldı.

Başlangıcı belli olmasa da 16. yüzyılda bir savaş oyunu olarak kabul edildiğini biliyoruz. Osmanlı döneminde en yaygın oyun oldu. Yakın zamana kadar düğün, bayram ve önemli günlerde her fırsatta oynanıyordu. Kent nüfusunun artması ve atın günlük yaşamdaki öneminin azalmasına bağlı olarak unutulup gitti.

Bugün çeşitli illerimizde kulüpler kurularak ata sporumuz canlandırılmaya çalışılıyor.

Cirit ya da diğer adı ile Çavgan, 120 metreye 40 metrelik beyaz çizgilerle bölünmüş bir alanda oynanır.

Takımın tek dizi halinde durduğu 6 metre derinliğindeki bölgeye Alay Durağı denir. Alay durağı ile atış sahası arasında çizgilerle sınırlı orta sahaya 5 metre derinliğindeki alan Yasak Alan'dır. Burada karşı takımdan 2 atlı bulunabilir. Fazlasına eksi bir puan verilir.

Yasak alanın son çizgisinden oyun alanının ortasına 7 metre derinliğindeki alan Atış Alanı'dır. Alaya hücum eden sporcu bu alana girip cirit atmak zorundadır.

Oyun süresi toplam 70 dakikadır ve 35 dakikalık iki devreden oluşur.

Cirit sopasının uzunluğu 110 santimetredir. Oyunculara zarar vermemesi için ucu yuvarlaklaştırılmıştır.

Cirit genelde gösteri amaçlı oynanır.

Ciritçiler hakim yaka düğmeli gömlek üzerine, kolsuz cepken giyerler. Pantolonlarının üst kısmı geniş, dizden aşağısı dardır. Ayaklarına cirit için uygun olan süvari çizmesi giyerler.

5 kişilik takıma bölük, 7 kişilik takıma alay denir. Her takımın kolunda işaretle belirlenen bir kolbaşı vardır. Takımın oyun taktiğini veren kolbaşı, takımının tüm hareketlerinden sorumludur. Kolbaşı vakitsiz çıkan veya çift çıkan oyunculara engel olup, saftaki oyuncuların ileri ve geri 5 metrelik derinlikteki alay durağında durmasını sağlar. Her takımın bölük düzeninde 2, alay düzeninde 3 yedek oyuncusu bulunur. Yedek oyuncular saha hakeminin arkasında ve kendi sahasında açıkta beklerler.

Hakemler tarafından üzengiler kontrol edilerek oyun başlatılır.

Oyuncu değişiklikleri oyunun duraklama anında saha hakemi tarafından baş hakeme bildirilerek yapılır. Bir oyunda en fazla 3 değişiklik yapılabilir. Bütün oyuncuların arkasında ve atlarının üzerine serilen bezin iki tarafında numara bulunur. Binici ile atın numaraları aynıdır. Takımların

formaları aynı renkte ise takım numaraları A takımında 1 ile 10 arası, B takımında 11 ile 20 arasında olur. Oyuna başlama ve ilk çıkış hakkı kura sonunda sahayı kaybeden takıma verilir. Alay çıkışları, alay durağında yapılır. Erken çıkış ihlali yasak saha olarak, çift çıkış ihlali ise atış sahasının dışından atış olarak değerlendirilir. Her iki durumda da ancak hatalı oyuncular alay durağına geldikten sonra başka bir oyuncu hamle yapabilir.

Ciritçi oyun sahasında rakip oyunculardan birine yarım ya da tam çark yaparak ciridini atar. iki kereden fazla tam çark yapılamaz.

Alay ortalarından, atış sahası dışından veya yasak alan içerisinden cirit atan biniciye bir eksi puan verilir. Bir ciritçi atış bölgesi içerisinde cirit atarak rakip takım oyuncusuna isabet ettirirse 3 puan alır. Ata vuruş isabet sayılmaz, ata kasıtlı vuruşlar 1 eksi puanla cezalandırılır. Aynı oyuncunun ikinci tekrarında 5 dakika dinlenmeye alınır. Üçüncü tekrarında oyundan çıkarılır.

Rakip oyuncunun atmış olduğu ciridi havada tutan ciritçi alay durağında tuttuğu cirit için takımına 3 puan kazandırır. Kesme anında rakibini yakalayan ciritçi (Rakip atın kuyruk hizasına kendi atının başının gelmesi) ciridini atmaz, bağışlarsa 3 puan alır.

Rakip oyuncuyla arayı 3 metreden fazla açmadan atarsa 3 eksi puanla cezalandırılır. Aynı ciritçi ikinci tekrarında oyundan çıkartılır ve yerine oyuncu alınmaz. Kesme yapan ciritçi rakibini bağışladıktan sonra alaya gelerek ciridini atar. Ciridini atmazsa 1 eksi puan alır. Oyun sırasında hakem kararını dinlemeyen ve kasıtlı hareket eden oyuncu oyundan atılır. Yerine oyuncu alınmaz

Bir oyuncunun attan düşmesine 3 eksi puan verilir. ikinci düşmede 6 ve üçüncü düşmede ise oyundan çıkarılır. Oyun sırasında ciritçilerin attan inmesi kesinlikle yasaktır, inmesi halinde 1 eksi puan alır.

Oyun bitiminde eksi puanlar artı puanlardan çıkarılır. Toplam puanı yüksek olan takım galip sayılır.

Cirit, herkes tarafından ciridi iyi bildiği kabul edilen kişilerin hakemliğinde oynanır.

Arkadaşlar, ülkemizde çekilen tarihi filmler ve dizilerdeki atlı süvarilerin hemen hepsi aslında ciritçilerdir. Cirit oynamak için önce çok iyi at binebilmek şart. At binmeyi öğrenerek ilk adımı atmaya ne dersiniz?

TSE Öncü Çocuk Dergisi
(Kısaltılmıştır.)

ÜRETİM ZAMANI

Yazma

Aşağıdaki yönergeler doğrultusunda çocukların neden sağlıklı beslenmeleri gerektiğini anlatan bir yazı yazınız.

- Sağlıksız yiyecek reklamlarından örnekler veriniz.
- Sağlıksız gıdaların insan sağlığına olası zararlarına değininiz.
- Sağlıksız gıdalar yerine konubilecek sağlıklı alternatif gıda önerilerinde bulununuz.
- Yazınızı ana fikre yer verdiğiniz bir paragrafla bitiriniz.
- Türkçenin doğru, güzel ve etkili kullanıldığı cümleler kurunuz.
- Atölye çalışmanızı öğretmeninizin verdiği sürede tamamlamaya özen gösteriniz.
- Yazınızı sınıf panosunda ve uygun dijital ortamlarda paylaşınız.

Konuşma

a. Yandaki karekodu okutarak kamu spotunu izleyiniz. Aşağıdaki yönergeler doğrultusunda sağlıklı yaşamın ilkelerini anlattığınız bir sunum hazırlayınız.

- Sunumunuzu kamu spotundaki bilgileri kullanarak planlayınız.
- Sunumunuzda çoklu ortam ögelerini kullanınız.
- Zararlı gıdaların sağlığımız üzerindeki etkilerine değininiz.
- Konuşmanız sırasında temanın anahtar kelimelerini, yeni öğrendiğiniz kelime ve kelime gruplarını kullanmaya özen gösteriniz.
- Sesinizi tüm arkadaşlarınızın işiteceği biçimde ayarlayınız.
- Beden dilinizi etkili kullanınız.

b. Arkadaşlarınızdan birinin sunumunu aşağıdaki "Akran Değerlendirme Ölçeği"nde verilen ölçütlere göre değerlendiriniz.

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Sunumunda sağlıksız beslenmenin zararlarına yer verdi.			
Sunumda kamu spotundaki bilgileri kullandı.			
Sağlıklı beslenmenin önemini çoklu ortam ögeleri kullanarak gösterdi.			
Temadan öğrendiği kelime ve kelime gruplarını konuşmasında kullandı.			
Konuşmasını beden dilini kullanarak destekledi.			
Ses tonunu herkesin işitebileceği şekilde ayarladı.			

KONTROL NOKTASI

VİDEO OYUNU BAĞIMLILIĞI HASTALIK OLARAK KABUL EDİLDİ

Dünya Sağlık Örgütü tarafından geçtiğimiz haziran ayında güncellenen Uluslararası Hastalık Sınıflandırması'na video oyunu oynama bozukluğu eklendi.

(...)

Video oyunu oynama bozukluğu, video oyunların çevrimiçi veya çevrimdışı ortamda sürekli ve tekrarlayan şekilde oynanması olarak tanımlanıyor. Video oyunu oynama ile ilgili davranışlar (örneğin oyun oynama süresi, sıklığı, başlama ve sonlandırma) kontrol edilemiyorsa, video oyunu oynamaya günlük aktivitelerden ve günlük yaşamda ilgi duyulan diğer uğraşılardan daha fazla öncelik veriliyorsa, olumsuz sonuçlar ortaya çıkmasına rağmen video oyunu oynamaya devam ediliyor ve oynama sıklığı artırılıyorsa video oyunu oynama bir hastalık olarak kabul ediliyor. Bu belirtiler 12 ay ve daha fazla süredir görülüyorsa video oyun oynama bozukluğu tanısı konulabiliyor.

Video oyunu oynama bozukluğu bir bağımlılık türü olarak nitelendiriliyor. Video oyununu oynarken veya oyun sonunda kazanılan ödül ve hissedilen tatmin duygusunun, beyinde dopamin (sinir hücreleri arasında iletişimi sağlayan kimyasal bir madde) salgılanmasını tetikleyerek bağımlılığa neden olduğu düşünülüyor.

Uzun süreli video oyunu oynamak bağımlılığın yanı sıra farklı sağlık problemlerine neden olabiliyor. Bilgisayar, tablet, telefon ve oyun konsolu kullanarak uzun saatler boyunca video oyunu oynamak görme kusurlarına; el bileği, boyun ve omurgadaki eklemlerde hasarlara; uyku problemlerine; sosyal iletişim becerilerinde bozukluklara ve vücuttaki toplardamarlarda uzun süre hareketsiz kalma nedeniyle oluşan kan pıhtısının akciğer damarlarını tıkaması sonucu ciddi sağlık sorunlarına yol açabiliyor.

M. Bünyamin YILDIRIM

(Kısaltılmıştır.)

1. **Aşağıda okuduğunuz metinden alınan bazı kelimelerin anlamı verilmiştir. Anlamı verilen kelimelerin ne olduğunu tahmin ederek yazınız. Boşta kalan anlamı karşılayan kelimeyi metinden bulup yazınız.**

video | tanı | bağımlılık |

_____	Manyetik bantlar üzerinde yer alan veya sayısal olarak derlenmiş hareketli resimler dizisi.
_____	Hastalığın ne olduğunu araştırıp ortaya koyma; tanılama, teşhis.
_____	Bir şeye veya bir kimseye bağlı olma durumu.
_____	Etkinlik.

2. **Aşağıdaki soruları okuduğunuz metinden hareketle sözlü olarak cevaplayınız.**

   a) Dünya Sağlık Örgütünün eklediği yeni hastalık hakkında ne düşünüyorsunuz?

   b) Video oyunu oynamanın hastalık olarak nitelenmesi için hangi koşulların gerçekleşmesi gerekir?

   c) Sizce bir eğlence olarak başlanan video oyunu oynamanın bir hastalığa dönüşmemesi için neler yapılabilir?

3. a) Okuduğunuz metinde konuyla ilgili verilen örnekleri inceleyiniz.

   b) Örnekler konuyu açıklamada yeterli mi? Olumlu ve olumsuz düşüncelerinizi söyleyiniz.

   c) Sizce metnin daha anlaşılır olması için neler yapılabilir? Önerilerinizi gerekçeleriyle yazınız.

Öneri	
Gerekçe	

Öneri	
Gerekçe	

4. a) Okuduğunuz metinde ileri sürülen görüşü inceleyiniz.

   b) İleri sürülen görüşün sağlıklı yaşam hakkındaki temel bilgilere ve ön bilgilerinize uygun olup olmadığını karşılaştırarak değerlendiriniz.

   c) Değerlendirmeyle ulaştığınız sonucu yazınız.

5. a) Okuduğunuz metinde bahsedilen oyun bağımlılığının yol açtığı sağlık sorunlarını inceleyiniz.

   b) Metnin içeriğini kendi bakış açınızla yorumlayınız.

   - Yorumlarınızı yaparken Türkçeyi doğru ve düzgün kullanmaya özen gösteriniz.

   c) Konuşmanızı öğretmeninizle değerlendiriniz.

Çoklu ortama ulaşmak için karekodu okutunuz.

6. **Aşağıdaki soruların cevaplarını izlediğiniz çoklu ortam ögesinden hareketle defterinize yazınız.**
   a) Sağlık okuryazarlığı nedir?
   b) Sağlık okuryazarlığının yeterli seviyede olmasının faydaları nelerdir?
   c) Sizce arama motorlarına hastalık belirtileri yazarak kendimize tanı koymanın sakıncaları neler olabilir?

7. a) İzlediğiniz çoklu ortam ögesindeki yazı, anlatıcı ve örnek görseller sizce neden kullanılmıştır?
   b) Yazı, ses ve görseller birlikte değil de tek başına kullanılsaydı konuyu anlamanız güçleşir miydi? Niçin?
   c) İzlediğiniz çoklu ortamdaki ses, görsel, yazı ve anlatıcı arasındaki bağlantıyı açıklayınız.

8. a) İzlediğiniz çoklu ortam ögesini konusu ve ilettiği mesaj açısından tekrar inceleyiniz.
   b) İletilen mesajı kendi bakış açınıza göre kısaca ifade ediniz.

c. Yazınızı öğretmeninizle değerlendiriniz.

Daha fazla soru için karekodu okutunuz.

OKUMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Vurgu ve tonlamaya dikkat ettim.			
Sesimi mekâna ve dinleyiciye göre ayarladım.			
Akıcı bir şekilde okudum.			
Okuma sürecimdeki severek ve başarıyla yaptığım yönlerimi değerlendirdim.			
Okuma sürecimdeki gelişmeye açık yönlerimi sebepleriyle değerlendirdim.			

Geliştirmek istediğim becerilerim:

1. _____
2. _____
3. _____

YAZMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Yazımda hedef kitleme uygun amaç belirledim.			
Yazma amacıma uygun bir konu belirledim.			
Yazma amacımla ilişkili metin yapısını seçtim.			
Amacımı destekleyen paragraf türünü belirledim.			
Yazımda kullanacağım metin türünü belirledim.			
Seçtiğim metin türüne uygun yazdım.			
Yazım ve noktalama kurallarına dikkat ettim.			

Geliştirmek istediğim becerilerim:

1. _____
2. _____
3. _____

DİNLEME/İZLEME BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Dikkat dağıtıcı davranışlardan kaçındım.			
Anlamını bilmediğim kelime ve kelime gruplarını not aldım.			
Anlamını bilmediğim kelime ve kelime gruplarının anlamlarıyla ilgili tahminde bulundum.			
Dinleme/izleme sırasında anahtar kelimeleri belirledim.			

Geliştirmek istediğim becerilerim:

1. _____
2. _____
3. _____

KONUŞMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Konuşmam kullandığım çoklu ortam ögeleriyle (fotoğraf, video vb.) uyumluydu.			
Beden dilimi kullanarak anlatımımı destekledim.			
Sesimi herkesin duyabileceği şekilde kullandım.			
Arkadaşlarımın sorularını nezaketle cevapladım.			

Geliştirmek istediğim becerilerim:

1. _____
2. _____
3. _____

KAYNAKÇA

AKÇİÇEK G. (2018). *Alfabesiz Kuşlar*, İstanbul, Kumdan Yazılar Kitaplığı-6 Kel Kirpi Yayınları.

BOYNUKALIN H. (2018). Komşumuz Nergis Teyze "Çiçek Dayanışması" , İzmir, *Diyanet Çocuk Dergisi*, S. 452 ss. 23.

BOYUNAĞA, A.Y. (2011). *Yankılı Kayalar,* İstanbul, Timaş Yayınları.

BÖREKÇİ, Ç, F. (2021). Mırnav Dostlar, *Özel Eğitim Çocuk Dergisi*, S. 4 ss. 18,19.

COELHO, P. çev. İNCE Ö. (2017). *Simyacı*, İstanbul, Can Sanat Yayınları.

DİYARBAKIRLIOĞLU M. A. (2019). *Kaybolan Meslekler ve Son Ustalar 1*, İstanbul, İstanbul Ticaret Odası Yayınları

FİKRET T. (2005). *Şermin*, İstanbul, Aden Yayıncılık.

KUMTEPE A.T. (2019). *Yedi Renk Öyküler,* Ankara, Nilüfer Yayıncılık.

LIBERMAN J.M. çev. ERDENER İ. (2019). *Masal Terapi*, İstanbul, Doğan Egmond Yayıncılık.

Millî Eğitim Bakanlığı. *Talim ve Terbiye Kurulu (2024). Türkçe Dersi Öğretim Programı (5, 6, 7 ve 8 Sınıflar).* Ankara.

Millî Eğitim Bakanlığı. *Talim ve Terbiye Kurulu (2024). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni*. Ankara.

ÖZÇELİK M. (2022). Nasreddin Hoca, *Özel Eğitim Çocuk Dergisi*, S. 8 ss. 44,45.

SANDIKÇIOĞLU T. (2014). *Nereden Çıktı Bu Yemek?*, İstanbul, Morpa Kültür Yayınları.

SAYIN Ö.(2023). *Hikâye Kumbaram*, Ankara, Diyanet Yayınları.

YAŞAR B. Doktora Gitmek İstemiyorum, *Sağlık Çocuk Dergisi*, S. 6 ss. 52-53.

YAŞAR Ş. (2017). *Ev Yapımı Sihirli Değnek,* Ankara, Elma Yayınevi.

YAZGAN B. (2013). *Gülü İncitme Gönül*, İstanbul, Nar Yayınları.

(2013). Atlı Cirit, *TSE Öncü Çocuk Dergisi*, S. 65 ss. 30 – 33.

* Kaynakçada APA 6. sürüm atıf sistemi kullanılmıştır.

CEVAP ANAHTARI

Cevap anahtarı için karekodu okutunuz.

GENEL AĞ KAYNAKÇASI VE GÖRSEL KAYNAKÇA

Genel ağ kaynakçası ve görsel kaynakça için karekodu okutunuz.

TÜRKİYE'NİN MÜLKİ İDARE BÖLÜMLERİ İLE KARA VE DENİZ KOMŞULARI HARİTASI
BAŞKENT Ankara
İL MERKEZİ Elazığ
GÖL
ÜLKE SINIRI
ÖZERK BÖLGE SINIRI
AKARSU
0 50 100 200 300 400 Km
ROMANYA
UKRAYNA
RUSYA FEDERASYONU
HAZAR DENİZİ
BULGARİSTAN
KARADENİZ
GÜRCİSTAN
YUNANİSTAN
ERMENİSTAN
AZERBAYCAN
EGE DENİZİ
İRAN
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
GÜNEY KIBRIS RUM YÖNETİMİ
SURİYE
IRAK
LİBYA
AKDENİZ
LÜBNAN
MISIR
FİLİSTİN Batı Şeria
FİLİSTİN Gazze Şeridi
İSRAİL
Bükreş
Sofya
Atina
Edirne
Kırklareli
Tekirdağ
İstanbul
Kocaeli
Yalova
Sakarya
Düzce
Bolu
Bartın
Zonguldak
Karabük
Kastamonu
Sinop
Samsun
Amasya
Tokat
Çorum
Çankırı
Ankara
Kırıkkale
Yozgat
Kırşehir
Nevşehir
Aksaray
Kayseri
Sivas
Tunceli
Erzincan
Erzurum
Bayburt
Gümüşhane
Giresun
Ordu
Trabzon
Rize
Artvin
Ardahan
Kars
Iğdır
Ağrı
Erivan
Tiflis
Bağdat
Şam
Beyrut
Tel Aviv
Doğu Kudüs
Gökçeada
Bozcaada
Çanakkale
Balıkesir
Bursa
Bilecik
Eskişehir
Kütahya
Afyonkarahisar
Manisa
İzmir
Uşak
Aydın
Denizli
Burdur
Isparta
Konya
Niğde
Karaman
Antalya
Mersin
Adana
Osmaniye
Kahramanmaraş
Gaziantep
Şanlıurfa
Kilis
Hatay
Adıyaman
Malatya
Elazığ
Diyarbakır
Mardin
Batman
Siirt
Şırnak
Hakkâri
Bitlis
Muş
Bingöl
Van
Muğla
Tuz Gölü
Van Gölü
Urmiye Gölü
Lefkoşa
Erenköy
Marmara Denizi
Küçük Menderes N.
Büyük Menderes N.
Gediz N.
Sakarya N.
Kızılırmak N.
Yeşilırmak N.
Çoruh N.
Kura N.
Aras N.
Fırat N.
Dicle N.
Ceyhan N.
Seyhan N.
Göksu N.
Tuna N.
Meriç N.
Nil N.
Süveyş K.
ACARA Ö.C.
NAHÇIVAN Ö.C. (AZERBAYCAN)
22° 24° 26° 28° 30° 32° 34° 36° 38° 40° 42° 44° 46° 48° 50°
44° 42° 40° 38° 36° 34° 32°

TÜRK DÜNYASI HARİTASI
Bağımsız Türk Devletleri
Türk Cumhuriyetleri, Türk Bölgeleri
Türk Toplulukları
0 250 500 1,000 1,500 2,000 Km
TÜRK CUMHURİYETLERİ, TÜRK BÖLGELERİ
1 GAGAVUZ YERİ
2 KARAÇAY-ÇERKESYA
3 KABARDİN-BALKARYA C.
4 DAĞISTAN C.
5 ÇUVAŞİSTAN C.
6 TATARİSTAN C.
7 BAŞKURT C.
8 KARAKALPAKİSTAN C.
9 ALTAY C.
10 HAKASYA C.
TÜRK TOPLULUKLARI
a Avrupa'daki Türkler
b Kosova Türkleri
c Yunanistan Türkleri
ç Bulgaristan Türkleri
d Romanya Türkleri
e Suriye Türkmenleri
f Irak Türkmenleri
g İran Türkleri
h Afganistan Türkmenleri
ı Pakistan Türkmenleri
i Hindistan Türkmenleri
j Çin H. C. Türkleri
k Moğolistan Türkleri
l Rusya Federasyonu Türkleri
ÜLKE KISALTMALARI
ARNAVUTLUK ARN
BELÇİKA BEL
BOSNA - HERSEK BH
GÜNEY KIBRIS RUM YÖNETİMİ GKRY
HIRVATİSTAN HRV
İSVİÇRE İS
KARADAĞ KD
KOSOVA KS
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ KKTC
KUZEY MAKEDONYA KMKD
LİHTENŞTAYN LİH
SIRBİSTAN SR
TÜRKİYE
KAZAKİSTAN
MOĞOLİSTAN
ÇİN HALK CUMHURİYETİ
İRAN
AFGANİSTAN
PAKİSTAN
HİNDİSTAN
TÜRKMENİSTAN
ÖZBEKİSTAN
KIRGIZİSTAN
TACİKİSTAN
AZERBAYCAN
GÜRCİSTAN
SURİYE
IRAK
SAHA (YAKUT) C.
TUVA C.
SİNCAN UYGUR ÖZERK BÖLGESİ
Akdeniz
Karadeniz
Kızıldeniz
Hazar Denizi
Umman Denizi
Yemen Denizi
Ohotsk Denizi
Bering Denizi
Barents Denizi
Kara Denizi
Norveç Denizi
Kuzey Denizi
Baltık Denizi
Manş Denizi
Cebelitarık B.
Tiren Denizi
Moskova
Astana
Taşkent
Bişkek
Aşkabat
Duşanbe
Kâbil
İslâmabad
Yeni Delhi
Tahran
Bağdat
Ankara
Tiflis
Erivan
Ulan Bator
Pekin
Varşova
Kiev
Bükreş
Sofya
Atina
Berlin
Paris
Brüksel
Amsterdam
Londra
Oslo
Stockholm
Helsinki
Kopenhag
Roma
Madrid
Lizbon
Viyana
Budapeşte
Belgrad
Zagreb
Sarayevo
Priştine
Üsküp
Tirana
Lefkoşa
Şam
Kudüs
Kahire
Nil N.
Fırat N.
Dicle N.
Volga N.
Don N.
Ural N.
Ob N.
Yenisey N.
Lena N.
Amur N.
Sarı N.
Hoang Ho N.
Mekong N.
Ganj N.
Hint Okyanusu
Kuzey Kutup Dairesi
Ekvator
Kanser Dönencesi
Oğlak Dönencesi